

አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ

**የሂደምኒቲስ፣ የቋንቋዎች ጥናት፣ የጋዜጠኝነት እና ኮሚኒኬሽን
ኮሌጅ**

**የአማርኛ ቋንቋ፣ ሥነጽሑፍ እና ፎክሎር ክፍለ-ትምህርት
የድገት ምረቃ መርሃግብር**

**የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም፣ የማንበብ ግለብቃት እምነት እና
የአንብቦ መረዳት ችሎታ ተዛምዶ፣ በሽገር ከተማ ውስጥ በሚገኙ
አሮምኛ ቋንቋ አፍፈት የዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎች ተተኪነት**

በበተግባር እንደው

ሰኔ፣ 2016 ዓ.ም

አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ

የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም፣ የማንበብ ግለብቃት እምነት እና የአንብቦ መረዳት ችሎታ ተዛምዶ፤ በሽገር ከተማ ውስጥ በሚገኙ አሮምኛ ቋንቋ አፍፈት የዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎች ተተኪሪነት

በበተግባር እንየው

የጥናቱ አማካሪ

ጌታቸው እንዳለማው(ዶ/ር)

ለአማርኛን ማስተማር የፍልስፍና ዶክትሬት ዲግሪ ማሟያ የቀረበ ጥናት

ሰኔ፣ 2016 ዓ.ም

አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ

አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ

የሂደታዊ ስራ ምዕራፍ ጥናት፣ የጆርናሊዝምና ኮሚኒኬሽን ኮሌጅ

የአማርኛ ቋንቋ፣ ሥነጽሑፍና ፎክሎር ክፍለ-ትምህርት

የድኅረ ምረቃ መርሃግብር

የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም፣ የማንበብ ግለብቃት እምነት እና የአንብቦ መረዳት ችሎታ ተዛምዶ በሽገር ከተማ ውስጥ በሚገኙ አሮምኛ ቋንቋ አፍፈት የሆኑና አማርኛን እንደሁለተኛ ቋንቋ የሚማሩ የዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎች ተተኪነት፣ በሚል ርዕስ አማርኛን በማስተማር የፍልስፍና ዶክትሬት ዲግሪ ማሟያ በበተግባር እንደው እምሩ የቀረበው ይህ ጥናት የዩኒቨርሲቲውን የጥራትና የወጥነት መስፈርት ስለማሟላቱ በፈታኞች ተረጋግጦ ተፈርሟል።

የፈተና ቦርድ አባላት፤

አማካሪ ----- ፊርማ ----- ቀን -----

ፈታኝ ----- ፊርማ ----- ቀን -----

ፈታኝ ----- ፊርማ ----- ቀን -----

ማረጋገጫ

የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም፣ የማንበብ ግለብቃት እምነት እና የአንብቦ መረዳት ችሎታ ተዛምዶ፤ በሽገር ከተማ ውስጥ በሚገኙ ኦሮምኛ ቋንቋ አፍፈት የሆኑና አማርኛን እንደሁለተኛ ቋንቋ የሚማሩ የዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎች ተተኪሪነት፤ በሚል ርዕስ በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ፣ በሂይማኒቲስ፣ የቋንቋዎች ጥናት፣ የጋዜጠኝነትና ኮሚዩኒኬሽን ኮሌጅ፣ የአማርኛ ቋንቋ፣ ሥነጽሑፍና ፎክሎር ክፍለ ትምህርት አማርኛ በማስተማር የፍልስፍና ዶክትሬት ዲግሪ ማሟያ ያቀረብኩት ይህ ጥናት ከዚህ በፊት በማንኛውም አካል ያልተሰራ የራሴ ወጥ ስራ መሆኑንና የተጠቀምኩባቸው ድርሳናትም በትክክል ዋቢዎች የተደረጉና አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲም የጥናቱ ህጋዊ የባለቤትነት መብት ያለው መሆኑን በፊርማዬ አረጋግጣለሁ።

ስም-----

ፊርማ-----

ቀን -----

አበርክቶ

ይህ ሥራ ትምህርቱን ጨርሻ ያዩ ዘንድ ይፈልጉ ለነበሩት በመንፈሳዊ የአቋቋም፣ የድንገት እና የቅኔ መሪነታ በዐለማዊ ደግሞ የፍርድ ቤት ዳኛ ለነበሩት ለውድ አባቴ ለርዕሰ ደብር እንደው እምሩ ይሁንልኝ።

ምስጋና

በቅድሚያ ይህ ስራ አሁን ካለበት ደረጃ ላይ እንዲደርስ ድጋፍ ያልተለየኝ እመቤታችን ቅድስተ ቅዱሳን ድንግል ማርያም ከተወደደ ልጇ ጋር ምስጋናዬ ይድረሳቸው። በመቀጠልም ይህ ጥናት ተጀምሮ እስኪጠናቀቅ ድረስ ቦታና ጊዜ ሳይመርጡ በተገኘው አጋጣሚ ሁሉ በአካልም ሆነ በስልክ ጥያቄዎችን እንድጠይቅ፣ ነፃ ሁኔታ ሀሳቤን እንድገልጽ፣ የጥናቴን ረቂቅ በማንበብ መሰረታዊ የምርምር አቅጣጫዎችን እንድከተል፣ ቢሯቸው በሄድኩ ቁጥር ፍፁም ትህትናና ቅንነት በተሞላበት አባታዊ ሁኔታ በመቀበል ይህ ጥናት አሁን ባለበት ደረጃ እንዲደርስ ከፍተኛ አስተዋፅዖ ላደረጉት ለዶ/ር ጌታቸው እንዳላማው ከልብ የመነጨ ምስጋናዬ ይድረስልኝ።

በ2013 ዓ.ም በሸገር ከተማ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት-ቤቶች ትምህርታቸውን ሲከታተሉ የነበሩ የዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎች የጥናቴን ዓላማ በመገንዘብ መጠይቆቹን በፈቃድኝነት ስለሞሉና የማንበብ ፈተናውን ስለወሰዱ፣ እንዲሁም መጠይቁን ያስሞሉልልኝ የትምህርት-ቤቱ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን እና ርዕሳነ መምህራን ከልብ የመነጨ ምስጋናዬ ይድረሳቸው።

ይህ ጥናት ከዚህ ደረጃ እንዲደርስ ከፍተኛ አስተዋጽኦ ላደረጉልኝ ጓደኞቼ ለዶ/ር ነገሰ በላይ፣ ለዶ/ር ሞላ ፈንቴ፣ ለዶ/ር አለባቸው ቢያድጌ፣ ለዶ/ር ነጋ አበራ፣ ዶ/ር መዓዛሽወርቅ እርገጥ፣ ለዶ/ር ደሳለኝ ለሽይበሉ፣ ለአቶ ዘላለም ደስታ፣ ለአቶ ባምላኩ እንደገና፣ ለአቶ ሰፊው ባቲሁን እና ለአቶ ሰንታየሁ ትዝአለ እንዲሁም ምንም እንኳን በሕይወት ኑረህ ፍጻሜውን ማየት ባትችለም፣ ይህን ትምህርት ለመማር ምክንያት ለሆንኩኝና ሁሌም በትምህርት ታምን ለነበረው ውድ አባቴ መርጌታ እንደው እምሩ ምስጋናዬ ባለህበት ይድረስልኝ። በተጨማሪም ድጋፋቸው ላልተለየኝ ለእናቴ እማሆይ የዝባለም አደም፣ ለወንድሞቼ ለጥጋቤ፣ ለማስተዋል፣ ለመኪንንት እንደው እና ለጋይለማካኤል ጋሎ ለባለቤቴ ለኢንጅነር አፀደማርያም ይበልጣል፣ ለልጆቼ ለያሬድና ለባህራን በተግባር ከፍተኛ ምስጋናዬን አቀርባለሁ።

በመጨረሻም ይህን ትምህርት እንድማር ስፖንሰር ላደረገኝ ለድሬዳዋ ዩኒቨርሲቲ እና ለምርምር ስራው የገንዘብ ድጋፍ ላደረገልኝ ለአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ምስጋናዬን አቀርባለሁ።

አህጻሮተጥናት

የዚህ ጥናት ዋና ዓላማ የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም፣ የማንበብ ግለብቃት እምነትና የአንብቦ መረዳት ችሎታ ያላቸውን ተዛምዶ አፋቸውን በኦሮምኛ ቋንቋ በፈቱና አማርኛን እንደሁለተኛ ቋንቋ በሚማሩ የዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎች ላይ መፈተሽ ነው። የጥናቱ ተሳታፊዎችም በቀድሞው አዲስ አበባ ዙሪያ ኦሮምኛ ልዩ ዞን በአሁኑ ሸገር ከተማ በሚገኙ ስምንት ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች ውስጥ በ2013 ዓ.ም በሁለተኛው ወሰን ትምህርት ትምህርታቸውን በመከታተል ላይ ከነበሩ1,837 ተማሪዎች ውስጥ በስርዓታዊ እድል ሰጭ የናሙና አመራረጥ ስልት የተመረጡ 369 የዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎች ናቸው። ለጥናቱ ጥያቄዎችና ዓላማዎች ምላሽ ለመስጠትም መረጃዎች ከነዚህ የጥናቱ ተሳታፊዎች ላይ በጽሑፍ መጠይቆችና በፈተና ተሰብስበዋል። የጽሑፍ መጠይቆቹ የተማሪዎቹን የማንበብ ብልሃቶችን አጠቃቀምና የማንበብ ግለብቃት እምነትን ለመለካት ሲያገለግሉ ፈተናው ደግሞ የተማሪዎችን አንብቦ መረዳት ችሎታ ለመለካት አገልግሎት ላይ ውሏል። በእነዚህ የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች የተሰበሰቡት መረጃዎች አስተማማኝነት ከተረጋገጠ በኋላም የተሰበሰቡት መረጃዎች በገላጭና በድምዳሜያዊ ስታትስቲክስ ተተንትነዋል። በመሆኑም በተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም፣ የማንበብ ግለብቃት እምነትና የአንብቦ መረዳት ችሎታ መካከል ያለውን ተዛምዶ ለመፈተሽ ፒርሰን የመፈተሻ ስሌት ተግባራዊ ሲደረግ የተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀምና የማንበብ ግለብቃት እምነት አንብቦ የመረዳት ችሎታን ምን ያህል እንደሚተነብዩ ለማወቅ ደግሞ የህብር ተዛምዶ መፈተሻ ተግባራዊ ተደርጓል። የትንተናው ውጤትም የተማሪዎች የማንበብ ብልሃት አጠቃቀማቸው፣ የማንበብ ግለብቃት እምነታቸው እና የአንብቦ መረዳት ችሎታቸው መካከለኛ የሚባል ደረጃ ላይ ይገኛል፤ ከሶስቱ የማንበብ ብልሃት አይነቶች (አጠቃላይ ብልሃት፣ ችግርፈች ብልሃትና ደጋፊ ብልሃት) ችግር ፈች የማንበብ ብልሃትን የበለጠ ተግባራዊ ያደርጉታል፤ የተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶችና የማንበብ ግለብቃት ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር እና የማንበብ ብልሃቶች ከማንበብ ግለብቃት እምነት ጋር ጉልህ የሆነ ዝቅተኛ አወንታዊ ተዛምዶ እናዳለቸው ሲያሳይ፤ ነፃ ተላውጦዎቹ የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀምና የማንበብ ግለብቃት እምነት ጥገኛ ተላውጦ የሆነውን አንብቦ የመረዳት ችሎታ ምን ያህል እንደሚተነብዩ የተደረገው የህብር ተዛምዶ ፍተሻ ደግሞ የማንበብ ብልሃቶችና የማንበብ ግለብቃት እምነት አንብቦ መረዳት ችሎታን መተንበይ እንደሚችሉ አሳይቷል። የማንበብ ግለብቃት እምነት ሆነ የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም አንብቦ የመረዳት ችሎታን የመተንበይ አቅማቸውም ተመጣጣኝነት እንዳለሁ ውጤቱ አሳይቷል። ከማንበብ ብልሃት አይነቶች(አጠቃላይ ብልሃት፣ ችግርፈች ብልሃትና ደጋፊ ብልሃት) ውስጥምስችግር ፈች የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም ከአጠቃላይ የማንበብ ብልሃት አይነትና ከደጋፊ የማንበብ ብልሃት አይነት የበለጠና ጉልህ በሆነ መልኩ ለአንብቦ መረዳት ችሎታ መጎልበት አስተዋጽኦ አለው። ይህ ጥናት አማርኛን እንደሁለተኛ ቋንቋ በሚማሩ ኦሮምኛ ቋንቋ አፍፈት በሆኑ የዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎች ላይ ብቻ የተወሰነ ነው፤ በመሆኑም ሁሉን አቀፍ ድምዳሜ ለመስጠት እንዲያስችል ሌሎች ሁለተኛ ቋንቋዎች ላይ፣ አፍመፍቻ ቋንቋዎች ላይና ሌሎች የክፍል ደረጃዎች ላይ ጥናቶች ቢደረጉ፤ እንዲሁም አሁን ተግባራዊ እየተደረገ ያለው የንባብ ትምህርት አሰጣጥ አንብቦ ለመረዳት ችሎታ መዳበር አስተዋፅዖ ያላቸውን የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀምና የማንበብ ግለብቃት እምነት ተላውጦዎች ሊያገለግሉት የሚችል የንባብ ትምህርት አሰጣጥ መሆኑ በፈተሽና በረጋገጥ መልካም ነው።

ምስጋና..... i

አህጽሮተኛናትii

የሰንጠረዥ ማውጫ.....vi

የስዕል ማውጫvii

ምዕራፍ አንድ 1

መግቢያ 1

1.1 የጥናቱ ዳራ 1

1.2 የጥናቱ መነሻ ሀሳብ..... 5

1.3 የጥናቱ ዓላማ..... 12

1.4 የጥናቱ ጠቀሜታ 13

1.5 የጥናቱ ወሰን 13

1.6 የቁልፍ ቃላትና ሀረጎች ተግባራዊ ብያኔዎች..... 13

ምዕራፍ ሁለት 15

ክለሳ ድርሳናት 15

2.1. ንስሐሳባዊ..... 15

2.2. የማንበብ ክህል ምንነት 20

2.3. የአንብቦ መረዳት ምንነት 21

2.3.1. አንባቢ 24

2.3.2. ጽሁፍ..... 25

2.3.3. ጽሁፉ የሚነጠበት ተግባር 26

2.3.4. ማህበራዊ ባህላዊ አውድ..... 27

2.4. የማንበብ ማስተማሪያ ሞዴሎች 28

2.5 አንብቦ የመረዳት ክህሎችን ለመመዘን የሚዘጋጁ የጥያቄ አይነቶች 36

2.6 የማንበብ ብልሃት ምንነት..... 41

2.6.1. የማንበብ ብልሃት ጠቀሜታ 42

2.6.2. የማንበብ ብልሃቶች አከፋፈል..... 43

2.7.....	የግለ-ብቃት እምነት ምንነት	48
2.7.1. ግለ-ብቃት እምነት አይነቶች		51
2.8. የግለ-ብቃት እምነት ምንጮች		52
2.9. ግለ-ብቃት-LINK \l "_Toc184872083" ተዛምዶ		58
2.10. ግለ-ብቃት እምነት በትምህርት ላይ ያለው ተጽዕኖ		59
2.11. ግለ-ብቃት እምነት እና የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም		60
2.12. የተማሪዎችን ግለ-ብቃት እምነት መለካት		63
2.13. በአማርኛ ቋንቋ አንብቦ መረዳት ረገድ የተደረጉ ጥናቶች		63
2.14. የጥናቱ ጽንሰ ሀሳባዊ ማህቀፍ		68
ምዕራፍ ሶስት		70
የአጠናን ዘዴ.....		70
3.1. የጥናቱ ንድፍ.....		70
3.2. የጥናቱ ቦታ፣ የትምህርት ቤቶች እና የተሳታፊዎች አመራረጥ		70
3.3. የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች		72
3.3.1. የአንብቦ መረዳት ችሎታ መለኪያ ፈተና.....		72
3.3.2. የተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም መለኪያ የጽሁፍ መጠይቅ		74
3.3.3. የማንበብ ግለ-ብቃት እምነት መለኪያ የጽሁፍ መጠይቅ		74
3.4. ከመረጃ ሰጪዎች የተሰበሰቡ መረጃዎችን ማጥራት		75
3.5. የመረጃ አተናተን ዘዴ		76
3.6. የጥናቱ ስነምግባራዊ ሁኔታ.....		77
3.7 የጥናቱ አሰራር ሂደት		78
3.8. የናሙና ጥናቱ ውጤትና የተገኙ ተሞክሮዎች		78
ምዕራፍ አራት		81
የጥናቱ ውጤት ትንተናና ማብራሪያ		81
4.1፣ የውጤት ትንተና.....		81
4.2 የውጤት ማብራሪያ.....		92
ምዕራፍ አምስት		96
ማጠቃለያ፣ መደምደሚያና የመፍትሄ ሀሳቦች		96

5.1 ማጠቃለያ	96
5.2 ልሁ ረዳት	99
5.3 ብዙ መረዳት ችሎ	100
ዋቢዎች	102
አባሪዎች	117
አባሪ 1፣ የአንብቦ መረዳት ችሎታ መለኪያ ፈተና	117
አባሪ 2፣ የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም መለኪያ መጠይቅ	124
አባሪ 3፣ የማንበብ ግለብቃት እምነት መጠይቅ	133
አባሪ an easily understand the na	139
አባሪ 5፣ የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም መጠይቅ አስተማማኝነት	139
አባሪ 6፣ የማንበብ ግለብቃት እምነት መጠይቅ አስተማማኝነት	139
አባሪ 7፣ ተማሪዎች ለእያንዳንዱ የማንበብ ጥያቄ የሰጡት ምላሽ	140
አባሪ 8፣ እያንዳንዱ ተማሪ ያስመዘገበው አንብቦ የመረዳት ችሎታ ውጤት	159
አባሪ 9፣ ተማሪዎች ለእያንዳንዱ የማንበብ ብልሃት ጥያቄ የሰጡት ምላሽ	173
አባሪ 10፣ እያንዳንዱ ተማሪ ያስመዘገበው የማንበብ ብልሃት ውጤት	192
አባሪ 11፣ ተማሪዎች ለእያንዳንዱ የማንበብ ግለብቃት እምነት ጥያቄ የሰጡት ምላሽ ..	206
አባሪ 12፣ እያንዳንዱ ተማሪ ያስመዘገበው የማንበብ ግለብቃት እምነት ውጤት	225

የሰንጠረዥ ማውጫ

ርዕስ	ገፅ
ሰንጠረዥ ርዕስ	
ሰንጠረዥ 4.1፤ የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም፣ የማንበብ ግለብቃት እምነትና የአንብቦ መረዳት ችሎታ ውጤት ምን ደረጃ ላይ እንደሚገኙ በገላጭ ስታትስቲክስ.....	81
ሰንጠረዥ 4.2፤ ሶስቱ የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም አይነቶች(አጠቃላይ ብልሃት፣ ችግርፈች ብልሃትና ደጋፊ ብልሃት) አማካይ ውጤት ንጽጽር በገላጭ ስታትስቲክስ.....	82
ሰንጠረዥ 4.3፤ የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር ያላቸው ተዛምዶ (በፐርሰን የተዛምዶ መፈተሻ)	83
ሰንጠረዥ 4.4፤ የማንበብ ግለብቃት እምነት ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር ያለው ተዛምዶ (በፐርሰን የተዛምዶ መፈተሻ)	84
ሰንጠረዥ 4.5፤ የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም ከማንበብ ግለብቃት እምነት ጋር ያለው ተዛምዶ (በፐርሰን የተዛምዶ መፈተሻ).....	85
ሰንጠረዥ 4.6 የተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም እና የማንበብ ግለብቃት እምነት የአንብቦ መረዳት ችሎታን ይተነብያሉ?	86
ሰንጠረዥ 4.7፤ የህብርተዛምዶ ሞዴል ማጠቃለያ(Model Summary)	87
ሰንጠረዥ 4.8 የህብር ተዛምዶ ሞዴል የልይይት ትንተና (ANOVA ^a)	88
ሰንጠረዥ 4.9፤ ከማንበብ ብልሃት አይነቶች(አጠቃላይ ብልሃት፣ ችግርፈች ብልሃትና ደጋፊ ብልሃት) የትኛው የማንበብ ብልሃት አይነት የበለጠ አንብቦ የመረዳት ችሎታን ይተነብያል?.....	89
ሰንጠረዥ 4.10፤ የሶስቱ ማንበብ ብልሃቶች የህብር ተዛምዶ ሞዴል የልይይት ትንተና (ANOVA ^a)	90
ሰንጠረዥ 4.11 የሶስቱ የማንበብ ብልሃቶች የህብር ተዛምዶ ሞዴል የልይይት ትንተና (ANOVA ^a).....	90

የስዕል ማውጫ

ርዕስ	ገፅ
ስዕል 1፣ የግለሰብ ቃት እምነት ምንጮች	53
ስዕል 2፣ የጥናቱ ጽንሰሀሳባዊ ማሕቀፍ	69

ምዕራፍ አንድ

መግቢያ

1.1 የጥናቱ

የማንበብ ክህል ከአራቱ የቋንቋ ክህሎች አንዱ ሲሆን ለአፍመፍቻና ለሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች የቋንቋ ክህሎችን ለመማር አይነተኛ ሚና እንዳለው ይገለጻል። ከሁለተኛ ቋንቋ በተጨማሪ ለውጪ ቋንቋ ተማሪዎችም አስተዋፅኦው የላቀ ነው (Grabe, 1991)። እንደ አንድ የቋንቋ ክህል፣ ጽሁፍን አንብቦ መረዳት ከቋንቋ ትምህርት በዘለለ ለሌሎች የትምህርት አይነቶችም አስፈላጊነቱ አጠያያቂ አይደለም። ስለሆነም ከማንበብ ፅንሰ ሃሳቦች ውስጥ አንዱ እና ዋናው ጉዳይ አንብቦ መረዳት ነው። ማንበብ የቋንቋ ችሎታን ያዳብራል፤ ተማሪዎች ማንበብን ለተለያዩ ተግባራት ይጠቀሙበታል። ምንም እንኳን ተማሪዎች ማንበብን የሚጠቀሙበት ዓላማና ፍላጎት ቢለያይም በጣም ውጤታማ አንባቢዎች የሚባሉት ግን የማንበብ ብልሃቶችን አውቀው የሚጠቀሙ የተሻለ የመረዳት ችሎታ አላቸው (Singha, 2001)።

Singha (2001) አንብቦ መረዳትን በተመለከተ የተለያዩ ሃሳቦች የሚነሱ ቢሆንም በዋናነት አንብቦ መረዳት አንባቢዎች ስለሚያነሱት ጽሁፍ ምንነት ማወቅ እና አንብበው መረዳት በሚቸገሩበት ወቅት ምን አይነት ብልሃቶችን መጠቀም እንዳለባቸው መለየት እንደሆነ ይገልጻሉ።

የማንበብ ብልሃቶችን በማወቅና በመተግበር ሂደት ውስጥ የተማሪዎች አስተዋፅኦ ከፍተኛ ነው። ምንም እንኳን የማንበብ ብልሃቶች ለአንብቦ መረዳት ችሎታ ከፍተኛ አስተዋጽኦ የሚያደርጉ ቢሆንም አሁንም ድረስ አንብቦ መረዳት ላይ ተማሪዎች የሚገጥሟቸው ችግሮች እንዳሉ ይታያል (Singha, 2001)።

የአንብቦ መረዳት ችግር አፍፈት በሆኑት ላይም ሳይቀር ይስተዋላል። ቋንቋውን ማወቅ አንብቦ ለመረዳት አስተዋጽኦ ያለው ቢሆንም ቋንቋን ማወቅ ብቻ ግን አንብቦ መረዳትን ያግዛል ማለት አይደለም (Bagher and Faghihn, 2012)።

አንብቦ ለመረዳት በሚደረግ ጥረት ውስጥ የማንበብ ግለብቃት እምነት ተጠቃሽ ነው። የማንበብ ግለብቃት እምነት በማንበብ ሂደት ውስጥ የሚያጋጥሙ ችግሮችን በራስ ጥረት ማሳካት ነው። ለራስ የሚሰጥ ግለብቃት እምነት ማለት ለራስ የሚደረግ ግምገማ ሲሆን ራስን ከሌሎች አካላት ጋር በማነጻጸር ወይም በማህበረሰቡ እይታ መመዘን ማለት ነው (Andres, 2002)።

ማህበራዊ እምነት፣ ስነልቦናዊ እና ስሜታዊ ሂደቶች የግለብቃት እምነት ምንጮች ናቸው። ማህበራዊ እምነት የማህበረሰቡ ግለብቃት እምነት እንዲጨምር ወይም እንዲቀንስ ያደርጋል። ማህበረሰቡ ሲያበረታታ ግለብቃት እምነት ይጨምራል። ይህ ሳይሆን ሲቀር በተቃራኒው የግለብቃት እምነት ይቀንሳል። የሰው ልጅ በከፊልም ቢሆን በስሜታዊነት ተፅዕኖ ስር ሲሆን በችሎታው ላይ ተፅዕኖ ያሳድራል። በተማሪዎች ውስጥ መጨነቅና ፍርሃት መኖር ለዝቅተኛ ውጤት ሊያበቃቸው ይችላል (Bandura, 1986)።

ግለብቃት እምነት ለትምህርት ስኬታማነት አስተዋጽኦ አለው። ይህ ደግሞ ከቋንቋ ተማሪዎች ጋርም ቀጥተኛ የሆነ ግንኙነት አለው። ግለብቃት እምነት ለቋንቋ የመማር ዕድገት አስተዋፅኦ የላቀ ነው። የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች በራሳቸው የሚተማመኑ ከሆነ ጥሩ ውጤት ያስመዘግባሉ። ከዚህ በተቃራኒው ደግሞ በራሳቸው የማይተማመኑ ከሆኑ ደግሞ ጥሩ ውጤት አያስመዘግቡም (Roslan, 2014)።

ግለብቃት እምነት ለአንብቦ መረዳት ችሎታ መጎልበት ከፍተኛ ጠቀሜታ አለው። የማንበብ ግለብቃት እምነት የተማሪዎችን አንብቦ የመረዳት ችሎታን ብቻ ሳይሆን ተማሪዎቹ አንድን ጽሑፍ ለምን ያህል መጠን እና ጥራት እንደሚያነቡት ይወስናል። የተሻለ የማንበብ አዕምሯዊ ችሎታ ያላቸው ተማሪዎች እንኳ ሳይቀሩ ባላቸው የማንበብ ግለብቃት እምነት አናሳ መሆን ምክንያት ከማንበብ እንደሚርቁ wigield,et al. (2004) ይገልጻሉ። መምህራንም ምንባብን በሚያስተምሩበት ወቅት ከሚያጋጥሟቸው ተግዳራቶች መካከል ተማሪዎች ምንባብ ለማንበብ ያላቸው ግለብቃት እምነት አናሳ መሆን ነው(Ulper, 2011 ; Guthrie and Wigfield, 2000)። Seeger (2009) ደግሞ በጥሩ መማሪያ ክፍል፣ በጥሩ አካባቢ እና በሚያበረታቱ መምህራን የሚማሩ ተማሪዎች የመማር ፍላጎታቸው እና ግለብቃት እምነታቸው እንደሚጨምር ገልጸዋል።

በቋንቋ መማር ማስተማር ላይ ጥናታቸውን ያደረጉ ተመራማሪዎች እንደሚገልጹት ከፍተኛ ግለብቃት እምነት ያላቸው ተማሪዎች ግለብቃት እምነት ከሌላቸው ተማሪዎች ጋር ሲነፃፀሩ ግለብቃት እምነት ያላቸው ተማሪዎች የሚሰጧቸውን መልመጃዎች በመስራት ረገድ ጠንካራዎች ናቸው። ችግር ሲያጋጥማቸውም ከገቡበት ችግር በፍጥነት ለመውጣት አይቸገሩም (Wang, 2011)።

ከዚህም በተጨማሪ ተማሪዎች የመማር ማስተማሩን ሂደት በአግባቡ እወጣለሁ ብለው በራስ መተማመን ሲኖራቸው ችግሮችን የመቅረፍ አቅማቸው ይጎለብታል (Wang, 2011)። ግለብቃት እምነት የተማሪዎችን የመማር ዘዴ እና ሊያስመዘግቡት የሚችሉትን ውጤት አመላካች ነው። በዚህ ርእሰ ጉዳይ የተጠኑ ጥናቶች እንደሚያመለክቱት የተማሪዎች የመማር ፍላጎት ላይ በሚኖረው ስኬታማነት ላይ የሚጫወተው ሚና የላቀ ሲሆን ለውጤታማነቱም ከፍተኛ የሆነ ተነሳሽነትን እንደሚፈጥር Zimmerman(2000) በግኝታቸው አረጋግጠዋል። Moskal and Bladcomiczic (2006) የተማሪዎች የማንበብ ችሎታ በማንበብ ፍላጎታቸው ላይ አስተዋጽኦ ያደርጋል። ፍላጎት ያላቸው ተማሪዎች በማንበብ ግለብቃታቸው ውጤታማ እንደሆኑ ያስረዳሉ።

Hosenfeld (1997) እንደገለፁት ግለብቃት እምነት ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር ጠንካራ የሆነ ግንኙነት እንዳለው በጥናት ውጤታቸው አሳይተዋል። የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶችን በአግባቡ ከተጠቀሙ የአንብቦ መረዳት ችሎታቸው ይጎለብታል። የማንበብ ብልሃቶችን በተደራጁ እና በታቀዱ መንገዶች መጠቀም ተማሪዎች ጽሁፍን እንዲገነዘቡት ለማድረግ ይረዳል። ስለዚህ የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች ግለብቃታቸው ከፍተኛ ከሆነ እንዴት አንብበው መረዳት እንደሚችሉ ያውቃሉ። ምክንያቱም እንዴት አንብበው መረዳት እንዳለባቸው እና ምን አይነት ብልሃቶችን መጠቀም እንዳለባቸው ስለሚያውቁ ነው።

በተጨማሪም ውጤታማ አንባቢዎች በሚያነቡበት ወቅት የምንባቡን ትርጉም በአእምሯቸው ለማቆየት አስፈላጊ ያልሆኑ ይዘቶችን በመተው ወደጭብጡ እንደሚያመሩ እና ይህም ውጤታማ እንደሚያደርጋቸው በጥናት ውጤታቸው አረጋግጠዋል (Hosenfeld, 1997)።

Shang(2011) በማንበብ ሂደት ውስጥ ጥሩ አንባቢዎች ጥሩ ተሳታፊዎች እንደሆኑ ይገልጻሉ። ይህ የሚሆነውም በማንበብ ሂደት ውስጥ በርካታ የማንበብ ብልሃቶችን ስለሚጠቀሙ ነው።

ከዚህም በተጨማሪ ጥሩ አንባቢዎች ጥሩ ካልሆኑ አንባቢዎች ከሚለያዩባቸው መሰረታዊ ልዩነቶች መካከል አንዱ የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም መለያየት ነው።

Li and Wang (2010) የማንበብ ግለብቃት እምነት እና የማንበብ ብልሃቶች ያላቸውን ግንኙነት በተመለከተ ጥናት አካሂደዋል። በጥናት ውጤታቸውም እንዲሁጋጠት የማንበብ ግለብቃት እምነት ከማንበብ ብልሃቶች ጋር መሰረታዊ ተዛምዶ እንዳላቸው እና ዝቅተኛ ግለብቃት እምነት ያላቸው ተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀማቸው ዝቅተኛ እንደሆነ አብራርተዋል።

Molgogwe and Oliver (2007) ባካሄዱት ጥናት በተማሪዎች መካከል የተለያየ የአንብቦ መረዳት ችሎታ መኖር በማንበብ ግለብቃት እምነት እና በማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም ላይ ልዩነት እንደሚኖረው ገልፀዋል። ስለሆነም የተማሪዎች የማንበብ ችሎታ በትምህርት ውጤታቸው ላይም ተጽዕኖ ያሳድራል። ይህን ከግምት ውስጥ በማስገባት የተማሪዎች ውጤታማነት ከአንብቦ መረዳት ችሎታቸው ጋር ያለውን ውጫዊ ተጽዕኖ ማጥናት ያስፈልጋል።

የተማሪዎች ግለብቃት እምነት ከአጠቃላይ የትምህርት ውጤታማነት ጋር ያለውን ተዛምዶ በተመለከተ በርካታ ጥናቶች ተጠንተዋል። Bandura(1997)ግለብቃት እምነት ማለት ሰዎች ለራሳቸው ችሎታ ያላቸው የእምነት ደረጃ ሲሆን ለሚያከናውኑት ተግባር የመፈጸም ብቃት በነባራዊው ሁኔታ ውስጥ ማገናዘብ ነው። አንድ ሰው ለራሱ የሚሰጠው ግምት ከራሱ ልምድ፣ ከንደኞቹ ልምድ፣ ከማህበራዊ ተሰማሚነት እና ከስነልቦናዊ ሁኔታዎች የሚመነጭ ተግባራትን የመፈጸም ችሎታ እንደሆነ አስረድተዋል።

Heidari et.al a. (l2012) እንደሚገልጹት ሁለተኛ ቋንቋን በመማር ሂደት የተማሪዎች ድክመት መንስኤው ተማሪዎች ለራሳቸው ያላቸው ግምት ለዝቅተኛ ውጤት በመንስኤነት የሚጠቀስ የችሎታ ማነስ ብቻ ሳይሆን ዝቅተኝነት ወይም ለራስ የሚሰጥ ዝቅተኛ አስተሳሰብ እንደሆነ የታየ ሲሆን ዝቅተኛ ተነሳሽነት እና ዝቅተኛ ተሳትፎ ዝቅተኛ ውጤትን ሊያስከትል ይችላል።

1.2 የጥናቱ መነሻ ሀሳብ

ጽሑፎችን አንብቦ ለመረዳት በሚድረግ ሂደት ውስጥ ጽሑፎችን አንብበው ለመረዳት የሚቸገሩ ተማሪዎች ህይወት ፈታኝ ይሆንባቸዋል(Smith ,1985):: በአሜሪካ አዲስ የወጣው የብሔራዊ ትምህርት ለውጥ ግምገማ ዘገባ እንደሚያሳየው 22% የሚደርሱ ተማሪዎች ከፍተኛ የትምህርት ደረጃ ላይ ደርሰው እንኳ ፅሁፍን አንብቦ በመረዳት ሂደት ችግሮች ይታይባቸዋል (Denton et.al ,2014)::

Cullinan(2000) ተማሪዎች በክፍል ውስጥ የሚያገኟቸውን መጻሕፍት በተሻለ መንገድ በመረዳት ረገድ ከፍተኛ የማንበብ ክህሎት ያላቸው ተማሪዎች ዝቅተኛ የማንበብ ክህሎት ካላቸው ተማሪዎች ጋር ሲነፃፀሩ የተሻሉ እንደሆኑ ይገልጻሉ:: Cullinan(2000) የማንበብ ትምህርት ከተማሪዎች አጠቃላይ ውጤት ጋር ያለው ተዛምዶ በሚል ርዕስ ጥናት አድርገዋል:: በጥናቱ የተገኘው ውጤት እንዳመለከተው ከፍተኛ የማንበብ ክህሎት ያላቸው ተማሪዎች የተሻለ ውጤት በሁሉም የትምህርት አይነቶች አስመዘግበዋል:: ስለዚህ የማንበብ ክህሎት መጎልበት ለቋንቋ ብቻ ሳይሆን ለሌሎችም የትምህርት አይነቶችም ጭምር አስተዋጽኦው ጉልህ እንደሆነ መረዳት ይቻላል::

የማንበብ ግለብቃት እምነት፣ የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም እና የአንብቦ የመረዳት ችሎታ ግንኙነትን በተመለከተ በርካታ የውጭ ሀገር ጥናቶች ተከናውነዋል:: ከነዚህ ውስጥም ለምሳሌ፣ በHidi (2006) የተጠቀሱት Artino and Stephens (2000) በConway (2017) የተጠቀሱት Champan and Tunmer (1995) እና በBarkley (2005) የተደረጉት ጥናቶች አንብቦ መረዳት ከግለብቃት እምነት ጋር አወንታዊ ግንኙነት እንዳለው አሳይተዋል:: በተጨማሪም በConway (2017) በተጠቀሱት Ferrara (2005) የተደረገ ፍትነት መሰል የሙከራ ጥናት እና በFitri, Sofyan and Jayanti (2019) የተከናወነ የተዛምዶ ጥናት የተገኘው ውጤት እንደሚያሳየው የማንበብ ብልሃቶች የማንበብ ግለብቃት እምነታቸውን ያጎለበቱላቸው ሲሆን፣ የግለብቃት እምነታቸው መጨመር ደግሞ ከአንብቦ መረዳት ችሎታቸው መጨመር ጋር አዎንታዊ ግንኙነት እንዳሳየ ገልፀዋል::

Shang(2011) የማንበብ ግለብቃት እምነት ከማንበብ ብልሃቶች ጋር ያለውን ተዛምዶ በተመለከተ ጥናት አካሂደዋል:: በጥናቱ የተገኘው ውጤት እንደሚያሳየውም የማንበብ

ብልሃቶች አጠቃቀም ከግለ-ብቃት እምነት ጋር አወንታዊ የሆነ ግንኙነት እንዳለው በጥናት ውጤታቸው ላይ አመለካከተዋል።

Naseri and Zaferanieh(2012) የማንበብ ግለ-ብቃት እምነት እና የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር ያለው ተዛምዶ በሚል በኢራን እንግሊዝኛ ቋንቋን እንደ ሁለተኛ ቋንቋ እየተማሩ በሚገኙ ተማሪዎች ላይ ጥናታቸውን አካሂደዋል። የጥናቱ ግኝት እንደሚያሳየውም የማንበብ ግለ-ብቃት እምነት፣ የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም እና የአንብቦ መረዳት ችሎታ ከፍተኛ የሆነ ዝምድና እንዳላቸው አረጋግጠዋል። በተጨማሪም ብዙ ጊዜ በተደጋጋሚ የምንጠቀምባቸው የማንበብ ብልሃቶች በግንዛቤ እና በማሰላሰል የምንጠቀማቸው ብልሃቶች እንደሆኑ ጥናቱ ያሳያል። ከግንዛቤ ብልሃት በመቀጠል የምንጠቀምባቸው የማንበብ ብልሃቶች በቅደም ተከተል የሙከራ ብልሃቶች የከፍተኛ ብልሃቶች በተደራጀ እና የማካካሻ ብልሃቶች እንደሆኑ የጥናቱ ግኝት ያሳያል።

Tobing (2013) የማንበብ ግለ-ብቃት እምነት እና የማንበብ ብልሃቶች ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር ያላቸው ተዛምዶ በሚል ርዕስ በኢንዶኔዥያ እንግሊዝኛ ቋንቋን እንደሁለተኛ ቋንቋ እየተማሩ የሚገኙ ተማሪዎች ላይ ጥናት አካሂደዋል። በጥናቱ የተገኘው ውጤት እንደሚያሳየው የማንበብ ብልሃቶችን መጠቀም ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር ግንኙነት እንደሌለው ሲያመለክት የማንበብ ግለ-ብቃት እምነት ግን ከአንብቦ መረዳት ጋር ጉልህ ተዛምዶ ያለው እና ብሎም የአንብቦ መረዳትን ለመተንበይ 20% ድርሻ እንደሚወስድ አሳይተዋል።

ስለዚህ የNaseri and Zaferanieh(2012) ጥናት ከTobing (2013) ጥናት ጋር የሚያመሳስላቸው ሁለቱም የግለ-ብቃት እምነት አንብቦ መረዳት ላይ ከፍተኛ የሆነ ሚና እንደሚጫወት በጥናት ግኝታቸው አሳይተዋል። ነገር ግን የNaseri and Zaferanieh(2012) የጥናት ግኝት እንደሚያሳየው የማንበብ ብልሃቶች የአንብቦ መረዳትን ለመወሰን ከፍተኛ የሆነ ሚና እንዳለው ሲያረጋግጥ፣ የTobing (2013) የጥናት ውጤት ግን የማንበብ ብልሃቶች ለአንብቦ መረዳት የሚሰጡት ፋይዳ እንደሌለ አሳይተዋል። እነዚህ ተቃራኒ ውጤቶችም በተላውጠዎቹ መካከል ያላውን ተዛምዶ በተመለከተ ወደአንድ ድምዳሜ ላይ ለመድረስ ይረዳ ዘንድ ተጨማሪ ጥናት መደረግ እንዳለበት አመለካኝ ናቸው።

በመጨረሻም አጥኝው ከዚህ ጥናት ጋር ተመሳሳይነት ያላቸው የሀገር ውስጥ ጥናቶች መኖር አለመኖራቸውን ለመፈተሽ በአማርኛ ቋንቋ አንብቦ የመረዳት ችሎታ ላይ የተደረጉ ጥናቶች ቅኝት አድርጓል። ከነዚህ ውስጥም ተክላይ (2006) በትግርኛ ቋንቋ አፋቸውን የፈቱ የስምንተኛ እና የአስረኛ ክፍል ተማሪዎች የንባብ ብልሃቶችን በብዛት በመጠቀም ረገድ በቋንቋ ችሎታቸው ካገኙት ደረጃ ጋር መጣጣም አለመጣጣሙን መፈተሽ በሚል ርዕስ ላይ ጥናት አካሂዷል። በኢላማ ናሙና በአማካይ የአማርኛ ፈተና ውጤታቸው መሠረት ከየክፍል ደረጃው ስድስት ስድስት ተማሪዎች የመረጡ ሲሆን መምህራኑም ተማሪዎች በሚማሩባቸው መማሪያ ክፍሎች የሚያስተምሩ እንዲሆኑ በማድረግ በኢላማ ናሙና መርጠዋል። የተማሪዎቹን የንባብ ብልሃት አጠቃቀም ለማጥናትም የተራኪ እና የአስረኛ ድርሰት ምንባባት በመምረጥ እና የአንብቦ መረዳት ጥያቄዎችን ማዘጋጀት አስፈላጊ ሆኗል። ከዚያም ምንባቡን እያነበቡ የአንብቦ መረዳት ጥያቄዎቹን ሲመልሱ የሚጠቀሙባቸውን የንባብ ብልሃቶች ከአእምሮአዊ የማሰብ ሂደታቸው ቃላዊ መረጃ እንዲያቀብሉ ተደርጓል። በዚህ መሠረት በተደረገው ምልከታ በቪዲዮ ካሜራ እና በመቅረጸ ድምፅ ተቀርጧል። የተጠቀሙባቸውን የንባብ ብልሃቶችን ለመተነተንም የSang (1987) የንባብ ብልሃት አከፋፈል በሞዴልነት ተወስኗል። በምልከታ የተገኙትን መረጃዎች ለማመሳከርም የፅሁፍ መጠይቅ እና ቃለመጠይቅ ግልጋሎት ላይ ውለዋል። የመምህራኑን የንባብ ብልሃት ግንዛቤ ለመፈተሽ ደግሞ ቃለመጠይቅ በዋነኛነት የፅሁፍ መጠይቅ ደግሞ በደጋፊነት ሥራ ላይ ውለዋል።

የጥናቱ ውጤትም በቋንቋ ችሎታቸው በተለያዩ ደረጃ የሚገኙ የስምንተኛ ክፍል ተማሪዎች የንባብ ብልሃቶችን በብዛት በመጠቀም በቋንቋ ችሎታቸው ካገኙት ደረጃ ጋር ተጣጥሞ በማሳየት ረገድ ከአስረኛ ክፍል ተማሪዎች ተሽለው ተገኝተዋል። የአስረኛ ክፍል ተማሪዎች ደግሞ ጥያቄዎቹን በብዛት በመመለስ ተሽለው ታይተዋል። የአማርኛ መምህራን የንባብ ብልሃት ግንዛቤም በአጠቃላይ ሲታይ ከተማሪዎቹ የንባብ ብልሃት አጠቃቀም ጋር ያለው ተጣጥም ዝቅተኛ ሆኖ ተገኝቷል። ይህ ጥናት ከተክላይ ጥናት የሚለየው ይህንኛው በተነሳው ተላውጦዎች፣ በትኩረት አቅጣጫው እና በአጠናን ስልቱ ነው። ከዚህም በተጨማሪ ጥናቱ የሚካሄድበት ቦታ፣ የተተኪሪ መጠን፣ የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች፣ የጥናቱ ዘመን እና ዓላማ ከተክላይ ጥናት ልዩ ያደርገዋል። ይህ ጥናት ሁለተኛ ቋንቋ ተናጋሪ የሆኑ የዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም፣ የማንበብ ግለብቃት እምነት እና የአንብቦ መረዳት ችሎታቸውን የሚያይ በመሆኑ ከተክላይ ጥናት ይለያል።

ተስፋ(2010) ትብብራዊ መማር የተማሪዎችን አቀላጥፎ የማንበብና አንብቦ የመረዳት ችሎታ በማሳደግ ረገድ የሚኖረውን ሚና በከፊል ሙከራዊ ጥናት (quasi experimental design) አማካይነት ፈትሸዋል። የጥናቱ ተተኪሪዎች በትግራይ ክልል ማእከላዊ ዞን በአክሱም ከተማ በሚገኝ ክንደያ ሙሉ ሳይክል የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርት ቤት የሚማሩ አፋቸውን በትግርኛ ቋንቋ የፈቱ የ7ኛ ክፍል ተማሪዎች ሲሆኑ። ጥናቱ የተካሄደበት ትምህርት ቤት የተመረጠው በምድብ የእጣ ንሞና ዘዴ ነው። ይህ ከፊል ሙከራዊ ጥናት የሁለት ቡድን ቅድመ-ድህረ ፈተና ንድፍ የተከተለ ነበር። ከፊል ሙከራዊ ጥናቱ ለ14 ሳምንት ተደርጓል። መረጃዎች የተሰበሰቡት በፈተና፣ በምልክታ፣ በቡድን ተኮር ውይይት እና በቃለ መጠይቅ አማካይነት ነው። በእነዚህ የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች የተሰበሰቡት መረጃዎች በመልክ በመልካቸው ከተደራጁ በኋላ ከአቀላጥፎ ማንበብና አንብቦ መረዳት የፈተና ውጤቶች የተሰበሰቡት አሀዛዊ መረጃዎች በዓይነተ ብዙ የልይይት ትንተና (MANOVA) ተተንትነዋል። ከምልክታ፣ ከቃለመጠይቅና ከቡድን ተኮር ደጋፊ የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች የተሰበሰቡት መረጃዎች ደግሞ አይነታዊ የመረጃ አተናተን ዘዴን በመጠቀም ተተንትነዋል። በትንተናው መሰረት በሙከራ ቡድኑ ውስጥ የታቀፉት ተማሪዎች ያስመዘገቧቸው የድህረ ልምምድ አቀላጥፎ የማንበብና አንብቦ የመረዳት ፈተና አማካይ ውጤቶች በቁጥጥር ቡድኑ የታቀፉት ተማሪዎች ካስመዘገቧቸው የድህረ ልምምድ አቀላጥፎ የማንበብና አንብቦ የመረዳት ፈተና አማካይ ውጤቶች ጉልህ ($p < 0.05$) ብልጫ አሳይተዋል። ይህ ጥናት በአጠናን ንድፍ፣ በመረጃ አተናተንና በአጠቃላይ በትኩረት አቅጣጫው ከዚህ ጥናት ይለያል።

ዘራቱ (2012) ማንበብን በልዕላግንዛቤያዊ የማንበብ ብልሃት መማር አማርኛን እንደሁለተኛ ቋንቋ የሚማሩ ተማሪዎችን አንብቦ የመረዳት ችሎታ፣ ልዕላግንዛቤያዊ የማንበብ ብልሃት ዕውቀትና የማንበብ ተነሳሽነት ላይ ያለውን አስተዋጽኦ በሚል ርዕስ ላይ ጥናት አድርገዋል። ጥናቱም ፍትነት መሰል ስልት ላይ የተመሰረተ የሶሎሞን ሶስት ቡድኖች ንድፍ ተከትሎ ተከናውኗል። አተገባበሩም አንድ የፍትነት ቡድንና ሁለት የቁጥጥር ቡድኖች ንድፍን የተከተለ ሆኖ፣ ሁለት ቡድኖች ቅድመትምህርትና ድህረትምህርት ፈተና፣ አንድ ቡድን ግን ድህረትምህርት ፈተና ብቻ የተፈተነበት ነው። በመሆኑም አንድ የፍትነት ቡድንና አንድ የቁጥጥር ቡድን በልዕላግንዛቤያዊ የማንበብ ብልሃት፣ አንድ የቁጥጥር ቡድን ደግሞ በተለመደው ማንበብን የማስተማር ዘዴ የአንብቦ መረዳት ትምህርትን ለ15 ክፍለጊዜያት እንዲማሩ ተደርጓል። የጥናቱ ተሳታፊዎችም በደቡብ ክልል በጋሞ ዞን በእርባምንጭ ሁለተኛ

ደረጃና መሰናዶ ትምህርት-ቤት በ2011 ዓ.ም በመማር ላይ ከነበሩት ዘጠኝ የዘጠነኛ ክፍል መማሪያ ክፍሎች ውስጥ በአመቺ ናሙና ዘዴ በተመረጡ ሶስት መማሪያ ክፍሎች ማለትም በፍትነት ቡድን 31፣ በቁጥጥር ቡድን አንድ 32፣ በቁጥጥር ቡድን ሁለት 32 ተማሪዎች ላይ አድረገዋል። መረጃዎችንም በፈተናና በመጠይቆች አማካይነት ሰብስበዋል። የተሰበሰቡት መረጃዎችም በአማካይ ውጤት፣ በካይ ካሬ ፍተሻ፣ በባዕድ ናሙና የልይይት ትንተናና በባዕድ ናሙና አበርልይይት ትንተና ተንትነዋል። የጥናታቸው ግኝቶችም በልዕላግንዛቤያዊ የማንበብ ብልሃት ማንበብን የተማሩት ቡድኖች በአንብቦ መረዳት ውጤታቸው፣ በብልሃት ዕውቀታቸውና በማንበብ ተነሳሽነታቸው ጉልህ መሻሻል እንዳሳዩ መደምደሚያ ላይ ደርሰዋል። ይህ ጥናት በአጠናን ንድፉ፣ በመረጃ አተናተን ዘዴው፣ ይዟቸው በተነሳቸው የጥናቱ ዓላማና በትኩረት አቅጣጫው ከዚህ ጥናት ይለያል።

እንድረስ (2010) በቴክስት ውቅር ብልሃቶች ማንበብን መማር በተማሪዎች የማንበብ ተነሳሽነት፣ የማንበብ ግለብቃት እምነት፣ የማንበብ ትኩረትና የአንብቦ መረዳት ችሎታ ላይ ያለው ቀጥተኛና ኢቀጥተኛ ተጽዕኖ በሚል ርዕስ ላይ ጥናት አድርገዋል። ዓላማውን ለማሳካትም ፍትነት-መሰል የጥናት ንድፍ ተግባራዊ አድርገዋል። በመሆኑም በቴክስት ውቅር ብልሃቶች፣ በብልሃት-አልባ የቴክስት ውቅር እውቀትና አዘውትሮ በስራ ላይ በሚውለው የማንበብ ትምህርት አቀራረቦች ሦስት ቡድኖችን ለይተው የአንብቦ መረዳት ትምህርትን በ12 ሳምንታት ለ24 ክፍለ-ሰዓታት እንዲማሩ አድርገዋል። የጥናቱ ተሳታፊዎችም በደሴ ከተማ በአዲስፋና የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርት-ቤት በ2009 ዓ.ም በመማር ላይ ከሚገኙ አራት የስድስተኛ ክፍል መማሪያ ክፍሎች ውስጥ በተራ እጣ ንሞና ዘዴ የተመረጡ ሦስት መማሪያ ክፍሎች ማለትም በብልሃት ቡድኑ 44፣ በብልሃት-አልባ ቡድኑ 45፣ በቁጥጥር ቡድኑ 46 በጥቅሉ 135 ተማሪዎች ላይ አከናውነዋል። ከተሳታፊዎቹም ቅድመ-ትምህርትና ድህረ-ትምህርት የአንብቦ መረዳት ውጤት፣ የማንበብ ትኩረት፣ የማንበብ ተነሳሽነትና የማንበብ ግለብቃት እምነት በፈተናዎችና በመጠይቆች አማካይነት መረጃዎችን ሰብስበዋል። መረጃዎቹንም በአማካይ ውጤት፣ በመደበኛ ልይይት፣ በአበርልይይት ተንትነዋል። የጥናታቸው ግኝትም በቴክስት ውቅር ብልሃቶች ማንበብን የተማሩት ቡድኖች በአንብቦ መረዳት ውጤታቸው፣ በማንበብ ተነሳሽነታቸው፣ በማንበብ ግለብቃት እምነታቸውና በማንበብ ትኩረታቸው ጉልህ መሻሻል እንዳሳዩ ገልጸዋል። ይህ ጥናት በአጠናን ንድፉ፣ በመረጃ አተናተን ዘዴው፣ ይዟቸው በተነሳቸው የጥናቱ ዓላማና በትኩረት አቅጣጫው ከዚህ ጥናት ይለያል።

የኔሰው (2008) መስተጋብራዊ አንብቦ የመረዳት ትምህርት በተማሪዎች አንብቦ የመረዳት ችሎታ ላይ ያለውን ውጤታማነት ፈትሸዋል። በጥናታቸውም በኦሮምኛ ቋንቋ አፋቸውን በፈቱ 83 ተጠኝዎች ላይ አድርገዋል። በጥናታቸውም የጥብቅ ቡድኑ እና የተጠኝ ቡድኑ በአማርኛ ቋንቋ በተለያዩ ንኡሳን አንብቦ የመረዳት ክህሎች ላይ ያላቸውን ክህሎት ለመመዘን ቅድመፈተና ፈትነዋቸዋል። ሁለቱ ቡድኖች ቅድመ-ፈተናውን ከተፈተኑ በኋላ ጥብቅ ቡድኑ በተለምዶዎ አንብቦ የመረዳት ማስተምርያ ዘዴ ተጠኝ ቡድኑ ደግሞ በመስተጋብራዊ ዘዴ የአማርኛ ቋንቋ አንብቦ መረዳትን ለአንድ ወሰን ትምህርት ከተማሩ በኋላ ድህረ-ፈተና ፈትነዋቸዋል። በመጨረሻም ሁለቱን ቡድኖች ድህረፈተና ፈትነው ያገኙትን የአማካኝ ውጤት እና የመደበኛ ልይይት ውጤት ግምት ውስጥ በማስገባት በነጻ ናሙና ቲ-ቴስት በማስላት ከተገኘው ውጤት መረዳት የተቻለው ተጠኝ ቡድኑ በሁሉም የአማርኛ ቋንቋ አንብቦ የመረዳት ክህሎች ላይ ስለታትሱቲካዊ ልዩነት ሲያሳይ በአንጻሩ ጥብቅ ቡድኑ በሁሉም የአማርኛ ቋንቋ አንብቦ የመረዳት ክህሎች ላይ ስታትስቲካዊ ልዩነት ማሳየት አለመቻሉን በጥናት ውጤታቸው አሳይተዋል። ይህ ጥናት በአጠናን ንድፉ፣ በመረጃ አተናተን ዘዴው፣ ይዟቸው በተነሳቸው የጥናቱ ዓላማና በትኩረት አቅጣጫው ከዚህ ጥናት ይለያል።

እሱባለው (2010) የማንበብ ብልሃትን በግልፅ ማስተማር አንብቦ የመረዳት ውጤትን ለማጎልበት እና ለማንበብ ብልሃት ሽግግሮች ያለው አስተዋጽኦ በሶማሌ ክልል ጅግጅጋ ከተማ ሶማልኛ ቋንቋ አፍፈት ተማሪዎች ተተኪሪነት በሚል ርዕስ ጥናት አድርገዋል። በጥናታቸውም ቅድመ እና ድህረልምምድ ፈተና በመስጠት በተገኘው አህዛዊ መረጃ ላይ ተመስርተው ሰፊ ትንታኔ ለማቅረብ ከፊል ፍትነታዊ የምርምር ንድፍ ተከትለዋል። በጥናቱ ሁለት የሙከራ ቡድኖች (ሙከራ ቡድን አንድ 73 ተማሪዎች፣ ሙከራ ቡድን ሁለት 69 ተማሪዎች) እና አንድ ጥብቅ ቡድን (66 ተማሪዎች) በአጠቃላይ 208 ተማሪዎች ተሳትፈዋል። ለሙከራ ቡድን አንድ በአማርኛ ለሙከራ ቡድን ሁለት ደግሞ በሶማልኛ ቋንቋ የማንበብ ብልሃት ትምህርት በሳምንት ሁለት ክፍለ ጊዜ ለአስራሁለት ሳምንት (116 ሰዓት) ተሰጥቷል (የአንድ ክፍለጊዜ ርዝማኔ 40 ደቂቃ)። ጥብቅ ቡድኑ የማንበብ ብልሃትን የተመለከተ ፍንጭ እንዳያገኝ በማሰብ በተለመደው የትምህርት አሰጣጥ ትምህርቱን ተከታትሏል። በመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያነትም አንብቦ የመረዳት ብቃት መለኪያ ፈተና እና የማንበብ ብልሃት አነሳሽ የፅሁፍ መጠይቅ ተግባራዊ አድረገዋል። በአጠቃላይ በጥናት ግኝታቸው የማንበብ ብልሃትን በግልፅ ማስተማር የማንበብ ብልሃት አጠቃቀምን፣ አንብቦ የመረዳት ብቃትን፣ ከአንድ አዲስ ሁኔታ ወደሌላ አዲስ ሁኔታ

ወይም ከአንድ ቋንቋ ወደሌላ ቋንቋ የማንበብ ብልሃትን ውጤታማ በሆነ መንገድ በማሸጋገር መጠቀም እንዲሁም ሽግግሮች አንብቦ የመረዳት ብቃት እንዲያጎለብት አስተዋጽኦ እንዳለው ተንጸባርቋል። ይህ ጥናት ከእሱባለው ጥናት የሚለየው ይዟቸው በተነሳቸው ተላውጦዎች፣ በትኩረት አቅጣጫዎች እና በአጠናን ስልቱ ይለያል። ከዚህም በተጨማሪ ጥናቱ የሚካሄድበት ቦታ፣ የተተኪሪ መጠን፣ የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች እና የጥናቱ ዓላማ ከእሱባለው ጥናት ይለያል። ይህ ጥናት ሁለተኛ ቋንቋ ተናጋሪ የሆኑ የዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎች የማንበብ ግለብቃት እምነት፣ የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም እና የአንብቦ መረዳት ችሎታቸውን ተዛምዶ የሚያይ በመሆኑ ከእሱባለው ጥናት ይለያል።

ማስተዋል (1989) በአዲስ አበባ ከተማ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች የአማርኛ ቋንቋ አንብቦ መረዳትን በተመለከተ ባደረጉት ጥናት አማርኛ ቋንቋ አፍፈት የሆኑትም ሆነ ያልሆኑት ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ አንብቦ የመረዳት ችሎታ ላይ ችግር እንዳለባቸው እና መምህራንም የማንበብ ክህልን በመማሪያ ክፍል ውስጥ ለማስተማር የሚከተሉት የማስተማሪያ ስነዘዴ የተማሪዎችን ተሳትፎ ያላማከለ እንደነበር በግኝታቸው አረጋግጠዋል። ይህ ጥናት ይዟቸው በተነሳቸው ተላውጦዎች፣ በትኩረት አቅጣጫው ፣ በአጠናን ስልቱ እና በጥናቱ ዓላማዎች ከማስተዋል ጥናት ይለያል።

በአጠቃላይ ከላይ የቀረቡት የውጭ ጥናቶች ሆነ የሀገር ውስጥ ጥናቶች ከላይ ከቀረቡት ልዩነቶች በተጨማሪ እንደዚህ ጥናት በአንድ ላይ የሶስቱን ተላውጦዎች ማለትም የማንበብ ብልሃት አጠቃቀሞችን፣ የማንበብ ግለብቃት እምነትንና አንብቦ የመረዳት ችሎታን ተዛምዶ እና በተጨማሪም የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም እና የማንበብ ግለብቃት እምነት አንብቦ የመረዳት ችሎታን በጋራ ምን ያህል መተንበይ እንደሚችሉ አልፈተሹም። በመሆኑም በነዚህ ምክንያቶች የተነሳ በኦሮምኛ ቋንቋ አፈፍት በሆኑና አማርኛ ቋንቋን እንደሁለተኛ ቋንቋ የሚማሩ የዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀማቸው፣ የማንበብ ግለብቃት እምነታቸው እና የአንብቦ መረዳት ችሎታቸው ተዛምዶ ላይ ፍተሻ ለማድረግ ይህ ጥናት ተከናውኗል።

ከዚህ በመነሳትም ይህ ጥናት የሚከተሉትን መሪ ጥያቄዎች ይመልሳል።

1. የማንበብ ብልሃቶች፣ አንብቦ የመረዳት ችሎታና የማንበብ ግለብቃት እምነት ምን ደረጃ ይገኛሉ?

2. ከሶስቱ የማንበብ ብልሃት አይነቶች (አጠቃላይ ብልሃት፣ ችግርፈች ብልሃትና ደጋፊ ብልሃት) የትኛውን የብልሃት አይነት የበለጠ ይጠቀማሉ?
3. የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር ተዛምዶ አለው?
4. የማንበብ ግለብቃት እምነት ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር ተዛምዶ አለው?
5. የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም ከማንበብ ግለብቃት እምነት ጋር ተዛምዶ አለው?
6. የተማሪዎች የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም እና የማንበብ ግለብቃት እምነት አንብቦ የመረዳት ችሎታቸውን ይተነብያሉን? ከማንበብ ብልሃት አጠቃቀምና ከማንበብ ግለብቃት እምነት የትኛው የበለጠ አንብቦ መረዳት ችሎታን ይተነብያል?
7. ከማንበብ ብልሃት አይነቶች (አጠቃላይ ብልሃት፣ ችግርፈች ብልሃትና ደጋፊ ብልሃት) የትኛው የማንበብ ብልሃት አይነት የበለጠ አንብቦ የመረዳት ችሎታን ይተነብያል?

1.3 የጥናቱ ዓላማ

የዚህ ጥናት ዋና ዓላማ በአሮምኛ ቋንቋ አፍፈት የሆኑ እና አማርኛ ቋንቋን እንደሁለተኛ ቋንቋ የሚማሩ የዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎች የማንበብ ግለብቃት እምነት፣ የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም እና የአንብቦ መረዳት ችሎታ ምንደረጃ ላይ እንደሚገንኝና ተዛምዷቸው ምን እንደሚመስል መመርመር ነው። ከዚህ አጠቃላይ ዓላማ በመነሳትም የሚከተሉት ዝርዝር ዓላማዎች ተነድፈዋል፤

- ሀ. የተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም፣ አንብቦ የመረዳት ችሎታና የማንበብ ግለብቃት እምነት ምን ደረጃ ላይ እንዳለ መፈተሽ፤
- ለ. ከሶስቱ የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም አይነቶች (አጠቃላይ ብልሃት፣ ችግርፈች ብልሃትና ደጋፊ ብልሃት) የትኛውን የብልሃት አይነት የበለጠ እንደሚጠቀሙ መፈተሽ፤
- ሐ. የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር ተዛምዶ መኖሩን መፈተሽ፤
- መ. የማንበብ ግለብቃት እምነት ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር ተዛምዶ መኖሩን መፈተሽ፤
- ሠ. የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም ከማንበብ ግለብቃት እምነት ጋር ተዛምዶ መኖሩን መፈተሽ፤

ረ. የተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም እና የማንበብ ግለብቃት እምነት የአንብቦ መረዳት ችሎታቸውን በምን ያህል ደረጃ እንደሚተነብዩ እና ከሁለቱ ተላውጦዎች የትኛው የበለጠ እንደሚተነብዩ መፈተሽ፤

ሰ. ከማንበብ ብልሃት አይነቶች(አጠቃላይ ብልሃት፣ ችግርፈች ብልሃትና ደጋፊ ብልሃት) የትኛው የማንበብ ብልሃት አይነት የበለጠ አንብቦ የመረዳት ችሎታን እንደሚተነብዩ መፈተሽ።

1.4 የጥናቱ ጠቀሜታ

- ❖ በተመሳሳይ ርዕሰ ጉዳይ ምርምር ለማድረግ ለሚነሱ አጥኚዎች እንደመነሻ ሆኖ ያገለግላል፤
- ❖ አማርኛን እንደ ሁለተኛ ቋንቋ ለሚያስተምሩ መምህራን ግብዓት ይሰጣል፤
- ❖ አማርኛን እንደሁለተኛ ቋንቋ ለሚማሩ ተማሪዎች የአንብቦ መረዳት ችሎታቸውን ለማሳደግ የሚያስችል የመፍትሄ ሀሳብ ይጠቁማል፤
- ❖ ለአማርኛ ቋንቋ ስርዓተ ትምህርት ቀረጸ ግብዓት የሚሆን መረጃ ያስገኛል፤
- ❖ ለአማርኛ ቋንቋ የማስተማሪያ መጽሐፍ አዘጋጆች ግብአት ይሆናቸዋል።

1.5 የጥናቱ ወሰን

ይህ ጥናት በሽገር ከተማ ውስጥ አማርኛን እንደ ሁለተኛ ቋንቋ እየተማሩ በሚገኙ የዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎች ላይ ተካፏል። የዚህ ጥናት ትኩረትም የተማሪዎችን የማንበብ ግለብቃት እምነት፣ የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም እና የአንብቦ መረዳት ችሎታ ያላቸውን ተዛምዶ መመርመር ነው። ስለሆነም ይህ ጥናት የሚያተኩረው የተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም ከአንብቦ መረዳት ችሎታቸው፣ የማንበብ ግለብቃት እምነታቸው ከአንብቦ መረዳት ችሎታቸው፣ የተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም ከማንበብ ግለብቃት እምነታቸው ጋር ያለውን ግንኙነትና የማንበብ ግለብቃት እምነታቸው እና የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀማቸው የተማሪዎችን የማንበብ ችሎታ በምን ያህል ደረጃ እንደሚተነብዩ ብቻ መመርመር ነው።

1.6 የቁልፍ ቃላትና ሀረጎች ተግባራዊ ብያኔዎች

አንብቦ መረዳት ችሎታ (Reading comprehension)፤ በዚህ ጥናት አንብቦ መረዳት የሚለው ሙያዊ ቃል የሚገልፀው ተማሪዎች ለማንበብ ተግባር ከቀረበላቸው ፅሁፍ ጋር መስተጋብር

በመፍጠር የዕሁፍን ፍቺ መለየት እና በአእምሯቸው ውስጥ መልሰው በማዋቀር እንዲሁም ከቀደመ እውቀታቸው ጋር በማገናኘት ትርጉም ያለው ሀሳብ የሚፈጥሩበት ውስብስብ አእምሯዊ ሂደት ነው። በዚህ ጥናትም ተማሪዎች በአንብቦ መረዳት ፈተናዎች በሚያገኙት ውጤት ተለክቶ የተገኘ ነው።

የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም (Reading Strategies Use)፤ በዚህ ጥናት የማንበብ ብልሃት ማለት ተማሪዎች ለማንበብ ተግባር የተሰጠን ምንባብ አንብበው ለመረዳት በንቃት ህሊና ሆን ብለው የሚጠቀሙበት ዘዴ፣ እቅድ፣ የአእምሮ ተልኪዊ አሰራር ወይም ቅደም ተከተል ነው። የማንበብ ብልሃት ተማሪዎች የቀረበላቸውን ዕሁፍ አንብበው ለመረዳት ብቻ ሳይሆን የጽሁፍ ሀሳብ ባልገባቸው ወይም ችግር በገጠማቸው ጊዜ ምን ማድረግ እንዳለባቸው በመገንዘብ እርምጃ የሚወስዱበት ነው። በዚህ ጥናትም ተማሪዎችን የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም መለኪያ መጠይቅ በማስሞላት ተለክቶ የተገኘ ነው።

የማንበብ ግለብቃት እምነት (Reading Self-efficacy belief)፤ ተማሪዎች ስለማንበብ አቅማቸው የሚኖራቸውን ግላዊ እምነት የሚመለከት ሲሆን፣ በዚህ ጥናትም ተማሪዎችን የማንበብ ግለብቃት እምነት መለኪያ መጠይቅ በማስሞላት ተለክቶ የተገኘ ነው።

ምዕራፍ ችራፍ

ክለሳ ድርሳናት

2.1. ንስሐሳባዊ

የባህሪያውያንን የሥነ-ልቦና ንድፈሃሳብ በሃያኛው መቶ ክፍለ ዘመን በመጀመሪያዎቹ አመታት በJohn B.Watson አቀንቃኝነት የተገኘ ንድፈሃሳብ እንደሆነ እና ተከታዮቹም Thorndike, Tolman, Guthrie, Hull, and Skinner እንደነበሩ Brown (2007) ያስረዳሉ። የባህሪያውያን ንድፈሃሳብ አራማጆች ስለመማር የሚከተሏቸው ሶስት መሰረታዊ መርሆዎች ያሉ ሲሆን እነሱም የሚጠናው ባህሪ የሚለካ መሆን አለበት፤ ለባህሪ መመስረቻ ወሳኝ አካባቢ ነው፤ ለባህሪ መመስረት ወሳኝ ድግግሞሽ ነው የሚሉ ነበሩ።

እንደባህሪያውያን የመማር ንድፈሃሳብ አራማጆች መማር በውጫዊ ወይም በአካባቢ ተጽኖ የሚተገበር እንጂ በውስጣዊ ወይም በአእምሮ ተጽኖ የሚተገበር አይደለም። እንደነዚህ ባህሪያውያን የመማር ንድፈሃሳብ አራማጆች አመለካከት የሁለተኛ ቋንቋ አንብቦ የመረዳት ክህሊት ለመማር ወሳኝ ውጫዊ ወይም ጽሁፉ እንጂ አእምሮ ውስጥ የተጠራቀመው ዳራዊ እውቀት ወይም ስክማታ አይደለም። Richards (2006) እንደሚያስረዱት በዚህ ንድፈሃሳብ አንብቦ መረዳትን ክህሊት ለመማር በጽሁፉ ውስጥ ያሉትን መሰል የስዋሰው ስርአቶች፣ የአዳዲስ ቃላትን ፍችንም እና ሌሎች የተለያዩ አንብቦ የመረዳት ንኡሳን ክህሎችን ቅጽበታዊ በሆነ ፍጥነት ለማስታወስ ተከታታይ ልምምድ ማድረግ ያስፈልጋል። የተጠቀሱት የመስኩ ተመራማሪ የባህሪያውያን የመማር ንድፈሃሳብ ከመዋቅራዊ ሥነ-ልሳን ንድፈሃሳብ ጋር አበር በመፍጠር የሁለተኛ ቋንቋ አንብቦ የመረዳት የማስተማርያ ዘዴን ለመፈለግ መነሻ እንደሆኑ ጠቁመዋል። ለምሳሌ የከታች ወደ ላይ ወይም ተለምዷዊ የሁለተኛ ቋንቋ አንብቦ የመረዳት ማስተማርያ ዘዴ መነሻው የተጠቀሱት የሥነ-ልቦና እና የሥነ-ልሳን ንድፈሀሳቦች እንደሆኑ Richards (2006) ያስረዳሉ። ከባህሪያውያን የመማር ንድፈሃሳብ አንጻር የተፈለሰፈው ተለምዷዊ አንብቦ የመረዳት ክህሊት ማስተማርያ ዘዴ የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች እንዲያነቡ ከተጠየቁት ጽሁፍ ውስጥ ጸሃፊው በጽሁፉ አማካኝነት ያስተላለፈውን መልክት ሳይጨምሩ እና ሳይቀንሱ እንዳለ እንዲቀበሉት ያስገድዳቸው ነበር።

በወቅቱ የነበሩት የባህሪያውያን ሥነልቦና የመማር ንድፈሃሳብ አራማጆች ትኩረታቸው በሚታየው ወይም በሚጨበጠው ላይ ስለነበረ አንብቦ የመረዳት ትምህርትም በወቅቱ ትኩረት ይሰጥ የነበረው ለጽሁፉ እንጂ ለአንባቢው ዳራዊ እውቀት ወይም ስክማታ አልነበረም። በመሆኑም በወቅቱ የነበሩት የባህሪያውያን ሥነልቦና የመማር ንድፈሃሳብ አራማጆች ከሌሎች በቅርብ ጊዜ ከተከሰቱት የአእምሯዊ ሥነ-ልቦና እና የኮንስትራክቲቪዝም ሥነ-ልቦና የመማር ንድፈሃሳብ አራማጆች ጋር ሲነጻጸሩ በእድሜያቸውም ሆነ በሚከተሉት አንብቦ የመረዳት የማስተማርያ ዘዴ ተለምዷል /Traditional Method/ ስለሆኑ በወቅቱ የነበረውም የሁለተኛ ቋንቋ የአንብቦ መረዳት ማስተማርያ ዘዴ ተለምዷል የሁለተኛ ቋንቋ አንብቦ የመረዳት ማስተማርያ ዘዴ ሊባል እንደሚችል Richards (2006) ጠቁመዋል።

በዚያን ጊዜ የነበረው አንብቦ የመረዳት ማስተማርያ ዘዴ ተለምዷል ያሰኘውም በወቅቱ የነበሩት የሁለተኛ ቋንቋ መምህር አንብቦ መረዳትን ለሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች በክፍል ውስጥ ሲያስተምሩ የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች የተለያዩ አንብቦ የመረዳት ብልሃቶችን በሂደት እየተጠቀሙ በራሳቸው ጥረት በመተባበር እየተጋዘቡ እንዲማማሩ ከመጋብዝ ይልቅ የተከፋፈሉ ንኡሳን ክሂሎችን ለማስተማር ድግግሞሽን፣ ጥያቄን እና መልስን፣ መተካካትን ዋና የመማርያ ስልት አድርገው ይከተሉ ስነበረ ነው።

ሌላው ለዘመናዊ የመማር ንድፈሃሳብ መነሻ የሆነው አእምሯዊ ሥነ-ልቦና የመማር ንድፈሃሳብ ሲሆን የለውጥ እንቅስቃሴ የጀመረው በ1950ዎቹ እንደሆነ Chinn (2011) ያስረዳሉ። ይህ የሥነልቦና ሳይንሳዊ የጥናት ዘርፍ በተለያዩ ንድፈሃሳቦች በሥነ-ሰብ፣ በሥነ-ልሳን እና በሥነ-ልቦና ሳይንስ ተመራማሪዎች መስተጋብራዊ ጥምረት የተፈጠረ አዲስ የጥናት መስክ እንደሆነ የተጠቀሱት ተመራማሪ ያስረዳሉ። ይህ በአይነቱ ልዩ የሆነው አዲስ የሥነልቦና የሳይንስ ዘርፍም የባህሪያውን ሥነልቦና አራማጆች ይከተሉት የነበረውን የመማር ንድፈሃሳብ በመቃወም ብቅ ያለ ነው።

እንደሚታወቀው የሥነባህሪያውን የመማር ንድፈሃሳብ ተመራማሪዎች በማይታይ ወይም ተጨባጭነት በሌለው ጉዳይ ላይ ምርምር ማድረግ ኢሳይንሳዊ ነው ስለሚሉ በሰው ልጅ አእምሮ ጓዳ ውስጥ ስለሚከናወኑ ጉዳዮች ትኩረት አይሰጡም። በተቃራኒው በሰው ልጅ አእምሮ ጓዳ ውስጥ ስለሚከናወነው ጉዳይ ትኩረት የሚሰጠው አዲስ የሥነልቦና ሳይንሳዊ የጥናት ዘርፍ አቀንቃኞች Piaget. 1896-1980; Vygotsky, 1896-934, Bandura,1988 እና ሌሎችም እንደነበሩ Chinn (2011) ያስረዳሉ።

የአእምሮችውያን የመማር ንድፈሃሳብ አራማጆች የጥናታቸው ትኩረት ወደሰው ልጅ አእምሮ ንዳ ውስጥ ዘልቆ በመግባት የሰው ልጅ አእምሮ ስለነገሮች እና ስለሁኔታዎች እንዴት እንደሚያስብ፣ ነገሮችን እና ሁኔታዎችን እንዴት እንደሚረዳ እና ስለነገሮች እና ስለሁኔታዎች ያተረዳውን አዲስ እውቀት ከነበረው ዳራዊ እውቀት ጋር ረጂሙ የአእምሮ ትውስታ ውስጥ እንዴት እንደሚያስተሳስረው ነው። ሥነ-አእምሮችውያን ጥናታቸውን የሚያጠነብት ዘዴ አመክንዮ (rational) በመባል ይታወቃል። ለአመክንዮ መነሻቸው ተጠየቅ (logic)፣ ምክንያታዊነት (reason)፣ ከሚታወቀው ጉዳይ ወደ ማይታወቀው ጉዳይ መሄድ (extrapolation) እና ከመረጃዎች በመነሳት መወሰን (inference) እንደሆነ Brown (2007) ያስረዳሉ። አእምሮችውያን በመማር ጊዜ በሰው ልጅ አእምሮ ንዳ ውስጥ ስለሚከናወነው ሂደት ሲያጠኑ የሰበሰቡትን መረጃ ተንትኖ ማሳየት ብቻ ሳይሆን ተንትነው ካገኙት ውጤት በመነሳት ለውስጣዊ ችሎታው መንስኤው ተፈጥሯዊ? (Innate) ማህበራዊ? (Social) ወይስ አካባቢ? (Environment) ለሚሉት ጥያቄዎችም ምላሽ ለመስጠትም ይሞክራሉ።

አእምሮች ሥነልቦና ስለሁለተኛ ቋንቋ አንብቦ የመረዳት የመማር ንድፈሃሳብ የሚያጠናው ሰዎች ሲያነቡ ከጽሁፉ ውስጥ ያገኙትን አዲስ እውቀት አጭሩ ትውስታቸው ውስጥ ከተመሳሳይ ዳራዊ እውቀታቸው ጋር እንዴት እንደሚያገናኙት፣ አጭሩ ትውስታቸው ውስጥ የገባውን አዲስ እውቀት ከዳራዊ እውቀታቸው በመነሳት እንዴት እንደሚረዱት እና የተረዱትን አዲስ እውቀት ቋሚ እንዲሆን ለማድረግ ረጂሙ ትውስታቸው ውስጥ ቀደም ሲል ከነበረው ተመሳሳይ ዳራዊ እውቀት ጋር እንዴት እንደሚያንሳላለሱት ነው። እንደ አእምሮች ሥነ-ልቦና የመማር ንድፈሃሳብ ልጆች ከጊዜ ወደ ጊዜ እድሜያቸው በጨመረ ቁጥር አካላዊ ለውጥ ወይም እድገት እንደሚያሳዩ ሁሉ አእምሮች ለውጥ ወይም እድገትም ያሳያሉ። አእምሮች እድገት ሲባል እውቀት ማጠራቀምን፣ አዲሱን እውቀት ከዳራዊ እውቀት ጋር በማያያዝ ረጂሙ ትውስታ ክፍል በስርአት አዋቅሮ ማጠራቀምን እና የተጠራቀመን እውቀት መነሻ በማድረግ ከሚነበበው ጽሁፍ ተጨማሪ እውቀት ማግኘትን ሁሉ ያጠቃልላል። ስለዚህ የአእምሮች ሥነ-ልቦና የመማር ንድፈሃሳብ የሚያጠናው ለአእምሮች እድገት አስተዋጽኦ ስለሚያደርጉት ጉዳዮችም ጭምር ነው።

በአእምሮች ሥነ-ልቦና ንድፈሃሳብ አራማጆች መማር ማለት ከአካባቢ ጋር መስተጋብራዊ ግንኙነት በመፍጠር የተገኘውን አዲስ እውቀት ከራስ ዳራዊ እውቀት በመነሳት አካባቢን በራስ ጥረት መረዳት ወይም መገንዘብ ነው። እንደዚህ የመማር ንድፈሃሳብ አራማጆች መማር ማለት

መምህሩ ያለውን ብቻ ተቀብሎ ማስተጋባት ሳይሆን በአእምሮ ውስጥ የተጠራቀመን ስክማታ ወይም ዳራዊ እውቀት መነሻ በማድረግ በመምህሩ ረዳትነት አካባቢን ለመረዳት ጥረት ማድረግ ነው።

አእምሯውያን ሰዎች ከአካባቢያቸው በስሜት ህዋሶቻቸው አማካኝነት የለበሰሱትን መረጃ ምንነቱን እና ተግባሩን በዳራዊ እውቀታቸው አማካኝነት ከተረዱ በኋላ ወደ እውቀት ለውጠውት የተገኘውን አዲስ እውቀት ረጁሙ ትውስታቸው ውስጥ ቀደም ሲል ከነበረው ተመሳሳይ ዳራዊ እውቀታቸው ጋር በስርአት በማንሰላሰል ያጠራቅሙታል የሚለውን ንድፈሃሳብ ያራምዳሉ። አእምሯውያን የሰዎችን አእምሯዊ እድገት የሚያይዙት ከዳራዊ እውቀታቸው ጋራ ቢሆንም አካባቢ ለአእምሮ እድገት ከፍተኛ የሆነ አስተዋጽኦ እንደሚያደርግ ይቀበላሉ።

እንደአእምሯውያን ንድፈሃሳብ አራማጆች መምህራንም ሆኑ ሌሎች በሥነ-ትምህርት ቴክኖሎጂ ጉዳዮች ዙሪያ ተሰማርተው የሚገኙ ባለሙያዎች ማድረግ ያለባቸው ተማሪዎች የተባለውን ሁሉ እንዳለ መቀበል አለባቸው የሚለውን ግትር አቋማቸውን በመተው፣ ተማሪዎች በክፍል ውስጥ ሲማሩ ዳራዊ እውቀታቸውን በመጠቀም በመምህራን መሪነት እና አጋኝነት በግላቸው እና ከንደኞቻቸው ጋር በጋራ በመሆን በመረዳዳት አዳዲስ እውቀቶችን ማግኘት የሚችሉበትን ምቹ የሆነ የመማሪያ ክፍልን ለመፍጠር ጥሩ የእቅድ መሃንዲስ ሆኖ መገኘት ነው። ከዚህ አስተሳሰብ በመነሳት አእምሯውያን ሌላ የሥነ-ትምህርት ባለሙያ እና የሥነ-ትምህርት ቴክኖሎጂስት ባለሙያ ቡድኖችን እንደ ፈጠሩ Chinn (2011) ያስረዳሉ። ይህ አዲስ የሥነ-ትምህርት በለሙያ እና የሥነ-ትምህር ቴክኖሎጂ ቡድን የኮንስትራክቲቪዝም የመማር ንድፈሃሳብ አራማጅ በመባል እንደሚታወቅ የተጠቀሱት የመስኩ ተመራማሪ ያስረዳሉ።

ቀጥለን ኮንስትራክቲቪዝም ስለመማር የሚያራምደው ንድፈሃሳብ ምን እንደሆነ እና በተለይም አንብቦ መረዳትን ስለመማር የሚያራምደውን ንድፈሃሳብ ምን እንደሆነ እንቃኛለን።

ሶስተኛ የመማር ንድፈሃሳብ ግንባታዊ የመማር ንድፈሃሳብ ሲሆን መነሻውም የፕራግማቲሲዝም ፍልስፍና አንደሆነ Chinn (2011) ያስረዳሉ። በፕራግማቲክስ ፍልስፍና ማንም ሰው የራሱን ዳራዊ እውቀት እና ልምድ መነሻ በማድረግ ከአካባቢው አዳዲስ እውቀትን ያገኛል ወይም ይገነባል። እንደዚህ የመማር ፍልስፍና እውቀት ገምቢው ሳይንቲስቱ ብቻ ሳይሆን ማንኛውም ተራ የተባለው ሰውም ጭምር ነው። በፕራግማቲሲዝም ሁሉም ሰው

እኩል እውቀት ገምቢ አይደለም። ማንም ሰው የሚገነባው አዲስ እውቀት ቀደም ሲል ባለው ዳራዊ እውቀት ይወሰናል። ስለዚህ ማንም ሰው የሚያገኘው አዲስ እውቀት በአይነቱም ሆነ በጥልቀቱ ሊለያይ ይችላል። እንደ ፕራግማቲክስ ፍልስፍና አራማጆች ማንም ሰው ባለው ልምድ እና ዳራዊ እውቀት መጠን አካባቢውን ለመረዳት ጥረት እሰካደረገ ድረስ ሁሉም ሰው ተመራማሪ ነው፤ ወይም ሁሉም ሰው ሳይንቲስት ነው ማለት ይቻላል።

እንደግንባታዊ የመማር ንድፈሃሳብ እውቀት በራስ ጥረት የሚገኝ ወይም የሚገነባ እንጂ እንደ እቃ በሌላ ሰው በስጦታነት የሚታደል አይደለም። ስለዚህ ሳይንቲስቱ የእውቀት ገምቢ ሃይል ወይም የእውቀት ግንባታ እንጂ የእውቀት ምንጭ እንዳልሆነ Chinn (2011) ያስረዳሉ። ግንባታዊ ንድፈሃሳብ የቅርብ ጊዜ ግኝት ሲሆን አቀንቃኞቹ Piaget, Vigotsky, Bruner and Bandura እንደሆኑ Browen (2007) ያስረዳሉ። ይህ ንድፈሃሳብ የሥነልሰና፣ የሥነልቦና እና የሥነማህበራዊ ንድፈሃሳቦች ጥምር ውጤት እንደሆነ የተጠቀሱት የመስኩ ተመራማሪ ያስረዳሉ። በአጠቃላይ የዚህ ንድፈሃሳብ አቀንቃኞች ስለመማር የሚያራምዱት ሰዎች ከራሳቸው ዳራዊ እውቀት በመነሳት ስለሚኖርባት ዓለም በራሳቸው ጥረት በመማር ምንነቷን በመረዳት አዳዲስ እውቀት በመገንባት አእምሯቸውን ማበልጸግ ይችላሉ የሚለውን ንድፈሃሳብ እንደሆነ Brooks (1993) ያስረዳሉ። ግንባታዊ ንድፈሃሳብ መማር በመምህሩ አመንጭነት በተማሪው ተቀባይነት የሚከናወን ነው የሚለውን የባህሪያውያንን የመማር ንድፈሃሳብ በመቃወም መማር በመምህሩ መሪነት እና አጋዥነት ተማሪው በራሱ ጥረት ተግባራዊ የሚያደርገው ነው የሚለውን ንድፈሃሳብ እንደሚያራምድ (Chinn , 2011) ያስረዳሉ።

እንደ ግንባታዊ የመማር ንድፈሃሳብ ተማሪዎች የሚማሩት የራሳቸውን ልምድ ወደሚማሩት ርዕስ በማምጣት እና በማገናኘት እንጂ መምህሩ ቀደም ብሎ ተዘጋጅቶ ክፍል ውስጥ ገብቶ ያነበነበውን እንደ እስፖንጅ በመምጠጥ አይደለም። ተማሪዎች በራሳቸው ጥረት የሚማሩት ደግሞ አዲስ የተማሩት እውቀት ከዳራዊ እውቀታቸው ጋር መስተጋብራዊ ጥምረት ሲፈጥር ነው። ስለዚህ መማር ተግባራዊ የሚሆነው ተማሪዎች ቀደም ሲል ከሚያውቋቸው ህግጋት እና የይዘት ዳራዊ እውቀት በመነሳት በሚሰነዘሯቸው መላምቶች አማካኝነት ነው።

ግንባታዊ የመማር የመማር ንድፈሃሳብ ከሚከተላቸው መርሆዎች አንጻር በክፍል ውስጥ በመማር ማስተማሩ ሂደት ጊዜ የመምህሩ ተግባር መሆን ያለበት ሞዴሎችን በስዕላዊ ወይም በተግባራዊ እንቅስቃሴ በተደገፈ ሁኔታ ለተማሪዎች በገለጸ ማሳየት፣ ተማሪዎች በራሳቸው ጥረት የሚማሩበትን የመማርያ መድረክ ማመቻቸት፣ ተማሪዎች የተለያዩ ትግበራዎችን

በግላቸው፣ በጥንድ፣ በቡድን እና በጋራ በመሆን እርስ በርሳቸው በመተጋገዝ ሲማማሩ ማገዝ እና ተማሪዎች የተሰጧቸውን የተለያዩ ትግበራዎች ከመምህሩ ጥገኝነት ተላቀው በራሳቸው ጥረት እርስ በርሳቸው እየተረዳዱ ሲያከናውኑ ማበረታታት ነው።

2.2. የማንበብ፣ በጥ ማንበብ

የማንበብ ክህል ከአራቱ የቋንቋ ክህሎች መካከል አንዱ ነው። የማንበብ ክህል አስፈላጊነትና ጠቀሜታው በተማሪዎች፣ በመምህራን፣ በወላጆችና ቀጣሪ መስሪያ ቤቶች የታመነ ቢሆንም የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች አንብቦ መረዳትን በተመለከተ ዘርፈ ብዙ ችግሮች እንዳሉባቸው ያመለክቱ ጥናቶች አሉ (Armbustel, Anderson and Ostertage, 1987)። የጥናቶቹ ውጤት እንደሚያመለክተው ብዙዎች ተማሪዎች በሚያነጋገሩት ጽሁፎች ውስጥ አስፈላጊና አላስፈላጊ በሆኑ ሀሳቦች መካከል ያለውን ልዩነት አይረዱም፤ አንብበው ማጠቃለያ መጻፍም አይችሉም። ለእነዚህ ችግሮችም በመንስኤነት የሚጠቀሱት ውስን የቃላት እውቀት፣ በትክክል አለማንበብ፣ ከሚነበበው ጸሁፍ ጋር ቅርበት አለመኖር፣ የጽሁፍ ተገቢነት ወይም የክብደት ደረጃ፣ መረጃን በማግኘት ሂደት ላይ ችግር መኖር፣ ካነበቡ በኋላ መረጃ በመመዘገብ ሂደት ላይ ችግር መኖር እና በቂ ያልሆኑ ወይም ስኬታማ የማያደርጉ የማንበብ ብልሃቶችን መጠቀም በዋናነት ይገልጻሉ (Lauterbach and Bender, 1995)።

በቋንቋ ትምህርት ውስጥ ማንበብ አንዱ የቋንቋ ክህል ሲሆን፣ የበለጠ የሚያነብ የበለጠ ይማራል፤ ወይም ማንበብ ለትምህርትም ይሁን በህይወት ዘመን ስኬታማ ለመሆን ይጠቅማል (Gentry, 2006)። በአንጻሩ ደግሞ የማንበብ ችግር ያለባቸው ተማሪዎች የጽሁፍን ሀሳብ ለመገንዘብ ይቸገራሉ፤ በዋናነትም ቃላትና ጽንሰ ሀሳቦችን የመረዳት ችግር፣ ጠቃሚ የሆነ አንብቦ የመረዳት ብልሃት ያለመጠቀም፣ በቂ ያልሆነ እውቀትና የሚያነቡትን ሙሉ በሙሉ አለመረዳት ችግር ይታይባቸዋል። በሁሉም የትምህርት እርከኖች(ደረጃዎች)ተማሪዎች በመማሪያ መጽሃፍ የቀረበላቸውን ጽሁፍ አንብበው እንዲረዱ፣ በአነበቡት ጽሁፍ ሀሳብ ላይ ተመስርተው ጥያቄዎችን እንዲመልሱ ይጠበቃል።

Dymock (2005) እንደገለጹት የአንብቦ መረዳት ብልሃትን ማስተማር የተማሪዎችን ጽሁፍ የመረዳት ችሎታ በጥሩ ሁኔታ ያሻሽላል። አንባቢው የሚያነበው ጽሁፍ የሚያምታታ ከሆነ ችግሩን ለማስወገድና ትርጉሙን ለመለየት የጽሁፍ አወቃቀርን ማወቅ እንደ ብልሃት በመሆን

ያገለግላል። ጥሩ የአንብቦ መረዳት ችሎታን ማሻሻያ ትምህርት የአንብቦ መረዳትን ችግር ያስወግዳል። የአንብቦ መረዳት ብቃትንም በከፍተኛ ሁኔታ ያሳድጋል። ጥሩ አንባቢዎች የቀደመ ዕውቀታቸውን በመጠቀም፣ በማፍለቅ፣ ጥያቄዎችን በመመለስ፣ መረጃን በማጣቀስ ምናባዊ ምስል በመፍጠርና ማጠቃለያዎችን ለመስጠት የተለያዩ ብልሃቶችን ይጠቀማሉ። ተማሪዎችም ብልሃቱን ቢማሩ፣ ብልሀቱን እንዴት እንደሚጠቀሙ ያውቃሉ። ጥሩ የአንብቦ መረዳት ችሎታም ይኖራቸዋል።

2.3. የአንብቦ መረዳት ምንነት

አንብቦ መረዳት ማለት ከአንድ ጽሁፍ ውስጥ ተፈላጊውን መረጃ በብቃት መሰብሰብ መቻል፣ አንባቢው የማይፈለገውን መረጃ እያንገለጸ ለመተው የሚፈለገውን አይነት ብቻ ይመርጣል፣ በዚህም አንዱን መሰረታዊ አሀድ ይረዳል በማለት Grellet(1991) ይገልጻሉ።

ጥያቄ መጠየቅ የአንብቦ መረዳት ባህሪ ሲሆን አንባቢው ለሚያነሳቸው ጥያቄዎች መልስ ካገኘ በአንባቢውና በጸሀፊው መካከል ተግባራት ይፈጠራል። ተግባራት የሚኖረው ደግሞ መረዳት ሲኖር ነው። Smith(1985) እንደሚሉት አንብቦ መረዳት አንባቢ ቀድሞ ይዟቸው ለተነሳቸው ጥያቄዎች መልስ ማግኘት ማለት ነው።

Shanehen(2006) እንደገለጹት አንብቦ መረዳት የአንድን ጽሁፍ ሀሳብ መረዳትና በሚገባ መመስገን የሚገልጽ እሳቤ እንደሆነና የጸሀፊውን ሀሳብ ወይም መልዕክት መለየትን፣ አውዳዊ ፍቺዎችን መገንዘብንና ከአውድ ውጭ የሆኑ ፍቺዎችንም መረዳት ማለት ነው። Shanehen(2006) አንብቦ መረዳትን በሁለት ይከፍሉታል። የመጀመሪያው በምንባቡ ውስጥ በግልጽ የሰፈሩ ሀሳቦችን አንብቦ መረዳት ነው። በዚህ ስርም በጽሁፍ ውስጥ የቀረቡትን ዋና ዋና ሀሳቦች መገንዘብ፣ በግልጽ የተቀመጡ ድርጊቶች፣ ክስተቶችንና ቅደም ተከተሎችን ማስታወስ፣ በጽሁፍ ውስጥ የሰፈሩ ተመሳሳይና ልዩነቶችን መለየትና የምክንያትና ውጤት ትስስር መግለጽን ያመለክታሉ። ሁለተኛው የአንብቦ መረዳት አይነት ደግሞ ተጠይቃዊ እውቀትንና ግምትን በመጠቀም በምንባቡ ውስጥ በግልጽ ያልሰፈሩ ሀሳቦችን አንብበው የሚረዱበት ሁኔታ ነው።

Nuttal (1996) እንደገለጹት አንብቦ መረዳት ማለት ለንባብ የቀረበውን ጽሁፍና የአንባቢውን አእምሯዊ እውቀት እንዲሁም ስነልቦናዊ ችሎታ በሂደት በማገናኘት ለተጻፈው ጽሁፍ ትርጉም መስጠት ነው።

የማንበብ ክህል ከዋና ዋና የቋንቋ ክህሎች አንዱ ሲሆን በቋንቋ ትምህርት ውስጥ በጣም ውስብስብ እና በቋንቋ ትምህርት አውድ ውስጥም ተጠቃሽ እንደሆነ ይታመናል። በተለይ ማንበብ ከተማሪዎች ደረጃ ጋር የማይመጣጠን ከሆነ፣ በተማሪዎች ላይ አሉታዊ የሆነ ተጽኖ ያሳድራል፤ ማንበብ እጅግ በጣም ውስብስብ ነው። በዘርፉ በተሰማሩ ምሁራን እንደሚታመነው አንብቦ መረዳት ለትምህርት ውጤታማነት ያለው አስተዋፅኦ ከፍተኛ ነው። ከፍተኛ የሆነ አንብቦ የመረዳት ችሎታ የሚወስነው ደግሞ በተማሪዎች አንብቦ የመረዳት ብልሃት ነው። ስለሆነም የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎችን የአንብቦ መረዳት ብልሃቶችን ማስተማር አስፈላጊ ነው።

አያሌ በዘርፉ የተሰማሩ ምሁራን ማንበብን በተመለከተ የተለያዩ ብያኔዎችን አስቀምጠዋል። ከእነዚህም ውስጥ Smith(1985) የማንበብ ብያኔን በተመለከተ መነሻ ያደረጉት ከስነ ልቦናዊ ስነልሳን (Psycholinguistic) አንጻር ሲሆን ምክንያት ያደረጉት ደግሞ ውስብስብ የሆነውን የማንባብ ክህል መበየን የሚቻለው ከቋንቋ ሳይንሳዊነት፣ ከአንባቢው ስነልቦናዊ ዝግጅት፣ ከአመለካከት እና ከአእምራዊ (ዕውቀት) ችሎታ ጋር ያሉትን ነገሮች በመዳሰስ ነው። Wang (2011) ማንበብ ማለት ተለዋዋጭ በአንባቢው ዳራዊ እውቀት፣ ለንባብ በቀረበው ጽሁፍ እና ንባቡ በሚከናወንበት አውድ መካከል የሚረግ መስተጋብር እንደሆነ ያስረዳሉ። Smith (1985) እንደጠቀሱት ደግሞ ማንበብ ማለት በጽሁፍ የቀረቡትን ሀሳቦች አንብቦ የመረዳትና የተገኙትን መረጃዎች መተንተን ማለት ሲሆን ትርጉሙ የሚወሰነውም በጽሁፍ ላይ በቀረበው ሀሳብ ላይ ተመስርቶ እንደሆነ ይገልጻሉ።

ከላይ የተዘረዘሩትን ማንበብን የተመለከቱ ብያኔዎች መሰረት በማድረግ የሚከተሉትን ጽንሰ ሀሳቦች መረዳት ይቻላል። አንደኛ፣ ማንበብ ማለት ሂደት ሲሆን አንባቢው እና ለንባብ የቀረበው ጽሁፍ የሚገቡበት ወይም መስተጋብር የሚፈጥሩበት እና ትርጉም የሚሰጥበት እንዲሁም ሙሉ መግባባት የሚፈጠርበት ሂደት ነው። ሁለተኛው አንባቢው በጽሁፍ ውስጥ የቀረቡትን ይዘቶችን አንብቦ ትርጉም ይሰጣል፤ ትርጉሙ ደግሞ የአንባቢውን ዳራዊ ዕውቀት እንደ ግብዓት ይጠቀማል፤ በዚህም ጸሃፊው በጽሁፉ ምን ለማስተላለፍ እንደፈለገ ይገምታል።በሌላ

አገላለጽ ማንበብ በጽሁፍ የቀረቡትን መልክቶች አንብቦ፣ ትርጓሜ ሰጥቶ፣ የአነበቡትንና በጽሁፍ የቀረበውን መልዕክት መረዳት ማለት ነው።

አንብቦ መረዳት ማለት በጽሁፍ የቀረበውን ሃሳብ በቀጥታ መተንተንና መረዳት ማለት ነው። የአንብቦ መረዳት ዋና ዓላማ በጽሁፍ የቀረበውን ሀሳብ መረዳት ነው። በጽሁፍ ውስጥ ያለውን መዋቅርና የሚገኝበትን ቦታ ትኩረት ስናደርግ፣ የቃላትና የሀረጎችን ስብስብ በተደራጀ መልኩ በማስቀመጥ እርስ በርስ ያላቸውን ቁርኝት መረዳት እንደሆነ ይገልጻሉ (Akbayir, 2003)። አንብቦ መረዳት አላማው የአስተሳሰብና የጽሁፍ አውድ፣ የአንባቢው ደረጃ እና አንባቢው ሊያነብ የአስቀመጠውን አላማ ማሳካት የማንበብ ክህሎት ዋና አላማ ነው።

Akbayir (2003) የማንበብ አላማ የአንባቢውን የአስተሳሰብ ደረጃ ከፍ ማድረግ፣ ትርጉም መመስረትና ማደራጀት እንደሆነ ይገልጻሉ። አንብቦ የመረዳት ንድፈ ሀሳብ ለማንበብ እድገትና መጎልበት ከፍተኛ አስተዋጽኦ እንዳለው ያስረዳሉ። Wang(2011) የማንበብ ሂደት፣ አንብቦ መረዳት፣ መግባባት፣ ስልታዊ ተለዋዋጭነት፣ ፈጣን የቋንቋ ጥናት ሂደት እንደሆነ ያስገነዝባሉ። Vygotsky (1978) በግለሰብ እድገት ውስጥ ባህላዊ ከባቤያዊ ሁኔታ ለመማርና ለማህበራዊ እድገት አስተዋጽኦው የላቀ ነው። ከፍተኛ የስነልቦና ሂደት የሚመጣው በግለሰብ ባዮሎጂካል፣ ባህላዊ፣ ማህበራዊና አካላዊ ከባቢ እንደሆነ ያስቀምጣሉ። አያይዘውም ማህበራዊና ተግባራዊ ሁኔታዎች አንብቦ ለመረዳት ከፍተኛ አስተዋጽኦ እንዳላቸው ይገልጻሉ። እንዲሁም ለትምህርት አጠቃላይ አካላዊ ሁኔታና መስተጋብር ሚናው ላቅ ያለ ነው። ዝቅተኛም ሆነ ከፍተኛ አንብቦ የመረዳት ችሎታ ከማህበራዊ ተግባራት ጋር ተዛምዶው ጉልህ በመሆኑ ተማሪዎች ከማህበራዊ ተግባራት በተጨማሪ ከአስተማሪዎቻቸውና ከአቻዎቻቸው ጋር ይግባባሉ። ከዚህም በተጨማሪ የማገናዘብ ችሎታ፣ ነገሮችን የመተንተን አቅም፣ አንብቦ መረዳትን መገምገም እና የተማሪዎችን አንብቦ የመረዳት ችሎታን ከፍ ለማድረግ ትምህርት ቤቶችና በትምህርት ቤቶች ውስጥ የሚካሄዱ ተግባራት በዋናነት ተጠቃሾች ናቸው።

ስለአንብቦ መረዳት የተሰጠው ብያኔ የንባብ ዋናው ጉዳይ ቃላትን፣ ሃረጎችን እና አረፍተነገሮችን በፍጥነት እያገጣጠሙ ድምጽን በማሰማት ወይም በለሆላስ ማነብነብ ሳይሆን ለተጻፈው ጉዳይ ትርጉም መስጠት ነው የሚለው ጽንሰሃሳብ ነው። ይህ ብያኔ የገለጸው አንብቦ መረዳት ለተጻፈው ጽሁፍ ትርጉም መስጠት ማለት ነው የሚለውን ጽንሰሃሳብ ብቻ ሳይሆን ለአንብቦ መረዳት ወሳኝ የሆኑትን ጉዳዮች ጽሁፉ፣ አንባቢው፣ አንባቢው የሚያነበበት ጉዳይ፣

ማህበራዊ ባህላዊ አውድ እና የመሳሰሉት ጉዳዮች ለአንብቦ መረዳት ወሳኞች መሆናቸውን ስለገለጸ ነው። በሌላ አገላለጽ ለአንብቦ መረዳት ወሳኝ ዳራዊ እውቀት ብቻ ሳይሆን የሚነበበው ጽሁፍ፣ ጸሁፉ የሚነበብበት ተግባር እና አውድ ለአንብቦ መረዳት የወሳኝነት ሚና እንደሚጫወቱ ስለጠቆመ ነው።

አንድ አንባቢ ጽሁፉ የሚያስተላልፈውን መልክት ለመረዳት የሚያነበው ጽሁፍ፣ የራሱ ዳራዊ እውቀት፣ ስሜታዊ ሁኔታዎች እና ጽሁፉን የሚያነበበት ጉዳይ (ተግባር) በአንድ ጊዜ መስተጋብራዊ ጥምረት እንደሚፈጥሩ Anderson's (2003) ያስረዳሉ። ስለሆነም ከአንብቦ መረዳት ጋር ተያያዥነት ያላቸው እነዚህ ሶስት መሰረታዊ ጉዳዮች አንባቢው፣ ጽሁፉ እና ጽሁፉ የሚነበብበት ጉዳይ በቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜ እና በድህረ-ንባብ ደረጃ ከተዘጋጁት ትግበራዎች ጋር መስተጋብራዊ ጥምረት ሲፈጥሩ በእያንዳንዱ የንባብ ደረጃ በአንባቢው አንብቦ የመረዳት ችሎታ ላይ የሚያሳደሩት ተጽኖ የተለያዩ ነው። አንባቢው ሲያነበ የተዘረዘሩት እነዚህ ጉዳዮች በእያንዳንዱ የንባብ ደረጃ በአንባቢው አንብቦ የመረዳት ችሎታ ላይ የሚያሳድሯቸው ተጽኖዎች ምን ምን እንደሆኑ ቀጥለን እንቃኛለን።

2.3.1. አንባቢ

አንባቢ የራሱን ዳራዊ እውቀት (የቃላት፣ የስዋሰው እና የአገላለጽ ችሎታውን፣ ስለተለያዩ አንብቦ የመረዳት ብልሃቶች እና የቁጥጥር ብልሃቶች ያለውን እውቀት፣ አንብቦ የመረዳት ብልሃቶችን እና የቁጥጥር ብልሃቶችን የመጠቀም ችሎታውን፣ የንባብ ችሎታውን እና ለንባብ ያለውን ፍላጎት) ወደሚያነበው ጽሁፉ በማምጣት እና ከሚያነበው ጽሁፍ ጋር በማጣመር ጽሁፉ የሚያስተላልፈውን መልክት እንደሚፈልገው ጉዳይ አንብቦ ለመረዳት ጥረት የሚያደርግ መሆኑን RAND (2002) ያስረዳል። አንድ አንባቢ ከሌላው አንባቢ በተጠቀሱት ችሎታዎች ይለያያል። አንድ አንባቢ የሚያነበውን ጽሁፍ እንደሚፈልገው ጉዳይ አንብቦ ለመረዳት የሚወስኑት እነዚህ የተዘረዘሩት ችሎታዎቹ ናቸው።

በአንድ ክፍል ውስጥ የሚማሩ የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች በሚማሩት ታላሚ ሁለተኛ ቋንቋ የተለያዩ ዳራዊ እውቀት፣ የተለያዩ የቃላት ችሎታ፣ የተለያዩ የስዋሰው ችሎታ፣ የተለያዩ የአገላለጽ ችሎታ፣ የተለያዩ አንብቦ የመረዳት ብልሃቶች እና የቁጥጥር ብልሃቶች እውቀት፣ የተለያዩ አንብቦ የመረዳት ብልሃቶችን እና የቁጥጥር ብልሃቶችን የመጠቀም ችሎታ፣ የተለያዩ የንባብ ችሎታ እና የተለያዩ የማንበብ ፍላጎት እና የተለያዩ ስሜት ስላላቸው አንድ አይነት

ምንባብ ለአንድ አይነት ጉዳይ፣ በአንድ አይነት ጊዜ እና ቦታ እንዲያነቡ ቢሰጣቸው ምንባቡን የሚረዱት በተለያዩ ሁኔታ እንደሆነ RAND (2002) ያስረዳል።

አንዱ ተማሪ አንድን ጽሁፍ አንብቦ ለመረዳት ውስን የሆነ ዳራዊ እውቀት እና ተነሳሽነት ሲኖረው ሌላው ተማሪ መካከለኛ ዳራዊ እውቀት እና ተነሳሽነት ይኖረዋል፤ ሌላው ተማሪ ደግሞ ጥልቅ የሆነ ዳራዊ እውቀት እና ተነሳሽነት ይኖረዋል።

የሁለተኛ ቋንቋ መምህራን አንብቦ መረዳትን በክፍል ውስጥ ለሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች ሲያስተምሩ ተማሪዎቹ አንድን ጽሁፍ እንደሚፈልጉት ጉዳይ አንብበው መረዳት እንዳይችሉ እንቅፋት የሆኑባቸውን ችግሮች ለመፍታት ንበትን፣ የንባብ ችሎታን፣ ቃላትን፣ ዳራዊ እውቀት መገንባትን፣ የተለያዩ አንብቦ የመረዳት ብልሃቶችን እና የቁጥጥር ብልሃቶችን በክፍል ውስጥ በቅድመ፣ በንባብ ጊዜ እና በድህረ-ንባብ ደረጃዎች መጠቀምን እና የመሳሰሉትን ጉዳዮች ከወዲሁ የተለያዩ ሞዴሎችን በተግባራዊ እንቅስቃሴ እና በሰዕላዊ መግለጫ በተደገፈ ሁኔታ በክፍል ውስጥ በማሳየት እና በማስተማር የተዘረዘሩትን ችግሮች ማቃለል እንደሚችሉ Pardo (2004) ያስረዳሉ።

2.3.2. ጽሁፍ

ጽሁፍ ጸሃፊው የሚፈልገውን መልክት ለአንባብያን የሚያስተላልፍበት መሳሪያ ነው። አንባቢው ጥረት የሚያደርገው ጸሃፊው በጽሁፉ መሳሪያነት ያስተላለፈውን መልክት በቀላሉ ለመረዳት ሲል እንደሆነ RAND (2002) ያስረዳል። በአንብቦ መረዳት ሂደት ጊዜ ከጽሁፉ የሚመነጨ በአንባቢው አንብቦ መረዳት ችሎታ ላይ አሉታዊ ተጽኖ የሚያሳድሩ ጉዳዮች በርካታ ናቸው። ከነዚህ ውስጥ ዋና ዋናዎቹ የጽሁፉ አይነት፣ የጽሁፉ ይዘት፣ የጽሁፉ አደረጃጀት፣ በሚነበበው ጽሁፍ ውስጥ የአዳዲስ ቃላት መብዛት፣ በሚነበበው ጽሁፍ ውስጥ ረጃጅም አረፍተነገሮች መብዛት እና በሚነበበው ጽሁፍ ውስጥ ፍካሬያዊ ፍች ያላቸው ቃላት መብዛት እና የመሳሰሉት ጉዳዮች እንደሆኑ RAND (2002) ጠቁሟል። ከነዚህ ጉዳዮች በተጨማሪ አንብቦ መረዳትን ለማስተማር ሲባል በተዘጋጀው የማስተማርያ መሳርያ የተካተቱት ምንባቦች ግጥሞች እና የማብራሪያ ጽሁፎች ብቻ ከሆኑ፣ ምንባቦቹ በአጻጻፍ ስልታቸው እና በይዘታቸው ከሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች ችሎታ በላይ ከሆኑ እና ምንባቦቹ የሚገልጹት ይዘት ሁለተኛ ቋንቋ ተማሪው ከአደገበት ባህል ውጭ ከሆነ የምንባቦቹ የተነባቢነታቸው ደረጃ ዝቅተኛ ሊሆን እንደሚችል የተጠቀሰው የዘገባ ምንጭ ያስረዳል።

የሁለተኛ ቋንቋ መምህራንን በሚነበበው ጽሁፍ ምክንያት በሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች አንብቦ የመረዳት ችሎታ ላይ የሚከሰቱትን ችግሮች ለማቃለል የተለያዩ ጽሁፎችን መማርያ ክፍል ውስጥ በማምጣት አንዱ ጽሁፍ ከሌላው ጽሁፍ ጋር የሚለይበት እና የሚመሳሰልበት ባህሪያት ምን ምን እንደሆኑ፣ የተከተሉት የአጻጻፍ ስልት ምን ምን እንደሆነ፣ አንቀጾች የተስፋፋብት በምን አይነት ስልት እንደሆነ፣ አንቀጾች አደረጃጀታቸው እንዴት እንደሆነ እና የአዳዲስ ቃላት ፍች ከአገባባቸው አንጻር ምን እንደሆነ ለሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች በቅድሚያ ሞዴል ሊሆኑ የሚችሉ ምሳሌዎችን በስዕላዊ እና በአካላዊ እንቅስቃሴዎች አስደግፈው ገለጻዎችን በማሳየት ቢያስተምሯቸው እና የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች በተደረገላቸው ገለጻ መሰረት የተለያዩ አንብቦ የመረዳት ብልሃቶችን እና የቁጥጥር ብልሃቶችን በመጠቀም ትግበራዎችን እርስ በርሳቸው እየተረዳዱ እንዲያከናውኑ ሁኔታዎቹ ቢመቻቹላቸው የተዘረዘሩት ችግሮች በቀላሉ ሊቃለሉ እንደሚችሉ Pardo (2004) ጠቁመዋል።

2.3.3. ጽሁፉ የሚነበበት ተግባር

ንባብ በዘፈቀደ የሚከናወን ጉዳይ አይደለም። ውጤታማ የሚባል ተማሪ ሲያነብ በዘፈቀደ የሚያነብ ሳይሆን የሚያነብበት አላማ እንዳለው RAND (2002) ጠቁሟል። ተማሪው የሚያነበው ከጽሁፉ ውስጥ የተወሰኑ መረጃዎችን ለማግኘት፣ ጽሁፉ ስለሚያስተላልፈው መልክት ለማወቅ ወይም የጽሁፉን ቅርጽ እና ይዘት ለመገምገም ሊሆን ይችላል። ተማሪው እነዚህን አላማዎች ከተፈለገው ግብ ላይ ለማድረስ ሲያነብ ከተለያዩ አንብቦ የመረዳት ብልሃቶች እና የቁጥጥር ብልሃቶች ውስጥ የተወሰኑን መርጦ ይጠቀማል። ለምሳሌ ተማሪው የሚያነበው ከጽሁፉ ውስጥ አጠቃላይ የሆነ መልክት ለማግኘት ከሆነ የገረፍታ ንባብን ይጠቀማል፤ ከጽሁፉ ውስጥ የተወሰኑትን ስሞች እና ቁጥሮች ለማግኘት ከሆነ የአሰሳ ንባብን ይጠቀማል፤ ምንባቡን በጥልቀት አንብቦ ለመረዳት ከሆነ ዳራዊ እውቀቱን ከሚያነበው ጽሁፍ ጋር በማገናኘት ስለሚያነበው ጽሁፍ ራሱን በመጠየቅ እና በመመራመር ጸሃፊው በጽሁፉ አማካኝነት የሚያስተላልፈውን መልክት ምን እንደሆነ ለመረዳት ጥረት ያደርጋል። እንደዚሁም የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪው ከራሱ ዳራዊ እውቀት በመነሳት ጸሃፊው ጽሁፉን ለመጻፍ የተጠቀመበት የአጻጻፍ ስልት ምን እንደሆነ እና ጽሁፉ የሚያስተላልፈው መልክት ምን እንደሆነ በመመርመር የደረሰበትን ማጠቃለያ በጽሁፍ ወይም በንግግር ለማቅረብ ጥረት ያደርጋል። እንደዚሁም አንባቢው ሲያነብ ከሚያነበው ጽሁፍ ውስጥ ግልጽ ያልሆነለት ነገር ካጋጠመው ጽሁፉን ዳግም በማንበብ ችግሩን ለማቃለል ጥረት ያደርጋል።

የሁለተኛ ቋንቋ መምህራን በክፍል ውስጥ አንብቦ መረዳትን በሂደት ማስተማር ከመጀመራቸው በፊት በቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜ እና በድህረ-ንባብ ደረጃ የተዘጋጁትን የተለያዩ ትግበራዎች የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች የተለያዩ አንብቦ የመረዳት ብልሃቶችን እና የቁጥጥር ብልሃቶችን በመጠቀም እንዴት እንደሚያከናውኑ ሞዴሎችን ማሳየት እንዳለባቸው Pardo (2004) ገልጸዋል። የሁለተኛ ቋንቋ መምህራን ለተማሪዎች ባደረጉላቸው ገለጻ መሰረት የተለያዩ ትግበራዎችን እንዲያከናውኑ ከመጋበዛቸው በፊት እያንዳንዱን ትግበራ ለምን ጉዳይ እንደሚያከናውኑት ለተማሪዎቻቸው በግልጽ ማሳወቅ እንዳለባቸው የተጠቀሱት የመስኩ ተመራማሪ ጠቁመዋል።

2.3.4. ማህበራዊ ባህላዊ አውድ

የሁለተኛ ቋንቋን አንብቦ መረዳትን በክፍል ውስጥ በማስተማር ሂደት ሌላው ትኩረት ሊሰጠው የሚገባው ጉዳይ ደግሞ ማህበራዊ ባህላዊ አውድ ነው። ስለማህበራዊ ባህላዊ አውድ ሲነሳ ቀድሞ በአእምሯችን የሚከሰተው የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች የሚማሩበት የመማርያ ክፍል ነው። ይሁን እንጂ በመማር ማስተማር ሂደት አውድ ከመማርያ ክፍል በላይ ከፍ ብሎ መታየት ያለበት ጉዳይ እንደሆነ RAND (2002) ያስረዳል። በአንድ ክፍል ውስጥ የሚማሩ የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች የመጡበት ማህበራዊ ባህላዊ ዳራ የተለያየ ሊሆን ይችላል። ይህ ደግሞ በአንብቦ መረዳት ትምህርት ላይ አሉታዊ ተጽኖ ማሳደሩ የማይቀር ነው። ማህበራዊ ባህላዊ ዳራ ከእድሜ፣ ከጾታ፣ ከኢኮኖሚ፣ ከትምህርት፣ ከእምነት፣ ከአካባቢ እና ከመሳሰሉት ጉዳዮች ጋር ተያያዥነት አለው።

እያንዳንዱ የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪ ስለሚያነበው ጽሁፍ ርዕስ ያለው ዳራዊ እውቀት፣ ክህሎት፣ አእምሯዊ እድገት እና ማህበራዊ ባህላዊ ዳራ ከሌላ የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪ ዳራዊ እውቀት፣ ክህሎት፣ አእምሯዊ እድገት እና ማህበራዊ ባህላዊ ዳራ ጋር ሲነጻጸር የተለያየ ነው (Fletcher, 1994)። የሁለተኛ ቋንቋ መምህሩ የተለያየ ማህበራዊ ባህላዊ ዳራ ያላቸውን ተማሪዎች በአንድ ክፍል ውስጥ ሲያስተምሩ በመካከላቸው ያለውን ክፍተት ለማቀራረብ እርስ በርሳቸው ሃሳብ እየተለዋወጡ እና እየተወያዩ በመተጋጋዝ እንዲማማሩ ለማድረግ የተለያዩ ትግበራዎችን በጥንድ፣ በቡድን እና የክፍል ተማሪ በጋራ በመሆን ማከናወን የሚችሉበትን ሁኔታዎችን ማመቻቸት ያለባቸው መሆኑን Pardo (2004) ጠቁመዋል።

2.4. የማንበብ ማስተማሪያ ሞዴሎች

የመጀመሪያ ማንበብን የማስተማሪያ ሞዴል የከታች ወደላይ አንብቦ የመረዳት ክህል ማስተማርያ ሞዴል ነው። የከታች ወደላይ አንብቦ የመረዳት ክህል ማስተማርያ ዘዴ /Bottom up Approach/ አቀንቃኞች Gough; LaBerge እና Samuels እንደሆኑ Carrell Devine and Eskey (1988) ያስረዳሉ። በዚህ አንብቦ የመረዳት ማስተማርያ ዘዴ ለአንብቦ መረዳት ወሳኝ ጽሁፉ ነው። እንደከታች ወደላይ አንብቦ የመረዳት ማስተማርያ ዘዴ መርህ አንድ የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪ የሚማረውን ሁለተኛ ቋንቋ ጽሁፍ በትክክል ማንበብ ካልቻለ፣ ከጽሁፉ ውስጥ የሚፈልገውን ሃሳብ እንደሚፈልገው ጉዳይ በቀላሉ አንብቦ መረዳት አይችልም።

ስለሆነም በዚህ አንብቦ የመረዳት ማስተማርያ ዘዴ አንብቦ የመረዳት ትምህርቱ በክፍል ውስጥ ለሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች የሚሰጠው ከትንሹ የቋንቋ አካላት ከፊደላት እና ከቃላት በመጀመር በቅደም ተከተል ወደ ከፍተኛው የቋንቋ አካላት ወደ ሃረግ፣ ወደ አረፍተነገር እና ወደ ሙሉ ጽሁፍ በመሄድ እንደሆነ Anderson's (2003) ያስረዳሉ። በዚህ አንብቦ የመረዳት ማስተማርያ ዘዴ የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች አንብቦ የመረዳት ክህልን በክፍል ውስጥ ሲማሩ ከትንሹ ከፊደላት በመጀመር ቃል፣ ሃረግ፣ አረፍተነገር እያሉ አንድን የተሟላ ጽሁፍ አንብቦ መረዳት እስኪችሉ ድረስ መስመሩን ጠብቀው የተቆራረጡ ንኡሳን የንባብ ክህሎችን በቅደም ተከተል በመምህሩ የበላይነት ይህን በል ይህን አትቦል እየተባሉ ይማራሉ። በዚህ የማስተማርያ ዘዴ የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪው በክፍል ውስጥ አንብቦ የመረዳትን ክህል በክፍ ውስጥ ሲማር የሚከተለው መስመራዊ ሂደትን ስለሆነ አንዱን ርእሰ-ነገር ቅጽበታዊ ደረጃ ሳያደርስ ወደ ሌላው ርእሰ-ጉዳይ መሸጋገር አይችልም። ተማሪው ጽሁፉን በማየት ይጀምራል፣ የተጻፈውን ይለያል፣ ጽሁፉን ወደ ድምጽ ይለውጣል፣ ቃላትን፣ ሃረጎችን፣ አረፍተነገሮችን እና አንቀጾችን አገጣጥሞ ቅጽበታዊ በሆነ ሁኔታ ያነባል፣ በመጨረሻም ጸሃፊው በድርሰቱ አማካኝነት ሊያስተላልፈው የፈለገውን መልእክት ይረዳል።

በአጠቃላይ ከታች ወደላይ አንብቦ የመረዳት ክህል ማስተማርያ ዘዴ ትኩረቱ ለጽሁፉ በተለይም ለቃላት፣ ለስዋሰው፣ ለአገባብ እና ለትርጉም እንደሆነ Huang (2009) ያስረዳሉ። እንደተጠቀሱት ተመራማሪ በዚህ አንብቦ የመረዳት ማስተማርያ ዘዴ ተማሪው በሚማረው ሁለተኛ ቋንቋ የሥነልሰን እውቀት (የቃላት፣ የስዋሰው፣ የአገባብ እና የፍቺ) ችግር ካለበት በሚማረው ሁለተኛ ቋንቋ የተጻፉትን ጽሁፎች አንብቦ ለመረዳት ይቸገራል።

የሁለተኛ ቋንቋ መምህሩ ይህንን አንብቦ የመረዳት ማስተማርያ ዘዴ ተክትለው በተለይም ለሁለተኛ ደረጃ የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች አንብቦ መረዳትን በክፍል ውስጥ የሚያስተምሩ ከሆነ በመጀመሪያ ምንባብ ይመርጣሉ፤ በምንባቡ ውስጥ አዳዲስ ቃላት ናቸው ብለው ያመነባቸውን ቃላት ከነትርጉማቸው በጥቁር ሰሌዳ ላይ በማስፈር ተማሪዎች በማስታዎሻ ደብተራቸው ላይ እንዲያሰፍሯቸው ያደርጋሉ። ከዚያም ተማሪዎች ምንባቡን ለተወሰኑ ደቂቃዎች በለሆላስ እንዲያነቡት ይጋበዛሉ። መምህሩ በቂ ጊዜ ካላቸው ምንባቡን ለተማሪዎች ያነቡላቸዋል። በዚህን ጊዜ የተማሪዎች ተግባር የሚሆነው መምህሩ ሲያነቡ ጸጥብለው ማዳመጥ ነው። በመቀጠልም የተወሰኑ እጃቸውን በማውጣት ለማንበብ ፈቃደኛ የሆኑ ተማሪዎች ተመርጠው መምህሩ ሲያነቡላቸው በአዳመጡት መሰረት ድመጻቸውን ከፍ አድርገው ለሌሎች ተማሪዎች በማሰማት እንዲያነቡ ይጋበዛሉ፤ ከዚያም መምህሩ ለተማሪዎቻቸው ምንባቡ ስለሚያስተላልፈው መልክት መጠነኛ ማብራሪያ ያደርጋሉ፤ በመጨረሻም ተማሪዎቹ ከምንባቡ ቀጥሎ የተሰጡትን መልመጃዎች እንዳጠያየቃቸው በጽሁፍ ወይም በቃል እንዲመልሱ ይጋበዛሉ።

ስለዚህ ይህ አንብቦ የመረዳት የማስተማርያ ዘዴ ትኩረቱ ምን ላስተምር? በሚለው እንጂ እንዴት ላስተምር? በሚለው ላይ አይደለም። በመሆኑም የማስተማርያ ዘዴው የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪውን ተሳትፎ የዘነጋ ነበር ማለት ይቻላል። ቀስ በቀስ መነሻውን አውድዮሊንግንም ያደረገው ከታች ወደ ላይ /ተለምዷዊ/ አንብቦ የመረዳት ትምህርት ማስተማርያ ዘዴ እየተዳከመ ሲሄድ በምትኩ የስክማታ ንድፈሃሳብን መነሻ ያደረገው ከላይ ወደ ታች አንብቦ የመረዳት ትምህርት አቀራረብ ማስተማርያ ዘዴ እያቆጠቆጠ መሄድ ጀመረ። ቀስ በቀስም ከታች ወደ ላይ አንብቦ የመረዳት ክህሊ የማስተማርያ ዘዴ በከላይ ወደታች አንብቦ የመረዳት ክህሊ ማስተማርያ አቀራረብ ዘዴ እንደ ተተካ Anderson's (2003) ያስረዳሉ።

ሁለተኛው ማንበብን የማስተማሪያ ሞዴል ከላይ ወደ ታች (Top down) አንብቦ የመረዳት ማስተማርያ ሞዴል ነው። በ1970ዎቹ ለአንብቦ መረዳት ወሳኝ ቅጽበታዊ የንባብ ችሎታ ነው የሚለውን ንድፈሃሳብ የሚያራምዱት የከታች ወደላይ አንብቦ የመረዳት አቀራረብ ዘዴ አቀንቃኞች፤ ለአንብቦ መረዳት ወሳኝ ጽሁፉ ወይም ቅፅበታዊ የንባብ ችሎታ ሳይሆን የአንባቢው ዳራዊ እውቀት ነው የሚለውን በአይነቱ ልዩ የሆነውን አንብቦ የመረዳት ንድፈሃሳብን በሚያራምዱት በከላይ ወደታች አንብቦ የመረዳት ማስተማርያ ዘዴ አቀንቃኞች እንደተተኩ Carrell, Devine and Eskey (1988) ያስረዳሉ።

ከላይ ወደታች አንብቦ የመረዳት የማስተማርያ ዘዴ ለከታች ወደላይ አንብቦ መረዳት ማስተማርያ ዘዴ ተቃራኒ ሲሆን ለዚህ አቀንቃኞቹ Goodman እና Smith እንደሆኑ የተጠቀሱት የመስኩ ተመራማሪዎች ያስረዳሉ። ይህ አንብቦ የመረዳት የማስተማርያ ዘዴ አንብቦ መረዳት በአንባቢው አእምሮ ጓዳ ውስጥ የሚካሄድ መሆኑን ይቀበላል። ስለሆነም ይህ የማስተማርያ ዘዴ አንብቦ መረዳትን በክፍል ውስጥ ለሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች ለማስተማር ትኩረት የሚሰጠው ለዳራዊ እውቀት (ስክማታ) እንደሆነ Goodman (1976) ያስረዳሉ። በመሆኑም የማስተማርያ ዘዴው አእምሮ ተኮር በመባል ይታወቃል። ምክንያቱም አንብቦ የመረዳት ሂደቱ የሚጀምረው አንባቢው ረጅም ትውስታ ውስጥ ከተጠራቀመው ዳረዊ እውቀት ስለሆነ ነው። የዚህ አንብቦ መረዳት ትምህርት ማስተማርያ ዘዴ አቀንቃኞች አንብቦ መረዳትን ለማስተማር ከአንባቢው ዳራዊ እውቀት በተጨማሪ ለአንባቢው ፍላጎት እና ለንባብ ብልሃቶች ትኩረት መስጠት እንደሚያስፈልግ Graesser, Singer & Trabasso (1994) እና Baret (1989) ጠቁመዋል።

የከላይ ወደታች አንብቦ የመረዳት ትምህርት የማስተማርያ ዘዴ አቀንቃኞች አንድን ጽሁፍ አንብቦ ለመረዳት የሚነበበው ጽሁፍ የሚያበረክተው አስተዋጾ እንደሌለ ያስረዳሉ። እንደነሱ የጽሁፉ ተግባር የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪው የሚያነበውን ጽሁፍ በቀላሉ አንብቦ እንዲረዳው ለዳራዊ እውቀቱ አቅጣጫን መጠቀም እንጂ በራሱ የትርጉም ምንጭ አይደለም። ለትርጉም ዋነኛው ጉዳይ ዳራዊ እውቀት ነው (Rumelhart, 1980; Carrell & Eisterhold, 1988)።

የከላይ ወደታች አንብቦ የመረዳት ዘዴ መነሻው ንባብ ማለት በቋንቋ እና በሃሳብ መካከል በሚፈጠር መስተጋብራዊ ግንኙነት ሳቢያ በአእምሮ ጓዳ ውስጥ የሚደረግ የግመታ ጭውውት ነው የሚለው የGoodman (1968) ንድፈሃሳብ ነው። በዚህ አንብቦ የመረዳት ማስተማርያ አቀራረብ ዘዴ የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪው የሚያነበውን ጽሁፍ በሂደት በራሱ ጥረት አንብቦ መረዳት እንዲችል የተለያዩ አንብቦ የመረዳት ብልሃቶችን እንደ ትንበያ፣ ግመታ፣ መጠየቅን፣ ማጠቃለልን፣ መቆጣጠርን እና የመሳሰሉትን ብልሃቶች በማካካሻነት እንደሚጠቀም Baret (1989) ያስረዳሉ። በአጠቃላይ ከላይ ወደታች አንብቦ የመረዳት ክህሎት የማስተማርያ ዘዴ ከGoodman (1967) በኋላ የተከሰተ ነው። ይህ የማስተማርያ ዘዴ ትኩረቱ ምን ላስተምር? ሳይሆን አንድ የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪ የተሰጠውን ጽሁፍ በቀላሉ አንብቦ እንዲረዳ ምን አይነት

አእምሯዊ የአነባብብ ብልሀቶችን ይከተል? በሚለው ላይ ነው። ዘዴው በክፍል ውስጥ አንብቦ መረዳትን ለማስተማር እንደ ከታች ወደ ላይ ሁሉ መስመራዊ ሂደትን ይከተላል።

በከላይ ወደ ታች አንብቦ የመረዳት ማስተማርያ ዘዴ የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪው እንዲያነብ የተሰጠውን ጽሁፍ አንብቦ ለመረዳት የሚከተላቸው ቅደም ተከተሎች በመጀመሪያ የጽሁፉን ርእስ በማንበብ ጸሐፊው በጽሁፉ አማካኝነት ሊያስተላልፈው የሚፈልገው መልእክት ምን ሊሆን እንደሚችል ለመተንበይ ከሚያነበው ጽሁፍ ውስጥ ወካይ ናሙናዎችን ይመርጣል፤ ከመረጣቸው ናሙናዎች በመነሳት የሚያነበው ጽሁፍ የሚያስተላልፈው መልእክት ምን ሊሆን እንደሚችል ይተነብያል፤ ወደ ጽሁፉ እንደገና በመመለስ ትንበያው እና ጽሁፉ የሚያስተላልፈው መልእክት ተቀራራቢ መሆናቸውን ያወዳድራል፤ ግምቱ ትክክል ካልሆነ እንደገና ወደ ጽሁፉ በመመለስ ተጨማሪ ናሙናዎችን በመውሰድ ዳግም ይተነብያል፤ በመጨረሻም አንባቢው ትንበያው ትክክል መሆኑን ካረጋገጠ በኋላ ያገኘውን አዲስ እውቀት ቀደም ሲል ከነበረው ዳራዊ እውቀት ጋር ረጂሙ የአእምሮ ትውስታው ውስጥ በማስተሳሰር ንባቡን ይቋጫል (Carrell, Devine and Eskey 1988:101; Wallace,1992:57; Burns, Roe, Ros 1999)።

በአጠቃላይ ከላይ ወደ ታች አንብቦ የመረዳት ትምህርት አቀራረብ ማስተማርያ ዘዴ አንብቦ መረዳትን በክፍል ውስጥ ለሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች ለማስተማር ናሙናዎችን የመምረጥ፣ ከናሙናዎች በመነሳት የምንባቡ መልእክት ምን ሊሆን እንደሚችል የመተንበይ፣ የመመዘን እና የማዋሃድ ሂደቶችን ይከተላል። ከላይ ወደ ታች አንብቦ የመረዳት ማስተማርያ ዘዴ አንብቦ መረዳትን በክፍል ውስጥ ለሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች ለማስተማር የሚከተለውን ስልት Anderson's (2003) በሦስት ማዕዘን ቅርጽ እንደሚከተለው አስቀምጠውታል።

ከላይ ወደታች አንብቦ የመረዳት ክህሎት ማስተማርያ ዘዴ ውጤታማ አንባቢዎች ለሚከተሏቸው የአንብቦ መረዳት ብልሃቶች ላይ ትኩረት መስጠቱ ጠንካራ ጎኑ ቢሆንም የሚከተሉት ድክመቶች ነበሩበት።

- ብዙውን ጊዜ በልምድም እንደታየው የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪ በሚያነበው ጽሁፍ ላይ ያለው ዳራዊ እውቀት አነስተኛ ነው። በዚህም ምክንያት የጽሁፉን መልእክት ከወዲሁ ምን ሊሆን እንደሚችል ለመተንበይ ይቸገራል።

- ከላይ ወደታች አንብቦ የመረዳት ክህሎት ማስተማርያ ዘዴ በንባብ ጊዜ ትኩረት የሚሰጠው ለሁለተኛ ቋንቋ ተማሪው ዳራዊ እውቀት (ስክማታ) እንጂ ለማህበራዊ አውድ እና ለሚነበበው ጽሁፍ (ለፊደላት፣ ለቃላት ንባት፣ ለቃላት ፍቺ፣ ለስዋሰው፣ ለአገባብ፣ ለፍጥነት ንባብ) አይደለም።
- በተለይም ከቅርብ ጊዜ ወዲህ የቃላት ችሎታ እና የንባብ ችሎታ ለአንብቦ መረዳት አስተዋጽኦ አላቸው የሚለው ንድፈሃሳብ ይበልጥ ተቀባይነት እያገኘ መጥቷል።
- ቋንቋ የማህበራዊ ኑሮ ውጤት ነው፤ ተግባሩም ማህበረሰቡን ማግባባት ነው የሚለው አስተሳሰብ ተቀባይነት እያገኘ ሄዷል።
- የቋንቋን ትምህርት ከማህበራዊ አውድ ለይቶ ማስተማር ያስቸግራል፤ ስለዚህ ለቋንቋ ትምህርት አውድ ወሳኝነት አለው የሚለው አስተሳሰብ ይበልጥ ተቀባይነት እያገኘ መጥቷል የሚሉ ናቸው (National Reading Panel, 2000; Carrell, Devine and Eskey, 1988)።

ከተዘረዘሩት አንብቦ የመረዳት ክህሎት መርሆዎች በመነሳት ከታች ወደ ላይ አንብቦ የመረዳት ማስተማርያ ዘዴን እና ከላይ ወደ ታች አንብቦ የመረዳት ማስተማርያ ዘዴን አንድ ላይ በማጣመር አዲስ የተፈለሰፈው መስተጋብራዊ አንብቦ የመረዳት ማስተማርያ ዘዴ Rumelhart (1977) አማካኝነት እየታወቀ የመጣ መሆኑን Carrell, Devine and Eskey (1988) እና Burns, Roe, Ros (1999) ያስረዳሉ።

ሶስተኛው ማንበብን የማስተማሪያ ሞዴል መስተጋብራዊ (Interactive) አንብቦ የመረዳት ትምህርት ማስተማርያ ሞዴል ነው። መስተጋብራዊ ሞዴል ሲባል እንደ Grabe (1991) እና Lally (1998) ሁለት አይነት ሞዴል ነው። የመጀመርያው በአንባቢው ዳራዊ እውቀት እና በሚነበበው ጽሁፍ መካከል የሚፈጠረው መስተጋብራዊ ጥምረት ሲሆን ሁለተኛው የመስተጋብራዊ ጥምረት አይነት ደግሞ የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪው የሚያነበውን ጽሁፍ እንደሚፈልገው ጉዳይ አንብቦ ለመረዳት ሲል ረጅሙ አእምሮ ትውስታው ውስጥ ያጠራቀማቸው የተለያዩ ቅጽበታዊ የንባብ ክህሎች እና የአንባቢው የተለያዩ አእምሯዊ እውቀቶች ከሚነበበው ጽሁፍ ካገኘው አዲስ እውቀት ጋር አጭር ትውስታው ውስጥ የሚፈጥሩት የመስተጋብራዊ የጥምረት አይነት ነው።

ቅጽበታዊ የንባብ ክሂሎች የሚባሉት የፊደላት ቅርጽ እውቀት፣ ፊደላትን ቅጽበታዊ በሆነ ፍጥነት ለይቶ እና አገጣጥሞ ቃል መስርቶ የማንበብ እውቀት፣ የቃላት እውቀት፣ የስዋሰው እውቀት፣ የአገባብ እውቀት፣ የዲስኩር ምልክቶች እውቀት እና የቃላት ፍች እውቀት ናቸው። የአንባቢው ዳራዊ እውቀት የሚባሉት ደግሞ አንባቢው ቀደም ሲል በትምህርት ቤት፣ ከንባብ፣ ከሚኖርበት ማህበረሰብ እና ከሚሰራው ስራ ያጠራቀማቸው የይዘት፣ የቅርጽ፣ የባህል፣ የተለያዩ የጽሁፍ አይነቶች የአጻጻፍ ስልት፣ የተለያዩ አንብቦ የመረዳት ብልሃቶች እና የቁጥጥር ብልሃቶች ምንነት እና አጠቃቀም እውቀቶች ናቸው።

የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪው አንብቦ መረዳትን በክፍል ውስጥ ሲማር በታላሚው ሁለተኛ ቋንቋ የተጻፈውን ምንባብ አንብቦ ለመረዳት በቂ የሆነ የንባብ ችሎታ፣ የቃላት እውቀት፣ የስዋሰው እውቀት እና የአገባብ እውቀት ላይኖረው ይችላል። እንደዚሁም በሚማረው ሁለተኛ ቋንቋ በቂ የሆነ የንባብ ችሎታ፣ የቃላት እውቀት፣ የስዋሰው እውቀት፣ የአገባብ እውቀት ኖሮት በአንጻሩ በታላሚው ሁለተኛ ቋንቋ አንብቦ መረዳትን ሲማር ስለሚያነበው ምንባብ ርዕስ በቂ የሆነ የይዘት፣ የቅርጽ፣ የባህል እና ስለአንብቦ የመረዳት ብልሃቶች ምንነት እና አጠቃቀም ዳራዊ እውቀት ላይኖረው ይችላል።

እነዚህን ችግሮች ለማቃለል ሲባል የሁለተኛ ቋንቋ መምህሩ አንብቦ መረዳትን ለሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች በክፍል ውስጥ ሲያስተምሩ በተመረጠው ምንባብ እና በተማሪዎች ዳራዊ እውቀት መካከል መስተጋብራዊ ጥምረት እንዲፈጠር ማድረግ እንደሚጠበቅባቸው Huang (2009) ያስረዳሉ።

ከቅርብ ጊዜ ጀምሮ የፒያጄት የስክማታ ንድፈሃሳብ እውን ከሆነ በኋላ አንብቦ የመረዳት ትምህርት መስመራዊ ሂደትን ይከተላል የሚለው አስተሳሰብ ቀርቶ አንብቦ የመረዳት ትምህርት በአንባቢው ዳራዊ እውቀት እና በጽሁፉ መካከል በሚፈጠር መስተጋብራዊ ጥምረት የሚካሄድ ነው በሚል አዲስ አስተሳሰብ እንደተተካ Rumelhart (1977a) እና Carrell, Devine and Eskey, (1988) ያስረዳሉ። እንደ ተጠቀሱት የመስኩ ተመራማሪ የሁለተኛ ቋንቋን አንብቦ የመረዳት ትምህርት የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪ አንድን ጽሁፍ እንደሚፈልገው ጉዳይ አንብቦ ለመረዳት የሚጠቅመው የቃላት፣ የስዋሰው፣ የአገባብ፣ የፍች፣ የንበት፣ የፍጥነት ንባብ ችሎታውን ብቻ ሳይሆን ረጅም አእምሮ ትውስታው ውስጥ የተጠራቀመው ስለሚነበበው ጽሁፍ ርዕስ ያለው የይዘት ዳራዊ እውቀቱ፣ ስለሚነበበው ጽሁፍ አይነት ያለው እውቀቱ፣

ስለተለያዩ የጽሁፍ አይነቶች ያለው እውቀት እና ስለተለያዩ የአጻጻፍ ስልቶች ያለው ዳራዊ እውቀቱ ጭምር ነው።

በክፍል ውስጥ አንድን ምንጣብ በራሱ ጥረት አንብቦ እንዲረዳ ሲጠየቅ የተዘረዘሩትን ችሎታዎች የሚጠቀመው በተበታተነ ሁኔታ ሳይሆን በአንድ ጊዜ ትይዩ በማድረግ በጥምረት እንደሆነ Orbe and Villabeit (2010) ያስረዳሉ። Alderson (2000) መስተጋብራዊ አንብቦ የመረዳት አቀራረብ ማስተማርያ ዘዴ እውን የሆነበትን ምክንያት ሲያስረዱ እንዲህ በማለት ነበር። ከታች ወደ ላይ አንብቦ የመረዳት ማስተማርያ ዘዴም ሆነ ከላይ ወደ ታች አንብቦ የመረዳት ትምህርት ማስተማርያ ዘዴ አንብቦ መረዳትን በክፍል ውስጥ ለማስተማር በቂ ሆነው አልተገኙም። ስለዚህ ሁለቱ አንብቦ የመረዳት ማስተማርያ ዘዴዎች ያለባቸውን ድክመት ለማካካስ ሁለቱን በማጣመር ሁለተኛ ቋንቋ አንብቦ መረዳትን በክፍል ውስጥ ለማስተማር መስተጋብራዊ አንብቦ የመረዳት ማስተማርያ አቀራረብ ዘዴ በRumelhart አቀንቃኝነት እውን ሆኗል።

የመጀመሪያው የመስተጋብራዊ አንብቦ የመረዳት አቀራረብ ማስተማርያ ሞዴል የ(Stanovich, 1980) Interactive Compensatory Model (መስተጋብራዊ መካክስ) በመባል የሚታወቀው የሁለተኛ ቋንቋ አንብቦ የመረዳት ማስተማርያ ሞዴል ነበር። ይህ የሁለተኛ ቋንቋ አንብቦ የመረዳት ማስተማርያ ሞዴል ተለምዷዊው የመስተጋብራዊ ሞዴል አይነት በመባል የሚታወቀው ነው። Stanovich ሞዴልን ሲቀርጹ በወቅቱ መነሻ ያደረጉት የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪው በሚማረው ሁለተኛ ቋንቋ የተጻፉትን የተለያዩ ጽሁፎች ሲያነብ ቅጽበታዊ የንግድ ክህሎቶች ዝቅተኛ ከሆኑ ስለሚነበው ጽሁፍ ርዕስ ያለውን ዳራዊ እውቀት በማካካሻነት በመጠቀም የሚያነበውን ጽሁፍ በሂደት ይረዳል የሚለው ንድፈሃሳብ እንደሆነ Carrell, Devine and Eskey (1988) ያስረዳሉ።

እንደ Stanovich ብዙውን ጊዜ የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች በሚማሩት ሁለተኛ ቋንቋ የቃላቱን ቅርጽ የመለየት፣ የታላሚውን ሁለተኛ ቋንቋ የስዋሰው፣ የአገባብ እና የፍች ስርአቱን ለይቶ የማወቅ ችግር እንዳለባቸው ይታወቃል። የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች እነዚህን ችግሮች በማካካስ ጽሁፉን እንደሚፈልጉት ጉዳይ በቀላሉ አንብቦ መረዳት የሚችሉት ደግሞ ቀደም ሲል ስለሚያነቡት ጽሁፍ ርዕስ ያጠራቀሙትን የይዘት ዳራዊ እውቀት ከሚያነቡት ጽሁፍ ጋር መስተጋብራዊ ጥምረት እንዲፈጥር በማድረግ ነው።

ይሁን እንጂ Grabe and Stoller (2002) እንደሚያስረዱት የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች የተሻለ የቃላት፣ የስዎሰው እና የአገባብ እውቀት ከሌላቸው የሚያነቡትን ጽሁፍ እንደሚፈልጉት ጉዳይ አንብበው ለመረዳት ተገቢ ያልሆነ ዳራዊ እውቀት ሊጠቀሙ ይችላሉ። የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች ከሚያነቡት ጉዳይ ጋር ሊሄድ የማይችል ዳራዊ እውቀት ከተጠቀሙ ደግሞ ደራሲው በጽሁፉ መሰሪያነት ያስተላለፈውን መልክት የሚረዱት በተሳሳተ ሁኔታ ነው። የተጠቀሱት የተመራማሪዎች የStanovich መስተጋብራዊ መካከል ሞዴል ለሁለተኛ ቋንቋ አንብቦ መረዳት ትምህርት ከጽሁፉ ይልቅ ለአንባቢው ዳራዊ እውቀት በተለይም ለይዘት ዳራዊ እውቀት እና ለአንብቦ መረዳት ብልሃቶች ትኩረት ስለሚሰጥ በከታች ወደ ላይ እና በከላይ ወደ ታች መካከል ሊፈጠር የሚችለውን የመስተጋብራዊ ጥምረት ሚዛናዊነትን አዛብቷል በማለት የሞዴሉን ደካማ ጎን ጠቁመዋል። እንደዚሁም Aslanian (1985) ያሉትን Nunan, (1991) በመጥቀስ በመስተጋብራዊ ጥምረት ጊዜ በከታች ወደ ላይ እና በከላይ ወደ ታች መካከል ሚዛናዊ የሆነ ጥምረት ካልተፈጠረ በአንብቦ መረዳት ትምህርት ላይ ሊከሰት የሚችለውን ችግር እንዲህ በማለት ገልጸውታል። የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች ሲያነቡ ለጽሁፉ ትኩረት ሳይሰጡ ነገር ግን ለዳራዊ እውቀታቸው ከፍተኛ ትኩረት በመስጠት የሚያነቡ ከሆነ፣ በተቃራኒው ሲያነቡ ከፍተኛ ትኩረት ለጽሁፉ በመስጠት ነገር ግን ለዳራዊ እውቀታቸው ትኩረት የማይሰጡ ከሆነ ጸሃፊው በጽሁፉ አማካኝነት የሚያስተላፈውን መልክት አንብበው መረዳት አይችሉም።

እንደመስተጋብራዊ ሞዴል አንብቦ የመረዳት ችሎታን ለማዳበር ጽሁፉም (ከታች ወደ ላይ) ሆነ የአንባቢው ዳራዊ እውቀት (ከላይ ወደ ታች) እኩል ጠቃሚዎች ናቸው። አንድ አንባቢ ውጤታማ አንባቢ ነው የሚባለው በሚነበበው ጽሁፍ ውስጥ ያሉትን የአዳዲስ ቃላትን ፍች ለመለየት የሚያስችሉትን የተለያዩ ብልሃቶች መጠቀም ሲችል እና ለግንዛቤ የሚረዱ የተለያዩ አንብቦ የመረዳት ብልሃቶችን እንደ መተንበይ፣ ማወዳደር፣ ማመዛዘን እና ማያያዝ የመሳሰሉትን ብልሃቶች ሚዛናዊ በሆነ ሁኔታ መጠቀም ሲችል ነው። እንደዚሁም Rumelhart (1980) የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች ስለሚያነቡት ጽሁፍ ርእስ ያላቸው የይዘት የቀደምት እውቀት ከፍተኛ ሆኖ ነገርግን፣ ለሚነበበው ጽሁፍ (ለቀላት፣ ለስዎሰው እና ለአገባብ እውቀት) ትኩረት ካልሰጡ ጽሁፉን እንደሚፈልጉት ጉዳይ አንብበው ለመረዳት ችግር እንደሚያጋጥማቸው ጠቁመዋል። ከዚህ በተጨማሪ Allington & Johnston (2000) እና Grabe (1988) የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪው ውጤታማ አንባቢ የሚሆነው ለቅጽበታዊ አንብቦ

የመረዳት ክህሎች ለከታች ወደ ላይ አንብቦ የመረዳት ማስተማርያ ዘዴና ለከላይ ወደታች አንብቦ የመረዳት ማስተማርያ ዘዴ እኩል ትኩረት ሲሰጥ እንደሆነ ጠቁመዋል።

አንብቦ መረዳት የአንባቢው ዳራዊ እውቀት እና የጽሁፉ ድምር ውጤት ስለሆነ አንባቢው የሚያነበውን ጽሁፍ እንደሚፈልገው ጉዳይ በቀላሉ አንብቦ መረዳት እንዲችል ለሁለቱም የማስተማርያ ዘዴዎች እኩል ትኩረት መስጠት አለበት (National Reading Panel, 2000; Bernhardt, 1991; Eskey, 1988; Grabe, 1991; Liontas, 2002)። ስለሆነም በመስተጋብራዊ ሞዴል ከጽሁፉ የሚገኙት መረጃዎች (ቃላት፣ ስዋሰን፣ አገባብ፣ የዲስኩር ምልክቶች) ለአንብቦ መረዳት ትምህርት ጠቃሚ የሆኑትን ያህል የአንባቢው የተለያዩ አእምሯዊ ችሎታዎች (ትንበያ፣ አውዳዊ፣ ማጠቃለል እና ጽብረቃ) የመሳሰሉት ለአንብቦ መረዳት ችሎታ መዳበር ጠቃሚዎች ናቸው። ስለዚህ አንባቢው ሲያነበውን ጽሁፍ እንደሚፈልገው ጉዳይ አንብቦ ለመረዳት ከታች ወደላይ እና በከላይ ወደታች ስር ለሚጠቃለሉት የተለያዩ አንብቦ የመረዳት ብልሃቶች በንባብ ጊዜ በሂደት አኩል መስተጋብራዊ ጥምረት እንዲፈጥሩ በማድረግ ማንበብ እንዳለበት Alderson (2000) ጠቁመዋል።

2.5 አንብቦ የመረዳት ክህሎችን ለመመዘን የሚዘጋጁ የጥያቄ አይነቶች

ሀ. ከምንባቡ ውስጥ በቀጥታ የሚመለሱ ጥያቄዎች /Literal Questions/- የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች እነዚህ ዓይነት ጥያቄዎች የሚጠየቁት ምንባቡን በቀጥታ በማንበብ እንዲመልሷቸው ሲባል ነው። በዚህ አንብቦ የመረዳት የጥያቄ ዓይነት ጠያቂው የሚጠይቃቸው ጥያቄዎች ተማሪዎች የአሰሳ አንብቦ የመረዳት ብልሃትን በመጠቀም ከምንባቡ ውስጥ ፈልገው ያገኛቸውን ስሞችን፣ ቁጥሮችን፣ የቦታ ስሞችን እና የመሳሰሉትን መመለስ መቻላቸውን ለመመዘን ነው። መምህራን ሌሎችን አንብቦ የመረዳት ክህሎችን ከመጠየቃቸው በፊት ተማሪዎቻቸው ከመነሻው በጽሁፉ ውስጥ በቀጥታ የተገለጹትን ጉዳዮች እንዳለ እንዲመልሱ ሲባል መጠየቃቸው የተለመደ አጠያያቅ ነው። ለምሳሌ አበበ የሚለው ስም የሚገኘው በየትኛው አንቀጽ ውስጥ ነው? የሚል ጥያቄ ተማሪዎቹ ቢጠየቁ አበበ የሚለውን ስም ከምንባቡ ውስጥ አስሰው ካገኙ በኋላ በቀጥታ ስንተኛው አንቀጽ ላይ እንዳገኘው በጽሁፍ ይመልሳሉ።

ለ. መልሶ የማደራጀት የጥያቄ አይነቶች (Reorganization Questions):- የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች የዚህን አይነት ጥያቄዎችን እንዲመልሱ የሚጠየቁት በምንባቡ ውስጥ ተከታታይነት ያላቸውን ዝርዝር ሃሳቦች ከተለያዩ አንቀጾች በመፈለግ አንድ ላይ በማምጣት በማገናኘት ወይም

በማንሰላሰል መልሰው ማደረጃት እና መልሶ ማዋቀር እንዲችሉ ሲባል የሚጠየቁ የጥያቄ አይነቶች ናቸው። ለምሳሌ አቶ ካሳ በ1923 ዓ.ም ተወለዱ። ተማሪዎች ይህንን አረፍተነገር በመጀመሪያው አንቀጽ ካገኙት በኋላ በመጨረሻው አንቀጽ ላይ ደግሞ አቶ ካሳ በ19990 ዓ.ም ከዚህ ዓለም በሞት ተለዩ። የሚል መረጃ ደግሞ ከምንባቡ መጨረሻ ላይ ባለው አንቀጽ ውስጥ ሊያነቡ ይችላሉ። አቶ ካሳን በተመለከተ በተለያዩ ቦታ ተዘረዘሩትን መረጃዎች አንድ ላይ ሲገጣጠሙ አቶ ካሳ በ1923 ዓ.ም ተወልደው በ1990 ዓ.ም ከዚህ ዓለም በሞት ተለዩ። እነዚህን በምንባቡ ውስጥ በተለያዩ አንቀጾች የተበታተኑ ተከታታይነት ያላቸውን ዝርዝር መረጃዎችን አንባቢው አገጣጥሞ መረዳት መቻሉን ለመመዘን መምህሩ የሚከተለውን ጥያቄ ሊጠይቅ ይችላል። አቶ ካሳ ከዚህ ዓለም በሞት ሲለዩ የስንት ዓመት እድሜ ባለጸጋ ነበሩ? ብሎ መጠየቅ ይችላል። ስለዚህ ተማሪዎች ይህንን ጥያቄ መመለስ እንዲችሉ ሽምንባቡ ውስጥ ከሁለት የተለየ አንቀጾች ላይ የተገለጹትን ዝርዝር አሃዞች ማገጣጠም መቻል ይጠበቅባቸዋል። ፡ እነዚህን ዓይነት ጥያቄዎችን ለሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች መጠየቅ መቻል ጽሁፉን ሙሉ በሙሉ መረዳት መቻላቸውን ለመገምገም ያስችላል።

ሐ. አውዳዊ አንብቦ የመረዳት ጥያቄዎች (Inference Questions):- የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች አውዳዊ ጥያቄዎችን የሚጠየቁት በምንባቡ ውስጥ በቀጥታ የሚገኘውን ዝርዝር ሀሳብ፣ በምንባቡ ውስጥ የሚገኙትን ስዕላዊ መግለጫዎች እና ስለሚያነቡት ምንባብ ርእስ ቀደም ሲል ያላቸውን ዳራዊ እውቀት መነሻ በማድረግ መመለስ መቻላቸውን ለመመዘን ነው። ብዙውን ጊዜ የዚህ አይነት ጥያቄዎች ከሌሎች አንብቦ የመረዳት ጥያቄዎች ጋር ሲነጻጸሩ ለመመለስ አስቸጋሪ መስለው ይታያሉ። ተማሪዎች ጥያቄዎችን ለመመለስ መነሻቸው ጽሁፉ ይሁን እንጂ መልሱን በቀጥታ ከጽሁፉ ውስጥ አያገኙትም። ተማሪዎች ጥያቄዎችን ለመመለስ ከጽሁፉ ውስጥ ያገኙትን አዲስ እውቀት ከራሳቸው ዳራዊ እውቀት ጋር ማገናኘት፣ መመርመር እና አንድ አይነት ማጠቃለያ ላይ መድረስ ይጠበቅባቸዋል። ከሁለቱ ምንጮች የሚገኘውን መረጃ መነሻ ካደረጉ በኋላ መልሱን በራሳቸው አገላለጽ ይገልጹታል። ለምሳሌ የሚከተለውን ጥያቄ እንመልከት፤ ይህን ምንባብ የደረሰው ደራሲ የቋንቋ ባለሙያ ነው ብለህ ታስባለህ /ታስቢያለሽ/? የጥያቄው መልስ በሀሳብ ደረጃ በምንባቡ ውስጥ ይኖራል፤ ነገር ግን አንባቢው መልሱን ከጽሁፉ ውስጥ በቀጥታ ስለማያገኘው በራሱ አገላለጽ በጽሁፍ ይገልጻል።

መ. የትንበያ አብቦ የመረዳት ጥያቄዎች /Pedection Questions/- የትንበያ አንብቦ መረዳት ጥያቄዎችን ለመመለስ እንደ አውዳዊ ጥያቄዎች ሁሉ የሚነበበው ምንባብ እና የሁለተኛ ቋንቋ

ተማሪዎች ስለምንባቡ ያላቸው ዳራዊ ዕውቀት ወሳኞች ናቸው። ትንበያን የምንጠቀመው ለንባብ ጊዜ ደረጃ እና ለድህረ-ንባብ ደረጃ ነው። በንባብ ጊዜ ደረጃ የምንጠይቃቸው ጥያቄዎች ከድህረ-ንባብ ደረጃ በኋላ ከምንጠይቃቸው ጥያቄዎች የተለዩ ናቸው። በንባብ ጊዜ አንባቢው ትንበያውን ወዲያው ማረጋገጥ ሲችል በድህረ-ንባብ ጊዜ ግን አንባቢው ትንበያው ትክክል መሆኑን ለማረጋገጥ እድሉ የለውም። ለምሳሌ ተማሪዎቹ አንድ ሁለት ያህል አንቀጾችን ካነበቡ በኋላ ቀጥሎ ምን ሊከሰት እንደሚችል ሊጠየቁ ይችላሉ። ትንበያቸው ትክክል መሆኑን ወይም አለመሆኑን ደግሞ ቀሪውን የንባብ ክፍል በማንበብ ሊያረጋግጡ ይችላሉ።

በድህረ-ንባብ ደረጃ የሚጠየቁት የትንበያ ጥያቄዎች መልሳቸው ትክክል መሆናቸው ወይም አለመሆናቸውን ለማረጋገጥ ያስቸግራሉ። ምክንያቱም እንደ ንባብ ጊዜ ደረጃ በድህረ-ንባብ ደረጃ ወደፊት ንባባችንን እየቀጠልን ትንበያችን ትክክል መሆን ወይም አለመሆኑን ልናረጋግጠው አንችልም።

የድህረ-ንባብ ትንበያ ጥያቄዎች ከደረቅ እውነታ ምንባቦች ይልቅ ለፈጠራ ምንባባች ተመራጮች ናቸው። በመሆኑም ለፈተና የተመረጠው ምንባብ የፈጠራ ጽሁፍ ከሆነ የድህረ-ንባብ አንብቦ የመረዳት ጥያቄዎችን ልንጠይቅ እንችላለን። ለምሳሌ የፈጠራ ምንባብ ስናነብ ሁለት በጣም ይዋደዱ የነበሩ ባል እና ሚስት ተጣልተው ይፋታሉ። ይህንን መነሻ በማድረግ ባልና ሚስቱ ይታረቁ ይሆን? ለምን? የመሳሰሉትን ጥያቄዎች መጠየቅ ይቻላል። ለመልሳችን መነሻ የሚሆነን መረጃ ከጽሁፉ ላይ መረዳት እንችላለን። ለቅድመ-ንባብ ደረጃ አንብቦ የመረዳት ጥያቄዎችን መጠየቅ አንችልም። ለቅድመ-ንባብ ደረጃ ጥያቄዎችን የምናዘጋጀው ለትግበራ እንጂ አንብቦ መረዳትን ለመመዘን አይደለም።

ሠ. የግምገማ አንብቦ የመረዳት ጥያቄዎች /Evaluation Questions/- በዚህ ደረጃ ተማሪዎች የሚጠየቁት የራሳቸውን ዳራዊ ዕውቀት መነሻ በማድረግ ምንባቡን በመገምገም እንዲመልሱ ሲባል ነው። ለምሳሌ በምንባቡ ውስጥ የተጠቀሱት ማስረጃዎች ተቀባይነት አላቸው? የዚህን አይነት ጥያቄ የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች ቢጠየቁ ጥያቄዎችን መመለስ እንዲችሉ ስለርዕሱ ጉዳይ የሚያውቁትን ዳራዊ ዕውቀት እና ከጽሁፉ ያገኙትን መረጃ በማገናኘት እውነታውን በመገምገም ትክክለኛ ማጠቃለያ ላይ መድረስ አለባቸው። አንዳንድ ተማሪዎች በባህል ተጽኖ ምክንያት በምንባቡ ያለው ማስረጃው አሳማኝ ሆኖ ሳለ እውነታውን ለመቀበል ሲቸገሩ እንደሚታዩ ባለሙያዎቹ ይጠቁማሉ። ይህ እንግዲህ በግምገማ ደረጃ የሚዘጋጁት ጥያቄዎች ከደካማ ጎኖቻቸው ውስጥ አንዱ መሆኑ ነው።

ፈ. የራስን ልምድ /Self experience/ መነሻ በማድረግ የሚመለሱ አንብቦ የመረዳት ጥያቄዎች፡- በዚህ ደረጃ የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች የሚጠየቁት ደራሲው የተጠቀመባቸውን ኢመደብና ቃላትን እና ሃረጎችን በመደበኛ ቃላት እና በመደበኛ ሃረጎች በመተካት የማስተካከል አንብቦ የመረዳት ክህሎትን ለመመዘን ነው። ለዚህ አይነት ጥያቄዎች፡ መልሱ የሚገኘው ከምንባቡ ውስጥ ሳይሆን ከአንባቢው አእምሮ ጋር ውስጥ ነው። ለምሳሌ ከዚህ ምንባብ ውስጥ የሆኑትን የዘወትር ደንበኛ የተጠቀመው ምግብ በጣም ተወዳጅ ነው የሚል አረፍተነገር በምንባቡ ውስጥ ቢገኝ የተሰመረበት ቃል በምን ቃል ቢተካ አረፍተነገሩ የተስተካከለ ይሆናል? የሚል ጥያቄ ቢጠየቅ ተማሪው የሚመልሰው የራሱን ልምድ እና ምንባቡን መነሻ በማድረግ ከራሱ በማፍለቅ ነው።

2.5.1. አንብቦ መረዳት ችሎታን ለመመዘን የሚዘጋጁት ጥያቄዎች የአጠያየቅ ስልቶች አንብቦ የመረዳት የአጠያየቅ ስልቶች የተለያዩ ሲሆኑ ዋና ዋናዎቹ አዎ/አይደለም፣ እውነት/ሀሰት፣ ይህ ነው? ወይንስ ይህ አይደለም?፣ ማን?፣ ምን?፣ ዬት?፣ መቼ?፣ እንዴት?፣ ለምን? እና ከተሰጡት አማራጮች ውስጥ ትክክለኛውን መልስ የያዘውን ሆሄ ምረጥ/ጭ/ የሚሉ እንደሆኑ Day (2005) ያስረዳሉ። ከጥያቄ ዓይነቶች ውስጥ ባዶ ቦታውን በተስማሚ ቃል ወይም ሃረግ ማሟላት እና ክሎግ ቱስት የሚያገለግሉት ለትግበራ እንጂ የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎችን አንብቦ የመረዳት ክህሎትን ለመመዘን ሲባል የሚዘጋጁ ጥያቄዎች እንዳልሆኑ Day (2005) ጠቁመዋል።

ሀ. አዎ/ አይደለም በማለት የሚመለሱ ጥያቄዎች፡- የዚህ አይነት የአጠያየቅ ስልትን የሚከተሉ ጥያቄዎች የሚመለሱት አዎ/አይደለም በማለት ነው። ለምሳሌ የሚከተለውን ጥያቄ እንመልከት። ይህ ምንባብ የሚያወራው ስለወንዝ ጥቅም ነው? የዚህ ዓይነት አጠያየቅ በሃገራችን ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች የተለመደ ዓይነት የአጠያየቅ ስልት ሲሆን የራሱ የሆኑ ድክመቶች አሉበት። ተፈታኝ ከተሰጡት ጥያቄዎች ውስጥ 50% ያህሉን በግምት የመመለስ እድል አለው። ይህንን ችግር ለመቀነስ ተፈታኝ “አይደለም” ብሎ ከመለስ ለምን ለምን አይደለም ብሎ እንደመለስ ምክንያቱን መግለጽ የሚያስችሉ የጥያቄ አይነቶች አብረው ቢዘጋጁ ችግሩ ሲቃለል እንደሚችል ባለሙያዎች ያስረዳሉ።

አዎ/ አይደለም አጠያየቅ ስልት ቀደም ሲል ለተጠቀሱት ስድስት ዓይነት ንኡሳን አንብቦ የመረዳት አይነቶችን ለመገምገም ያስችላል። ስለዚህ አዎ/ አይደለም የአጠያየቅ ስልት በሌላ

የአጠያየቅ ስልት መታጀብ አለበት። ለምሳሌ ይህንን ምንባብ የደረሰው ደራሲ የቋንቋ ባለሙያ ነው ትላለህ? መልስህ/ሽ/ “አይደለም” ከሆነ ለምን? የዚህን ዓይነት የአጠያየቅ ስልትን ብንከተል የተጠቀሰውን ችግር ልናቃልል እንችላለን። አንብቦ መረዳትን ለመመዘን ከተሰጠው ምሳሌ ውስጥ ከመጀመሪያው ጥያቄ ይልቅ የሁለተኛው ጥያቄ በጣም ጠቀሚ እንደሆነ Day (2005) ጠቁመዋል።

ለ. አማራጭ መልሶችን በመስጠት የአጠያየቅ ስልት፡- የዚህ ዓይነት ጥያቄዎች ሁለት ወይንም ከሁለት በላይ የሆኑ አማራጭ መልሶችን በ”ወይም” ተያይዘው በአማራጭነት ለተፈታኝ ከቀረቡለት በኋላ ተፈታኝ ከተሰጡት አማራጮች ውስጥ አንዱን እንዲመርጥ ሲባል የሚዘጋጅ የአጠያየቅ ስልት ነው። ምሳሌ ይህ ምንባብ የሚያትተው ስለ ወንዞች ጥቅም ነው? ወይንስ ስለ ወንዞች ምንነት? ተፈታኝ ከተሰጡት አማራጮች ውስጥ አንዱን ይመርጣል። በዚህ አይነት የአጠያየቅ ስልት የሚዘጋጁ ጥያቄዎች ቀደም ሲል እንደ ተቀመጡት አዎ/ አይደለም የአጠያየቅ ስልቶች ተፈታኝ በግምት ሊመልሳቸው የሚችሉ የጥያቄ ዓይነቶች ናቸው። የዚህ ዓይነት የአጠያየቅ ስልት ለመልሶ መገንባት፣ ለትንበያ እና የእንደምታ አንብቦ የመረዳት ዓይነቶችን ለመመዘን እንደሚውል Day (2005) ጠቁመዋል።

ሐ. እውነት/ሀሰት በማለት የሚመለሱ ጥያቄዎች፡- እውነት ሀሰት በማለት የሚመለሱ ጥያቄዎች እንደ አዎ/አይደለም በማለት እንደሚመለሱ ጥያቄዎች ሁሉ 50% ያህሉ ለግምት መልስ የተጋለጡ ናቸው። አንብቦ መረዳትን ለመመዘን ሲባል የሚዘጋጁት የእውነት ሃሰት የአጠያየቅ ስልቶች ብዙውን ጊዜ መልሶቻቸው እውነት ቢሆኑ ተመራጭነት እንዳለው Day (2005) ጠቁመዋል። እንደ ተጠቀሱት ተመራማሪ ተማሪዎቹ ምንባቡን የተረዱበት መንገድ በትክክለኛ መንገድ እንጂ ትክክል ባልሆነ መንገድ አይደለም። እውነት ወይም ሀሰት በማለት የሚመለሱ ጥያቄዎች ለማዘጋጀት አስቸጋሪዎች ናቸው። ምክንያቱም ጥያቄዎቹ በጥንቃቄ ካልተዘጋጁ መልሶቻቸው እውነትም ሀሰትም የሚሆኑበት እድሉ ሰፊ ነው። እውነት ወይም ሀሰት በማለት የሚመለሱ ጥያቄዎች እንደ አዎ/አይደለም ጥያቄዎች ስድስቱንም አይነት አንብቦ የመረዳት የጥያቄ ዓይነቶችን ለመመዘን ይውላሉ።

መ. ማን፣ ምን፣ የት፣ መቼ፣ እንዴት፣ ለምን የመሳሰሉት ጥያቄዎች፡- በዚህ ዓይነት የአጠያየቅ ስልት የሚዘጋጁ ጥያቄዎች የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች በተለይም ከምንባቡ ውስጥ በቀጥታ መረጃዎችን ፈልገው የማገኘት፣ የመልሶ መገንባት፣ የግምገማ፣ የራስን ግንዛቤን እና የትንበያን አንብቦ መረዳት ለመመዘን እጅግ በጣም ተመራጭ የአጠያየቅ ስልት እንደሆነ

ባለሙያዎች ይመሰክራሉ። የዚህ ዓይነት ጥያቄዎች ሌሎችን የጥያቄ ዓይነቶችን በተለይም አዎ/አይደለም፣ እውነት/ሃሰት የመሳሰሉትን ጥያቄዎች ተከትለው ይገባሉ። በተለይም እንዴት እና ለምን የመሳሰሉት ጥያቄዎች ከቀጥታ አንብቦ የመረዳት ጥያቄዎች ውጭ ያሉትን ንኡሳን አንብቦ የመረዳት አይነቶች ለመመዘን ይውላሉ።

ሠ. የምርጫ ጥያቄዎች የአጠያየቅ ስልት፡- ማን፣ ምን፣ የት፣ መቼ ፣እንዴት፣ የመሳሰሉት ጥያቄዎች መልሶቻቸው በምርጫ የአጠያየቅ ስልት ለተፈታኞች ሊቀርቡላቸው ይችላሉ። በምንባቡ ውስጥ ቋንቋ የሚለው ቃል የሚገኘው በስንተኛው አንቀጽ ውስጥ ነው? ሀ. በአንደኛ ለ.በሁለተኛው ሐ. በሦስተኛው መ. በአራተኛው የምርጫ ጥያቄዎች ማን፣ ምን፣ መቼ፣የት የመሳሰሉትን ጥያቄዎች ብቻቸውን ከማምጣት ይልቅ ከአማራጭ መልሶች ጋር አጅቦ ማምጣቱ ለተፈታኞቹ ፈተናው እንዲቀልላቸው ያደርግላቸዋል። ምክንያቱም ተፈታኝ የተሰጡትን ምርጫዎች ከጽሁፉ ውስጥ መኖራቸውን ወይም አለመኖራቸውን በቀላሉ በማረጋገጥ መልሱን በቀላሉ ለማግኘት ያስችላቸዋል። ምርጫ ጥያቄዎችን እንደ እውነት ውሸት ጥያቄዎች ለማዘጋጀት ቀላል አይደሉም። ለምርጫ ጥያቄዎች የሚቀርቡት አማራጮች ብዙ ጊዜ የሚመከረው አራት ብቻ ቢሆኑ ነው። የምርጫ ጥያቄዎች በቀጥታ ለሚመለሱ፣ ለትንቦያ እና ለግምገማ አንብቦ መረዳት ችሎታዎችን ለመገምገም ይውላሉ። የጥያቄ አዘጋጆቹ የምርጫ ጥያቄዎችን ሲያዘጋጁ መጠንቀቅ ያለባቸው ጉዳይ ጥያቄዎች ሲዘጋጁ ሁልጊዜ በተማሪው እና በምንባቡ መካከል መስተጋብራዊ ግንኙነት መፍጠር የሚያስችሉ መሆን መቻል አለባቸው። ከዚህ በተጨማሪ የሚዘጋጁት ጥያቄዎች ተማሪውን በቋንቋ ሽፋን፣ አንዱ ሀረግ ትክክለኛ ሀሳብ ይዞ ሌለኛው ሀረግ ደግሞ በአንጻሩ ስህተት የሆነ ሀሳብ በመያዝ የሚያታልሉ አይነት መሆን የለባቸውም።

2.6 የማንበብ ጥያቄዎች ማን፣

የማንበብ ብልሃትን ስናነሳ የመማር ብልህትን ማንሳታችን አይቀርም። ብልሃት ግለሰቦች አንድን ተግባር ለመረዳት ወይም ለመተግበር በሚፈልጉበት ወቅት የሚነድፉት እቅድ ነው (Ling, 2011)። ብልሃት ተማሪዎች የመማር ባህሪያቸውን በሚያቅዱበት እና በሚገመገሙበት ወቅት እንዴት እንደሚያስቡ እና እንደሚተገብሩም ለመረዳት ያስችላቸዋል።

የማንበብ ብልሃትን በተመለከተ የተለያዩ ሊቃውንት በተለያዩ ጊዜያት የተለያዩ ብያኔዎችን ሲሰጡ ይስተዋላል። Phakiti (2006) አንባቢዎች በማንበብ ሂደት ውስጥ የሚቀርቡላቸውን ጽሁፎች አንብበው ለመረዳት ተዘጋጅተውበት እና አስበበውበት የሚተገብሩት ነው። Carrel (2006) ደግሞ የማንበብ ብልሃት አዳዲስ መረጃዎችን ለማግኘት፣ ለመሰብሰብ እና ከምንባቡ የሚገኘውን መረጃ አሻሽለው ለመጠቀም በሚያስችላቸው መንገድ በጥንቃቄ የሚተገብሩት ድርጊት ነው። Anderson (1991) አንባቢው ከውህድ አሃዱ ጋር የሚያደርገውን መስተጋብር በምን መንገድ መቆጣጠር ይችላል ዘንድ ለማወቅ የሚያስችል ብቻ ሳይሆን ብልሃቶችን በመጠቀም እንዴት ውጤታማ የሆነ ማንበብን ማጎልበት ይቻላል የሚለውን ፍላጎት የሚያንጸባርቅ ነው።

ከነዚህ ከላይ ከተሰጡ የተለያዩ ብያኔዎች በመነሳት የማንበብ ብልሃት ሆን ተብሎ የሚተገበር፣ ቅደም ተከተላዊ፣ አላማ ተኮር፣ ፈቃደኝነትን የሚሻ፣ ትጋትን የሚሻ እና ለማንበብ ትምህርት ውጤታማነት እጅግ በጣም አስፈላጊ እና የማንበብ ሂደትን የሚያቀላጥፍ እና የሚያመቻች ብልሃት እንደሆነ መገንዘብ ይቻላል።

የማንበብ ብልሃት በተለያዩ መንገድ ብያኔ ቢሰጠውም ተማሪዎች የማንበብ ሂደታቸውን በማመቻቸት አንብቦ መረዳታቸውን በማጎልበት እንዲሁም የሚያጋጥሙ ችግሮችን ለማስወገድ የተለየ የማንበብ ግባቸውን ለማሳካት ሆን ብለው የሚተገብሩት አእምሯዊ ክንውን ነው።

2.6.1. የማንበብ ብልሃት በተለያ

Namara (2007) የማንበብ ብልሃት ውጤታማ ለሆነ አንብቦ መረዳት ብቻ ሳይሆን በማንበብ ወቅት የሚያጋጥሙንን ችግሮች ለመፈታት የሚያስችል ነው። የተሻለ አንባቢ መሆን የሚያስችል መሆኑን እና አጠቃላይ እውቀት እና የተለየ ዝርዝር መረጃ ለማግኘት ዋናውን ሀሳብ ለይቶ ለማውጣት፣ ለማስታወስ፣ ለመማር፣ ደስታን ለመፍጠር እና ጭምቅ ሀሳብ ለመጻፍ እንዲሁም ምርምር ለማካሄድ ያገለግላል ።

ከዚህም በተጨማሪ የማንበብ ብልሃት የሚከተሉት ጠቀሜታዎች አሉት። እነርሱም ራስ መር እንዲሆኑ፣ በራሳቸው ውሳኔ ሰጭ እንዲሆኑ፣ ግለብቃታቸው ከፍ ያለ እንዲሆን፣ አንብቦ የመረዳት ብቃታቸውን እንዲያጎለብቱ እና የአነበቡትን የሚገነዘቡ እንዲሆኑ ያደርጋቸዋል።

Moktari and Reichard (2002), Pressley (2002) የማንበብ ብልሃት በርካታ ጠቀሜታዎች እንዳላቸው ከጠቀሱ በኋላ ጠቀሜታቸውንም እንደሚከተለው ጠቅሰዋቸዋል። እነርሱም፤ የበለጠ ራሳቸውን የቻሉ ራስመር (Self-Regulated)፣ ነፃ (Autonomos) እና ግለ-ብቃታቸው ከፍ ያለ እንደሆነ እምነት ያላቸው (Self Efficacy) ለትምህርት ሃላፊነት የሚወስዱ ጠንካራ አንባቢዎች እንዲሆኑ፣ የማንበብ ብልሃቶችን በሚገባ ለመጠቀም አንብቦ የመረዳት ብቃታቸውን እንዲያሳሉባቸው፣ የሚያነሱትን የሚገነዘቡ በመሆናቸው ሁልጊዜ ለመማር የተነሳሱ ንቁ እንዲሆኑ ያደርጋሉ። ተማሪዎች በንቃት የመማር ማስተማር ሂደቱን የሚከታተሉ በመሆናቸው ተማሪ ተኮር ትምህርት አቀራረብን ተግባራዊ ለማድረግ አመቺ ሁኔታ ይፈጥራል።

Krashen (2013); Karami (2008); Carrell (2006); Phakiti (2006); Hass and Flower (2006) and Dole et.al. (1996) ባደረጉት ጥናት እንዲረጋገጡት ተማሪዎች ተገቢውን የማንበብ ብልሃት ትምህርት በሚገባ ሲያገኙ እና የማንበብ ብልሃቶች ሆን ብለው ውጤታማ በሆነ መንገድ ሲጠቀሙ የመረዳት ብቃታቸው ብቻ ሳይሆን የሚጨምረው ብዙ ቃላትን የማወቅ እና የመጠቀም በቃላት ውስጥ ያሉትን ምልክቶች የመተርጎም በማንበብ ሂደት የሚያጋጥሙ ችግሮችን ለመፍታት የሚያስችል አቅም ይፈጥራሉ።

2.6.2. የማንበብ); Karami (K

የማንበብ ብልሃቶች አከፋፈል በቋንቋ መማር ብልሃቶች ላይ የተመሰረተ ነው። ጥቂት የማይባሉ ፀሐፍት የመማር ብልሃቶችን የተለያዩ መንገዶችን ተጠቅመው ሲከፋፍሉ ይስተዋላል። ነገር ግን የብልሃቶቹ አከፋፈል ወጥ አለመሆን ከብልሃቶች አገልግሎት ጋር የተገናኘ ሊሆን እንደሚችል Cohen (1996) ይገልጻሉ። የተለያዩ በመስኩ የተሰማሩ ሊቃውንት የማንበብ ብልሃቶችን በተለያዩ መንገድ ሲከፋፍሉት ይስተዋላል። ነገር ግን አብዛኞቹ ሊቃውንት የሚስማሙበት የOxford(1990) አከፋፈል ነው። እነርሱም፤ አእምሮዊ፣ ትውስታዊ፣ ልዕለ አእምሯዊ፣ ማህበራዊ፣ ማካካስ እና ስሜታዊ ብልሃቶች ናቸው። ስለሆነም ትውስታዊ፣ አእምሯዊ እና ማካካስ በቀጥተኛ የመማር ብልሃት ስር የሚካተቱ ሲሆን ልዕለ አእምሯዊ፣ ማህበራዊ እና ስሜታዊ ደግሞ ኢቀጥተኛ መማር ብልሃት ስር እንደሚካተቱ ገልጸው ቀጥተኛ የሚባሉት ብልሃቶች ታላሚውን ቋንቋ ለመማር ቀጥተኛ በሆነ መንገድ የሚያገለግሉ ሲሆኑ ለምሳሌ፤ መገምገም (ማጣጣት)፣ ማለማመድ ሲሆኑ ኢ ቀጥተኛ በመባል የሚታወቁት የቋንቋ መማር ሂደትን ቀጥተኛ ባልሆነ መንገድ የሚደግፍ ለምሳሌ ማቀድ፣ መተግበር፣ በጣም ግልጽ ያልሆኑትን ሀሳቦች መዘለል እና የመሳሰሉት ናቸው።

የማንበብ ብልሃት መጠነ ስፋት በማንበብ ተግባር የገጠመን ችግር ለማቃለል ከሚያስችሉ ቀላል የማስተካከያ ብልሃቶች ለምሳሌ፤ ማንበብ፣ መተንበይ፣ አዳዲስ የሆኑ ቃላትን ለመረዳት በአውድ መገመት እስከ ይበልጥ ሰፊ ወይም አጠቃላይ ብልሃቶች ለምሳሌ ጭምቅ ሀሳብ መጻፍ፣ መረጃን ፈልፍሎ ማውጣት፣ ዋናውን ሀሳብ መለየት እና ሌሎች ከአንባቢዎች የቀደመ እውቀት ጋር የሚገናኙ ብልሃቶች ድረስ የሚዘልቅ ነው (Mehrpour et al., 2012)::

ቋንቋ የመማር ብልሃት አይነቶችን አከፋፈል በተመለከተ Rubin (1975) ደግሞ ብልሃቶችን መማርን በቀጥታ የሚያግዙ እና መማርን ቀጥተኛ ባልሆነ መንገድ የሚያግዙ እና መማርን ቀጥተኛ ባልሆነ መንገድ የሚያግዙ በማለት ለሁለት ክፍለው አሳይተዋል። አያይዘውም ቀጥተኛ ቋንቋ የመማር ብልሃት ስር ሊካተቱ ይገባቸዋል ያሏቸውን ዝርዝር ጉዳዮችንም እንደሚከተለው አስቀምጠዋል። እነርሱም ግልፅ ማድረግ፣ መቆጣጠር፣ ማስታወስ፣ መገመት፣ ተጠየቅ (ምክንያት) ላይ የተመሰረተ ድምዳሜ ላይ መድረስ) እና ልምምድ ናቸው በማለት ይዘረዝራሉ። በአንጻሩ ቀጥተኛ ያልሆኑ ብልሃቶችን ደግሞ ልምምድ እድል መፍጠር እና ብልጠት በማለት በሁለት ንዑስ አሀድ ክፍለዎቻቸውል። ብልጠት መፍጠር በሚለው ብልሀት ስር የተግባራት ብልሃትን አካተዋል። ከቋንቋ መማር ባህሪ አንጻር የመማር ብልሃትን እና ተግባራታዊ ብልሃትን በአንድ ጎራ ማየት ሁለት የተለያዩ ባህሪያትን በአንድ ላይ ማየት በመሆኑ ማምታታትን ይፈጥራል በማለት Griffiths (2004) ያስረዳሉ። Brown (1980) ተግባራት የውፅኦት ቅርፅ ሲሆን መማር ደግሞ የግብአት ቅርፅ ነው በማለት በመማር ብልሃት እና በተግባራት ብልሃት መካከል ልዩነት መኖሩን ለማሳየት ሞክረዋል። Ellis (1994) ብልሃትን ለመማር እና ለተግባራት የሚያገለግል በማለት በሁለት ክፍለው ለማመላከት ችለዋል። Ellis (1994) በቋንቋ መማር ሂደት ተማሪዎች የቋንቋ እውቀት እጥረት በገጠማቸው ጊዜ እጥረቱን ለመከላከል ውጤታማ የተግባራት ብልሃት አጠቃቀም ከፍተኛ ጠቀሜታ አለው የሚል አቋም ያራምዳሉ። Tarone (1980) በበኩላቸው እንዳስረዱት ተግባራታዊ ብልሃት ተማሪዎች ምን እንደሚፈልጉ ወይም ምን ማለት እንደሚፈልጉ ለማስረዳት የሚያገለግል በመሆኑ ጠቀሜታ አለው። በቋንቋ ትምህርት እና በተግባራት ሂደት የተማሪዎች መነሳሳት ምን እንደሆነ መለያ የለም። ምናልባትም ተማሪዎች የመማርም የመግባባትም ሁለትዮሽ ተነሳስቶ ሊኖራቸው ይችላል።

በሌላ በኩል ደግሞ Stern (1992) ብልሃቶችን በአምስት ክፍለው ያሳያሉ። እነርሱም አስተዳደራዊ ፣ እቅዳዊ፣ አእምሮታዊ፣ ተግባራታዊ፣ ሁለትዮሻዊ እና ስሜታዊ በማለት

ከፍለዎቸዋል። O'malley et.al (1985) O'malley and Chamot (1990) የማንበብ ብልሃቶችን በሦስት ዋና ክፍሎች እና በሃያ ስድስት ንዑሳን ክፍሎች በመከፋፈል አስቀምጠዋል። እነርሱም፤ ልዕላ አእምሮታዊ፣ አእምሮታዊ እና ማህበራዊ ብልሃቶች በማለት በሦስት አበይት ክፍሎች ያስቀመጡ ሲሆን በሥራቸውም ሃያ ስድስት ንዑሳን ክፍሎችን አካተው ይዘዋል። ከዚህ ቀጥሎ የማንበብ ብልሃቶችን እንደቅደም ተከተላቸው እናያለን።

2.6.2.1. አእምሯዊ ሎ የማንበብብልሃት

እንደ Oxford (1990) አገላለፅ አእምሯዊ የማንበብ ብልሃት ተማሪዎች የቀረበውን ጽሁፍ በራሳቸው ለማከናወን እና ወደፊት ለመገስገስ የሚሚረኩት ትምህርት እንዲሰማቸው ወይም እንዲገባቸው በማንበብ ወቅት የሚያጋጥሟቸውን ችግሮች ለመፍታት ተግባራትን ለማጠናቀቅ ከፍተኛ ጠቀሜታ ያለው ነው። ከዚህም በተጨማሪ በማንበብ ሂደት ከአያንዳንዱ የማንበብ ተግባር ጋር በቀጥታ የሚገናኝ ጽሁፍን ለማብላላት፣ ለመረዳት እና ለመተንተን በቀጥታ ሆን ተብሎ የሚተገበር ነው።

Oxford (1990) አእምሯዊ የማንበብ ብልሃት በስሩ የተለያዩ ንዑሳን ክፍሎችን ያቀፈ ነው። እነርሱም፤ መተንበይ፣ መገመት፣ የተነጠሉ ክፍሎችን በማስተዋል የውህድ አሀዱን አደረጃጀት መተንተን፣ ጭምቅ ሀሳብ መጻፍ፣ ማስታወሻ መያዝ፣ መተርጎም፣ ማሸጋገር እና መረጃን ለይቶ ማውጣት የሚሉትን እንደሚያካትት ይገልጻሉ።

Pressley and Affelerbach (1995) ለተለያዩ ተግባር የሚያገለግሉ አእምሯዊ ብልሃቶችን በተለያዩ መጠነ ርዕሶች ገልፀዋቸዋል። ለምሳሌ፤ ችግሮችን ለመፍታት እና ለመተንተን የሚያስችሉ(ሁለንተናዊ ብልሃቶች) ወሳኝ የሆኑ ሁነቶች ወይም የፈተና ፕሮግራሞችን ለማስታወስ ወይም የማጥናት ብልሃት፣ ማቀድ፣ መንደፍ፣ በሳል ፅሁፍ መጻፍ፣ መከለስ እና መገምገም (የመጻፍ ብልሃት) እና ራስን መጠየቅ፣ አእምሮአዊ ምስል ውክልናን ማዋቀር፣ የቀደመ እውቀትን ማነቃቃት፣ ከውህድ አሀዱ ለመረዳት አስቸጋሪ የሆነውን ክፍል ማንበብ፣ ውህድ አሀዱን መተንበይ እና አሳጥሮ መጻፍ (የማንበብ ብልሃት) ብለው ገልፀውታል።

O'Malley and Chamot (1990) Wein Stein and Mayer (1986)ን ጠቅሰው አእምሯዊ ብልሃትን በሦስት መንገዶች ከፍለው ያሳያሉ። እነርሱም የመለማመድ፣ የማደራጀት እና የመዘርዘር ወይም የማብራራት ብልሃቶች ናቸው። የማለማመድ ብልሃት ውህድ አሀዱን

ማስመር፣ ቃላትን ወይም አረፍተ ነገሮችን ድምፅን ከፍ አድርጎ ማንበብ ወይም ለማስታወስ የሚረዳ ምልክት መጠቀም የሚፈልጉ ናቸው። እነዚህ ብልሃቶች ለመሳተፍ፣ ጠቃሚ መረጃ ከውህድ አሀድ እና ከአእምሮ ውስጥ ወይም ከትውስታ ለመምረጥ የሚያገለግል ነው። የማደራጀት ብልሀት ደግሞ ከውህድ አሀድ ውስጥ ዋናውን ሀሳብ መለየት፣ በጋራ መስራት፣ በፅሁፍ ውስጥ ያለውን ሀሳብ መለየት እና ማደራጀት የተለያዩ እና የተለየ ዘዴ መጠቀም ይጠቀሳሉ። የመዘርዘር ወይም የማብራራት ግንዛቤያዊ ብልሃቶች የሚያካትቱት ሀሳብን በራስ መንገድ አሳጥሮ መፃፍ ወይም ጭምቅሀሳብ መፃፍ፣ ምክንያታዊነት መፍጠር፣ ማስታወሻ መያዝ፣ ማነቃነቅ፣ ሀሳብን ለሌላ ወገን መግለፅ፣ ውህድ አሀዱን መሰረት በማድረግ ጥያቄ መጠየቅ እና መልስ ማዘጋጀት ናቸው።

2.6.2.2. ልዕለአእምሮዎችን ወይም አረፍተ

በሁለተኛ ቋንቋ ማንበብ ንድፈ ሀሳብ አንብቦ መረዳትን ለማጎልበት የማንበብ ብልሃትን መጠቀም ወሳኝ ጉዳይ ነው። የሁለተኛ ቋንቋ አንባቢዎች በማንበብ ሂደት ውስጥ ሆን ብለው ማሰብ እና ማስተዋል አለባቸው። Oxford (1990); Phakiti (2006) እና Carrel (2006) ልዕለ አእምሮዎች ማንበብ ብልሃት ተማሪዎች የራሳቸውን የማንበብ ሂደት እና አእምሮቸውን ለመቆጣጠር ሆን ብለው የሚተገብሩት በግልጽ የሚታይ ባህሪ ነው። በማንበብ ሂደት ውስጥ ተማሪዎች አእምሮዎች ብልሃቶችን እና ሌሎች ሂደቶችን በመቆጣጠር የተሰጣቸውን ተግባር ለማከናወን እንዲችሉ ልዕለአእምሮዎች ብቃታቸው ከፍ ሲል በማንበብ ሂደት ውስጥ ውጤታማ ይሆናሉ። ውጤታማነት ሲነሳ ደግሞ ራስን የመቆጣጠር ችሎታ (ልዕለ አእምሮዊነት) ያላቸው አንባቢዎችን እና ታግለው የሚያነቡ ወገኖችን ለመለየት ያስችላል። አንባቢዎች አንብቦ የመረዳት ችሎታቸው ዝቅተኛ ሲሆን የሚችለው አእምሮዎች እና ልዕለአእምሮዎች የማንበብ ብልሃቶችን የመገንዘብ እና የመጠቀም ችሎታቸው ዝቅተኛ ሲሆን ነው።

ልዕለአእምሮዎች እውቀት የምንላቸው ሁለት ናቸው። እነርሱም የመረዳት እውቀት እና መረዳትን የመቆጣጠር እውቀት ናቸው። የመረዳት እውቀት የምንለው በውስጡ ሶስት ንዑሳን ክፍሎችን የያዘ ነው። አነርሱም ገላጭ፣ ሂደታዊ እና ሁኔታዊ ናቸው። ገላጭ እውቀት ግለሰቦች የተነጠሉ ብልሀቶች ላይ ያላቸውን መረዳት የሚያንጸባርቁበት ነው። ሂደታዊ የምንለው ደግሞ ብልሃቶችን በምን አይነት መንገድ መጠቀም እንዳለብን የሚያስገነዝብ እውቀት

ነው። ሁኔታዊ እውቀት ደግሞ ጥሩ አንባቢዎች የማንበብ ብልሀቶችን እንዴት፣ መቼ፣ ለምን እና የት መጠቀም እንዳለባቸው የሚያስረዱበት እውቀት ነው (Lee, 2007; Zhang, 2012)።

2.6.2.3. ትውስታዊ ግታዊ እውብልሃት

በትውስታዊ የማንበብ ብልሃት መረጃን መሰብሰብ እና የተሰበሰቡትን መረጃ እንደገና መጠቀም ወሳኝ ጉዳይ ነው። የዚህ ብልሃት ዋና ግላማም ተማሪዎች ያነበቡትን ጠቃሚ ሀሳብ ለማስቀመጥ መጠቀም በሚፈልጉበት ወቅት አስታውሶ እንደገና መጠቀም መቻል እንደሆነ O'mally and Chamot (1990) ይገልጻሉ። ከዚህ ጋር በተያያዘ በማንበብ ሂደት የቀረበን ጽሁፍ ለመረዳት አእምሯዊ ትስስር መፍጠር፣ ምስል እና ድምጽን ተግባራዊ ማድረግ፣ በሚገባ መከለስ ወይም መገምገም እና ተግባራዊ ማድረግ ያስፈልጋል። ተማሪዎች የትውስታ ብልሀቶችን ከልዕለአእምሯዊ ብልሃት (ምሳሌ ትኩረት መስጠት)፣ ከስሜታዊ ብልሃት (ለምሳሌ ጥልቅ በሆነ አተነፋፈስ ፍርሃትን ማስወገድ) ጋር አጣምረው ሲጠቀሙ የበለጠ ተጠቃሚ ይሆናሉ። የሰው ልጅ አእምሮ ከመቶ ቲሪሊዮን በላይ መረጃዎችን ማስቀመጥ ይችላል። ነገር ግን መረጃው ጥቅም ላይ ሊውል የሚችለው የነቃ ትውስታ ሲኖር ነው። ተማሪዎች የትውስታ ብልሀቶችን ሆን ብለው ሲጠቀሙ የቀደመ እውቀታቸውን በማነቃነቅ እና ከአዲሱ መረጃ ጋር በማጣመር መረዳታቸውን ያሳሉባቸዋል (Oxford, 1990)።

2.6.2.4. ማካካስ. አእምሮ ከመቶ

ማካካስ ብልሃት ተማሪዎች አነስተኛ እውቀት ቢኖራቸውም አዲስ ቋንቋን ለመረዳት ወይም ለማፍለቅ ይረዳቸዋል። ማካካስ የማንበብ ብልሃት በታላሚው ቋንቋ የሰዋሰው እና የቃላት እውቀት ማነስን የማስተካከል እቅድን ለማሳካት የሚያገለግል ብልሃት ነው (Lee, 2007; Oxford, 1990; O'Mally & Chamot, 1990)። እንደ Oxford (1990) ገለጻ ማካካስ የማንበብ ብልሃት ተማሪዎች የገጠማቸውን የእውቀት ማነስ ለማስተካከል የሚያስችል በተለይ ለጀማሪ እና መካከለኛ ደረጃ ቋንቋ ተማሪዎች እጅግ ጠቃሚ ነው። ብልሃቱ ቋንቋን በሚገባ ለሚጠቀሙበት ወገኖችም ያገለግላል። በተለይ አንዳንድ ጊዜ ያልገባቸው ገለጻ ሲገጥሟቸው ለመረዳት ያስችላል።

2.6.2.5. ማህበራዊ-ብልሃት ተማሪዎች

የማንበብ ተግባር አብዛኛውን ጊዜ ግላዊ ቢሆንም የበለጠ ለመረዳት ይቻል ዘንድ የሰዎችን ተግባራዊ ተሳትፎ ይፈልጋል። ተግባራትም በሰዎች መካከል የሚፈጠር መስተጋብር ነው። በማንበብ ሂደት የሰዎች ተሳትፎ አስፈላጊ በመሆኑ ተገቢ የሆነ ማህበራዊ ብልሃትን መጠቀም ተገቢ ነው። ስለሆነም ማህበራዊ የማንበብ ብልሃት ስር የሚከተሉት ንዑሳን ብልህቶች ይካተታሉ። እነርሱም ጥያቄ መጠየቅ፣ ከሌሎች ጋር መተባበር እና ሌሎችን ማዳመጥ ናቸው (Oxford, 1990; O'Mally & Chamot, 1990)።

2.7. የግለ-ብቃት እምነት ምንነት

ግለ-ብቃት እምነት ማለት አንድ ግለሰብ አንድን ተግባር ለመፈጸም ያለው አስተሳሰብ ወይም ግለሰቡ አንድን ጉዳይ ለመፈጸም ያለው ችሎታ ሲሆን ለመፈጸም የተለያዩ ተግባራትን ወይም ባህሪያትን በመጠቀም ለውጤት ይበቃል። ከዚህም ባሻገር ግለ-ብቃት አንድ ግለሰብ ለራሱ በሚሰጠው ውሳኔ ወይም ግምት በተደራጀ መልኩ እና ለመፈጸም ወደ ድርጊት መሄድና ተግባራትን መፈጸም እንደሆነ ያስገነዝባሉ። ከዚህም ጋር አያይዘውም እንደሚያብራሩት ግለ-ብቃት አንድ ሰው ያለው ክህሎት ማለት ሳይሆን ክህሎቱ ምንም ይሁን ምን ተግባራትን ለመፈጸም ያለው የግል ጥረት ማለት ሲሆን ይህ ደግሞ ከሌሎች ግለባህሪያት ጋር ሊነጻጸር እንደሚችል ይገልጻል (Bandura, 1986)።

Bandura(1986) የማንበብ ግለ-ብቃት እምነት በትምህርት ውስጥ ካሉ ግለ-ብቃቶች አንዱ ነው። የአንባቢዎች ግለ-ብቃት እምነት ወይም ለራሳቸው የሚሰጡት ግምት በአጠቃላይ በትምህርት ውጤታማነታቸው ላይ አስተዋጽኦ ያደርጋል። በሌላ አገላለጽ ግለ-ብቃት እምነት አንድን ንባብ ለማንበብና ለመረዳት ያላቸው አቅምና እምነት፣ የማንበብ ብልሃቶችን መጠቀም፣ የማንበብ ፍላጎትና ተነሳሽነት እና ምንባቡን የሚያነቡበት አላማ አስተዋጽኦ አላቸው።

የማንበብ ግለ-ብቃት እምነት ማለት ተማሪዎች ለራሳቸው የማንበብ ችሎታ ያላቸው አመለካከት ሲሆን ችሎታቸው የሚያተኩረውም የተለያዩ የንባብ መልመጃዎችን ከመስራት አንጻር እንደሆነ ይታያል። እነዚህ መልመጃዎችም የአንድን ጽሁፍ ዋና ጭብጥ መረዳት፣ የአዳዲስ ቃላትን አውዳዊ ግምት መረዳት፣ የጸሐፊውን አመለካከት ማገናዘብና አንብቦ የመረዳት ብልሃቶችንም ያካትታል።

ብዙረዜ አንድ ግለሰብ ሕይወቱን ሊያመሰቃቅል የሚችል ችግር ሲገጥመው ለመቆጣጠር ከመሞከር ይልቅ ከአቅሙ በላይ ለሆነ መንፈሳዊ ኃይል አሳልፎ መስጠቱ የተለመደ ነው (Bandura, 1997)። ይህ አልችልም ወይም አይሆንልኛም የሚል አስተሳሰብ የሚመነጨው ከእምነት መንደል እንደሆነ ይገለጻል። ነገር ግን በሰው ልጆች የእድገት ታሪክ ውስጥ መሠረታዊ ለውጥ ታዩ የሚባለው፣ “የሚከሰቱ ችግሮችን ለመቆጣጠርና ለመተንበይ ሲባል የማወቅ ጥበብን መለማመድ የሚያስችሉ ችሎታዎች ማዳበር” ሲጀምሩ ነው። በዚህ የትንሳኤ ጊዜ የሰው ልጅ የመፍጠርና የመለማመድ አድማሱን በፍጥነት አስፋፍቷል። አዕምሮውን በመጠቀምም ቁሳዊ ቴክኖሎጂዎችን በመገንባት የዕለት ተዕለት ሕይወቱን መምራት ጀምሯል። ይህ አይነቱ የሰው ልጆች ተቋማዊ ጥበቃ፣ የእምነትና የድርጊት ነጻነትን አጎናጽፏል። በዚህም በየግለሰቦችና በተለያዩ አካባቢዎች የሚፈጸሙ ጉዳዮች እየተሰባሰቡ የባህሪያት መሻሻያ ተደርጎባቸው ለማኅበራዊ አገልግሎት መዋል ጀምረዋል።

ይህ ማኅበራዊ አገልግሎት የሰው ልጆችን ግለብቃት እምነት በማዳበር እረገድ የጎላ አስተዋጽኦ ሲያበረክት የሰዎች ልምምድና መሻሻል መሠረቱ ማኅበረባህላዊ ሥርዓት ነው። በመሆኑም የግለብቃት ንድፈሐሳብ ከሰው ልጆች አዕምሯዊ የታሪክ ሂደት መሻሻል ጋር ተያይዞ የተመሰረተ ነው። ስለሆነም ይህ ንድፈሐሳብ የእርስ በእርስ ተዛምዷዊ ግንኙነት ካላቸው ሦስት መሠረታዊ ጉዳዮች ላይ በማተኮር የተቀመረ ነው። እነዚህም እንደ Bandura (1997) የግለሰቦችን ባህሪ፣ የእርስ በእርስ ግለሰባዊ ግንኙነትና የአካባቢ ትስስርን የሚያመለክቱ ናቸው።

ግለብቃት እምነት የግለሰቦች የተለየ ብቃት ሲሆን የተወሰኑ ጉዳዮችን ለመፍታት የሚውል ችሎታ ወይም ተስጥኦ ነው። Bandura (1977) ከፍተኛ የሆነ ግለብቃት እምነት ያላቸው ሰዎች ችግር (ፈተና) በሚያጋጥማቸው ወቅት ችግሩን ለመፍታት የሚጋፈጡ እንጂ ችግር በአጋጠማቸው ቁጥር ከችግሩ ለማምለጥ የሚሸሹ አይደሉም። ይህ ችግሮችን ለማለፍ የሚደረግ ሂደት ከአራት ዘዴዎች ይመነጫል። እነርሱም፡-

- ሀ. መረጃ የማግኘት ልምድ፡- የሰዎች ስኬት ወይም ውድቀት የሚለካው በሚያገኙት መረጃ ላይ ተመስርቶ ነው።
- ለ. ከሰዎች የሚወሰድ ልምድ፡- ይህ ማለት የግለሰቦች ስኬት ወይም ውድቀት የሚለካው በሌሎች ሰዎች ላይ ተመስርቶ ነው።

ሐ. ማህበራዊ ተቀባይነት፡-የግለሰብ ውሳኔ ላይ ማህበራዊ ተቀባይነትን ለማግኘት ምክር መጠየቅና መቀበልን ይጠይቃል።

መ. ስሜታዊነት፡- የአንድ ሰው ስኬታማ መሆንና አለመሆን የሚወሰነው ለስራው በሚሰጠው ግምት ነው።

እንደ Pajares (2000) አገላለፅ ግለሰቃትን ከግለግምት ጋር እያቀያየሩ መጠቀም ይስተዋላል፤ ከዚህም በተጨማሪ ግለተወዳዳሪነት የግል ችሎታ እምነት እና ለራስ የሚሰጥ ግምትን እያቀያየሩ መጠቀም የተለመደ ተግባር ነው። ግለሰቃታቸው ከፍተኛ የሆኑ ተማሪዎች የአንብቦ መረዳት መልመጃዎችን ለመስራት የሚጓጉ ናቸው። ምክንያቱ ደግሞ በማንበብ ብቃታቸው የሚተማመኑ ስለሆኑ ነው።

ግለሰቃት በትምህርት ሂደት ውስጥ አስፈላጊ የሆነ ንድፈሃሳብ እንደሆነ በርካታ አጥኚዎች በጥናታቸው አረጋግጠዋል። አንብቦ መረዳት የአንባቢውን ግለሰቃት እምነት አመላካች ሲሆን ይችላል፤ እንዲሁም ለትምህርቱ ውጤታማነትም መሰረታዊ ነው።

የግለሰቃት ውጤታማነት በሶስት የመመዘኛ መንገዶች መለካት ወይም መገምገም ይቻላል። የመጀመሪያው የአንድ ተማሪ ግለሰቃት የሚለካው በግለሰቡ የመማር እና ትምህርት ነክ የሆኑ መልመጃዎችን በሚያከናውንበትና በሚያደራጅበት መንገድ ነው። ሁለተኛው የመምህራን ግለሰቃት እምነት ተማሪዎችን ለትምህርት የማነሳሳትና የማበረታት ስልት ነው። ሶስተኛው ደግሞ የሚወሰነው ትምህርት ቤቱ ነው ይህ በጣም የተለመደ ሲሆን ትምህርት ቤቱን ለመማር ምቹ የሆነ አካባቢ የማድረግ ዘዴ ነው (Akbayir, 2003)። ከተጠቀሱት ብያኔዎች ስንነሳ ግለሰቃቱ ከፍተኛ የሆነ ተማሪ በትምህርት ስኬታማ እንደሆነ ነው። ከዚህ ጎንደጎን የማንበብ ብልሃቶችን መጠቀም የተማሪዎችን አንብቦ የመረዳት ውጤታማነትና የትምህርትን ስኬት ያጎለብታል፤ የግለሰቃት እምነት መጎልበት አንብቦ የመረዳት ስኬታማነትን ለማጎልበት ያስችላል።

ግለሰቃት እምነት መሰረታዊ የሆነ ለራስ የሚሰጥ እምነት ሲሆን የተማሪዎች ችሎታ የሚለካው በግለሰቡ ደረጃ እና ድርጊቱን በሚፈጸምበት ሁኔታ ሲሆን ይህም በግለሰቡ አጠቃላይ ህይወት ላይ አስተዋጽኦ አለው።

ቀስበቀስ ውስብስብ ነገሮችን የማወቅ አእምሯዊ፣ ማህበራዊና አካላዊ ልምዶችና መስተጋብሮች የግለ-ብቃትና የሰዎችን ባህሪ እንዲመሰረት ያደርጋል። ግለ-ብቃት ማለት የአንድ ግለሰብ ችሎታ ማለት አይደለም፤ ይልቁንም ግለሰቡ ስለራሱ ብቃት ያለው አመለካከትና ግንዛቤ እንጂ። ከዚህ በመነሳት የግለ-ብቃት እምነትን ለመረዳት የሚያስችሉ ሶስት መሰረታዊ ሂደቶች አሉ። እነርሱም አንደኛው አንድን ተግባር የመፈጸም ብቃት ሁለተኛው ተለዋዋጭ የሆነ የመፈጸም ብቃት ማለትም በጊዜ ልዩነት የመፈጸም አቅም (ብቃት) መቀያየር ይስተዋላል፤ ሶስተኛውና የመጨረሻው ደግሞ የግለሰብን አቅም አሟጦ ለውጤታማነት መጣር ነው። ስለዚህ ተመሳሳይ ችሎታ ያላቸው ተማሪዎች የተለያዩ የስኬት ደረጃዎች ሊኖራቸው የሚችል መሆኑን መረዳት ይቻላል።

የግለ-ብቃት እምነትን ጽንሰሀሳብ ለመረዳት ይቻል ዘንድ ሌሎች ተዛማጅ ነጥቦችን አንስቶ ማነጻጸር ተገቢ ነው። ተዛማጅ ጽንሰሀሳቦች የሚባሉት ደግሞ ግለግንዛቤ፣ ግለተነሳሽነት ግለ-ብቃት እና የውጤት ግምትን ማነጻጸር ይጠይቃል። በርግጥ ግለ-ብቃትን የምናየው ከውጤት አንጻር ብቻ አይደለም ምክንያቱም ፅንሰሀሳቡ ሰፊ ነው። ይህም ውጤት ለማስመዘገብ ከሚደረገው ጥረት አንጻርም ሊታሰብ ይችላል፤ የግለሰቡ ችሎታ፣ ነገሮችን የመረዳት ስልት፣ የፈጠራ ችሎታ እና አንድን ጉዳይ ወይም ተግባር የመቀየር አቅም ላይ ሊወስን ይችላል። ይሁን እንጂ ምሁራን ተጠባቂ ውጤትን በሁለት አይነት መንገድ ይገልፁታል። የመጀመሪያው ውጤት ለማግኘት የሚጠበቀው አካባቢያዊ የሆኑት ነገሮች አበረታች ምቹ ሁኔታዎችን ሲሆን ሁለተኛው ደግሞ ሰዎች በራሳቸው ባህሪና ውጤታማነት ላይ የተመሰረተ ነው ይላሉ። የሁለተኛው ሀሳብ ከግለ-ብቃት እምነት ጋር ተመሳሳይ ትርጉም ያለው ነው (Bandura,1997)።

2.7.1. ግለ-ብቃት እምነትን ጽንሰ

2.7.1.1. አጠቃላይ እምነትን ጽንሰ

አጠቃላይ ግለ-ብቃት እምነት ማለት ግለሰቦች አንድን ስራ ወይም ተግባር ለመፈጸም የሚያስችላቸውን አቅም በሰፊ አውድ ውስጥ መመልከት ነው (Cohen, 1991)። በሌላ አገላለጽ አንድ ሰው ይዘት የተነሳውን ዓላማ ለማሳካት ያለው እምነት፣ ችግሮችን ለማለፍ በሚያደርገው ጥረት በእየለቱ የሚከውነው ተግባር ነው። አጠቃላይ ግለ-ብቃት እምነት አለማቀፋዊ ሲሆን ከውስጣዊ ስኬትና ውድቀት የሚመነጭ ነው (Shelton, 1990)።

2.7.1.2. ውስን ግለብቃት እምነት

ውስን ግለብቃት እምነት የሚያተኩረው የአንድን ግለሰብ ችሎታ እምነት አንድን ተግባር ለመፈጸም የሚደረግ እምነትን ነው። ይህ መሰረት የሚያደርገው የአንድን ግለሰብ በራስ የመተማመን እና አንድን ተግባር መከወን ላይ የተወሰነ እና በአንድ አውድ ውስጥ የተወሰነ ነው።

ሁለቱም የግለብቃት ዓይነቶች የየራሳቸው የሆነ ተግባራትን ለመከወን የሚደረግ ብቃትና እምነትን ከልምድ ጋር ያቆራኙ ናቸው። አጠቃላይ ግለብቃት ከተለያዩ የህይወት ተሞክሮዎች በመቀመር፣ ልምዶች ወደ ስኬት መንገድ የሚወስዱ ወይም የማይወስዱ መሆናቸውን ይገነዘባል። ይሁን እንጂ በአንጻሩ ውስን ግለብቃት ደግሞ ከአንድ ውስን ተግባር ከቀደመ ልምድ በመነሳት ስኬት ወይም ውድቀትን በአንድ ውስን ተግባር ወይም ውስን አውድ ላይ በቻ በመመስረት የሚደረግ ግለብቃት ነው (Cohen, 1991)። ከዚህ በተጨማሪም እነዚህ ሁለት ግለብቃቶች የሚለኩበት መንገድም የተለያዩ እንደሆነ ይገልጻሉ። አጠቃላይ ግለብቃት የሚለካው በስኬት ሲሆን አንድን ውስን ተግባር ከአጠቃላይ እይታችን ወይም ከአጠቃላይ ስኬታችን አንጻር የሚለካ ሲሆን ስኬቱ ደግሞ የተገኘው በችሎታና በጥረት መሆኑን ያረጋግጣል። በአጠቃላይ ግለብቃት የአንድ ግለሰብ ስኬትና ውድቀት የሚለካው በተለያዩ አውዶች ሲታይና ወደ ድምዳሜ ሊያመራ የሚችለው በሌሎች አውዶች ላይም ተመሳሳይ ውጤት ሊታይ ከቻለ እንደሆነ ይገልጻሉ። ይህም የሚያስረዳው አጠቃላይ ግለብቃት የሚገነባው ከተለያዩ የህይወት ተሞክሮዎች እንጂ እንደውስን ግለብቃት በአንድ ውስን ተግባር ላይ ብቻ ተመስርቶ አይደለም።

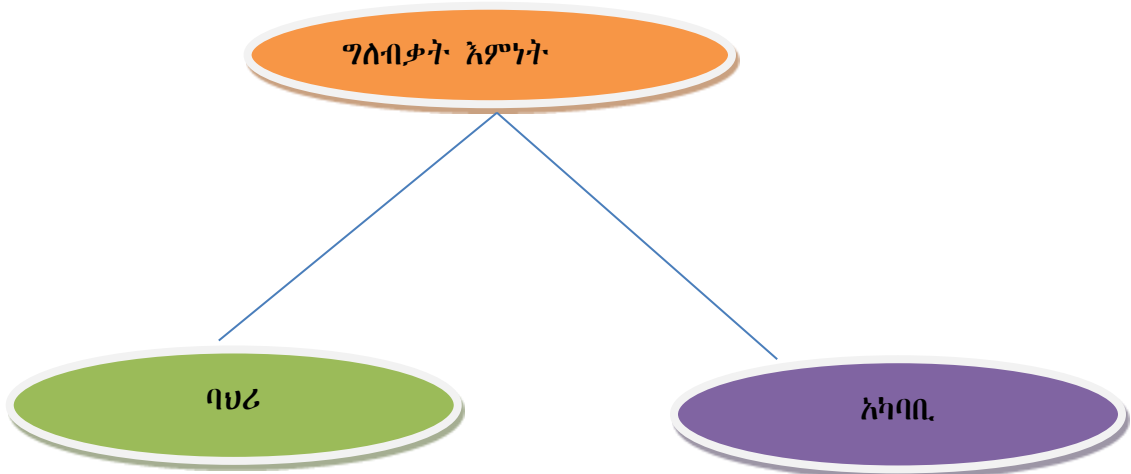
2.8. የግለብቃት እምነት ምንጮች

የግለሰቦች ግለብቃት እምነት ሊዳብርና ወደተሻለ ደረጃ ሊሻገር የሚችለው በዋናነት በአራት ምንጮች እንደሆነ ይጠቀሳል (Bandura, 1994; Bandura, 1977; Zimmerman, 2000) ። እነዚህም ለምሳሌ፣ Zimmerman (2000) ግለብቃት እምነት ከፍተኛ ደረጃ ላይ ሊደርስ የሚችለው በግለሰቦች የዳበረ ልምድ እንደሆነ ይገልጻሉ። ይህ ዓይነቱ የግለ ብቃት-እምነት ምንጭ ተጽዕኖው ከፍተኛ ነው (Bandura, 1977)። ምክንያቱም ልምድ የሚመሰረተው ከግላዊ ጥረት ስለሆነ ሥኬታማነቱ እያደገ ስለሚሄድ አንድን ጉዳይ የመፈጸም አቅሙ ይጎለብታል። በመካከል የሚፈጠረው ተደጋጋሚ ውድቀትም ካለ ከዚያ በመማር ውጤታማነት እየጨመረ እንዲሄድ የሚገኘው ልምድ አስተዋጽኦ ያደርጋል። በመሆኑም ይህ ዓይነቱ ግለ ብቃት እምነት

አንድ ጊዜ ከተገነባ በኋላ አስቸጋሪ ጉዳይ ቢገጥም እንኳን የተለያዩ ብልሃቶችን እየተጠቀሙ መወጣትን መለማመድ ስለሚጀምር ጥንካሬ ይኖረዋል። ይህም ከተደጋጋሚ ልምምድ የተገኘ ጥሩ ስልት ሆኖ ስለሚታይ የበለጠ በሌሎች ተግባራት ላይ ሁሉ እየተንጸባረቀ ይሄዳል። Banduara (1997) እንደጫናና ደስታ ያሉ ጉዳዮች ሁሉ የግለ-ብቃት እምነትን የሚፈታተኑ ናቸው።

Bandura(1986) በማህበራዊ እውቀት ንድፈህሳብ እንደገለጹት የግለሰቦች ግለ-ብቃት እምነት በአመለካከት፣ በስሜት እና በድረጊቶች ለማከናወን ገዥ ነው። የግለ-ብቃት ስኬት ደግሞ የሚወሰነው በአካባቢው ተፅዕኖ፣ ግለሰባዊ ሁኔታና ባህሪ ነው። አስቸጋሪ በሆነም ሆነ ምቹ በሆነ ሁኔታ ውስጥ ግለሰቦች አስተሳሰባቸውን፣ ስሜታቸውን፣ ተነሳሽነታቸው እና ድርጊታቸውን እንዴት መቆጣጠር እንደሚችሉ እና ይህ ፍላጎታቸውን የመቆጣጠር ሂደት ደግሞ በተግባራቸው ላይ ተጽኖ ያሳድራል።

ስዕልdura(1986) በማህበራዊ እው(pajares, 2000 paj)pa

የአንድ ግለሰብ ስነምግባር እና እና መስተጋብር በአስተሳሰብና በድርጊት ችሎታ ተፅዕኖ ስር ነው።

የግለሰብና የአካባቢ መስተጋብር አካባቢያዊ እምነትና እውቀት ማህበራዊ ተፅዕኖን ያጎለብታል።

Pajares (2000) ከዚህ በላይ የተቀመጠው ሞዴል ግለሰባዊ ግለብቃት ላይ ተፅዕኖ ሊያሳድሩ የሚችሉ ነገሮች እንደሆኑ ይገለጻሉ። ግለብቃት ላይ በዋናነት ተፅእኖ ከሚያደርጉ ጉዳዮች በዋናነት ባህሪ እና አካባቢ ናቸው።

የባንዱራ ንድፈ ሀሳብ በግለብቃት እምነት ዙሪያ በአራት መንገድ ተፅዕኖ ይደረግበታል። ከከፍተኛ ተፅዕኖ አድራጊ እስከ ዝቅተኛ ተጽኖ አድራጊ በቅደም ተከተል ሲቀመጡ አቅምን አሟጦ መጠቀም፣ ልምድ፣ ቃላዊ የማሳመን ችሎታ እና ስሜታዊ ተነሳሽነት አማካኝነት ተፅዕኖ ይደርስበታል።

ሀ አቅምን አሟጦ መጠቀም

አቅምን የመጠቀም ሂደት ልምድን ተጠቅሞ ማወቅ ማለት ነው። የማወቅ ልምድ የመጀመሪያው እና ዋናው የግለብቃት ምንጭ ተደርጎ ይወሰዳል። ይህ የማወቅ ልምድ የሚገኘው ግለሰቦች ፈታኝ የሆኑ ሁኔታዎች በሚያጋጥሟቸው ወቅት ካጋጠማቸው ችግሮች ለመውጣት በሚያደርጉት ጥረት ወደስኬት ማምራት የሚያስችል ነው። ጠንካራ የሆነ ግለብቃት በአንድ ውስን ተግባር ላይ የሚጎናጸፈው ግለሰቡ ባለው የማወቅ ልምድ ነው። ይህ የማወቅ ልምድ ወደስኬት ባመራ ቁጥር የበለጡ ስኬቶችን ለማጎናጸፍ ይረዳል። ከዚህ በተቃራኒው ደግሞ ከስኬት በራቀ ቁጥር ጥርጣሬ ይጎለብታል። ወደፊት በሚተገበሩ ተግባራት ላይ የራስን አመኔታ ያሳጣል። ይህም የሚያመለክተው የአንድ ሰው ውጤታማነት የግለብቃት ደረጃውን ከፍ ያደርገዋል። ወይም የተግባር አመለካከት አዎንታዊ የመሆን ውጤት እና የግለብቃት እድገትን ያሳያል። ጥምር ውጤቱ ደግሞ የወደፊቱን ስኬትና ችሎታ ያዳብራል። በተቃራኒው አንድን ተግባር የመፈጸም አቅም ለመለካት ዝቅ ማለት ወደውድቀት ሊያመራ ይችላል። ዝቅ ያለ ግለብቃት አመለካከት ደግሞ በወደፊቱ አቅም ላይ ዝቅ ሊያደርግ የሚችል ነው።

በተለያዩ የትምህርት ደረጃዎች ጠንካራ ግለብቃት እምነት ያላቸው ተማሪዎች በማንኛውም የመማሪያ ከባቢያዊ ሁኔታ ጠንካራዎች፣ ተግባራትን ለመፈጸም ወደኋላ የማይሉ፣ መልመጃዎች ምንም ያህል ከባድ ቢሆኑ ወደስኬት ከመጓዝ ወደኋላ የማይሉና ከፍተኛ ስኬት የሚጎናጸፉ ናቸው። ለምሳሌ፣ ተማሪዎች የኋላ ታሪካቸው ስኬታማ እንደሆነ የሚያምኑ ከሆነ አብዛኛውን ጊዜ በራስ መተማመናቸው ከፍ ያለ ሲሆን ከዚህ በተቃራኒ የኋላ ታሪካቸው ደካማ

ነው ብለው የሚያምኑ ከሆነ ደግሞ ተጠራጣሪ፣ በውጤታማነታቸው ላይም የማይተማሙ ይሆናሉ።

ለ ቀጥተኛ ያልሆነ ልምድ

ተዛማጅ ልምድ ማህበራዊ ሞዴል በመባል ይጠራል። ተዛማጅ ልምድ ለግለብቃት እምነት መንስኤዎች ናቸው ከሚባሉት መካከል አንዱ ነው። ይህ ልምድ ሌሎችን በመመልከት የሚገኝ ብቃት ነው። ማለትም ሌሎች የተሳካላቸውን ሰዎች ልምድ በማየት ግለብቃት እምነትን ማሻሻል መቻል ማለት ነው። ተዛማጅ ልምድ ራስን ከመገምገም ጀምሮ ግለሰቦች ማሳካት የሚፈልጉትን ጉዳይ ከሌሎች ልምድ መውሰድ ማለት ነው፤ እራስን ከማህበራዊ ሞዴሎች ጋር ማወዳደር ነው። ለምሳሌ ከአቻዎቻቸው ጋር፣ ከጓደኞቻቸው ጋር ማወዳደር ማለት ነው።

ተመሳሳይ የሆኑ ሰዎችን ስኬት መመልከት ተመልካቹን ለስኬት ስሜት ከማነሳሳት ባሻገር ተመሳሳይ ተግባራትን በአግባቡ ለመተግበር የሚያስችል ነው። ይህ ማለት የሌሎች ሰዎች ስኬት እኛም እነሱ የደረሱበት ስኬት ላይ ለመድረስ እንድንተጋና እንድንነሳ ከማድረጉም ባሻገር ውጤታማ እንድንሆን ያደርገናል። በዚህም የተነሳ የሰዎች ከፍ ወይም ዝቅ ያለ ግለብቃት እምነት መኖር ከሌሎች ሰዎች የምናየው ተዛማጅ ልምድ ውጤት አስተዋጽኦ እንደሚያደርግ መረዳት ያስችላል ።

አንድ ሰው ሌላ ሰው ተግባራትን ሲያከናውን ይመለከታል፤ የአየውን ነገር ከራሱ ተግባርና ችሎታ ጋር ያወዳድራል። በሌላ አገላለጽ የሌሎችን ሰዎች ስኬት ወይም ውድቀት በመመልከት እችላለሁ ወይም አልችልም ብለው አቅማቸውን እንዲፈትሹ ያደርጋል ማለት ነው። ለምሳሌ፣ አንድ ተማሪ ጓደኛው በፈተና ጥሩ ውጤት ሲያመጣ እሱም እንደጓደኛው ለመሆን ሲል ይበረታል፤ ያጠናል፤ ይጠነክራል በዚህም የተነሳ ግለብቃት እምነቱ ይጨምራል ማለት ነው።

Schunk (2003) የሌሎችን ሰዎች ባህሪ ወይም ተግባር መመልከት ምናልባትም የሚታየው ነገር ጥሩም ይሆን መጥፎ በተመልካቾቹ ላይ ከፍተኛ የሆነ ተፅእኖ ያሳድራል። ይሁን እንጂ አዎንታዊ ባህሪዎችን የመኮረጅ ሁኔታ አሉታዊ የሆኑ ባህሪዎችን ከመኮረጅ ረገድ ከፍ ያለ እንደሆነም ያስረዳሉ። አያይዘውም ከሰዎች የምንመለከታቸው ባህሪያትን አዎንታዊ በሆነ መልኩ መከተልና ወደ ስኬት መጓዝ ብቻ ሳይሆን ተግባራትን ለመፈጸም ያለ ተነሳሽነትንም ጭምር እንደሚጨምር ያስገነዝባሉ። አንዳንድ ተማሪዎች መምህራናቸውን ሞዴል

ያደርጋሉ፤ ሌሎች ደግሞ ከነሱ የተሻሉ ተማሪዎችን ሞዴል ያደርጋሉ። በማህበረሰቡ ዘንድ ከፍተኛ ተቀባይነት ያለው ተማሪ፣ አቻዊ ሞዴል የተሻሉ ተማሪዎችን ያበረታታል፤ ግለ-ብቃቱም ከፍ እንዲል ያደርጋል።

ሐ ቃላዊ የማሳመን ችሎታ

ተናግሮ ማሳመን ወይም ተሰሚነት ማለት ማህበራዊ ተቀባይነት ማለት ነው። ተሰሚነት ሶስተኛው የግለ-ብቃት እምነት መንስኤ ሲሆን ተሰሚነት የሚጎለብተው ከሌሎች ሰዎች ግብረ መልስ በመቀበል ነው ።

Schunk (2003) ሰዎች ከሌሎች ሰዎች አሳማኝ ነገሮችን የሚያዳብሩ ክህሎትና ችሎታ ያላቸው ከሆነ ወደስኬት እንደሚጎዙ ያስገነዝባሉ። ይህም ማለት ሌሎች ሰዎች የሚናገሩት በእኛ ላይ ተጽኖ ያሳድራል ማለት ሲሆን በአመለካከቶችና በእምነታችን ላይ ተጽኖም ያሳድራል ማለት ነው። በሌላ አገላለጽ ከሌሎች ሰዎች ቃላዊ ማበረታቻ ማግኘት መቻላችን በግላችን ሊኖረን የሚችለውን ጥርጣሬ ይቀንሳል፤ አላማችንንም ለማሳካት እንድንጥርና ተግባራትን ለመፈጸም የሚያስችል ሞራል እንዲኖረንም ያደርጋል።

መምህራን የተማሪዎችን ግለ-ብቃት እምነት ለመጨመር አስተዋጽኦ ያደርጋሉ፤ ተግባራትንም በአገባቡ እንዲወጡም ያበረታታሉ። Schunk(2003) እና Pajares(2000) መምህራን ተማሪዎችን ወደስኬት እንዲጎዙ መርዳት ብቻ ሳይሆን ወደ ውድቀት እንዳይሄዱም ምቹ ሁኔታዎችን አመቻች እንደሆኑ ይገልጻሉ። ስኬታማ የማሳመን ችሎታ ያላቸው ሰዎች የሌሎችን ሰዎች አስተሳሰብና እምነት ከፍ የማድረግና ተጨባጭ ለውጥ የማምጣት ሃይል እንዳላቸው እና ከዚህ በተቃራኒው ደግሞ አሉታዊ ማሳመን ደግሞ ሰዎች ተሸናፊነትን እንዲቀበሉ እና ዝቅተኛ ግለ-ብቃት እምነትን እንዲያጎለብቱ ያደርጋል።

ማህበራዊ ተቀባይነት ወይም ማህበረሰቡን የማሳመን ችሎታ ስራን ለመስራት ያነሳሳል፤ የተለያዩ አዳዲስ ስልቶችን ይጠቀማል፤ ወደስኬትም ያመራል። የማወቅ ልምድ ትኩረት የሚያደርገው ግለሰቦች ከሌሎች ልምድ በሚያገኙበት መንገድ ላይ ተመስርተው ራሳቸውን የሚያሻሽሉበት ሲሆን በአንፃሩ ማህበራዊ ተሰሚነት ማለት ደግሞ ግለሰቡ በሌሎች እይታ ውስጥ የማየት ሂደት ነው።

መ ስሜታዊ ተነሳሽነት

ስሜታዊ ተነሳሽነት ማለት ለስነልቦናዊ ስሜት በመገፋፋት አንድን ተግባር ለመፈጸም ወይም ለመግለጽ በስሜት መተንበይ ማለት ነው። በክስተቶች ላይ በሚኖር ስሜታዊ ምላሽ ግለብቃት እምነት ላይ አስተዋጽኦ ያደርጋል። ይህም የሚያሳየው ስነልቦናዊ እና ስሜታዊ ምላሾች ለምሳሌ፣ ጭንቀት፣ ፍርሃት፣ ድብርት ተደማምረው በአንድ ሰው ሀሳብ ላይ ተጽኖ ያሳድራሉ ማለት ነው። በእነዚህ በተጠቀሱ ምክንያቶች አማካኝነት ያለውን ችሎታ አውጥቶ በመጠቀም ላይ ተፅእኖ ያሳድራል።

Bandura(1997) እና Pajares(2000) በግለብቃት እምነት ተጽኖ ስር የሚወደቀው አንድን ነገር ግለሰቡ እንዴት እንደሚገነዘበው እና ለዚያ ነገር የሚሰጠው ምላሽ አካላዊ ምላሽንም ጭምር እንደሚያካትት ያስረዳሉ። ስነልቦናዊና አካላዊ ምላሾች በአንድ ሰው ግለብቃት እምነት ላይ ተጽኗቸው የጎላ ነው። ስለሆነም አዎንታዊ ምላሾች ግለብቃት እምነትን ይጨምራሉ፤ አሉታዊ ምላሾች ደግሞ ግለብቃት እምነትን ይቀንሳሉ።

በዚህም የተነሳ አሉታዊ የሆኑ ስሜታዊ ምላሾችን ማለትም እነደ ጭንቀትና ፍርሃት ያሉትን መቀነስ መቻል ግለብቃት እምነት እንዲጨምር ያደርጋል። ይህ ማለት ግን አሉታዊ ስሜቶች የምንላቸው ማለትም እንደ ጭንቀት፣ ፍርሃት፣ ድብርት ያሉት ሁልጊዜ ግለብቃት እምነትን ይቀንሳሉ ማለት ግን እንዳልሆነ መረዳት ያስፈልጋል። ይልቁንም ወደ አሉታዊ ስሜት የሚያመሩትን ነገሮች ተማሪዎች እንዲያውቁ በማድረግ ረገድ እና ከስነልቦናዊ ተሸናፊነት እንዲወጡ በማድረግ ሚና ይጫወታሉ (Bandura, 1997; Pajares, 2000)።

ስነልቦናዊና አመለካከታዊ ስሜቶች ለግለብቃት እምነት ግንዛቤ እና ስሜትን ለበጎ ነገር በማዋል ረገድ ከሚጫወተው ሚና በተጨማሪ የግለሰቦችን ጭንቀትና ፍርሃት በመቀነስ ረገድ አሉታዊ የሆኑ አመለካከቶችን በማስወገድ አዎንታዊ ወደ ሆኑ አመለካከቶችና ስሜቶች በመቀየር ያለንን ግለብቃት እምነት ማሻሻል ተገቢ ነው።

ግለብቃት እምነት የሚጎለብተው በአራት ዋና ዋና ምክንያቶች ነው። የመጀመሪያው ስኬት ነው፤ ስኬት በተገኘ ቁጥር ግለሰቦች የመንፈስ ጥንካሬቸው ይጎለብታል፤ ይህ ደግሞ ግለብቃት እምነታቸውን ያሻሽላል። በተቃራኒ ውድቀት ወይም ስኬታማ አለመሆን ደግሞ ግለብቃት እምነትን ያዳክማል። ሁለተኛው ደግሞ ሌሎችን ሰዎች በማየት ሌላው የሰራውን እኔስ ለምን

አልሰራሁም በሚል መንፈሳዊ ቅናት ግለብቃት እምነት ያጎለብታል። ሶስተኛው የማሳመን ብቃት፣ ሰዎች የአመኑበትን ጉዳይ እንዲበረቱ ያደርጋል። ይህ ደግሞ ብርታትንና ግለብቃት እምነትን ያጎለብታል። አራተኛው ሰዎች ራሳቸውን በውስጣዊ ስነልቦናዊ ወይም ስሜታዊ ውሳኔ ችሎታቸው ምን እንደሆነ በራሳቸው ይወስናሉ። ስሜት ወደግለብቃት እምነት ሊያደርስ ይችላል የሚል ጽንሰሀሳብ ነው (Bandura, 1997)።

2.9. ግለብቃት እምነት እና የአንብቦ መረዳት ችሎታ ተዛምዶ

ግለብቃት እምነት በበርካታ ሳይንሳዊ እና ማህበራዊ የምርምር ስራዎች ውስጥ እንደአንድ አበይት የምርምር ዘርፍ ሆኖ መጠናት የተለመደ ሁኗል። በዚህም የተነሳ ግለብቃት እምነት በሁለተኛ እና በውጭ ቋንቋ ተማሪዎች አንብቦ መረዳት ላይ በሚያሳድረው ተፅእኖ ምክንያት በትምህርት ውጤቱ ላይም አመላካች ነው።

Namara(2007) ተማሪዎች የቀረበላቸውን ምንባብ አንብበው መረዳትና መተንተን እንዲሁም ከምንባቡ የተገኙ የአንብቦ መረዳት መልመጃዎችን ሲሰሩ በራስ መተማመናቸው ይጭምራል፤ ይህም ደግሞ የአንብቦ መረዳት ግለብቃት እምነትን እንደሚያዳብር ይገልጻል።

Bandura(1997) አንድ ሰው አንድን ስራ ለመስራት እውቀትና ክህሎት መኖር የግድ ላይሆን ይችላል። ወሳኙ ነገር የግለሰቡ የግለብቃት እምነት መኖር እንደሆነ ይገልጻል። ሁለት ተመሳሳይ እውቀትና ክህሎት ያላቸው ተማሪዎች በአፈጻጸማቸው ይለያያሉ፤ ይህ ልዩነት ደግሞ በንባብ ጊዜ እንደሚለያይ ይገልጻል።

Wang(2011) ከፍተኛ ግለብቃት እምነት ያላቸው ተማሪዎች ሙሉ አቅማቸውን ተጠቅመው ሲያነቡ ከንባብ የሚወጡ መልመጃዎችን በመስራት ረገድ አወንታዊ የሆነ ተጽኖ ያሳድራሉ። ከዚህም በተጨማሪ በራስ መተማመናቸው ከፍ ያሉ ተማሪዎች አንብቦ የመረዳት መልመጃዎችን እና ተዛማጅ ስራዎችን ለመስራት ስለሚጥሩ ፈተናዎችን ለማለፍ ያላቸው ጥረት ወደ ስኬት እንደሚያመራቸው ያብራራሉ።

እነዚህን አይነት ተማሪዎች ከባድ የሆኑ የማንበብ መልመጃዎች በሚያጋጥሟቸው ወቅት፣ አንብቦ ለመረዳት የተለያዩ የማንበብ ብልሃቶችን ይጠቀማሉ፤ በጣም የተሻለ የማንበብ

ብልሃቶችንም ይመርጣሉ፤ ፍርሃትና ጭንቀትን ይቀንሳሉ፤ ውጤታቸውን ይገመግማሉ፤ በማንበብ ዙሪያ ከጓደኞቻቸውና ከመምህራቻቸው ጋርም ይወያያሉ።

2.10. ግለብቃት እምነት በትምህርት ላይ ያለው ተጽዕኖ

እንደ ማህበራዊ እውቀት ንድፈ ሀሳብ አቀንቃኞች ገለጻ ግለብቃት እምነት በትምህርት ላይ ተጽዕኖ ሊያደርጉ ይችላሉ ተብለው ከሚጠኑ እና በውጤት ወይም በስኬት ላይ ጫና ሊፈጥሩ ከሚችሉ ተላውጦዎች መካከል አንዱ እንደሆነ ያስረዳሉ።

የግለብቃት እምነት ንድፈ ሀሳብ እንደሚያመለክተው በአንድ በተወሰነ ጉዳይ ላይ ያለ ብቃት በዚያ አውድ ለተከሰተ ችግር መፍትሄ ለማግኘት የሚሄድበትንም ደረጃ እንደሚያመለክት ነው።

Bandura(1986) በግለብቃት እምነት ላይ ተጽዕኖ ሊያሳድሩ የሚችሉ ነገሮች አራት ናቸው። እነርሱም ፡-የመልመጃዎች ወይም የተግባራት ምርጫ፣ጥረት፣ ጽናት እና ተለዋዋጭ ናቸው። ይህም ማለት ግለብቃት እምነት መልመጃዎችን የመምረጥ፣ በቂ ጥረት ማድረግ ለውጤት የሚያበቁ ሂደቶችን መወሰንና ቋንቋን ለመማርና ውጤታማ ለመሆን እንደሚያግዝ ይገልጻሉ።

ግለብቃት እምነት በትምህርት አለም ውስጥ ተማሪዎች የሚያስቡበት፣ የሚረዱበት መንገድ እና ባህሪቸው በተማሪዎች እምነትና ችሎታ ይወሰናል። ነገር ግን በተማሪዎች መካከል ነገሮችን የሚረዱበትና የሚያስቡበት መንገድ ግን የተለያየ ነው። ይህ ልዩነት ደግሞ የግለብቃት እምነታቸው ከፍ ወይም ዝቅ ማለት ነው። ችግሮች በሚያጋጥሟቸው ወቅት ነገሮችን በመጋፈጥ ማለፍ ወይም ማስወገድ እንዲችሉ ያደርጋቸዋል (Bandura, 1986)። ተማሪዎች ከባድ ወይም አስቸጋሪ የሆኑ መልመጃዎች ሲገጥሟቸው እና በችሎታቸው ላይ ሲጠራጠሩ፣ ከፍተኛ የሆነ ግለብቃት እምነት ያላቸው ተማሪዎች በችግሩ ውስጥ አሸንፎ ማለፍን በብስለት ይወጡታል።

ግለብቃት እምነት ለትምህርት የሚያበረክተው አስተዋፅኦ ከፍተኛ ነው፤ በተለይ ደግሞ ቋንቋን በመማር ረገድ ሚናው ላቅ ያለ ነው። ቋንቋን በመማር አውድ ውስጥ ግለብቃት እምነት ማለት በተማሪው የቋንቋ እውቀት በራሱ በተማሪው ችሎታ እና የቋንቋ መልመጃዎችን የመስራት ሂደት ልክ የሚወሰን ነው። Bandura(1986) በራሳቸው ችሎታ ጥርጣሬ ያላቸው ተማሪዎች በግለብቃት እምነታቸው ከሚተማመኑ ተማሪዎች ክህሎትን በማወቅ እና በመተግበር

በተደጋጋሚ በመልመጃዎች በመሳተፍ፣ ጠንካራ ስራ በመስራት እና ችግሮች ሲያጋጥሙ በመጽናት ለስኬት የሚበቁ እንደሆኑ ይገልጻሉ። ግለ-ብቃት እምነት በተማሪዎች ክህሎት ላይ አስተዋጽኦ አለው። የሚታወቅ ግለ-ብቃት በቀጥታም ይሁን በተዘዋዋሪ ተማሪዎች ችግሮችን በማለፍ ሂደት ውስጥ በሚደረግ ፅናት ላይ አስተዋጽኦው ከፍተኛ ነው (Zimmerman, 2000)።

ግለ-ብቃት እምነት በትምህርት ቤት ውስጥ ለሚታዩ ውጤታማ እንቅስቃሴዎች ያለው አስተዋጽኦ በጣም ከፍተኛ ነው። ከፍተኛ ግለ-ብቃት እምነት ያላቸው ተማሪዎች በትምህርት ቤት ታታሪዎች፣ ጽሑፎች እና ለራሳቸው ፈታኝ የሆኑ አላማዎችን በማስቀመጥ ለማሳካት የሚጥሩ በትምህርታቸውም የተሻለ ክህሎት ያላቸው ናቸው (Pajares, 2000 እና Schunk, 2003)። ከፍተኛ ግለ-ብቃት እምነት ያላቸው ተማሪዎች በምዘናዎች፣ መልመጃዎችን ይፈተናሉ፣ ያንንም ለመወጣት ይችሉ ዘንድ ሙሉ አቅማቸውን ይጠቀማሉ። ይህ ልምድ በክፍል ውስጥ ብዙ ጊዜ እንዲያሳልፍ ስለሚረዳቸው ውጤታማ ያደርጋቸዋል። ከዚህ በተቃራኒው ደግሞ ዝቅተኛ ግለ-ብቃት እምነት ያላቸው ተማሪዎች ስራዎችን አይሰሩም። በዚህም የተነሳ ከክፍል አለመኖርን ይመርጣሉ። ከዚህም በተጨማሪ የውጤታማነት መንስኤዎች ሲጨምሩ፣ የውድቀት መንስኤዎች ይቀንሳሉ። አንዴ ጠንካራ ግለ-ብቃት እምነት ከተገነባ፣ ውድቀት በተማሪው ላይ አስተዋጽኦው ያንደህል አይሆንም።

2.11. ግለ-ብቃት እምነት እና የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም

በተለያዩ አገሮች ያሉ ጥናቶች እንደሚያመለክቱት ተማሪዎች አንብቦ የመረዳት ችግር ይገጥማቸዋል። ለዚህ ችግር አጥኝዎች በርካታ መንስኤዎችን ይጠቅሳሉ። ከነዚህ ውስጥም ውስጣዊ ችግሮች፣ የትምህርት ከባቢያዊ አውድ እና ሌሎች ተጽኖ አድራጊዎች ይጠቀሳሉ። ከእነዚህ ተጽኖ አድራጊዎች ውስጥ አንዱ ግለ-ብቃት እምነት ነው። Bandura(1986) ከፍተኛ ግለ-ብቃት እምነት ተማሪዎች ጠንካራ መልመጃዎችን ለመስራት እንዲመርጡ፣ አቅማቸውን አሟጠው እንዲጠቀሙ፣ ችግር በሚገጥማቸው ጊዜ እንዲበረቱ በተለይ ደግሞ በቋንቋ ትምህርት ውስጥ አንብቦ መረዳትን እንዲያሳለቡ ያደርጋል። በጥናቱ እንዳመለከተው ግለ-ብቃት እምነት በቋንቋ ትምህርት ላይ ከፍተኛ አስተዋጽኦ እንዳለው አረጋግጠዋል። ምንም እንኳን Schunk and Rice(1992); Shang(2010); Wang(2011) እና Tobing(2013) ባንዱራ ያገኘውን ውጤት በሌላ መልኩ ሲገልጹት የተማሪዎች አንብቦ የመረዳት ፍላጎትን እና

የአንብቦ መረዳት ብልሃቶችን መጠቀም ለውጤት እንደሚያበቃ በጥናት ውጤታቸው አረጋግጠዋል።

የተወሰኑ በዘርፉ ጥናት ያደረጉ ለምሳሌ Schunk and Rice(1992) እና Shang(2011) ግለብቃት እምነት እና የማንበብ ብልሃቶች ዝምድና አላቸው ወይስ የላቸውም የሚለውን አጥንተዋል። በጥናት ውጤቱም እንዳመለከቱት ተጽኖ መኖሩን አረጋግጠዋል። Shang (2010) በበኩላቸው አንብቦ የመረዳትን ውጤታማነት ለማረጋገጥ ሌሎች ተጠቃሾችና ጥገኛ ያልሆኑትን አካቶ ግለብቃትን ለማሳደግ ከፍተኛ ሚና እንዳላቸው በግኝታቸው አመለክተዋል።

Schunk and Rice (1992) ትኩረታቸውን ያደረጉት የልጆች ግለብቃት እምነት የሚጨምረው ከሚያዩትና ሞዴል ከሚያደርጉት ሰው አንጻር ነው በማለት በአራተኛ እና በአምስተኛ ክፍል ተማሪዎች ላይ ባካሄዱት ጥናት ላይ አመለክተዋል። በጥናቱ የተካተቱት አንብቦ በመረዳት ችሎታቸው ዝቅተኛ ውጤት ያላቸው ተማሪዎች ነበሩ። ተማሪዎች አንዲሰሩ የተደረገው የምንባቡን ዋና ሀሳብ ማውጣት ነበር። ይህንን በሚሰሩበት ወቅት ሶስት መመሪያዎች ተሰጣቸው። የመጀመሪያው ሂደታዊ አላማ፣ ሁለተኛው የመጨረሻ አላማ ወይም አጠቃላይ አላማ ነው። አንድ ክፍለ ጊዜ ሰላሳ አምስት ደቂቃዎች በቀን አንድ ክፍለ ጊዜ በመጠቀም ለ35 ተከታታይ የትምህርት ቀናት ተከናወነ። የጥናቱ አይነትም ፍትነታዊ ነበር። በጥናቱ የተረጋገጠው ውጤትም እንዳመለከተው ሂደታዊና የውጤት አላማ እንዲከተሉ የተደረጉ ተማሪዎች የተሻለ አንብቦ የመረዳት ጥያቄዎችን ሲመልሱ ሂደትና ውጤት እርስ በርስ ሲነጻጸሩ ደግሞ ሂደታዊ አላማ የተሰጣቸው ተማሪዎች የተሻሉ ሁነው ተገኝተዋል።

Schunk and Rice (1992) የማንበብ ብልሃቶች አተገባበርና ለአንብቦ መረዳት ግለብቃት እምነት ያለው ሚና በሚል ጥናት አድርገዋል። በጥናታቸውም ትኩረት ያደረጉት በመጀመሪያ ደረጃ ትምህርት ቤት ተማሪዎች ሶስት ቡድኖች ላይ ነበር። በመጀመሪያው ቡድን አንብቦ የመረዳት ብልሃትን በማስተማር የምንባቡን ዋና ሀሳብ እንዲለዩ ተደረገ፤ ከዚያም በአሳዩት ለውጥ ግብረ መልስ ተሰጣቸው። ሁለተኛው ቡድን ከመጀመሪያ ቡድን ጋር ተመሳሳይ ስራ ተሰጣቸው ነገር ግን ግብረ መልስ አልነበረም። ሶስተኛው ቡድን ደግሞ ስለ ማንበብ ብልሃቶች ተማሩ። ውጤቱ እንዳሳየው ስለ ማንበብ ብልሃቶች የተማሩትና አንብበው መልመጃዎችን ከሰሩ በኋላ ግብረ መልስ የተሰጣቸው ቡድኖች በንባብ መልመጃዎች ከፍተኛ ውጤቱ አስመዘገቡ ግለብቃታቸው ከፍተኛ ሆነ። ጥናቱ ትኩረት ያደረገው የማንበብ ብልሃቶችን ማወቅ ጠቃሚ

ናቸው ብለው የሚያምኑ ተማሪዎች የማንበብ ክህሎታቸው ተሻሽሏል፤ ብልሃቶችንም በአግባቡ ተጠቅመዋል፤ በትምህርት ራሳቸውን ገዝተዋል፤ በመጨረሻም የግለብቃት እምነታቸው ጨምሯል። ከዚህ በተቃራኒው ደግሞ የማንበብ ብልሃቶችን ብዙም ጠቃሚ አይደሉም ብለው የሚያምኑ ተማሪዎች፤ የማንበብ ብልሃቶችን በአግባቡ አይጠቀሙም፤ የአንብቦ መረዳት ግለብቃታቸውም ዝቅተኛ መሆኑን በግኝታቸው አመለክተዋል።

Mecrudden, Perkins and Puthey(2005) ባካሄዱት ጥናት ይዘውት የተነሱት የምርምር ርዕስ የማንበብ ብልሃቶች በተማሪዎች ግለብቃት እምነት ላይ ያለው ተጽዕኖ ላይ ነበር። በአንድ የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርት ቤት 23 በሚሆኑ የአራተኛ ክፍል ተማሪዎች ላይ ነበር ትኩረታቸውን ያደረጉት። በጥናቱ እንዲታቀፉ የተደረጉት ተማሪዎች ደግሞ ዝቅተኛ የማንበብ ችሎታ ያላቸው ተማሪዎች ነበሩ። የማንበብ ብልሃቶችን ለሶስት ክፍለ ጊዜያት ያህል እንዲማሩ ተደረገ። በትምህርቱ እንዲካተቱ የተደረጉት ብልሃቶች ደግሞ መጠየቅ፣ መገመት፣ አእምሯዊ ምስል መፍጠር እና ማጠቃለል ናቸው። በጥናቱ የተገኘው ውጤትም ያመለክተው ተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶችን ለመጠቀም ከፍተኛ የሆነ ተነሳሽነት ታይተዋል፤ ግለብቃታቸውም ጨምሯል። ከዚህ በተጨማሪ ደግሞ ለመረዳት የተቻለው የማንበብ ብልሃትን ማስተማር በተማሪዎች የማንበብ ግለብቃት ላይ ከፍተኛ የሆነ አወንታዊ ተጽዕኖ እንዳለው እና ዝቅተኛ የማንበብ ችሎታ ያላቸው ተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶችን ቢማሩ ተጠቃሚ እንደሚሆኑ ተረጋግጧል።

ይህ ደግሞ ከባንዱራ ግኝት ጋር ተመሳሳይ ነው። የግለሰቦችን ችሎታ በማየት የግለብቃት እምነታቸውን መገመት ይቻላል። ከዚህም የአንብብኩትን መረዳት እችላለሁ የሚለው የባንዱራ ሀሳብ የሚያሳየው ከፍተኛ የሆነ ግለብቃት እምነት ያላቸው አንባቢዎች ዝቅተኛ ግለብቃት እምነት ካላቸው አንባቢዎች ጋር ሲነፃፀሩ ከፍተኛ የሆነ ግለብቃት እምነት ያላቸው አንባቢዎች ብቃታቸው ከፍ ያለ መሆኑ ተረጋግጧል።

ሌሎች ጥናቶች ትኩረት ያደረጉት ደግሞ የማንበብ ብልሃቶች ለግለብቃት እምነት ያላቸው ጠቃሚታ በሚል ርዕስ ጉዳይ ላይ ነው። ከፍተኛ የሆነ ግለብቃት እምነት ያላቸው ተማሪዎች ዝቅተኛ ግለብቃት እምነት ካላቸው ተማሪዎች ጋር ሲነፃፀሩ ከፍተኛ የሆነ ግለብቃት ያላቸው ተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶችን እንደሚጠቀሙ ለማረጋገጥ ተችሏል።

Molgogwe and Oliver(2007) በቦትስዋና ጾታን መሰረት አድርገው አጥንተዋል። በጥናቱ የተረጋገጠው አንብቦ የመረዳት እምነት እና የማንበብ ግለብቃት እምነት በጾታ ተጽኖ እንደሌለው ነው። ይሁን እንጂ ተማሪዎች በአንብቦ መረዳት ችሎታቸው፣ የማንበብ ግለብቃት እምነታቸው እና አንብቦ መረዳት ብልሃት አጠቃቀማቸው የተለያዩ ናቸው። በመጨረሻም በጥናቱ የታዩት ሁለቱም ጾታዎች ላይ መሰረታዊ የሆነ ልዩነት አልተገኘም። ከዚህ በተጨማሪም Wang(2011) ያረጋገጡት የሴቶች ግለብቃትን ከማንበብ ብልሃት አጠቃቀም ጋር አጥንተው በውጤቱም እንዳመለከቱት ማንበብ ግለብቃት እምነት በጾታ ረገድ ልዩነት አላሳየም።

2.12. የተማሪዎችን ግለብቃት እምነት መለካት

እንደ Bandura(2006) አገላለፅ ግለብቃት እምነት በተወሰኑ ስራዎች ላይ ትኩረት ያደረገና ከስራ ስራ መለኪያው የተለያየ መደብ ይገልጻል ።

ሁሉንም አላማዎች በአንድ መለኪያ መለካት እና አንድ መለኪያ ሁሉንም ዓላማዎች ይለካል የሚል አስተሳሰብ ችግር ያለበት ነው። ምክንያቱም ሁሉም ነገሮች ለአንድ አላማ ይውላሉ ማለት ስላልሆነ መለኪያችን ልንለካ ያስብነውን ነገር ከግምት ውስጥ ያስገባ መሆን አለበት።

እንደ Bandura(2006) አገላለፅ በግለብቃት መለኪያ ልንለካቸው የምንፈልጋቸው ነጥቦች በግልጽ ሰዎች ምን መስራት እንደፈለጉ የሚገልጹ እና የማያደናግሩ መሆን አለባቸው። ስለዚህ ነጥቦችን በግልጽ ቋንቋ በማስቀመጥ ትኩረቱን መወሰን ያለበለዚያ ደግሞ ተቀራራቢ ጽንሰ ሀሳቦችን ማለትም እንደ ግለግምት እና ግለግንዛቤ ያሉት ሀሳቦች ልክ የግለብቃት ነጥቦች ተደርገው ሊወሰዱ ይችላሉ። ከዚህም በተጨማሪ ተማሪዎች ለማንበብ ያላቸውን ግንዛቤ እና እምነት ለመለካት ከተፈለገ ደግሞ ውስን በሆነ የንባብ ችሎታ ላይ ማተኮር ተገቢ ሲሆን የንባብ ችሎታን ለመለካት ፈልገን አጠቃላይ የማንበብ ክህሎት እና መልመጃዎችን የሚለኩ ነጥቦችን መጠቀም የለብንም።

2.13. በአማርኛ ቋንቋ አንብቦ መረዳት ረገድ የተደረጉ ጥናቶች

አማርኛ ቋንቋ በሀገራችን ውስጥ እንደ አፍመፍቻ ቋንቋ እና እንደሁለተኛ ቋንቋ እንደአንድ የትምህርት አይነት በመላው ሀገሪቱ እየተሰጠ ይገኛል። ቋንቋው እንደአንድ የትምህርት አይነት

መሰጠት ከጀመረበት ጊዜ አንስቶ አንብቦ የመረዳት ክህል ከሌሎቹ የቋንቋ ክህሎች ማለትም መጻፍ፣ መናገር እና ማዳመጥ ጋር እኩል ሲሰጥ ቆይቷል። ይሁን እንጂ በአማርኛ ቋንቋ አንብቦ የመረዳት ችሎታን በተመለከተ ምርምር ያደረጉ ምሁራን አፈፈት የሆኑትም ይሁኑ ኢአፍፈት ያልሆኑ ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ የተጻፉትን የተለያዩ ጽሁፎች እንደሚፈልጉት ጉዳይ አንብበው የመረዳት ችግር ያለባቸው መሆኑን ጠቁመዋል።

ስለሆነም ከዚህ ጥናታዊ ጽሁፍ ጋር በቀጥታ ግንኙነት አላቸው ተብሎ የሚታሰቡትን በአነሳሽ ምክንያቱ ላይ የሰፈረ ሲሆን ከዚህ ጥናት ጋር ግን በቀጥታም ባይሆን በተዘዋዋሪ ግንኙነት አላቸው ብሎ ያሰባቸውን ደግሞ እንደሚከተለው ለመዳሰስ ተሞክሯል።

ዘላለም (2009) በህጻናት ስነጽሁፍ ላይ የተመሰረተ ትወናዊ የንባብ ዘዴ አቀላጥፎ የማንበብንና አንብቦ የመረዳትን ክህል የማጎልበት ሚናና በክህላቱ መካከል ያለው ተዛምዶ በሶስተኛ ክፍል ተማሪዎች ተተኪሪነት ለሶስተኛ ድግሪ ማሙያ ጥናታቸውን አካሄደዋል። በጥናታቸው ማጠቃለያ ላይ የደረሰበት ድምዳሜ በህጻናት ስነጽሁፍ ላይ በተመሰረተ ትወናዊ ንባብ ዘዴ የማንበብ ክህልን ማስተማር፣ የህጻናትን አቀላጥፎ የማንበብ ክህል ብቃትን በጉልህ ሲያዳብር፣ አንብቦ የመረዳት ክህልን ግን በተለየ መልኩ በጉልህ እንደማያዳብር እና በተማሪዎቹ አቀላጥፎ ማንበብና እና የአንብቦ መረዳት ክህል መካከል ጠንካራ ተዛምዶ እንዳለው አስረድተዋል።

ሰርካለም(2010) አእምሮአዊና ልእለአእምሮአዊ የማንበብ ብልሀቶች የተማሪዎችን አንብቦ የመረዳት ችሎታ ለማዳበር ያላቸውን አስተዋጽኦ መመርመር በሚል ርዕስ ጥናት አድረገዋል። ጥናቱም የተካሄደው በኦሮሚያ ክልል በስሜን ሸዋ ዞን በሰንዳፋ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት አማርኛ ሁለተኛ ቋንቋቸው በሆኑ የዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎች ላይ ነው። የጥናቱን መረጃም በፈተና በጽሁፍ መጠይቅ እና በቡድን ተኮር ውይይት አማካኝነት ሰብስበዋል። መረጃውም ከፊል ፍትነታዊ የምርምር ስልትን በመከተል በአይነታዊና በመጠናዊ ዘዴዎች ተንትነዋል። በዚህም መሰረት ጥናቱ ለአስራ ስድስት ሳምንታት የተካሄደ ሲሆን፣ ለሙከራ ቡድኑ በብልሀቶቹ ስልጠና በመስጠት ትምህርቱን እንዲከታተል ሲደረግ የቁጥጥር ቡድን ደግሞ በተለመደው የማንበብ ማስተማሪያ ዘዴ እንዲማሩ ተደርጓል። የሙከራ ጥናቱ እንደተጠናቀቀም ሁለቱም ቡድኖች ፈተና እንዲፈተኑ እና መጠይቁን እንዲሞሉ ተደርጓል። አእምሮአዊ እና ልእለአእምሮአዊ ብልሀቶች የአፋን ኦሮሞ ተናጋሪ ተማሪዎችን አንብቦ መረዳት ችሎታ ለማሻሻል ያላቸውን አስተዋጽኦ በጥንድ ቲ-ቴስት የተሰላ ሲሆን፣ በቅድመ ልምምድ የሙከራ

ቡድን የአንብቦ መረዳት ውጤት አማካይ =16.56፤ መደበኛ ልይይት =1.37 እንዲሁም በድህረ ልምምድ አማካይ= 22.08፤ መደበኛ ልይይት =1.28 የተ-ስሌት ዋጋ (53) = -32.57 P<.05፤ ባለ ሁለት ጫፍ በመሆን ጉልህ ልዩነት አሳይቷል። በተጨማሪም ብልህቶቹ የተማሪዎችን አንብቦ የመረዳት ችሎታ ለመተንበይ ያላቸው ጉልህ ድርሻ በመደበኛ ኅብረ ድገረት ትንተና የተሰላ ሲሆን፤ 32.9% የጋራ ተጽኖ አላቸው። ሌላው የወንድና ሴት የብልህት አጠቃቀም ልዩነት ለማወቅ በቀላል MANOVA የተተነተነ ሲሆን፤ ውጤቱም አእምሮአዊና ልእለአእምሮአዊ ብልህት ጥምረት አጠቃቀም የp ዋጋ .30 በመሆኑ ምንም ዓይነት የአጠቃቀም ልዩነት አላሳዩም። ሌላው ከሁለቱ ብልህቶች የትኛውን በተሻለ ሁኔታ እንደተጠቀሙ ለመለየት ነጻ ቲ-ቴስት ትንተና ተካሂዷል ውጤቱም አእምሮአዊ አማካይ 3.892 ልእለአእምሮአዊ አማካይ 3.893 ሲሆን፤ ሁለቱንም ብልህቶች በእኩል ደረጃ መጠቀም እንደቻሉ ያሳያል።

አያሌው (2001) በአማርኛ ቋንቋ የፍጥነት ንባብ ክህል ከአንብቦ የመረዳት ክህል ጋር ያለውን ተዛምዶ በወልዲያ የክፍተኛ መሰናዶ ትምህርትቤት ላይ ጥናት አድረገዋል። አጥኚው ዓይነታዊ የምርምር ዘዴን የተጠቀሙ ሲሆን መረጃዎችን ለመተንተን ደግሞ ውሱን፤ ነፃና ገላጭ የአተናተን ዘዴን ተከትለዋል። የጥናቱ ተተኪሪዎች የሆኑትን 31 ፈጣንና 41 ዝግተኛ አንባቢዎችን ለመምረጥ በእጣ የማውጣት የንሞና ዘዴን በመጠቀም መርጠዋል። በፍጥነት መለኪያ ተብሎ የተዘጋጀ ምንባብ እንዲያነቡ ተደርገው ከላይ የተገለጹት ፈጣንና ዝግተኛ አንባቢዎች እንዲመረጡ አድረገዋል። የተሰበሰቡት መረጃዎች ተጠናቅረው የተገኘው ውጤትም በጥቅሉ ሲታይ ፈጣን እንባቢዎችም ሆኑ ዝግተኛ እንባቢዎች የተለያዩ አይነት ባህሪ ያላቸውን ምንባቦች አንብቦ የመረዳት ችሎታቸው የማይለያይ መሆኑን፤ ፈጣን እንባቢዎች የተለያዩ ምንባቦችን አንብቦ የመረዳት ችሎታቸው ከዝግተኛ አንባቢዎች የተሻሉ ሆነው መገኘታቸውን፤ በአንደኛ ሰሚስተር የአማርኛ ቋንቋ ውጤታቸውም የፈጣኖቹ ከዝግተኛዎቹ የተሻለ ሆኖ መገኘቱንና የፈጣን አንባቢዎች እንብቦ የመረዳት ችሎታ ደረጃ በበቂ ደረጃ ላይ የሚገኝ ሲሆን የዝቅተኛ አንባቢዎች ግን በዝቅተኛ ደረጃ ላይ የሚገኝ መሆኑን ጥናታቸው አመለክቷል።

መኮንን (2000) አፋቸውን በአዊኛ ቋንቋ የፈቱ የስምንተኛ ክፍል ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ አንብቦ የመረዳት ችሎታቸው በምን ደረጃ ላይ እንደሚገኝ ለማወቅ ጥናት አድርገዋል። ጥናቱ በአዊኛ፣ በገጠርና በከተማ በሚኖሩ እንዲሁም በወንዶችና በሴቶች ተጠኝዎች መካከል በአማርኛ የቀረቡ ጽሑፎችን አንብቦ ከመረዳት አንጻር ልዩነት መኖር አለመኖሩን ለማረጋገጥ ጥረት አድርገዋል። ከዚህም በተጨማሪ አጥኚው በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት ክፍለጊዜ

በመምህራን በክፍል ውስጥ በመተግበር ላይ ያለው የንባብ ክህል ትምህርት አቀራረብ የተማሪዎችን አንብቦ መረዳት ችሎታ ለማዳበር ምን ያህል እገዛ እንደሚያደርግ ለመገምገም ሞክረዋል። ጥናቱን ለማካሄድ በጥቅም ላይ የዋሉት የመረጃ መሰብሰቢያ ዘዴዎች በአጠቃላይ አራት ናቸው። ለተማሪዎች የሚሰጠው የአንብቦ መረዳት ፈተና ለጥናቱ ዋናው የመረጃ መሰብሰቢያ ዘዴ ሲሆን፣ አጋዥ የመረጃ መሰብሰቢያ ዘዴዎች ደግሞ የክፍል ውስጥ ምልክታ፣ ለመምህራን የቀረቡ ቃለመጠይቆችና በተማሪዎች የተሞሉ የጽሑፍ መጠይቆች ናቸው። በእነዚህ የመረጃ መሰብሰቢያ ዘዴዎች የተገኙ መረጃዎች በጥናቱ ተተንትነው ቀርበዋል። በጥናቱ የተገኙ መረጃዎች የሚያመለክቱት በአዊኛም ሆነ በአማርኛ አፋቸውን የፈቱ ተጠኚዎች በአማርኛ የቀረቡ ጽሑፎችን አንብቦ የመረዳት ችሎታቸው ዝቅተኛ መሆኑን ነው። ይሁን እንጂ በአማርኛ አፋቸውን የፈቱ ተጠኚዎች በአዊኛ አፋቸውን ከፈቱ ተጠኚዎች እንዲሁም በአዊኛ አፋቸውን የፈቱ ወንድ ተጠኚዎች በአዊኛ አፋቸውን ከፈቱ ሴት ተጠኚዎች በተሻለ ሁኔታ በአማርኛ የቀረቡ ጽሑፎችን አንብበው እንደሚረዱ በጥናቱ የተገኙ መረጃዎች ያመለክታሉ። በአንጻሩ በገጠርና በከተማ አካባቢ በሚኖሩ አፋቸውን በአዊኛ በፈቱ ተጠኚዎች መካከል በአማርኛ የቀረቡ ጽሑፎችን አንብቦ ከመረዳት አኳያ ጉልህ የሆነ ልዩነት አልታየም።

ዘውዱ (2008) ሚናለዋጭ ዘዴ የአማርኛ አፍፈት ተማሪዎችን አንብቦ የመረዳት ችሎታና የማንበብ ተነሳሽነት ለማሳደግ ያለውን አስተዋጽኦ በከፊል ፍትነታዊ ምርምር ፈትሸዋል። ይህን ዓላማ ለማሳካትም አጥኚው በደብረ ማርቆስ ከተማ የሚገኘው የንጉስ ተክለ ሃይማኖት የመጀመሪያ ደረጃ ሙሉ-ሳይክል ትምህርት-ቤት በአመቺ ናሙና መርጠዋል። በትምህርት-ቤቱ ከሚገኙት አምስት የሰባተኛ ክፍል የመማሪያ ክፍሎች የሁለት ክፍል ተማሪዎች በቀላል የእጣ ናሙና ተመርጠዋል። መረጃዎቹ በአንብቦ መረዳት ፈተናና በማንበብ ተነሳሽነት የጽሑፍ መጠይቅ በቅድመ-ትምህርትና በድኅረት-ትምህርት ተሰብስበዋል። ከሙከራው ቡድን ተማሪዎች ደግሞ የአእምሯዊ ብልሃቶችን የጠቃሚነትና የክብደት ደረጃ የሚመለከት መረጃ በጽሑፍ መጠይቅ በድኅረት-ትምህርት ተሰብስቧል። በአንብቦ መረዳት ፈተናና በማንበብ ተነሳሽነት የጽሑፍ መጠይቅ የተሰበሰቡት መረጃዎች በአይነታቸው ከተደረጁ በኋላ በገላጭና በድምዳሜያዊ ስታትስቲክስ (የነፃ ናሙናዎች ቲ-ቴስትና ዳግም ልኬት ቲ-ቴስት) ተተንትነዋል። የአእምሯዊ ብልሃቶች የጠቃሚነትና የክብደት ደረጃ ደግሞ አማካይ ውጤትንና መቶኛን በመጠቀም ተተንትኗል። በውጤት ትንተናው መሠረትም የሙከራው ቡድን ድኅረት-ትምህርት አንብቦ የመረዳት ፈተና አማካይ ውጤት ከቁጥጥሩ ቡድን አንብቦ የመረዳት ፈተና አማካይ ውጤት

በልጦ ጉልህ ልዩነት ($p=0.001$) አሳይቷል። ከዚህም በመነሳት አጥኚው ሚናለዋጭ ዘዴ የተማሪዎችን አንብቦ የመረዳት ችሎታና የማንበብ ተነሳሽነት ለማሳደግ ከተለመደው የማንበብ ማስተማሪያ ዘዴ የበለጠ አስተዋጽኦ አለው ከሚል መደምደሚያ ላይ ደርሶታል።

ጌታቸው (1991) በስግ ሥርዓት የሚታገዝ የንባብ ማስተማሪያ ዘዴ ለአማርኛ ቋንቋ ማስተማሪያነት ቢውል በአንብቦ መረዳት ብሎም በአጠቃላይ የአማርኛ ቋንቋ ችሎታ ላይ ምን ያህል ለውጥ ማስከተል ይችላል? በሚል ርዕስ ላይ ጥናት አድረገዋል። ለዚህ ጥያቄ መልስ ለመሻት አጥኚው የሙከራ ጥናት ንድፍን ተግባራዊ አድረገዋል። በሙከራ ጥናቱ ውስጥ የሁለት ቡድን ቅድመና ድህረ ፈተና ንድፍ ተግባራዊ የተደረገ ሲሆን፣ አጥኚውም ስታትስቲካዊ የናሙና መረጣን መርህ በመጠበቅ አንድ የቁጥጥርና አንድ የሙከራ ምድብ በማደራጀት፣ በስግ ሥርዓት በሚታገዝ የንባብ ማስተማሪያ ዘዴ የሙከራ ምድቡን ማስተማር በአንብቦ መረዳትም ሆነ በአጠቃላይ የቋንቋ ችሎታ ላይ ልዩነት አያስከትልም የሚል አልቦ መላምት እና የዚህ ተቃራኒ የሆነውን አማራጭ መላምት ይዞ ተነድፏል።

ከመነሻ የቁጥጥርና የሙከራ ምድቡ የችሎታ ልዩነት የሌላቸው መሆኑን ለማረጋገጥ ቅድመፈተና ሰጥቶ ሁለቱ ምድቦች በአንብቦ መረዳት ንኡስ ክፍልና በአጠቃላይ ፈተና ያስመዘገቡት ውጤት ከመነሻው በሁለቱ ምድቦች መካከል በአንብቦ መረዳትና በአጠቃላይ የቋንቋ ችሎታ የጎላ ልዩነት እንደሌለ ታውቋል።

በመቀጠል ለስድስት ሳምንታት በክፍሉ ደረጃ የትምህርት ይዘት ላይ በመመረኮዝ ለቁጥጥር ምድቡ በተለመደው የአማርኛ ትምህርት አቀራረብ መንገድ ትምህርት ሲሰጥ ለሙከራ ምድቡ በሳምንት ውስጥ ካሉት ሶስት ክፍለ ጊዜያት በመጀመሪያውና በመጨረሻው በአጥኚው አማካይነት በስግ ሥርዓት የሚቀርብ የንባብ ትምህርት ተደርጓል። በሁለቱ ምድቦች በአንብቦ መረዳት ንኡስ ክፍልና በአጠቃላይ ፈተና ያስመዘገቡት ውጤት በቲ-ቴስት ተሰልቶ። የሙከራ ምድቡ በአንብቦ መረዳትም ሆነ በአጠቃላይ የቋንቋ ችሎታ ከቁጥጥር ምድቡ ልቆ መገኘቱን በጥናታቸው ውጤት አረጋግጠዋል።

ጌትነት (1990) በአማርኛ የተፃፉ ውሁድ አሀዶችን በማንበብና በመረዳት ረገድ አማርኛ ሁለተኛ ቋንቋቸው በሆኑ የጋሞኛ አፈፈት ተማሪዎች ላይ ያለውን ተፅዕኖ በተመለከተ ጥናት አድረገዋል። በጥናቱ የተመረጡት በአርባ ምንጭ አጠቃላይ 2ኛ ደረጃ ትምህርት ቤት የሚማሩ

82 የጋሞ አፈፈት የሆኑ ተማሪዎች ናቸው። በተጨማሪም ለንፅፅር እንዲያመች ጥናቱ 82 የአማርኛ አፈፈት የሆኑ ተማሪዎችን አሳትፏል።

እነዚህ ተጠኚዎች የዝግ ሙከራን፣ ከዝግ መከራው ምንባብ የወጡ የአንብቦ መረዳት ሙከራን እና የተዛቡ አረፍተ ነገሮች የማስተካከል ሙከራን እንዲሠሩ ተደርገዋል። የእነዚህን መከራዎች ውጤት ከተጠኚዎቹ የ1990 ዓ.ም. የአንደኛ መንፈቀ ዓመት ውጤት ጋር ለማነፃፀር ተሞክሯል። እንዲሁም የተጠኚዎች የአማርኛ ቋንቋ ዳራዊ ዕውቀትን ጠቅለል ባለመልኩ ለማግኘት የሚያስችል መጠይቅ አዘጋጅተዋል።

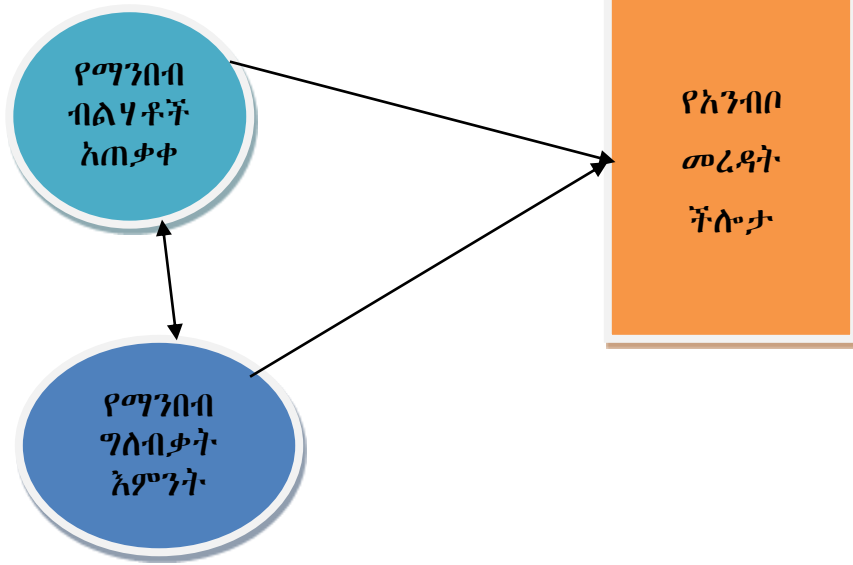
በእነዚህ የተለያዩ ሙከራዎች፣ ከአጠቃላይ መረጃ አስገኚ መጠይቅ እና ከአንደኛ መንፈቀ ዓመት የአማርኛ ፈተና ውጤት በተገኘው ውጤት መሠረት የጋሞኛ አፈፈት የሆኑ ተማሪዎች በአማርኛ መዋቅር ያላቸው ዕውቀት የአማርኛ አፈፈት ከሆኑት ተማሪዎች ጋር ሲነፃፀር ያነሰ መሆኑ ተረጋግጧል። በተለይ ይህ ልዩነት በሙከራ አማካይነት ተሰልቶ በተገኘው ውጤት መሠረት እጅግ የጎላ መሆኑ በዝግ ሙከራ የተለያዩ የአስተራረም ዘዴዎች ውጤት፣ በአረፍተነገር ማስተካከል ሙከራ ውጤት በአማርኛ ቋንቋ ፈተና ውጤት ማረጋገጥ ችለዋል።

በአጠቃላይ ይህ ጥናት ከላይ ከቀረቡት ጥናቶች በርዕሰ ጉዳዩ፣ በአጠናን ንድፉ፣ በመረጃ አተናተን ዘዴው፣ ይዟቸው በተነሳቸው የጥናቱ ዓላማ፣ በተጠቀማቸው የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎችና በትኩረት አቅጣጫ እንዲሁም የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም፣ የማንበብ ግለብቃት እምነትና የአንብቦ መረዳት ችሎታን የርስበርስ ግንኙነት የሚመለከት በመሆኑ ይለያል።

2.14. የጥናቱ ጽንሰ ሀሳባዊ ማሕቀፍ

በጥናቱ ፅንሰ ሀሳባዊ ማሕቀፍ ውስጥ ከሚገኙት ተላውጦዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም እና የማንበብ ግለብቃት እምነት ነፃ ታላውጦዎች ሲሆኑ አንብቦ የመረዳት ችሎታ ደግሞ ጥገኛ ተላውጦ ነው። ጥናቱ ሁለቱ ነፃ ተላውጦዎቹ (የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀምና የማንበብ ግለብቃት እምነት) ርስበርሳቸው ያለቸውን ግንኙነትና ሁለቱ ነፃ ተላውጦዎች ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር የሚኖራቸውን ግንኙነት የሚያሳይ ነው። ይህንንም ግንኙነት በሚከተለው ስዕል ለማሳየት ተሞክሯል።

ስዕል 2:- የጥናቱ ጽንሰ ሀሳብ ወይንም ማሕቀፍ

ምዕራፍ ሶስት

የአጠናን ዘዴ

3.1. የጥናቱ ንድፍ

ጥናቱ በአይነቱ መጠናዊ ምርምር (Quantitative research) ዘዴን ተግባራዊ ያደረገ ሲሆን ከንድፍ አንጻር ደግሞ ተዛምዷዊ የምርምር ንድፍን ተከትሎ የተሰራ ነው። ይህ ዘዴ የተመረጠበት ምክንያትም በተላውጦዎቹ መካከል ያለውን የተዛምዶ ሁኔታ ለማየት የሚያስችል በመሆኑ ነው። በተላውጦዎቹ መካከል የታየውን ተዛምዶ እና የተጽዕኖ ደረጃ መጠን በመጠናዊ የመረጃ መተንተኛ ሂሳባዊ ስሌቱ ከተሰላ በኋላ በቁጥር የተገለጸው መረጃ ገለጻዊ በሆነ መልኩ ተብራርቷል።

3.2. የጥናቱ ቦታ፣ የትምህርት ቤቶች እና የተሳታፊዎች አመራረጥ

ይህ ጥናት አማርኛን እንደሁለተኛ ቋንቋ በሚማሩ ሸገር ከተማ ውስጥ በሚገኙ የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች መካከል በ2013 ዓ.ም በሁለተኛ ወሰን ትምህርት አማርኛን እንደሁለተኛ ቋንቋ በሚማሩ በ369 የዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎች ላይ ተካሂዷል። የጥናቱን ናሙናዎች ለመመረጥም ስርዓታዊ የናሙና አመራረጥ ስልት ተግባራዊ ተደርጓል። ይህ የናሙና ዘዴ የተመረጠውም ለሁሉም ተማሪዎች እኩል እድል ለመስጠት ሲባል ነው። የጥናቱን ቦታ በመምረጥ ረገድ አማርኛን እንደሁለተኛ ቋንቋ በሚማሩ ሌሎች የሀገሪቱ አካባቢዎች ማድረግ የሚቻል ቢሆንም ጥናት አድራጊው ካለበት የቦታ ውስንነት አንፃር አመቺ የንሞና ዘዴን ተጠቅሞ የጥናት ቦታውን ለመምረጥ ችሏል። አጥኚው ይህንን የንሞና ዘዴ የመረጠበት አበይት ምክንያት ደግሞ የጥናቱ ተሳታፊዎች ጥናቱን በሚሰራበት ዩንቨርሲቲ በቅርበት የሚገኙ በመሆናቸው ነው።

የሸገር ከተማ በሰባት ወረዳዎች የተመሰረተ ነው። በሁሉም ወረዳዎች ከሚገኙ የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ውስጥ የዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎችን በጥናቱ እኩል የሆነ ተሳትፎ ይኖራቸው ዘንድ ከአሉት ወረዳዎች መካከል በቀላል የእጣ ናሙና ዘዴ አማካኝነት አራት ወረዳዎች ተመርጠዋል። የተመረጡት በራክ፣ ሰበታሀዋስ፣ ሱሉልታ እና ወልመራ ወረዳዎች ናቸው። ለጥናቱ በተመረጡ ወረዳዎች ውስጥ ምን ያህል የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች እንዳሉ

ተለይተው ከታወቀ በኋላ ሁሉም ትምህርት ቤቶች እኩል ተሳታፊ ይሆኑ ዘንድ በእጣ ናሙና ከእያንዳንዱ ወረዳ ሁለት ሁለት ትምህርት-ቤቶች በድምሩ ስምንት ትምህርት-ቤቶች ተመርጠዋል። በመሆኑም ከባራክ ወረዳ ድሬ እና ዱንቁ ደያስ፣ ከኦሌራ ወረዳ ቡርቃ ሀራ እና መናገሻ ከለቮ፣ ከሱሉልታ ገረፎ እና ደርባ፣ ከሰበታ ሃዋስ ወረዳ አዋሽ መልካ እና ተፊክ ሰደርቃ በድምሩ ስምንት ትምህርት ቤቶች በእጣ ናሙና ተመርጠዋል።

በተመረጡ ትምህርት ቤቶች ውስጥ በክፍል ደረጃው የሚማሩ ተማሪዎች በተለያዩ ክፍሎች የተደለደሉ ሲሆን፣ በእያንዳንዱ ትምህርት ቤት ውስጥ ያሉ ምድቦች ቁጥር የተለያየ መሆኑን ከየትምህርት ቤቱ ከተገኘው መዛግብት ለማረጋገጥ ተችሏል። በየክፍሉ ውስጥ ተመድበው በመማር ላይ የሚገኙት ተማሪዎች ብዛት የተለያየ በመሆኑ እንደቁጥራቸው ብዛት ተመጣጣኝ ናሙና እንደተወሰደ በየትምህርት ቤቶቹ የተወሰደው መረጃ አመለክቷል። በዚህም መሰረት ከባራክ ወረዳ ከድሬ ትምህርት ቤት በሁለት ምድቦች 100 ተማሪዎች እና ዱንቁ ደያስ ትምህርት-ቤት በሶስት ምድቦች 104 የሚደርሱ ተማሪዎች፣ ከሰበታሀዋስ ወረዳ አዋሽ መልካ ትምህርት ቤት በ6 ምድቦች 316 ተማሪዎች እና ተፊቅ ሰደርቃ ትምህርት ቤት በ9 ምድቦች 390 ተማሪዎች፣ ከኦሌራ ወረዳ ቡርቃ ሀራ ትምህርት ቤት በ3 ምድቦች 107 ተማሪዎች እና መናገሻ ገለቮ ትምህርት ቤት በ9 ምድቦች 356 ተማሪዎች፣ ከሱሉልታ ወረዳ ደርባ ትምህርት ቤት በ9 ምድቦች 374 ተማሪዎች እና በገረፎ ትምህርት ቤት በ2 ምድቦች 90 ተማሪዎች በድምሩ 1,837 ተማሪዎች በሁሉም ትምህርት ቤቶች እየተማሩ እንደሚገኙ ከተሰበሰበው መረጃ ማረጋገጥ ተችሏል።

ስለሆነም ከየትምህርት ቤቶቹ በተለያዩ ምድቦች ውስጥ ተደልድለው እየተማሩ ከሚገኙ ተማሪዎች መካከል አፋቸውን በኦሮምኛ ቋንቋ የፈቱና አማርኛ ቋንቋን እንደሁለተኛ ቋንቋ እየተማሩ ከሚገኙ የዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎች መካከል ስልታዊ የናሙና ዘዴን በመጠቀም ከጠቅላላ 1,837 ተማሪዎች መካከል 369 ተማሪዎች የጥናቱ ተሳታፊዎች እንዲሆኑ ተመርጠዋል።

ስለሆነም አጥኚው ከ369 ተጠኝዎች ባገኘው መረጃ ላይ ተመስርቶ ዋናውን ጥናት ማድረግ ችሏል። መረጃዎቹን በትክክል ሞልተው ከመለሱት የጥናቱ ተሳታፊዎች ውስጥም 206ቱ ወንዶች ሲሆኑ 163ቱ ደግሞ ሴቶች መሆናቸውን የተሰበሰበው መረጃ ያመለክታል። በመሆኑም

በእያንዳንዱ ትምህርት-ቤት የተወሰዱት የጥናቱ ተሳታፊዎች ብዛት ከጾታ ስብጥራቸው አኳያ እንደሚከተለው በሰንጠረዥ ቀርቧል።

ሰንጠረዥ 3.1 የዋናውን ጥናት መረጃዎች በትክክል የሞሉ ተሳታፊዎች ብዛት በጾታ ስብጥር

ተ.ቁ	ናሙና የተወሰደበት ትምህርት ቤቶች	አጠቃላይ የተማሪዎች ቁጥር በጾታ			የተመረጡ ተማሪዎች ስብጥር በጾታ		
		ወንድ	ሴት	ጠ/ድምር	ወንድ	ሴት	ጠ/ድምር
1	ቡርቃ ሀራ	65	42	107	16	8	24
2	መናገሻ ክለቦ	165	191	356	33	38	71
3	ደርባ	212	162	374	42	32	74
4	ገረፎ	56	34	90	11	7	18
5	አዋሽ መልካ	170	146	316	34	29	63
6	ተፊክ ሰደርቃ	227	163	390	45	33	78
7	ድሬ	60	40	100	12	8	20
8	ድንቁ ደያስ	62	42	104	13	8	21
	ጠቅላላ ድምር	1,017	820	1,837	206	163	369

3.3. የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች

ከጥናቱ አላማ ጋር ተያያዥነት ያላቸውን መረጃዎች ለመሰብሰብ ይቻል ዘንድ በጥናቱ ተግባራዊ የሆኑት የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች ፈተና እና የፅሁፍ መጠይቆች ናቸው።

3.3.1. የአንብቦ ማ ጋር ተያያዥነት ያላቸው

የዚህ ጥናት ዋና ዓላማ የተማሪዎችን የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም፣ የማንበብ ግለብቃት እምነት እና አንብቦ የመረዳት ችሎታ ያላቸውን ተዛምዶ መፈተሽ ነው። በዚህ ጥናት ውስጥ ተግባራዊ ከተደረጉት የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች መካከል አንደኛው የአንብቦ መረዳት ችሎታ መለኪያ ፈተና ነው። ይህ መለኪያ ለዚህ ጥናት እንዲውል የተመረጠበት ምክንያት የተማሪዎችን የአንብቦ መረዳት ችሎታን ለመለካት ስለሚያስችል ነው።

ለአንብቦ መረዳት ችሎት መለኪያ ፈተና የሚሆን ምንባብ መረጣ በሚካሄድበት ወቅት የሚመረጠውን ምንባብ በተመለከተ ተገቢው ትኩረት ተሰጥቶት ተመርጧል። ይህ ምንባብ በሚመረጥበት ወቅት የምንባብ መምረጫ መስፈርቶችን ግምት ውስጥ በማስገባት የተመረጠ ነው። ስለሆነም ለጥናት ተግባራዊ የተደረገው ምንባብ የCampbell et.al(2001) የምንባብ መምረጫ መስፈርትን ታሳቢ በማድረግ ተመርጧል።

የአንብቦ መረዳት ችሎታን ለመለካት በስራ ላይ የዋለው የአንብቦ መረዳት ችሎታ መለኪያ ፈተና ለዋናው ጥናት መረጃ መሰብሰቢያነት ከመዋሉ በፊት በተመሳሳይ የክፍል ደረጃ ላይ የሙከራ ጥናት ተደርጎ የፈተናው አስተማማኝነት እና የተገቢነት ሁኔታ እንዲታይ ተደርጓል።

ፈተናው ከተጠኚዎች እድሜ እና ለክፍል ደረጃው ከቀረበው የተማሪዎች የመማሪያ መፅሀፍ ጋር በማገናዘብ ተዘጋጅቶ በአማካሪዬ እና በዘርፉ ባለሙያዎች ተገምግሟል። የፈተናው ይዘት ከመርሃ ትምህርቱ ጋር መጣጣሙንና የይዘት ተገቢነት (content validity) መኖሩን የክፍል ደረጃው ላይ በሚያስተምሩ ሁለት የአማርኛ ቋንቋ መምህራን፣ አማርኛ ቋንቋ በማስተማር ሁለተኛ ዲግሪ ባላቸው ሁለት መምህራን በተጨማሪም በሙያው የሶስተኛ ዲግሪ ባላቸው ሁለት የስርዓተ ትምህርት ባለሙያዎች እንዲገመገም በማድረግ የፈተናውን ተገቢነት ማሳደግ ተችሏል።

የተማሪዎችን አንብቦ የመረዳት ችሎታ ለመለካት ይቻል ዘንድ የተዘጋጀው ፈተና አማርኛን እንደሁለተኛ ቋንቋ የሚማሩ ዘጠነኛ ክፍል የደረሱ ተማሪዎች የአንብቦ መረዳት ችሎታውን መለካት የሚችል መሆኑን ከግንዛቤ አስገብቶ የተዘጋጀ ነው። ስለሆነም ፈተናው በሚዘጋጅበት ወቅት አማርኛ ቋንቋን እንደሁለተኛ ቋንቋ የሚማር አንድ ዘጠነኛ ክፍል የደረሰ ተማሪ ማወቅ ይገባዋል ተብሎ በመርሃ ትምህርቱ ላይ የቀረበውን ዓላማ መሰረት በማድረግ የተዘጋጀ ነው። ፈተናውም በአጠቃላይ 25 ጥያቄዎችን በውስጡ እንዲያካትት ተደርጓል። ሁሉም ጥያቄዎች መልስ አስመራጭ እንዲሆኑ ተደርጓል። ይህም የሆነበት ምክንያትም ከአድላዊነት በጸዳ መልኩ ውጤት ለመስጠት አመች በመሆኑ ነው(አባሪ 1 ይመልከቱ)።

ፈተናው ለሙከራ ጥናት በተመረጡ 50 ተማሪዎች ላይ ተሞክሮ የፈተናው አስተማማኝነት ታይቷል። የፈተናው አስተማማኝነት በክሮሞባክ አልፋ በተካሄደ ስሌት አልፋ $\alpha = 0.786$ ተገኝቷል። በዋናው ጥናት ወቅትም ፈተናው በክሮሞባክ አልፋ በተደረገ የአስተማማኝነት ደረጃ

ስሌት መሰረት አልፋ $\alpha = .701$ ሆኖ ተገኝቷል(አባሪ 4 ይመልከቱ)። ውጤቱም ያለው (1998) ለችሎታ መለኪያ የሚያገለግል ፈተና የአስተማማኝነት ደረጃው እስከ .70 ዝቅ ቢል እንኳን ብዙም ችግር እንደሌለው ይገልጻል። በአጠቃላይ የተዘጋጀው ፈተና አስተማማኝነት በቂ እንደሆነ ያሳያል።

3.3.2. 3.2. ተገኝቷል(አባሪ 4 ይመልከቱ)። ውጤቱም ያለው (19

የተማሪዎችን የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀምን ሊለኩ ይችላል ተብሎ በሌሎች አጥኚዎች ተግባራዊ ከተደረጉ የጽሑፍ መጠይቆች መካከል የMokhtari and Sheore (2002)ን በመውሰድ 30 ጥያቄዎች ተዘጋጅተዋል። ይህ መጠይቅም በውስጡ ሶስቱ የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም አይነቶች(አጠቃላይ ብልሃት፣ ችግራዊ ብልሃትና ደጋፊ ብልሃት) ይዟል። አቀራረቡም ሊከርት ስኬልን የተከተለ ሲሆን፣ እያንዳንዱ ጥያቄም ከፈጽሞ አልተግብረውም እስከ ሁልጊዜ እተገብረዋለሁ ድረስ ያሉ አማራጮችን የያዘ ነው። በመሆኑም አንድ ተማሪ በሚሰጠው ምላሽ መሰረት የሚያገኘው ዝቅተኛ ውጤት የተማሪውን ዝቅተኛ የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም አመለካኝ ሲሆን ከዚህ በተቃራኒው የሚያገኘው ከፍተኛ ውጤት ደግሞ የተማሪው የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም ከፍተኛ እንደሆነ ያመለክታል(አባሪ 2 ይመልከቱ)።

አጥኚው የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም መለኪያ ስኬል እንዲሆን የመረጠበት አበይት ምክንያት አስተማማኝነቱ በሌሎቹ ጥናቶች የተረጋገጠ በመሆኑ ነው። በዚህ ጥናት ላይ በተካሄደው የአስተማማኝነት ደረጃውን ለማረጋገጥ መጠይቁ ለዋናው ጥናት እንዲውል ከመደረጉ በፊት ለሙከራ ጥናት በተዘጋጁ 50 ተማሪዎች ላይ በተደረገ ሙከራ የመጠይቁ የአስተማማኝነት ደረጃ በክሮንባክ አልፋ ቀመር ተሰልቶ $\alpha = .765$ ሆኗል። በዋናው ጥናት ላይም በተሰበሰደው መረጃ ላይ የመጠይቆቹ የአስተማማኝነት ደረጃን መስራት አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ በዋናው ጥናት ለተሳተፉት 369 ተማሪዎች ቀርቦ መረጃ ከተሰበሰበ በኋላ አስተማማኝነቱ በድጋሚ በክሮንባክ አልፋ ቀመር ተፈትሾ $\alpha = .842$ ሆኖ ተገኝቷል(አባሪ 5 ይመልከቱ)።

3.3.3. የማንበብ. ሁኖ ተገኝቷል(አባሪ 5 ይመሉፍማንበብ.

የማንበብ ግለብቃት እምነት መለኪያ መጠይቆቹ የማንበብ ግለብቃት እምነትን ለመለካት ይቻል ዘንድ የሊከርት ስኬል አቀራረብ ስልትን የተከተሉ ናቸው። ይኸውም ከበጣም እስማማለሁ

እስከ በጣም አልስማማም ድረስ ባሉ ባለ አምስት አማራጮችን በውስጡ ይዟል። ስለሆነም አንድ ተማሪ የሚያገኘው ዝቅተኛ ውጤት የተማሪውን ዝቅተኛ የማንበብ ግለብቃት እምነት አመላካች ሲሆን ከዚህ በተቃራኒው ከሆነ ደግሞ የሚገኘው ከፍተኛ የሆነ ግለብቃት እምነት እንዳለው ያመለክታል ማለት ነው(አባሪ 3 ይመልከቱ)። አጥኚው ይህንን የማንበብ ግለብቃት እምነት መለኪያ መጠይቅ የመረጠባት አበይት ምክንያት የመጠይቁ አስተማማኝነት በተለያዩ ጥናቶች ውስጥ ተደርጎ የመጠይቁ አስተማማኝነት ደረጃ ከፍተኛ ሁኖ በማግኘቱ ይህንን መጠይቅ ሊመርጥ ችሏል። በመሆኑም ይህንን መጠይቅ በውጭ ሀገር ከተጠኑት ጥናቶች መካከል በYogurtcu(2013) በጥናታቸው ውስጥ ለመረጃ መሰብሰቢያነት ተጠቅመውበታል። ከዚህ መነሻነት እነዚህን መጠይቆች እንዳሉ በመውሰድ ለዋናው ጥናት ከመዋላቸው በፊት ለሙከራ ጥናት በተመረጡ 50 ተማሪዎች ላይ ቀርቦ በክሮንባክ አልፋ በተደረገለት የአስተማማኝነት ስሌት መሰረት $\alpha = .827$ ሁኖ ተገኝቷል። በተጨማሪም በዋናው ጥናት ለተሳተፉት 369 ተማሪዎች ቀርቦ መረጃ ከተሰበሰበ በኋላ አስተማማኝነቱ በድጋሚ በክሮንባክ አልፋ ቀመር ተፈትሾ $\alpha = .871$ ሁኖ ተገኝቷል(አባሪ 6 ይመልከቱ)። ይህም ውጤት የማንበብ ግለብቃት መጠይቁ ከፍተኛ የሆነ የአስተማማኝነት ደረጃ ያለው መሆኑን ማረጋገጥ ተችሏል።

3.4. ከመረጃ መረጃ71 ሁኗል(አባሪ ጃዎችን ማጥራት

በጽሑፍ ፈተና እና በጽሑፍ መጠይቆች አማካኝነት ከተጠኚዎች የተሰበሰቡትን መረጃዎች በቀጥታ ወደትንተና ከመግባታቸው በፊት በተጠኚዎች ተሞልተው የተሰበሰቡትን መጠይቆች አንድ በአንድ አጣርቶ በመመልከት መጠይቆቹ በትክክል መሞላታቸውንና ሁሉም ጥያቄዎች በትክክል መልስ የተሰጠባቸው መሆኑን የማረጋገጥ ስራ ተሰርቷል።

ከዚህም በተጨማሪ መረጃዎች በሚሰበሰቡበት ወቅት የጽሑፍ ፈተናውን እና ሁለቱን የጽሑፍ መጠይቆቹን በተመሳሳይ ተማሪዎች እንዲሞሉ በማድረግ ረገድ ተሳታፊ ተማሪዎች በተሰጣቸው ኮድ መሰረት የጽሑፍ ፈተናውንና የጽሑፍ መጠይቆቹን እንዲሞሉ የማድረግ ስራ ተሰርቷል።

ከዚህም በተጨማሪ የፈተናውና የመጠይቆቹ አሞላል ጥንቃቄ የሚጠይቅና በአግባቡ ካልተሞላ የጥናቱን ውጤት ከማዛባቱ ባለፈ የመጠይቁን የትክክለኛነት ደረጃ ጥያቄ ውስጥ የሚያስገባ መሆኑ ስለታመነበት ፈተናውን ለመፈተንና መጠይቆችን ለማስሞላት በየትምህርት ቤቶቹ

ለተመረጡ መምህራን ተሳታፊ ተማሪዎች ፈተናውን እንዴት እንደሚሰሩና መጠይቆችን እንዴት እንደሚሞሉ መመሪያዎችን በተመለከተ ለመምህራኑ ግልጽ እንዲሆን ተደርጓል። በዚህም መምህራኑ ለተማሪዎቹ መመሪያዎች ይበልጥ ግልፅ እንዲሆንላቸው በማድረግ ረገድ ደጋግመው እንዲያስረዷቸው እና መምህራኑም መመሪያዎችን ደጋግመው ማስረዳት በመቻላቸው ምክንያት የሚበላሹ መጠይቆች ቁጥር እንዳይኖሩ ተደርጓል። በአሞላል ሂደት የተበላሹ መጠይቆችና የተወገዱ የችሎታ መለኪያ ፈተናዎች ብዛት በመቶኛ ሲሰሉ ምንም ሁኔታው በመገኘታቸውና ጥናቱን ለማካሄድ እንቅፋት ለመሆን ባለመቻላቸው ምክንያት የተሰበሰበው ሰፊ የሆነውን ጥሬ መረጃ ለትንተና እንዲያመች በማድረግ ኮድ በመስጠት የማስተካከል ስራ ተሰርቷል። ከዚያም መረጃው በአይነት በአይነቱ በተሰጠው ኮድ መሰረት በSPSS version 28.0 በጥንቃቄ የማስፈር ስራ ተሰርቷል(ከአባሪ 7 እስከ 12 ያለውን ይመልከቱ)። መረጃው በSPSS ላይ ሲሰፍር የአሞላል እና የኮድ አሰጣጥ ሂደቱ ስህተት እንዳይኖር ሲባል በትክክል መሞላቱን በድጋሜ ክለሳ በማድረግ በመረጃ አሞላል ስህተት እንዳይኖር መረጃውን የመከለስ እና ደግሞ የማጥራት ስራ ተከናውኗል። በመጨረሻም መረጃዎቹ ለአሀዛዊ ስሌት ወይም ትንተና ምቹ እንዲሆኑ በማድረግ መረጃው ተተንትኗል።

3.5. የመረጃደንታደንታደንታደንታ

የተማሪዎች የማንበብ ግለብቃት እምነት እና የተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም መጠይቅ የተማሪዎች የአንብቦ መረዳት ችሎታ ደግሞ በፈተና ከተሰበሰበ በኋላ የሶስቱን ተላውጦዎች አማካይ ውጤቶች እና መደበኛ ልይይት ተሰልቷል። በተላውጦዎቹ መካከል ዝምድና መኖር አለመኖሩን ለማወቅም የፕሮሰን የተዛምዶ ስሌት በስራ ላይ ወሏል። የተዛምዶ ስሌቱ ከመስራቱ በፊትም ሶስቱ ተላውጦዎች ስላላቸው ግንኙነት ለማወቅ በብትን ግራፍ (Scatter plot)ተሰርቷል። ቀጥተኛ ግንኙነት (Linearity)በማሳያቸው ተንባይ ተላውጦዎቹ የአንብቦ መረዳት ችሎታን ምን ያህል እንዲተነብዩ ለማወቅ የህብረ ተዛምዶ ስሌት ተካሂዷል። የህብረ ተዛምዶ ስሌቱን ለማካሄድም በቅድሚያ የአሙኖች መሟላትን የማረጋገጥ ስራ ተሰርቷል። በዚህም መሰረት በመጀመሪያ ተንባይ ተላውጦዎች ፈርጆ ብዙ ተዛምዶ እንዳላቸው እና እንደሌላቸው የእርስ በርስ ተዛምዶ መለኪያ በሆኑት ልዩነት የመፍጠር ተናጥላዊ ብቃት እና የልይይት ግሽበት መለኪያ ስሌቶች ተፈትሸዋል። አፈንጋጭ ውጤቶች በህብረ ተዛምዶ ልኬታው ላይ ተፅዕኖ ማድረስ አለማድረሳቸውን ለማወቅም ቀሪ ስታስቲካዊ ስሌት መለኪያ በሆኑት በማሃላኖሊስ ልዩነት መወሰኛ እና በኩክ ልዩነት መወሰኛ

ልኬቶች ፍተሻ ተካሂዷል። በዚህ መንገድ እሙኖች ከተፈተሹ በኋላ የእያንዳንዱ ተንባይ ተለዋዋጭ ድርሻ ምን ያህል እንደሆነ ለማወቅ ደግሞ በተጋርቶሽ መጠን መለኪያ ስሌት ተሰልቶ ተፈትሷል። በመጨረሻም የትኛው ተንባይ ተፅእኖው ጠንካራና የበለጠ እንደሆነ ለመፈተሽ መደበኛ ድህረታዊ መጠን ስሌት ተግባራዊ ተደርጓል።

የጥናቱ መረጃዎች የተተነተኑት የእያንዳንዱ ነፃ ተላውጦዎች በጥናቱ ውስጥ ጥገኛ ተላውጦ ከሆነው የአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር ያለው ተዛምዶ እና ተንባይ ተላውጦዎች በጋራ ሆነው ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር ያላቸውን ግንኙነት እና የተንባይነት ደረጃ መሰረት አድርጎ ነው። ይህም ሲሆን በጥናቱ ውስጥ ምላሽ ማግኘት አለባቸው ተብለው የቀረቡ የጥናቱ መሰረታዊ ጥያቄዎች መሰረት በማድረግ ነው። በእያንዳንዱ ጥያቄ ስር ለተቀመጡት ስታስቲካዊ አሃዝ ለቀረበው መረጃ በገለጸ ማብራሪያ ተሰጥቶበታል።

3.6. የጥናቱ ስነምግባራዊ ሁኔታ

ጥናቱን ለማካሄድ ይቻል ዘንድ በመጀመሪያ ከአዲስ አበባ ዩንቨርሲቲ የትብብር ደብዳቤ ተጽፏል። የትብብር ደብዳቤውን በመያዝ ለጥናቱ ወደተመረጡ የሽገር ከተማ የትምህርት ባለሙያዎች ስለ ጥናቱ ዓላማ በማስገንዘብ ጥናቱ እንዲካሄድ ፍቃደኝነታቸውን በመጠየቅ ለጥናቱ የሚያስፈልጉ በዙፋን ውስጥ ስላሉ ወረዳዎች ብዛት እና በወረዳዎቹ ውስጥ ስለሚገኙ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች ብዛት እና ስለተማሪዎች ሁኔታ ዝርዝር መረጃ በመስጠትም ለሚደረገው ጥናት ተባባሪ መሆናቸውን በተግባር አሳይተዋል።

ከትምህርት ባለሙያዎች የተገኘውን መረጃ መሰረት በማድረግ በተጠኘነት ወደተመረጡ ወረዳዎች ውስጥ ወደሚገኙ የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች በመሄድ ለየትምህርት ቤቶቹ ርዕሳነ መምህራን የጥናቱን ዓላማ በተመለከተ ገለጸ ተደርጎላቸዋል። ጥናቱ በትምህርት ቤቶቹ ውስጥ እንዲካሄድ ጥያቄም ቀርቦላቸዋል። የርዕሰ መምህራን ይሁንታ ከተገኘ በኋላ ለጥናቱ በናሙናነት በተመረጡ ትምህርት ቤቶች ውስጥ የጥናቱ ተሳታፊ እንዲሆኑ ለተመረጡ ተማሪዎች የትምህርት ቤቶቹ መምህራን በተገኙበት ስለጥናቱ ዓላማ ገለጸ ተደርጎላቸዋል። በጥናቱ ተሳታፊ እንዲሆኑ ተጠይቀው ፈቃደኝነታቸውንም አሳይተዋል። በመጨረሻም አስፈላጊን መረጃ ከጥናቱ ተሳታፊዎች ላይ መሰብሰብ ተችሏል።

3.7 የጥናቱ ጸ ተደርጎላቸ

ከጥናቱ ተሳታፊ ተማሪዎች የሚገኘው የመረጃ አሰባሰብ ሂደቱ እንዳይዛባ ከፍተኛ ጥንቃቄ ተደርጓል። በመጀመሪያ ደረጃ ለተጠኚ ተማሪዎች ጥናቱን በተመለከተ ግልጽ የሆነ ማብራሪያ እና ገለጻ ተደርጎላቸዋል። በተጨማሪም የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች አይነትና አስፈላጊነት በተመለከተ ማወቅ አለባቸው ተብሎ በታሰበው ልክ ግልጽ የሆነ ገለጻና ማብራሪያ ተደርጎላቸዋል። ፈተናውን በተመለከተም እነሱ እየተማሩ ካሉት የአማርኛ ቋንቋ ትምህርት ላይ ምንም አይነት ተጽዕኖ የማያሳድር ውጤቱም ለክፍል ደረጃው ለውጤትነት የማይመዘገብ መሆኑን እና ከጥናቱ ውጭ ለሌላ አገልግሎት የማይውል መሆኑንና የአንብቦ መረዳት ችሎታቸውን ለመለካት ብቻ እንደሚያገለግል ገለጻ ተደርጎላቸዋል። የጽሑፍ መጠይቆችን በሚሞሉበት ወቅትም ሆነ ፈተናውን በሚሰሩበት ወቅት እንዳይኮራረጁ እና የየግላቸውን እንዲሰሩ፣ መኮረጅም ሆነ ማስኮረጅ የተከለከለ መሆኑ ተነግሯቸዋል።

የጽሑፍ መጠይቆች ሁለት አይነት እንደሆኑና የመጀመሪያው ማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀምን ሁለተኛው ደግሞ የማንበብ ግለብቃት እምነትን መለካት እንዲችሉ ተደርጎ የተዘጋጁ ናቸው። በስራቸው የያዟቸው ጥያቄዎች በሙሉ ትክክል ወይም ስህተት የሚል መልስ እንደሌላቸውና የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀምን እና የማንበብ ግለብቃት እምነታቸውን ይገልፀልኛል ብለው የሚያምኑትን ሀሳብ የያዘውን አማራጭ መምረጥ እንደሚችሉ ማብራሪያ ተደርጎላቸዋል።

በሙከራ ጥናቱም ሆነ በዋናው ጥናት ወቅት የመረጃ አሰባሰብ ሂደቱን በተመለከተ የየትምህርት ቤቶቹ ርዕሳን መምህራን እና የአማርኛ ቋንቋ መምህራን እንዲሳተፉ ተደርጓል። ይህም መረጃ በማሰባሰቡ ሂደት አጥኚው የሚደርስበትን ጫና ለመቀነስ ከማስቻሉም በላይ ስለጥናቱ አስፈላጊነትና በመረጃ መዛባት ምክንያት ሊከሰት ስለሚችለው ጉዳይ ተጨማሪ ማብራሪያዎች በመስጠት በመጠይቆች አሞላል ላይና የፈተና አፈታተን ሂደቱን ተከትሎ ሊከሰቱ የሚችሉ ስህተቶችን መቅረፍ ተችሏል።

3.8. የናሙናዎችናቱም ሆነ በዋናው ጥናት ወቅት

የናሙና ጥናቱ ዋና ዓላማ አማርኛ ቋንቋን እንደሁለተኛ ቋንቋ እየተማሩ የሚገኙ አፋቸውን በአሮምኛ ቋንቋ የፈቱ ተማሪዎችን ተተኪ ለሆነ ሲሆን፣ በነዚህ ተሳታፊዎች ላይ ለማየት የተፈለገውም የተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም፣ የማንበብ ግለብቃት እምነት እና

የአንብቦ መረዳት ችሎታ ያላቸውን ተዛምዶ መፈተሽ ነበር። ይህን አጠቃላይ አለማ ለመፈተሽም የሚከተሉት ዝርዝር አላማዎች ተነድፈዋል።

1. የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር ያለውን ተዛምዶ መፈተሽ፤
2. የማንበብ ግለብቃት እምነት ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር ያለውን ተዛምዶ መፈተሽ፤
3. የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም ከማንበብ ግለብቃት እምነት ጋር ያለውን ተዛምዶ መመርመር፤
4. የተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀምና የማንበብ ግለብቃት እምነት የአንብቦ መረዳት ችሎታቸውን በምን ያህል ደረጃ እንደሚተነብዩና ከሁለቱ ተላውጦዎች የትኛው የበለጠ እንደሚተነብይ መፈተሽ።

ለነዚህ ዓላማዎች ምላሽ ለመስጠትም መጠናዊ የምርምር ዘዴ ተግባራዊ ተደርጓል። መረጃዎችም በጽሁፍ መጠይቆችና በፈተና ተሰብስበዋል። የተሰበሰቡት መረጃዎችም በመጠናዊ ዘዴ ተሰልተዋል። የቀረቡት መረጃዎችም በገለፃ ማብራሪያ ተሰጥቷቸዋል። በመጨረሻም በተላውጦዎች መካከል ያለው ተዛምዶ ምን እንደሚመስልና የማንበብ ብልሃቶችና የማንበብ ግለብቃት እምነት ምን ያህል አንብቦ መረዳትን መተንበይ እንደሚችሉ ተፈሷል። ውጤቱም የተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀምና የማንበብ ግለብቃት እምነት ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር እና የማንበብ ብልሃቶች ከማንበብ ግለብቃት እምነት ጋር ዝቅተኛ ጉልህ አወንታዊ ተዛምዶ እንዳላቸው አሳይቷል። የማንበብ ብልሃቶችና የማንበብ ግለብቃት እምነትም አንብቦ የመረዳት ችሎታን ጉልህ በሆነ መልኩ መተንበይ እንደሚችሉ አሳይቷል።

በዚህ ሂደት ውስጥም ለዋናው ጥናት መሻሻል ግብአት ሊሆኑ የሚችሉ ነጥቦች ተገኝተዋል። ስለሆነም ከሙከራ ጥናቱ ለዋናው ጥናት ውጤታማነት አስተዋጽኦ ያላቸው የሚከተሉት ተሞክሮዎች ተገኝተዋል።

ለመረጃ መሰብሰቢያነት የተዘጋጁ የጽሁፍ መጠይቆች እና የማንበብ ፈተናው የሙከራ ጥናት እንዲካሄድባቸው የተመረጡ ተሳታፊዎች በአንድ ቀን እንዲወስዱ ተደርጎ ነበር፤ ይሁን እንጂ መጠይቁንና ፈተናውን በአንድ ቀን እንዲወስዱ መደረጉ በተማሪዎች ዘንድ መሰላቸትን በመፍጠሩ በመሰላቸት እና መሰል ምክንያቶች ሊፈጠሩ የሚችሉ የመረጃ መዛባት ችግሮችን ለመቅረፍ ይቻል ዘንድ በዋናው ጥናት ጊዜ ፈተናውን በአንድ ቀን እና መጠይቆቹን ደግሞ በተከታታይ ሁለት ቀናት እንዲሞሉ ማድረግ እንደሚገባ ተሞክሮ ተገኝቶበታል።

ከመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች መካከል ፈተና አንዱ ነው። ለተሳታፊዎቹ ፈተናውን እንዲሰሩ በሚሰጥበት ወቅት ፈተናውን ይሰሩ ዘንድ የተፈቀደው ሰዓት ማነሱን ለማረጋገጥ ተችሏል። በዚህም ምክንያት ለዋናው ጥናት ፈተናው በሚሰጥበት ወቅት ፈተናውን ጨርሰው መስራት እንዲችሉ ፈተናውን ሰርተው መጨረስ የሚያስችል ሰዓት መስጠት እንደሚገባ ተሞክሮ ተገኝቶበታል።

የፈተናውም ሆነ የጽሑፍ መጠይቆች የአስተማማኝነት ደረጃቸው ተሰልቶ የተገኘው ውጤት አስተማማኝ ሆኖ በመገኘቱ የተወሰኑ ማሻሻያዎች ተደረገውባቸው ለዋናው ጥናት መረጃ መሰብሰቢያነት ማዋል እንደሚቻል ማረጋገጥ ተችሏል።

ምዕራፍ አራት

የጥናቱ ውጤት ትንተናና ማብራሪያ

4.1፤ የውጤት ትንተና

ጥያቄ 1፤ የተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም፣ አንብቦ የመረዳት ችሎታና የማንበብ ግለብቃት እምነት ምን ደረጃ ላይ ይገኛሉ?

ሰንጠረዥ 4.1፤ የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም፣ የማንበብ ግለብቃት እምነትና የአንብቦ መረዳት ችሎታ ውጤት ምን ደረጃ ላይ እንደሚገኙ በገላጭ ስታትስቲክስ

ተላውጦዎች	አማካይ(M)	መደበኛ ልይይት(SD)	ናሙና(n)
የአንብቦ መረዳት ችሎታ	14.41	4.12	369
የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም	3.49	.541	369
የማንበብ ግለብቃት እምነት	3.71	.574	369

ከሰንጠረዥ 4.1 መመልከት እንደሚቻለው የተሳታፊ ተማሪዎች አንብቦ የመረዳት ችሎታ አማካይ ውጤት 14.41 ሲሆን፣ መደበኛ ልይይቱ 4.12 ሆኗል። የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም አማካይ ውጤት ደግሞ 3.49 ሲመዘገብ መደበኛ ልይይቱ .541 ሆኗል። ይህ ውጤትም የተማሪዎች አንብቦ የመረዳት ችሎታ መካከለኛ ደረጃ ላይ እንደሚገኝ ያሳያል። የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም ውጤትም እንዲሁ መካከለኛ ደረጃ ላይ እንዳለ ያሳያል። እነዚህ የገላጭ ስታትስቲክስ ውጤቶች መሰረት በማድረግ በሁለቱ ተለዋዋጮች መካከል ያለው ዝምድና በፐርሰን የተዛምዶ መለኪያ ተሰልቶ የተገኘው ውጤትም በሰንጠረዥ 4.3 ላይ ተሰርቶ ይገኛል።

ሌላው ከሰንጠረዥ 4.1 መመልከት እንደሚቻለው የተሳታፊ ተማሪዎች አንብቦ የመረዳት ችሎታ አማካይ ውጤት 14.41 ሲሆን፣ መደበኛ ልይይቱ 4.12 ሆኗል። የማንበብ ግለብቃት እምነት አማካይ ውጤት ደግሞ 3.71 ሲሆን፣ መደበኛ ልይይት .574 ሆኗል። ይህ አማካይ ውጤት የተማሪዎች የማንበብ ግለብቃት ውጤት መካከለኛ ደረጃ ላይ እንደሚገኝ ያሳያል። እነዚህን የገላጭ ስታትስቲክስ ውጤቶች መሰረት በማድረግ በሁለቱ ተለዋዋጮች መካከል ያለውን ዝምድና በፐርሰን የተዛምዶ መለኪያ ተሰልቶ የተገኘው ውጤትም በሰንጠረዥ 4.4 ተሰርቶ ቀርቧል።

ሌላው ከሰንጠረዥ 4.1 መመልከት እንደሚቻለው የተሳታፊ ተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አማካይ ውጤት 3.49 ሲሆን፣ መደበኛ ልይይቱ 4.12 ሆኗል። የማንበብ ግለብቃት እምነት አማካይ ውጤት ደግሞ 3.71 ሲሆን፣ መደበኛ ልይይት .574 ሆኗል። እነዚህን የገለጭ ስታትስቲክስ ውጤቶች መሰረት በማድረግ በሁለቱ ተለዋዋጮች መካከል ያለው ዝምድና በፒርሰን የተዛምዶ መለኪያ ተሰልቶ የተገኘው ውጤትም በሰንጠረዥ 4.5 ተሰርቶ ቀርቧል።

ጥያቄ 2፣ ከሶስቱ የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም አይነቶች (አጠቃላይ ብልሃት፣ ችግርፈች ብልሃትና ደጋፊ ብልሃት) የትኛው የብልሃት አጠቃቀም አይነት የበለጠ ይጠቀማሉ?

ሰንጠረዥ 4.2፣ ሶስቱ የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም አይነቶች (አጠቃላይ ብልሃት፣ ችግርፈች ብልሃትና ደጋፊ ብልሃት) አማካይ ውጤት ንጽጽር በገለጭ ስታትስቲክስ

የማንበብ ብልሃት አይነቶች	አጠቃቀም አማካይ(M)	መደበኛ ልይይት(SD)	ናሙና(n)
አጠቃላይ ብልሃት(Global reading strategies)	3.47	.62	369
ችግር ፈች ብልሃት(Problem reading strategies)	3.64	.65	369
ደጋፊ ብልሃት(Supporting reading strategies)	3.40	.62	369

ከሰንጠረዥ 4.2 መመልከት እንደሚቻለው የተሳታፊ ተማሪዎች አጠቃላይ ብልሃት አጠቃቀም አማካይ ውጤት 3.47 ሲሆን፣ የችግር ፈች ብልሃት አጠቃቀም አማካይ ውጤት 3.64ና የደጋፊ ብልሃት አጠቃቀም አማካይ ደግሞ 3.40 ሆኗል። የመደበኛ ልይይትም የአጠቃላይ ብልሃት አጠቃቀም እና የደጋፊ ብልሃት አጠቃቀም መደበኛ ልይይት ውጤት .62 ሲሆን፣ የችግር ፈች መደበኛ ልይይት ውጤት ደግሞ .65 ሆኗል። ይህም ውጤት ተማሪዎች የችግር ፈች የማንበብ ብልሃትን ከአጠቃላይ የማንበብ ብልሃትና ከደጋፊ የማንበብ ብልሃት አይነት የበለጠ እንደሚጠቀሙ አሳይቷል።

ጥያቄ 3፤ የተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር ተዛምዶ አለውን?

ሰንጠረዥ ብልፅ፤ንጠረዥ ብልሃቶች አጠቃቀም ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር ተዛምዶ አለውን?ትና በፒርሰን ፒርሰን ብልሃቶች)

		አንብቦ የመረዳት ብልሃቶች አጠቃቀም	አንብቦ የመረዳት ችሎታ
ፒርሰን የተዛምዶ መፈተሻ	አንብቦ የመረዳት ብልሃቶች አጠቃቀም ተዛምዶ	1.000	.364**
	ጉልህነት(Sig. 2-tailed)	.	.000
	ናሙና	369	369
	አንብቦ የመረዳት ችሎታ ተዛምዶ	.364**	1.000
	ጉልህነት Sig. (2-tailed)	.000	.
	ናሙና	369	369

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

ከሰንጠረዥ 4.3 መመልከት እንደሚቻለው በተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀምና በአንብቦ መረዳት ችሎታ መካከል .364 የተዛምዶ መጠን ተገኝቷል። ይህም በሁለቱ ተለዋዋጮች መካከል ያለው ተዛምዶ አወንታዊ እንደሆነ ያመለክታል። ይሁን እንጂ የተዛምዷቸው መጠን ሲታይ ዝቅተኛ ($r = 0.20- 0.39$) ነው(ያለው፣ 1998:328)። የተዛምዷቸው ሁኔታ ጉልህ መሆን አለመሆኑ ሲፈተሽም በ.01 የስህተት ይሁንታ መጠን (sig.) በ369 የነፃነት ደረጃ (df) ባለሁለት ጫና ፍተሻ(2-tailed) ሲፈተሽ የተገኘው

ጉልህነት.000 ከ.01 በታች በመሆኑ በሁለቱ ተለውጦቻች መካከል ጉልህ የሆነ ተዛምዶ እንዳለ አሳይቷል።

ጥያቄ 4፤ የተማሪዎች የማንበብ ግለብቃት እምነት ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር ተዛምዶ አለውን?

ሰንጠረዥ 4.4፤ የማንበብ ግለብቃት እምነት ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር ያለው ተዛምዶ (በፕሮሰን የተዛምዶ መፈተሻ)

		የማንበብ ግለ ብቃት እምነት	አንብቦ መረዳት ችሎታ
	አንብቦ መረዳት ችሎታ	ተዛምዶ	1.000
		ጉልህነት Sig.(2- tailed)	0.371**
ፕሮሰን የተዛምዶ መፈተሻ		ናሙና	369
	የማንበብ ግለ ብቃት እምነት	ተዛምዶ	.371**
		ጉልህነት Sig. (2-tailed)	1.000
		ናሙና	369

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

ከሰንጠረዥ 4.4 መመልከት እንደሚቻለው በተማሪዎች የማንበብ ግለብቃት እምነትና አንብቦ መረዳት ችሎታ መካከል .371 የተዛምዶ መጠን ተገኝቷል። ይህም በሁለቱ ተለውጦቻች መካከል አወንታዊ ዝምድና እንዳለ የሚያሳይ ነው። በሌላ አነጋገር የተማሪዎች የማንበብ ግለብቃት እምነት ሲጨምር የአንብቦ መረዳት ችሎታቸውም በተመሳሳይ አቅጣጫ እንደሚጨምር አመልካች ነው። ይሁን እንጂ የተዛምዷቸው መጠን ሲታይ ዝቅተኛ ($r = .20-.39$) ነው(ያለው፣1998:328)። በሁለቱ ተለውጦቻች መካከል ያለው የተዛምዶ መጠን ጉልህ መሆን አለመሆን በ0.01 የስህተት ይሁንታ መጠን (sig.) በ369 የነፃነት ደረጃ (df) በባለ ሁለት ጫፍ ፍተሻ (2 tailed) ሲፈተሽ የተገኘው ጉልህነት .000 ከ0.01 አንሶ በመገኘቱ

በተማሪዎቹ የንባብ ግለብቃት እምነትና በአንብቦ መረዳት ችሎታ መካከል ጉልህ የሆነ ተዛምዶ እንዳለ አሳይቷል።

ጥያቄ 5፤ የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም ከማንበብ ግለብቃት እምነት ጋር ተዛምዶ አለውን?

ለንጠረዥ 4.5፤ የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም ከማንበብ ግለብቃት እምነት ጋር ያለው ተዛምዶ (በፐርሰን የተዛምዶ መፈተሻ)

		የማንበብ ግለብቃት እምነት	የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም
የማንበብ ግለብቃት እምነት	ተዛምዶ	1.000	.254**
	ጉልህነት (Sig. 2-tailed)		.000
በፐርሰን የተዛምዶ መፈተሻ	ናሙና	369	369
	የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም	ተዛምዶ	.254**
		ጉልህነት. (2-tailed)	.000
		ናሙና	369
			369

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

ከሰንጠረዥ 4.5 መመልከት እንደሚቻለው በተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም እና የማንበብ ግለብቃት እምነት መካከል .254 የተዛምዶ መጠን ተገኝቷል። ይህም በሁለቱ ተለውጦዎች መካከል አወንታዊ የሆነ ዝምድና እንዳለ የሚያሳይ ነው። በሌላ አነጋገር የተማሪዎች ግለብቃት እምነት ሲጨምር የማንባብ ብልሃት አጠቃቀማቸው በተመሳሳይ አቅጣጫ እንዲሟጩም አመለካኝ ነው። ይሁን እንጂ የተዛምዱቸው መጠን ሲታይ ዝቅተኛ

($r = .20-.39$) ነው(ያለው፣1998:328)። በሁለቱ ተለዋዋጮች መካከል ያለው የተዛምዶ ሁኔታ ጉልህ መሆን አለመሆን በ0.01 የስህተት ይሁንታ መጠን (sig.) በ369 የነጻነት ደረጃ (df) በባለ ሁለት ጫፍ ፍተሻ (2- tailed) ሲፈተሽ የተገኘው ጉልህነት .000 ከ0.01 በታች በመሆኑ በተማሪዎቹ የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀምና የማንበብ ግለብቃት እምነት መካከል ጉልህ የሆነ ተዛምዶ እንዳለ አሳይቷል።

ጥያቄ 6፣ የተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም እና የማንበብ ግለብቃት እምነት የአንብቦ መረዳት ችሎታን ይተነብያሉ?

ሰንጠረዥ 4.6 የተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም እና የማንበብ ግለብቃት እምነት የአንብቦ መረዳት ችሎታን ይተነብያሉ?

Model	Unstandardized Coefficients		Standard coefficients			Collinearity statistics)	
	B	Std. error	Beta	T	Sig.	Tolerance	VIF
Constant	-1.189	1.567		-.759	.449		
የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም አማካይ	2.192	.364	.288	6.021	.000	.935	1.069
የማንበብ ግለብቃት እምነት አማካይ	2.140	.343	.298	6.230	.000	.935	1.069

a. Dependent variables: mean of reading comprehension

b.Independent variables: Mean of reading strategies, Mean of reading self-efficiency beliefs.

በሰንጠረዥ 4.6. የህብርተዛምዶ ፍተሻውን ለማካሄድ በቅድሚያ የእሙኖቹ መሟላትን ለማረጋገጥ ጥረት ተደርጓል። በዚህም መሰረት በመጀመሪያ ነፃ ተለዋዋጮቹ የእርስ በርስ ተዛምዷቸው በእርስ በርስ ተዛምዶ መለኪያ(Collinearity statistics)ተለክቷል። በልኬቱም መሰረት የሁለቱም ነፃ ተለዋዋጮች ልዩነት የመፍጠር ተናጠላዊ ብቃት (tolerance)ዋጋዎች ከ0.1 በላይ በመሆናቸው ፈረጃብዙ ተዛምዶ(Multi collinearity)እንደሌላቸው አሳይቷል። በተጨማሪም በልይይት ግሽበት መለኪያ (Variance inflation factor) ሲፈተሽ ውጤቶቻቸው ከ10 በታች በመሆኑ ነፃ ተለዋዋጮቹ ፈረጃብዙ ተዛምዶ የላቸውም።

እሙኖቹ በዚህ መልኩ ከተፈተሹ በኋላ በጥገኛ ተለዋዋጭና በነፃ ተለዋዋጮቹ መካከል ያለው ህብረተዛምዶ ሲፈተሽ የተገኘው ውጤት የሚከተለው ነው።

ሰንጠረዥ 4.7፤ የህብርተዛምዶ ሞዴል ማጠቃለያ(Model Summary)

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.464 ^a	.216	.211	3.657

- a. Predictors: (Constant), Reading self-efficacy , Reading Strategies Use
- b. Dependent Variable: Readingcomprehension

በሰንጠረዥ 4.7 ላይ እንደተመለከተው የህብርተዛምዶ መጠን (multiple R) .464^a ሲሆን የተጋርቶሽ መጠኑ (R²) ደግሞ .216 ነው። ሁለቱ ነፃ ተለዋዋጮች (የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም እና የማንበብ ግለብቃት እምነት) በአንድ ላይ ከጥገኛ ተለዋዋጭ ጋር 21.6% የልይይት መጠን ይጋራሉ። በሌላ አባባል የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም እና የማንበብ ግለብቃት እምነት በአንድነት በአንብቦ መረዳት ችሎታ ውጤት ላይ 21.6% አስተዋጽኦ ያደርጋሉ። ይህ ተዛምዶ የመደበኛ ስህተት መጠኑም(standard error) 3.657 ነው። በዚህ ሞዴል የታየው ህብር ተዛምዶ ውጤቱ ምን ያህል ጉልህ እንደሆነ ወይም እንዳልሆነ ከዚህ በታች ተፈትሷል።

ስንጠረዥ 4.8 የህብር ተዛምዶ ሞዴል የልይይት ትንተና (ANOVA ^a)

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	1346.219	2	673.109	50.327	.000 ^b
	Residual	4895.169	366	13.375		
	Total	6241.388	368			

a. Dependent Variable: Readingcomprehension

b. Predictors: (Constant), Reading self-efficacy , Reading Strategies Use

ስንጠረዥ 4.8 ማየት እንደሚቻለው የልይይት ትንተና (F) ዋጋ 50.327 ነው። ይህም በ2 እና በ366 የነፃነት ደረጃዎች .000 የጉልህነት መጠን ከ.01 በታች በመሆኑ የተገኘው የህብርተዛምዶ ውጤት ጉልህ እንደሆነ ያመለክታል። ሞዴሉም የተንባይነቱ ደረጃ ጥሩ መሆኑን ያሳያል።

ከሁለቱ ነፃ ተለውጦዎች(የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀምና የማንበብ ግለብቃት እምነት)የትኛው የበለጠ በጥገኛ ተለዋዋጭ አንብቦ መረዳት ችሎታ ላይ ተጽዕኖ እንዳለሁ ለመለየት የድህረታዊ መጣኝ ጉልህነት ፍተሻ ተደርጓል። ውጤቱም በስንጠረዥ 4.5 እንደቀረበው የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም በተማሪዎች አንብቦ መረዳት ችሎታ ላይ ያለው አስተዋጽኦ የጎላ እንደሆነ ያሳያል። ምክንያቱም የተገኘው ጉልህነት .000 ከስህተት ይሁንታ መጠኑ.01 ያነሰ በመሆኑና የተናጠላዊ ብቃት ዋጋ (tolerance) 0.935 ሆኖ በመገኘቱ የድህረታዊ መጣኝ ውጤት 2.192 ጉልህ መሆኑን ያሳያል። ይህም የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም የአንብቦ መረዳት ችሎታን ለማጎልበት ያለው አስተዋጽኦ የጎላ መሆኑን ያሳያል።

ሌላው የማንበብ ግለብቃት እምነት የተገኘው ጉልህነት.000 ከስህተት ይሁንታ መጠኑ .01 በታች ሁኖ በመገኘቱ እና የድህረታዊ መጣኝ ውጤቱ 2.140 ጉልህ መሆኑን ያሳያል። ይህም ውጤት የማንበብ ግለብቃት እምነትም ለአንብቦ መረዳት ችሎታ መዳበር ያለው አስተዋጽኦ የጎላ መሆኑን ያመለክታል።

በመደበኛ ድህረታዊ መጣኝ (Beta) ውጤቶቹ ሲነፃፀሩም የሚያመለክቱት የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም (0.288) እና የማንበብ ግለብቃት እምነት (0.298) በአንብቦ መረዳት ችሎታ ውጤት ላይ ተመጣጣኝነት ያለው ጠንካራ አስተዋጽኦ እንዳላቸው ያሳያል።

ጥያቄ 7፣ ከማንበብ ብልሃት አይነቶች(አጠቃላይ ብልሃት፣ ችግርፈች ብልሃትና ደጋፊ ብልሃት) የትኛው የማንበብ ብልሃት አይነት የበለጠ አንብቦ የመረዳት ችሎታን ይተነብያል?

ሰንጠረዥ 4.9፣ ከማንበብ ብልሃት አይነቶች(አጠቃላይ ብልሃት፣ ችግርፈች ብልሃትና ደጋፊ ብልሃት) የትኛው የማንበብ ብልሃት አይነት የበለጠ አንብቦ የመረዳት ችሎታን ይተነብያል?

Coefficients ^a								
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	4.617	1.313		3.517	.000		
	አጠቃላይ የማንበብ ብልሃቶች(Global reading strategies)	.925	.453	.140	2.043	.042	.500	2.000
	ችግር ፈች የማንበብ ብልሃቶች (Problem solving strategies)	1.504	.409	.238	3.675	.000	.559	1.789
	ደጋፊ የማንበብ ብልሃቶች (Supporting strategies)	.327	.421	.049	.778	.437	.590	1.695

a. Dependent Variable: Reading Comprehension Total

በሰንጠረዥ 4.9 እንደተገለጸው የህብርተካምዶ ፍተሻውን ለማካሄድ በቅድሚያ የእሙኖቹ መሟላትን ለማረጋገጥ ጥረት ተደርጓል። በዚህም መሰረት በመጀመሪያ የሶስቱ ንዑስ ነፃ ተለዋዋጮቹ የእርስ በርስ ተዛምዷቸው በእርስ በርስ ተዛምዶ መለኪያ(Collinearity statistics)ተለክቷል። በልኬቱም መሰረት የሶስቱ ነፃ ተለዋዋጮች ልዩነት የመፍጠር ተናጠላዊ ብቃት (tolerance)ዋጋዎች ከ0.1 በላይ በመሆናቸው ፈረጃብዙ ተዛምዶ(Multi collinearity)እንደሌላቸው አሳይቷል። በተጨማሪም በልይይት ግሽበት መለኪያ (Variance

inflation factor) ሲፈተሽ ውጤቶቻቸው ከ10 በታች በመሆኑ ነፃ ተለዋዋጮቹ ፈረጅብዙ ተዛምዶ የላቸውም።

ሰንጠረዥ 4.10፣ የሶስቱ ማንበብ ብልሃቶች የህብር ተዛምዶ ሞዴል የልይይት ትንተና (ANOVA ^a)

Model Summary ^b				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.377 ^a	.142	.135	3.830
a. Predictors: (Constant), Supporting strategies, Problem solving strategies, Global reading strategies				
b. Dependent Variable: Reading Comprehension Total				

በሰንጠረዥ 4.7 ላይ እንደተመለከተው የህብርተዛምዶ መጠን (multiple R) .377^a ሲሆን የተጋርቶሽ መጠኑ (R²) ደግሞ .142 ነው። ሶስቱ የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም (አጠቃላይ የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም ፣ ቸግር ፈች ማንበብ ብልሃት ደጋፊ የማንበብ ብልሃት) በአንድ ላይ ከጥገኛ ተለዋዋጭ ጋር 14.2% የልይይት መጠን ይጋራሉ። ሶስቱ የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም (አጠቃላይ የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም፣ ቸግር ፈች ማንበብ ብልሃት አጠቃቀም፣ ደጋፊ የማንበብ ብልሃት) በአንድነት በአንብቦ መረዳት ችሎታ ውጤት ላይ 14.2% አስተዋጽኦ ያደርጋሉ። ይህ ተዛምዶ የመደበኛ ስህተት መጠኑም (standard error) 3.830 ነው። በዚህ ሞዴል የታየው ህብር ተዛምዶ ውጤቱ ምን ያህል ጉልህ እንደሆነ ወይም እንዳልሆነ ከዚህ በታች ተፈትሷል።

ሰንጠረዥ 4.11 የሶስቱ የማንበብ ብልሃቶች የህብር ተዛምዶ ሞዴል የልይይት ትንተና (ANOVA ^a)

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	887.167	3	295.722	20.160	.000 ^b
	Residual	5354.220	365	14.669		
	Total	6241.388	368			
a. Dependent Variable: Reading Comprehension Total						
b. Predictors: (Constant), Supporting strategies, Problem solving strategies, Global reading strategies						

ከሰንጠረዥ 4.11 ማየት እንደሚቻለው የልይይት ትንተና (F) ዋጋ 20.160 ነው። ይህም በ3 እና በ365 የነፃነት ደረጃዎች .000 የጉልህነት መጠን ከ.01 በታች በመሆኑ የተገኘው የህብርተዛምዶ ውጤት ጉልህ እንደሆነ ያመለክታል። ሞዴሉም የተንባይነቱ ደረጃ ጥሩ መሆኑን ያሳያል።

ከሶስቱ ንዑስ ነፃ ተላውጦዎች(አጠቃላይ ብልሃት፣ ችግር ፈች ብልሃትና ደጋፊ ብልሃት)የትኛው የበለጠ በጥንኛ ተለዋዋጭ አንብቦ መረዳት ችሎታ ላይ ተጽዕኖ እንዳለሁ ለመለየት የድህረታዊ መጣኝ ጉልህነት ፍተሻ ተደርጓል። ውጤቱም በሰንጠረዥ 4.9 እንደቀረበው አጠቃላይ የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም በተማሪዎች አንብቦ መረዳት ችሎታ ላይ ያለው አስተዋጽኦ ጉልህ እንዳልሆነ ያሳያል። ምክንያቱም የተገኘው ጉልህነት .042 ከስህተት ይሁንታ መጠኑ.01 የበለጠ በመሆኑ ነው። ይህም ውጤት ከማንበብ አጠቃቀም ብልሃቶች አይነት ውስጥ አንዱ የሆነው አጠቃላይ የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም የአንብቦ መረዳት ችሎታን ለማጎልበት ያለው አስተዋጽኦ የጎላ አለመሆኑን ያሳያል።

ሌላው ሁለተኛ ከማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም አይነቶች ውስጥ አንዱ የሆነው ችግር ፈች የማንበብ ብልሃት አይነት የተገኘው ጉልህነት.000 ከስህተት ይሁንታ መጠኑ.01 በታች ሁኖ በመገኘቱ የትንበያ ተጽዕኖው ጉልህ መሆኑን ያሳያል። ይህም ከማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም ውስጥ አንዱ የሆነው ንዑስ ችግር ፈች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም የአንብቦ መረዳት ችሎታን ለማጎልበት ያለው አስተዋጽኦ የጎላ መሆኑን ያሳያል።

ሶስተኛው ከማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም አይነቶች ውስጥ አንዱ የሆነው ደጋፊ የማንበብ ብልሃት አይነት የተገኘው ጉልህነት.437 ከስህተት ይሁንታ መጠኑ .01 በላይ ሁኖ በመገኘቱ የትንበያ ተጽዕኖው ጉልህ አለመሆኑን ያሳያል። ይህም ከማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም ውስጥ አንዱ የሆነው ንዑስ ደጋፊ የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም የአንብቦ መረዳት ችሎታን ለማጎልበት ያለው አስተዋጽኦ የጎላ አለመሆኑን ያሳያል።

በመደበኛ ድህረታዊ መጣኝ (Beta) ውጤቶቹ ሲነፃፀሩም የሚያመለክቱት ለማንበብ ብልሃቶች ውስጥ አንዱ የሆነው አጠቃላይ የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም(.14)፣ ችግርፈች የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም (.238) እና ደግፌ የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም ደግሞ (0.049) ሁኗል። ይህም ውጤት ችግር ፈች የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም ከአጠቃላይ ንዑስ የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም አይነትና ከደጋፊ የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም አይነት የበለጠ ለአንብቦ መረዳት

ችሎታ መጎልበት አስተዋጽኦ እንዳለሁ የሳያል። እንዲሁም አጠቃላይ የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም ደግሞ ከደጋፊ የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም የበለጠ እንደሆነ ያሳያል።

4.2 የውጤት ማብራሪያ

የዚህ ጥናት ዋና ዓላማ ኦርምኛ ቋንቋ አፍፈት የሆኑ እና አማርኛን እንደሁለተኛ ቋንቋ የሚማሩ የዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎች የማንበብ ብልሃት አጠቃቀማቸው፣ የማንበብ ግለብቃት እምነታቸው እና የአንብቦ መረዳት ችሎታቸው ምን ደረጃ ላይ እንዳለና እርስበርሳቸው ያላቸውን ተዛምዶ መመርመር ነው። ከዚህ ጥቅል ዓላማ ላይም የሚከተሉት ንዑሳን ዓላማዎች ተነድፈው ምላሽ አግኝተዋል።

የዚህ ጥናት የመጀመሪያው ንዑስ ዓላማ የተማሪዎች የማንበብ ብልሃት አጠቃቀማቸው፣ የማንበብ ግለብቃት እምነታቸው እና የአንብቦ መረዳት ችሎታቸው ምንደረጃ ላይ እንዳለ መፈተሽ ነበር። ውጤቱም የተማሪዎች የማንበብ ብልሃት አጠቃቀማቸው፣ የማንበብ ግለብቃት እምነታቸው እና የአንብቦ መረዳት ችሎታቸው መካከለኛ የሚባል ደረጃ ላይ እንደሚገኝ የውጤት ትንተናው አሳይቷል።

የዚህ ጥናት ሁለተኛው ንዑስ ዓላማ ከሶስቱ የማንበብ ብልሃት አይነቶች (አጠቃላይ ብልሃት፣ ችግርፈች ብልሃትና ደጋፊ ብልሃት)የትኛው የብልሃት አይነት የበለጠ እንደሚገለገሉበት መፈተሽ ነበር። ውጤቱም አማርኛ እንደሁለተኛ ቋንቋ የሚማሩና በኦርምኛ ቋንቋ አፋቸውን የፈቱ የዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎች ችግር ፈች የማንበብ ብልሃትን ከአጠቃላይ የማንበብ ብልሃት ከደጋፊ የማንበብ ብልሃት አይነት የበለጠ እንደሚጠቀሙበት የጥናቱ ውጤት ትንተና አሳይቷል።

የዚህ ጥናት ሶስተኛው ንዑስ ዓላማ የተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም ከአንብቦ መረዳት ችሎታቸው ጋር ያላቸውን ተዛምዶ መፈተሽ ነበር። የዚህን ጥናት ዓላማ ምላሽም በተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀምና የአንብቦ መረዳት ችሎታ መካከል ጉልህ የሆነ ዝቅተኛ አወንታዊ ተዛምዶ እንዳለ አመለካከቷል። ማለትም የተማሪዎች የማንበብ ብልሃት አጠቃቀማቸው ሲጨምር በተመሳሳይ መልኩ የአንብቦ መረዳት ችሎታቸውም ይጨምራል። እንዲሁም የተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀማቸው ሲቀንስ የአንብቦ መረዳት ችሎታቸውም ይቀንሳል። ይህ ውጤትም ከShang(2011)ጥሩ አንባቢዎች ጥሩ ካልሆኑ አንባቢዎች ከሚለያዩባቸው መሰረታዊ ልዩነቶች መካከል አንዱ የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም

መለያየት እንደሆነ ከሚገልፀው ንድፈሀሳብ ጋር ስሙሙነት ያለው ሲሆን፤ እንዲሁም የተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር አወንታዊ ተዛምዶ እንዳላቸው ከሚያመለክቱት ከነ Naseri and Zaferanieh(2012)የጥናት ውጤት ጋር ደግሞ ተመሳሳይነት ያለው ሆኖ ተገኝቷል። ይሁን እንጂ በማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀምና በአንብቦ መረዳት ችሎታ መካከል ተዛምዶ የለም ከሚለው ከTobing (2013)የጥናት ውጤት ጋር ደግሞ የሚቃረን ሁኖ ተገኝቷል።

የዚህ ጥናት አራተኛው ንዑስ ዓላማ የተማሪዎች የማንበብ ግለብቃት እምነት ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር ያለውን ተዛምዶ መፈተሽ ነበር። ውጤቱም በሁለት ተላውጦች መካከል ዝቅተኛ የሆነ ጉልህ አወንታዊ ተዛምዶ እንዳለ አሳይቷል። ማለትም የተማሪዎች የማንበብ ግለብቃት እምነት ሲጨምር በተመሳሳይ መልኩ የአንብቦ መረዳት ችሎታቸውም ይጨምራል። እንዲሁም የተማሪዎች የማንበብ ግለብቃት እምነት ሲቀንስ የአንብቦ መረዳት ችሎታቸውም ይቀንሳል። ይህም ውጤት የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች በራሳቸው የሚተማመኑ ከሆነ ጥሩ ውጤት እንደሚያስመዘግቡና ከዚህ በተቃራኒው ደግሞ በራሳቸው የማይተማመኑ ከሆኑ ደግሞ ጥሩ ውጤት አያስመዘግቡም ከሚለው የRoslan(2014)ንድፈሀሳብ ጋር እና ከፍተኛ ግለብቃት እምነት ያላቸው ተማሪዎች ሙሉ አቅማቸውን ተጠቅመው ሲያነቡ ከንባብ የሚወጡ መልመጃዎችን በመስራት ረገድ አወንታዊ የሆነ ተጽኖ ያሳድራሉ። ከዚህም በተጨማሪ በራስ መተማመናቸው ከፍ ያሉ ተማሪዎች አንብቦ የመረዳት መልመጃዎችን እና ተዛማጅ ስራዎችን ለመስራት ስለሚጥሩ ፈተናዎችን ለማለፍ ያላቸው ጥረት ወደስኬት እንደሚያመራቸው ካብራሩት የWang(2011) ንድፈሀሳብ ጋር የሚጣጣም ሁኖ ተገኝቷል። ከጥናቶች ውጤት አንጻርም የተማሪዎች የማንበብ ግለብቃት እምነት ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር አወንታዊ ተዛምዶ እንዳላቸው ከሚያመለክቱት ከነ Naseri and Zaferanieh(2012) ; Hosenfeld(1997) እና ከTobing(2013)የጥናቶች ግኝት ጋር ተመሳሳይነት ያለው ሁኗል።

አምስተኛ የዚህ ጥናት ንዑስ ዓላማ ደግሞ የተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም ከማንበብ ግለብቃት እምነታቸው ጋር ያላቸውን ተዛምዶ መመርመር ነበር። የጥናቱ ውጤትም የሚያሳየው በማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀምና በማንበብ ግለብቃት እምነት መካከል አወንታዊ ጉልህ የሆነ ዝቅተኛ ዝምድና እንዳለው አሳይቷል። ይህ ውጤትም የተማሪዎች የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም ሲጨምር የተማሪዎች የማንበብ ግለብቃት እምነት እንደሚጨምርና የተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም ሲቀንስ ደግሞ የማንበብ ግለብቃት እምነታቸው

ደግሞ ይቀንሳል ማለት ነው። ይህ ግኝትም ከWang(2011)ከፍተኛ ግለብቃት እምነት ያላቸው ተማሪዎች ሙሉ አቅማቸውን ተጠቅመው ሲያነቡ ከንባብ የሚወጡ መልመጃዎችን በመስራት ረገድ አወንታዊ የሆነ ተጽኖ ያሳድራሉ። ከዚህም በተጨማሪ በራስ መተማመናቸው ከፍ ያሉ ተማሪዎች አንብቦ የመረዳት መልመጃዎችን እና ተዛማጅ ስራዎችን ለመስራት ስለሚጥሩ ፈተናዎችን ለማለፍ ያላቸው ጥረት ወደስኬት ይለወጣል ከሚለው ንድፈሀሳብ ጋር የሚስማማ ሁኗል። ከጥናት ውጤቶች አንጻር ደግሞ በማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀምና በማንበብ ግለብቃት እምነት መካከል ተዛምዶ አለ ከሚሉት ከShang(2011)፣ ከSchunk and Rice(1992) እና ከNaseri and Zaferanieh(2012) የጥናት ውጤቶች ጋር የሚደጋገፍ ወይም ተመሳሳይነት ያለው ሁኗል።

ስድስተኛው የዚህ ጥናት ንዑስ ዓላማ የተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም እና የማንበብ ግለብቃት እምነት አንብቦ የመረዳት ችሎታን ምን ያህል መተንበይ እንደሚችሉ መፈተሽ ነበር፡ ፡ የጥናቱ ውጤትም የተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም እና የማንበብ ግለብቃት እምነት የተንባይነት ደረጃ ጥሩ የሚባል ሁኗል። የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም እና የማንበብ ግለብቃት እምነት በአንድነት በአንብቦ መረዳት ችሎታ ውጤት ላይ 21.6% አስተዋጽኦ ያደርጋሉ። ከሁለቱ ነፃ ተላውጦዎች(የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም እና የማንበብ ግለብቃት)በአንብቦ መረዳት ችሎታ ላይ የትኛው የበለጠ ይተነብያል የሚለው ሲፈተሽ የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም(.288) ሆነ የማንበብ ግለብቃት እምነት(.298) ለአንብቦ መረዳት ችሎታ መዳበር ያላቸው አስተዋጽኦ ከፍተኛ እንደሆነ አሳይቷል። ይህም የጥናት ውጤት Tobing(2013)ባደረጉት የማንበብ ግለብቃት እምነት ከአንብቦ መረዳት ጋር ጉልህ ተዛምዶ እንዳለውና ብሎም የአንብቦ መረዳትን ለመተንበይ 20% ድርሻ አለው ከሚለው የጥናት ውጤት ጋር የሚደጋገፍ ሁኖ ተገኝቷል።

ይህ ውጤትም የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀምና የማንበብ ግለብቃት እምነት መጎልበት አንብቦ የመረዳት ውጤታማነትን ማሳደግ ላይ አወንታዊ ተፅዕኖ እንዳለሁ ከሚገልፁት የAkbayir(2003)ንድፈሀሳብን የሚደግፍ ሁኗል።

ሰባተኛውና የጨረሻው የዚህ ጥናት ዓላማ ከማንበብ ብልሃት አይነቶች(አጠቃላይ ብልሃት፣ ችግርፈች ብልሃትና ደጋፊ ብልሃት) የትኛው የማንበብ ብልሃት አይነት የበለጠ አንብቦ የመረዳት ችሎታን እንደሚተነብይ መመርመር ነበር። የጥናቱ ውጤትም ከማንበብ ብልሃቶች ውስጥ ችግር ፈች የማንበብ ብልሃት(Problem solving strategy)አጠቃቀም ከአጠቃላይ

የማንበብ ብልሃት(Global reading strategy) አይነትና ከደጋፊ የማንበብ ብልሃት(Supporting reading strategy) አይነት የበለጠ ለአንብቦ መረዳት ችሎታ መጎልበት አስተዋጽኦ እንዳለሁ አሳይቷል። አጠቃላይ የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም ደግሞ ከደጋፊ የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም የበለጠ እንደሆነ ያሳያል።

በአጠቃላይ ይህ ጥናት የማንበብ ግለብቃት እምነት አንድን ንባብ ለማንበብና ለመረዳት ያላቸው አቅምና እምነት፣ የማንበብ ብልሃቶችን መጠቀም፣ የማንበብ ፍላጎትና ተነሳሽነት ላይ አስተዋጽኦ አላቸው የሚለውን የBandura(1986) ሀሳብ የሚደግፍ ሁኗል።

ምዕራፍ አምስት

ማጠቃለያ፣ መደምደሚያና የመፍትሄ ሀሳቦች

5.1 ማጠቃለያ

የዚህ ጥናት ዋና ዓላማ በኦሮምኛ ቋንቋ አፍፈት የሆኑ እና አማርኛ ቋንቋን እንደሁለተኛ ቋንቋ የሚማሩ የዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎች የማንበብ ግለብቃት እምነት፣ የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም እና የአንብቦ መረዳት ችሎታ ምን ደረጃ ላይ እንደሚገኙና ተዛምዷቸው ምን እንደሚመስል መመርመር ነው። ከዚህ አጠቃላይ ዓላማ ላይም የሚከተሉት ዝርዝር ዓላማዎች ተነድፈዋል።

ይህን ዓላማ ለማሳካትም የሚከተሉት ጥያቄዎች ተነድፈዋል።

እነሱም፡-

1. የማንበብ ብልሃቶች፣ አንብቦ የመረዳት ችሎታና የማንበብ ግለብቃት እምነት ምን ደረጃ ይገኛሉ?
2. ከሶስቱ የማንበብ ብልሃት አይነቶች (አጠቃላይ ብልሃት፣ ችግርፈች ብልሃትና ደጋፊ ብልሃት) የትኛውን የብልሃት አይነት የበለጠ ይጠቀማሉ?
3. የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር ተዛምዶ አለው?
4. የማንበብ ግለብቃት እምነት ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር ተዛምዶ አለው?
5. የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም ከማንበብ ግለብቃት እምነት ጋር ተዛምዶ አለው?
6. የተማሪዎች የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም እና የማንበብ ግለብቃት እምነት አንብቦ የመረዳት ችሎታቸውን ይተነብያሉን? ከማንበብ ብልሃት አጠቃቀምና ከማንበብ ግለብቃት እምነት የትኛው የበለጠ አንብቦ መረዳት ችሎታን ይተነብያል?
7. ከማንበብ ብልሃት አይነቶች (አጠቃላይ ብልሃት፣ ችግርፈች ብልሃትና ደጋፊ ብልሃት) የትኛው የማንበብ ብልሃት አይነት የበለጠ አንብቦ የመረዳት ችሎታን ይተነብያል?

ለእነዚህ ከላይ ለቀረቡት መሰረታዊ ጥያቄዎችም ምላሽ ለመስጠትም በተዛምዷዊ የጥናት ንድፍ ላይ ተመስርቶ ጥናቱ ተከናውኗል። የጥናቱ ተሳታፊዎችም በሽገር ከተማ ኦሮምኛ ቋንቋ አፈፈት የሆኑና አማርኛን እንደሁለተኛ ቋንቋ የሚማሩ የዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎች ናቸው።

ትምህርት ቤቶቹ የተመረጡት በእጣ የናሙና አመራረጥ ስልት ነው። በሽገር ከተማ በተመረጡ ስምንት ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች ውስጥ በ2013 ዓ.ም በሁለተኛው ወሰን ትምህርት ትምህርታቸውን እየተከታተሉ ከነበሩ 1,837 ተማሪዎች ውስጥ 369 ያህል ተማሪዎች በስራዓታዊ ንሞና ስልት ተመርጠው ተወስደዋል።

በስርዓታዊ የንሞና ስልት ለተመረጡት ተሳታፊዎችም የጥናቱ ዓላማ ከተገለፀላቸው በኋላ በመጀመሪያ ቀን የአንብቦ መረዳት ችሎታ ፈተና እንዲወስዱ ሲደረግ በሚቀጥሉ ሁለት ቀናት ደግሞ የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀምንና የማንበብ ግለብቃት እምነት የፅሁፍ መጠይቆችን እንዲሞሉ ተደርጎ መረጃ ተሰብስቧል።

ለዚህ የምርምር ጥናት በመረጃ መሰብሰቢያነት ያገልገሉት የመረጃ መሳሪያዎች የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም፣ የማንበብ ግለብቃት እምነት እና የአንብቦ መረዳት ፈተና ናቸው። ያካተቱት የጥያቄ ብዛትና አስተማማኝነት ሁኔታ ሲታይም፣ የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም መለኪያ መጠይቅ በውስጡ 30 ጥያቄዎችንና የማንበብ ግለብቃት እምነት መጠይቅ ደግሞ በውስጡ 22 ጥያቄዎችን አከተዋል። የአንብቦ መረዳት ፈተናው ደግሞ 25 ዝግ ጥያቄዎችን የያዘ ነው። አስተማማኝነታቸውም በክርባህ አልፋህ(Cronbach's Alpha) ሲሰላ የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም መጠይቅ አስተማማኝነት .842 ሲሆን፣ የማንበብ ግለብቃት እምነት ደግሞ .871 ሁኗል። የፈተነው አስተማማኝነትም .701 ሁኖ ተገንቷል።

በመጠይቆቹና በፈተነው የተገኙ መረጃዎችም አግባባነት ባላቸው የገላጭ ስታትስቲክ(አማካይ፣ መደበኛ ልይይት፣ ስፐርሚን ርሆ)ና በድምዳሜያዊ ስታትስቲክስ(ቲ-ቴስት፣ ህብር ደህረት ትንበያ)ተተንትነዋል። በነዚህ የመተንተኛ መሳሪያዎች ተሰልተው የተገኙት የመረጃ ውጤቶች በምርምሩ የጥያቄ አቀራረብ መሰረት እንደሚከተለው ተጠቃለው ቀርበዋል።

በዚህ ጥናት በመጀመሪያው የተነሰው ጥያቄ የተማሪዎች የማንበብ ብልሃት አጠቃቀማቸው፣ የማንበብ ግለብቃት እምነታቸው እና የአንብቦ መረዳት ችሎታቸው ምንደረጃ ላይ እንዳለ መፈተሽ ነበር። ውጤቱም የተማሪዎች የማንበብ ብልሃት አጠቃቀማቸው፣ የማንበብ ግለብቃት እምነታቸው እና የአንብቦ መረዳት ችሎታቸው መካከለኛ የሚባል ደረጃ ላይ እንደሚገኝ የውጤት ትንተናው አሳይቷል።

በዚህ ጥናት ሁለተኛነት የተነሳው ጥያቄ ተማሪዎች ከሶስቱ የማንበብ ብልሃት አይነቶች (አጠቃላይ ብልሃት፣ ችግርፈች ብልሃትና ደጋፊ ብልሃት) የትኛውን የብልሃት አይነት የበለጠ እንደሚጠቀሙ መፈተሽ ነበር። ውጤቱም አማርኛ እንደሁለተኛ ቋንቋ የሚማሩና በኦሮምኛ ቋንቋ አፋቸውን የፈቱ የዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎች ችግር ፈች የማንበብ ብልሃትን ከአጠቃላይ የማንበብ ብልሃት ከደጋፊ የማንበብ ብልሃት አይነት የበለጠ እንደሚተገብሩት ውጤቱ አሳይቷል።

በሶስተኛነት የተነሳው የዚህ ጥናት ጥያቄ በተማሪዎች የማንበብ ብልሃት አጠቃቀምና አንብቦ የመረዳት ችሎታ መካከል ተዛምዶ መኖር አለመኖሩን መፈተሽ ነበር። ለዚህ ጥያቄ መልስ ለማግኘትም የፎርም የተዛምዶ መፈተሻ ተግባራዊ ተደርጓል። በፎርም የተዛምዶ መፈተሻ ተሰልቶ የተገኘው ውጤት በሁለቱ ተላውጦዎች መካከል ጉልህ የሆነ ዝቅተኛ አወንታዊ ተዛምዶ እንዳለው አሳይቷል። ይሁን እንጂ በሁለቱ ተላውጦች መካከል ያለው የተዛምዶ መጠን ግን ዝቅተኛ ነበር።

አራተኛው የጥናቱ ጥያቄ የተማሪዎች የማንበብ ግለብቃት እምነት ከአንብቦ መረዳት ችሎታቸው ጋር ተዛምዶ መኖርና አለመኖሩን የሚጠይቅ የነበር ሲሆን፣ ለዚህ ጥያቄ መልስ ለማግኘትም የፎርም የተዛምዶ መፈተሻ ተግባራዊ ተደርጓል። በፎርም የተዛምዶ መፈተሻ ተሰልቶ የተገኘው ውጤት በሁለቱ ተላውጦዎች መካከል ጉልህ የሆነ ዝቅተኛ አወንታዊ ተዛምዶ እንዳለ አሳይቷል። ይሁን እንጂ የተዛምዶው መጠን ሲታይ ዝቅተኛ ሁኖ ተግኝቷል።

በጥናቱ በአምስተኛ ደረጃ ምላሽ ለማግኘት የቀረበው ጥያቄ የተማሪዎች የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም ከማንበብ ግለብቃት ጋር ተዛምዶ መኖርና አለመኖሩን የሚፈትሽ ነበር። ይህን ጥያቄ ለመመለስም የተሰበሰበው የጽሁፍ መረጃ ውጤት በገላጭ ስታትስቲክስ ከተሰላ በኋላ በፎርም የተዛምዶ መፈተሻ የተፈተሸው ውጤት በሁለቱ ተላውጦች መካከል ጉልህ የሆነ ዝቅተኛ አወንታዊ ተዛምዶ እንዳለው አሳይቷል።

በዚህ ምርምር በስድስተኛ ደረጃ የተነሳው ጥያቄም የተማሪዎች የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም እና የተማሪዎች የማንበብ ግለብቃት እምነት የተማሪዎችን አንብቦ የመረዳት ችሎታን ምን ያህል መተንበይ እንደሚችሉ እና ከሁለቱ ነፃ ተላውጦዎችን የትኛው የበለጠ አንብቦ መረዳትን መተንበይ እንደሚችል መፈተሽ ነበር። ውጤቱም የተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም ሆነ የማንበብ ግለብቃት እምነት የአንብቦ መረዳት ችሎታቸውን መተንበይ እንደሚያስችሉና

ሁለቱም ተላውጦዎች አንብቦ የመረዳት ችሎታን ጉልህ በሆነ መልኩ መተንበይ እንደሚችሉ አሳይቷል።

ሰባተኛውና የጨረሻው በዚህ ጥናት የተነሰው ጥያቄ ከማንበብ ብልሃት አይነቶች(አጠቃላይ ብልሃት፣ ችግርፈች ብልሃትና ደጋፊ ብልሃት) የትኛው የማንበብ ብልሃት አይነት የበለጠ አንብቦ የመረዳት ችሎታን እንደሚተነብይ መመርመር ነበር። የጥናቱ ውጤትም ከማንበብ ብልሃቶች ውስጥ ችግር ፈች የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም ከአጠቃላይ የማንበብ ብልሃት አይነትና ከደጋፊ የማንበብ ብልሃት አይነት የበለጠና ጉልህ በሆነ መልኩ ለአንብቦ መረዳት ችሎታ መጎልበት አስተዋጽኦ እንዳለሁ አሳይቷል።

5.2 ልሁ ረዳት

ይህ ጥናት የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም፣ የማንበብ ግለብቃት እምነትና አንብቦ የመረዳት ችሎታ ያላቸውን ተዛምዶ ለመፈተሽ አማርኛን እንደሁለተኛ ቋንቋ በመማሩ አሮምኛ ቋንቋ አፈፈት ተማሪዎች ተተኪሪነት ላይ ተከናውኗል።

እነዚህ ከላይ የተጠቀሱትን ተላውጦዎች ግንኙነቶች ለመፈተሽም አስፈላጊ መረጃዎች በመጠይቆችና በፈተና ተሰብስበዋል። የተሰበሰቡት መረጃዎችም ተገቢነት ባላቸው የመረጃ መተንተኛ ዘዴዎች ከተተነተኑ በኋላ በተገኘው የጥናት ውጤትና ማብራሪያ መሰረት ከሚከተሉት መደምደሚያዎች ላይ ተደርሷል።

- ✚ የተማሪዎች የማንበብ ብልሃት አጠቃቀማቸው፣ የማንበብ ግለብቃት እምነታቸው እና የአንብቦ መረዳት ችሎታቸው መካከለኛ የሚባል ደረጃ ላይ ይገኛል፤
- ✚ ከሶስቱ የማንበብ ብልሃት አይነቶች (አጠቃላይ ብልሃት፣ ችግርፈች ብልሃትና ደጋፊ ብልሃት) ችግር ፈች የማንበብ ብልሃትን የበለጠ ተግባራዊ ያደርጉታል፤
- ✚ የተማሪዎች የማንበብ ብልሃት አጠቃቀማቸው ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር ጉልህ የሆነ ዝቅተኛ አወንታዊ ተዛምዶ አለው፤
- ✚ የተማሪዎች የማንበብ ግለብቃት እምነታቸው ከአንብቦ መረዳት ችሎታቸው ጋር ጉልህ የሆነ ዝቅተኛ አወንታዊ ተዛምዶ አለው፤
- ✚ የተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀማቸው ከማንበብ ግለብቃት እምነታቸው ጋር ጉልህ የሆነ ዝቅተኛ አወንታዊ ተዛምዶ አለው፤

- ✚ የተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀምና የማንበብ ግለብቃት እምነት የአንብቦ መረዳት ችሎታቸውን ጉልህ በመሆነ መልኩ መተንበይ ይችላሉ። ሁለቱም ተላውጦዎች አንብቦ የመረዳት ችሎታን የመተንበይ አቅማቸው ተመጣጣኝነት አለው።
- ✚ ከማንበብ ብልሃት አይነቶች(አጠቃላይ ብልሃት፣ ችግርፈች ብልሃትና ደጋፊ ብልሃት) ውስጥ ችግር ፈች የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም ከአጠቃላይ የማንበብ ብልሃት አይነትና ከደጋፊ የማንበብ ብልሃት አይነት የበለጠና ጉልህ በሆነ መልኩ ለአንብቦ መረዳት ችሎታ መጎልበት አስተዋጽኦ አለው።

5.3 ብቦ መረዳት ችሎታ

በዚህ ጥናት የተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም፣ የማንበብ ግለብቃት እምነትና የአንብቦ መረዳት ችሎታ መካከለኛ ደረጃ እንደሚገኝና የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም እና የማንበብ ግለብቃት እምነት ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር እና የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም ከማንበብ ግለብቃት እምነት ጋር ጉልህ የሆነ ዝቅተኛ አወንታዊ ተዛምዶ እንዳላቸው የዚህ ጥናት ግኝት አሳይቷል። ከዚህ የጥናት ግኝት በመነሳትም የሚከተሉት የመፍትሄ ሀሳቦች ተጠቁመዋል።

- ✚ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የተማሪዎችን አንብቦ የመረዳት ችሎታ ለማጎልበት የተማሪዎችን የማንበብ ብልሃቶችና የማንበብ ግለብቃት እምነትን ሊያጎለብቱ የሚችሉ የማንበብ ትምህርት አሰጣጥ ተግባራዊ ቢያደርጉ፤
- ✚ የአማርኛ ቋንቋ መርሃ ትምህርትና መጻሕፍት አዘጋጆች ተማሪዎች ማንበብን በመማር ሂደት ተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶችን እንዲጠቀሙ የሚያደርጉ ቢሆኑ፤
- ✚ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን በክፍል ውስጥ አንብቦ መረዳትን በሚያስተምሩበት ወቅት የተማሪዎችን የማንበብ ግለብቃት እምነት ሊያጎለብቱ የሚችሉ ተግባራትን ታሳቢ አድርገው ቢያስተምሩ፤
- ✚ ይህ ጥናት የተመለከተው አማርኛን እንደሁለተኛ ቋንቋ በሚማሩ ኦሮምኛ ቋንቋ አፈፈት የዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎች ተተኪሪነት ላይ ብቻ የተወሰነ ነው። በመሆኑም ተላውጦዎቹ በአንብቦ መረዳት ችሎታ ላይ ያላቸውን አስተዋጽኦ በተመለከተ ሁሉአቀፍ ድምዳሜ ለመስጠት እንዲያስችል ሌሎች ሁለተኛ ቋንቋዎች ላይ፣ በአፍመፍቻ ቋንቋዎች ላይ እና ሌሎች የክፍል ደረጃዎች ላይ ጥናቶች ቢደረጉ፤

- ✚ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን በክፍል ውስጥ ማንበብን በሚያስተምሩበት ወቅት ተማሪዎች የማንበብ ብልሃቶችን ተጠቅመው እንዴት አንድን ምንባብ ማንበብ እንዳለባቸው ለማስተማር የሚያግዝ ስልጠና ቢሰጣቸው፤
- ✚ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን ማንበብን በሚያስተምሩበት ወቅት የተማሪዎችን የማንበብ ግለብቃት እምነት እንዴት ማጎልበት እንዳለባቸው ስልጠና ቢሰጣቸው፤
- ✚ ይህ ጥናት የፈተሽ የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም እና የማንበብ ግለብቃት እምነት ለአንብቦ መረዳት ችሎታ መጎልበት ያላቸውን አስተዋጽኦ ብቻ በተመለከተ ነው። በመሆኑም ሌሎች ተላውጦዎች ለምሳሌ፤ የማንበብ ተነሳሽነት፣ የማንበብ ጭንቀት እና የማንበብ አመለካከት ለአንብቦ መረዳት ችሎታ መጎልበት ያላቸውን አስተዋጽኦ በተመለከተ ፍተሻ ቢደረግ ፤
- ✚ አሁን ላይ ተግባራዊ እየተደረገ ያለው አንብቦ መረዳትን የማስተማሪያ ዘዴ የተማሪዎችን የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀምና የማንበብ ግለብቃት እምነት በበቂ ሁኔታ የሚያጎለብት መሆንና አለመሆኑ በሙከራ ጥናት ቢፈተሽ መልካም ነው።

ዋቢዎች

መኮንን ናና። (2000)። በአዊኛ አፋቸውን የፈቱ የስምንተኛ ክፍል ተማሪዎች በአማርኛ አንብቦ የመረዳት ችሎታ ግምገማ። አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ድህረ ምረቃ ትምህርት መርሃ ግብር ለኤም ኤ ድግሪ በከፊል ማሙያነት የቀረበ ጥናት (ያልታተመ)።

ማስተዋል ወብቱ። (1989)። የከፍተኛ ሁለተኛ ደረጃ ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ አንብቦ የመረዳት ችሎታ።” አዲስ አበባ በሚገኙ አራት ሁለተኛ ደረጃ ት/ቤቶች የ11ኛ ክፍል ተማሪዎች ላይ የተካሄደ ጥናት። አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ፣ የኢትዮጵያ ቋንቋዎች እና ስነጽሁፍ ትምህርት ክፍል (ያልታተመ)።

ሰርካለም ይገረሙ ።(2010 ዓ.ም)። አዕምሮዎዊና ልዕለአዕምሮዎዊ የማንበብ ብልሃቶች አማርኛ ሁለተኛ ቋንቋቸው ለሆኑ ተማሪዎች በአማርኛ አንብቦ የመረዳት ችሎታቸውን ለማዳበር ያላቸው አስተዋፅኦ (በሰንዳፋ 2^{ተኛ} ደረጃ ትምህርት-ቤት ተተኪሪነት)። ያልታተመ የዶክተሬት ዲግሪ ማሟያ ጥናት፣ አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ የሂዩማኒቲስ፣ የቋንቋዎች ጥናት፣ የጆርጅጋሊዝምና ኮሚኒኬሽን ኮሌጅ የአማርኛ ቋንቋ፣ ስነጽሁፍና ፎክሎር ክፍል ትምህርት የድገረምረቃ መርሃግብር።

ተክላይ ትዕዛዙ። (2000)። በትግረኛ ቋንቋ አፋቸውን የፈቱ የ8ኛ እና የ10ኛ ክፍል ተማሪዎች ለአማርኛ ንባብ ጊዜ የማንበብ ብልህነት አጠቃቀም እና የመምህራን ግንዛቤ ተጣጥሞሽ ፍተሽ” አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ድህረ ምረቃ ትምህርት መርሃ ግብር ለ ኤም ኤ ድግሪ በከፊል ማሙያነት የቀረበ ጥናት (ያልታተመ)።

አዲስ ዘመን። (2011)። (አማርኛ እትም፣ በየአለቱ እየታተመ የሚወጣ)። ሐምሌ 26/2011 ዓ.ም፣ የኢትዮጵያ ፕሬስ ድርጅት። አዲስ አበባ፣ ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት ታተመ።

አያሌው አንተነህ። (2001)። በአማርኛ ቋንቋ የፍጥነት ንባብ ክሂል ከአንብቦ መረዳት ክሆል ጋር ያለው ተዛምዶ። አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ድህረ ምረቃ ትምህርት መርሃ ግብር ለኤም ኤ ድግሪ ለከፊል ማሙያነት የቀረበ ጥናት (ያልታተመ)።

እሱባለው ወልደገብርኤል። (2010)። የማንበብ ብልህትን በግልጽ ማስተማር አንብቦ የመረዳት ውጤትና ለማጎልበት እና ለማንበብ ብልህት ሽግግሮች ያለው አስተዋጽኦ። አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ድህረ ምረቃ ትምህርት መርሃ ግብር ለሶስተኛ ድግሪ በከፊል ማሙያነት የቀረበ ጥናት (ያልታተመ)።

እንድሪስ አባይ ።(2009 ዓ.ም)። በቴክኒክ ውቅር ብልህቶች በአማርኛ ማንበብን መማር በተማሪዎች የአንብቦ መረዳት ችሎታ ላይ ያለው ተጽዕኖ- በስድስተኛ ክፍል ተተኪሪነት። ያልታተመ የዶክትሬት ዲግሪ ማሟያ ጥናት፤ አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ የሂዩሚኒቲ፣ የቋንቋዎች ጥናት፣ የጆርናሊዝምና ኮሚኒኬሽን ኮሌጅ የአማርኛ ቋንቋ፣ ስነጽሁፍና ፎክሎር ክፍል ትምህርት የድኅረምረቃ መርሃግብር።

ጌታቸው ወየሳ።(1991)። ስግ ስርዓት (close procedure) በአማርኛ ትምህርት አቀራረብ ውስጥ የአንብቦ መረዳት ብሎም አጠቃላይ የቋንቋ ችልታን ለማበልፀግ ያለው ሚና። ”አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ፣ የኢትዮጵያ ቋንቋዎች እና ሥነ-ጽሁፍ ትምህርት ክፍል (ያልታተመ)።

ጌትነት ማሞ።(1990)። በጋሞኛ ቋንቋ አፍፈት የሆኑ ተማሪዎች የአማርኛ ቋንቋ መዋቅር እውቀት እና ውህድ አይነቶችን አንብቦ የመረዳት ችሎታ።” ኢ.አ.ዩ፣ የኢትዮጵያ ቋንቋዎች እና ሥነ-ጽሁፍ ትምህርት ክፍል (ያልታተመ)።

ዘላለም ጌታቸው። (2009)። በህጻናት ስነጽሁፍ ላይ የተመሰረተ ትውናዊ ንባብ ዘዴ አቀላጥፎ የማንበብ እና የአንብቦ መረዳትን ክህል የማጎልበት ሚና እና ለክህላቱ መካከል ያለው ተዛምዶ። አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ድህረ ምረቃ መርሃ ግብር ለሶስተኛ ድግሪ በከፊል ማሙያነት የቀረበ ጥናት (ያልታተመ)።

ዘሪቱ አስፋው ።(2012 ዓ.ም)። በልዕለግንዛቤያዊ ብልህት ማንበብን መማር በአንብቦ መረዳት ችሎታ፣ በብልህቱ እውቀትና በማንበብ ተነሳሽነት ያለው አስተዋፅኦ፤ አማርኛን እንደሁለተኛ ቋንቋ በሚማሩ ተማሪዎች ተተኪሪነት፣ ያልታተመ የዶክትሬት ዲግሪ ማሟያ ጥናት፣ ባህርዳር ዩኒቨርሲቲ ሂዩሚኒቲ ኮሌጅ የኢትዮጵያ ቋንቋ (ዎች ሥነጽሁፍ፣ አማርኛ ቋንቋ ትምህርት ክፍል የድኅረምረቃ መርሃግብር።

የኔሰው ደሴ ::(2007 ዓ.ም):: በኦሮምኛ ቋንቋ አፍፈት ተማሪዎችን የአማርኛ ቋንቋ አንብቦ የመረዳት ክህልን በመስተጋብራዊ ዘዴ ማስተማር ያለው ውጤታማነት፤ በአዳባ ዘጠነኛ ክፍል ተማሪዎች ላይ የተካሄደ ጥናት፤ ልታተመ የዶክትሬት ዲግሪ ማሟያ ጥናት፤ አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ የሂደምኒቲስ፤ የቋንቋዎች ጥናት፤ የጆርጅሊዝምና ኮሚኒኬሽን ኮሌጅ የአማርኛ ቋንቋ፤ ስነጽሁፍና ፎክሎር ክፍል ትምህርት የድኅረምረቃ መርሃግብር።

ያለው እንዳወቀ። (2006)። የምርምር መሰረታዊ መርሆዎች እና አተገባበር። አዲስ አበባ፣ አልፋ አታሚዎች።

ፈንታሁን እንግዳ። (1990)። ዝክረ - ተውኔት። አዲስ አበባ፣ ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት።

Akbayir, S. (2003).Cumle vemetin bilgisi, Okuma anlama yorumlama cozumleme. Basim Akara. Deniz Kultur Yayinlari.

Alderson.J. C. (2000). *Assessing Reading*. Cambridge: Cambridge University Press.

Alderson, J. C. (2003). *Assessing Reading*. Cambridge: CUP.

Allington, R. L., & Johnston, P. H. (2000). *What Do We Know About Effective Fourth- Grade Teachers and Their Classrooms* [www.http://cela.albany.edu/4thgrade.main.html](http://www.cela.albany.edu/4thgrade.main.html): Albany, NY: CELA

Anderson, N. (1991). Individual Differences in strategy use in second language Reading and Testing. *The modern language journal*, 75 (2), 46-72.

Andres, Y. (2002). The influence of affective variables on ESL/EFL Learning and teaching. The journal of the Imagination in language learning and teaching, 7 Retrieved August 20, 2006 from JILLT Website: <http://WWW.Njcu.edu/CILI/vol7/andires.html>.

- Armbuster, B. B, Anderson, H.T. and Ostertage, J. (1987). "Does text structure /summarization/ Instruction Excilitate learning from expository Text?" *Reading research quarterly*, 22, 331-346.
- Bagher, M.S & Faghihm, M (2012) The relationship between self esteem personality type and reading comprehension of Iranian EFL students. *Theory and practice in language studies*, 2(8),1641-1650.
- Bandura. A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84, 191-215.
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Bandura, A. (1993), Perceived self-efficacy in cognitive development and functioning Educational Phychologist. *The Journal of Education*, 28(2),117-148.
- Bandura A. (1997). *Self-efcacy: The exercise of control*. New York: W.H. Freeman and Company.
- Bandura, A. (2006). Social foundation of thought and action. A social cognitive theory. New Jersey: prentice-Hall, Inc.
- Barett, T,M. (1989). "The Secondary ESL Reading Course." *TESOL Quarterly*. 22(4),647.683.
- Barkley, J.M. (2005). Efficacy beliefs and reading comprehension: Relations between middle grades teachers' and students' efficacy beliefs, outcome expectancies and students reading comprehension performance.(Doctorial dissertation).Auburn University

- Bernhardt, E. (1991). *Reading Development in a Second Language: Theoretical, Empirical, and Classroom Perspectives*. New Jersey: Ablex.
- Brooks, J. G., & Brooks, M. G. (1993). *In Search of Understanding: The case for Constructivist Classrooms*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Brown, D. (1980). *Principles of language learn and teaching*. London: Pearson Education.
- Brown, D. (2007). *Principles of Language Learning and Teaching* (5th ed.) . USA: Pearson Education Inc.
- Burns, Roe Ross. (1999). *Teaching Reading in Today's Elementary School.* (7thed).U.S.A: Houghton Mifflin Company.
- Campbell, J. R.; Kelley, D. L.;Mullis,I. V. S.; Martin, M. O. & Sainsbury, M.(2001). *Framework and Specifications for PIRLS Assessment 2001*, Chest nut Hill, MA: PIRLS International Study Center,Lynch School of Education, Boston College.
- Carrel P.L. (2006). Can Reading Strategies be successfully Taught? *The Language Teacher Journal*, 22, 2-8.
- Carrell, P. ,Devine, K. ,& Eskey, M .(1988). *Interactive Approaches to Second Language Reading*. Cambridge: Cambridge University press.
- Carrell, and Eisterhold. (1983). "Schema Theory and ESL Reading Pedagogy," *TESOL. Quarterly*, 17(4), PP. 553-573.
- Chinn,C. (2011). *Educational Psychology Understanding Students Thinking*. Rutgers University.

- Cohen, Y. (1991). Measuring general self-efficacy a comparison of three measures using item response theory. *Educations and Psychological Measurement, 66* (6), 1047-1063.
- Cohen, A. D. (1996). Second Language Learning and use Strategies Clarifying the Issues Center for Advanced Research on Language Acquisition University of Minnesota, Minneapolis.
- Conway, B. (2017) Reading comprehension and self efficacy. Governors state university.
- Cullinan, B. E. (2000). Independent Reading and School Achievement. *Journal of American Association school, 3*(1), 1-24.
- Day, R. (2005). "Developing Reading Comprehension Questions." *Reading in a Foreign Language ,17, 1, 22-27.*
- Denton D, W., Ellis, A. K, & Bon, J. B. (2014). An analysis of research on metacognitive teaching strategies. *Procedia Social and Behavioral Sciences 116, 4015 - 4024*
- Demirel, O. & Epcacan, C. (2011). Validity and reliability study on the scale of belief self-efficiency reading comprehension. *The Journal of International Social Research, 4*(16),120-128.
- Dole, J. A. (2002). Comprehension strategies. In B. Guzzetti (Ed.), *Literacy in America: An Encyclopedia of History, Theory and Practice* , 6, pp. 85—88. New York: ABC-CLIO.
- Dole, J. A. Brown, K.J., and Trathen, W. (1996).The effects of strategy instruction on the comprehension performance of at-risk students. *Reading Research Quarterly, 31*(1),62-88.
- Dymock, S. (2005). Comprehension strategy instruction: Teaching narrative Text structure Awareness. *The reading teacher, 61*(2), 161-167.

- Ellis, R. (1994). *Understanding Second Language Acquisition*. Oxford: Oxford University Press.
- Eskey, D. (1988). Holding in the bottom: An Interactive Approach to the Language Problems of Second Language Readers.” In P. Carrell, J. Devine, & D. Eskey (Eds.), *Interactive Approaches to Second Language Reading* (pp.93-100). New York: Cambridge University Press.
- Fitri, E.D.; Safyan, D.; Jayanti, F. G. (2019). The correlation between reading self efficacy and reading comprehension. *Journal of English education and teaching*, 3(1), 1-10.
- Fletcher, C.R. (1994). *Levels of Representation in Memory for Discourse*. In M.A. Gernsbacher (Ed.), *Handbook of psycholinguistics* (pp. 589—607). San Diego: Academic Press.
- Gardner. R. C. (1985). *The Attitude/Motivation Test Battery*. technical Report. University of Western Ontario.
- Gavelek, J. & Bresnahan, P. (2009). Ways of meaning Making: sociocultural Perspectives on reading comprehension. In S.E. Israel and G.G. Duffy (Eds), *Hand book of research on reading comprehension* (PP. 140-176). New York, NY: Routledge.
- Gentry, J. L. (2006). Comparison of the effects of training in expository text structure through annotation text making and training vocabulary developed on reading comprehension of students. master’s thesis, Mingchuan university.
- Goodman, K. (1967). Reading as a Psycholinguistics’ Guessing Game.” *Journal of Reading Specialist*. Vol. 6/1 pp 126-135.

- Goodman, K. (1968). *The Psychological Nature of the Reading Process*. Detroit: Wayne State UP. (eds.) *Theoretical Models and Process of Reading*. (2nd ed.) New York: International Reading Association.
- Grabe, W. (1988). "Reassessing the Term Interactive." In Carrell, Devine and Eskey. *Interactive Approaches to Second Language Reading*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Grabe, W. (1991). Current developments in second language reading research. *TESOL Quarterly*, 25(3), 375-406.
- Graesser, A., Singer, M., & Trabasso, T. (1994). Constructing Inferences During Narrative Text Comprehension. *Psychological Review*, 101, 1-25.
- Grabe, W. & Stoller, F. (2002). *Teaching and Researching Reading*. London: Pearson Education.
- Grellet, F. (1981). *Developing Reading skills: A practical Guide to Reading Comprehension Exercise*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Grellet, J. (1991). *Developing reading skills*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Griffiths, C. (2004). Language learning strategies. Theory and Research. New Zealand, Als St Helens, Auckland, New Zealand, School of Foundations Studies. pp 1-25.
- Guthrie, J.T. & Wigfield, A. (2000). Engagement and motivation in reading. In M.L. Kamil, P.B Mosenthal, P.D. Pearson, & R. Barr (Eds.). *Handbook of reading research* (Volume III pp. 4422). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum associates, Inc.
- Haas, C., and Flower, L. (2006). Rhetorical Reading Strategies and the Construction of Meaning. *JSTOR*, 39(2), 167-183.

- Heidari, F. I zadi, M. & A Madian, M.V (2012). The relationship between Iranian EFH learners self-efficacy beliefs and use of vocabulary learning strategies. *English Language Teaching*, 5(2), 174-192.
- Hidi, S, (2006). Interest: A unique motivational variable. *Educational research review ontario institute for studies in education*, university of Toronto, Toronto.
- Hosenfeld, C. (1997). A Preliminary investigation of the reading strategies of successful and non successful second language learners. *System*, 7(2), 12-25.
- Huang, Q. (2009). "Background Knowledge and Reading Teaching." *Asian Social Science Journal. Dezhou University*, 5(5),30-39.
- Ivey, G. & Johnston, P. (2013). Engagement with Young adult literature: outcomes and processes. *Reading Research Quarterly*, 48, 255-275.
- Karimi, K. (2008). *Reading Strategies, What are They?* Tehran: University of Tehran.
- Krashen, S. (2013). Should We Teach Strategies? *Journal of Foreign Language Teaching*, 10(1), 35 -39.
- Lally, C. (1998). The Application of First Language Reading Models to Second Language Study: A Recent Historical Perspective. *Reading Horizons*, 38, 267-77.
- Lauterbach, S.L. & Bender, W.N. (1995). Cognitive strategy instruction for reading comprehension's success for high school freshman. Refrued 26/08/2012 from <http://www Jstor. Org/stable/40364744>

- Lee, K. R. (2007). Strategy Awareness Reading for success, Reading strategy Instruction in the EFL context. Maryland University of Maryland, College Park, UnPublished Dissertation.
- Ling. S. (2011). Investigation Chinese English Majors use of Reading strategies. A study on the Relationship between Reading strategies and Reading achievements. Sweden, Tutor: carita Landmark. Kvistianstad University. EN 2460 Level IV English, School of Teaching Education.
- Li, Y. & Wang, C. (2010). An empirical study of Reading self-efficacy and the use of Reading strategies in the chinese EFL context. *Asian EFL Journal*, 12(2), 144-162.
- McCrudden, M. T., Perkins, P. G., & Putney, L. G. (2005). Self-efficacy and interest in the use of reading strategies. *Journal of Research in Childhood Education*, 20(2), 119-131.
- Mehrpour, S., Sadighi, F., & Bagheri, Z. (2012). Teaching Reading comprehension strategies to Iranian EFL-Pre University students. *The Journal of Teaching Language Skill (JTLS)*, 4(1), 107-139.
- Mokhtari K., & Sheory, R. (2002). Measuring ESL student awareness of reading strategies. *Journal of educational psychology*, 94(2), 249-259. [https://doi.org/ 10:1037/0022-00663](https://doi.org/10.1037/0022-00663).
- Mokhtari, k. and Reichard, C.A. (2002). Assessing Students' Metcognitive Awareness of Reading Strategies. *Journal of Educational Psychology: American Psychological Association*, 94(2), 249-259, [https://doi.org/10:1037/0022-0663.94.2.249](https://doi.org/10.1037/0022-0663.94.2.249).
- Mollogwe, J.M.S., & Oliver, R. (2007). The relationship between language learning strategies, proficiency age and self efficacy beliefs a study of language learners in Botswanas. *system*, 35(3), 338-352.

- Moskal, M., & Bladcomiczic, L. (2006). *Partnering for fluency*. New York: The Guilford Press.
- Namara, D. S. (2007). *Reading Comprehension Strategies: Theories, Interventions, and Technologies*, Mahlan. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Inc, Publishers.
- Naseri, M. B., & Zaferanieh, E. (2012). The relationship between reading self efficacy beliefs, reading strategy use and reading comprehension level of Iranian EFL learners. *World Journal of Education, 2*, 64-75.
- National Reading Panel. (2000). *Teaching Children to Read: An Evidence-Based Assessment of Scientific Research Literature on Reading and Its Implications for Reading Instruction* Washington, DC: National Academy Press.
- Nunan, D. (1991). *Language Teaching Methodology*. Hertfordshire: Prentice Hall International.
- Nuttal, C. (1996). *Teaching reading skills in a foreign language*. London: Heineman
- O'Malley, J.M., & Chamot, A.U. (1990). *Learning strategies in second Language Acquisition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- O'Malley, J.M., Chamot, A.U., Stewner -Manganaves, G, Russo, R.P. And Kopper, L. (1985). Learning Strategy Applications with Students of English as a Second Language. *TESOL Quarterly, 9* (3), 557 — 584.
- Orbe, J., M. a and Villabeit, E.,M.(2010). The Teaching of Reading Comprehension and Met comprehension Strategies A program Implemented by Teaching Staff. IN *anales de psico l ogía*. Service

Publications. ISSN edición web (<http://revistas.um.es/analespS>)
1695-2294.

Oxford, R. L. (1990). *Language Learning strategies: What every Teacher Should know*. Boston: Heinle & Heinle.

Pajares, F. (2000). Self-efficacy beliefs and current directions in self-efficacy research. From <http://www.emory.edu/Education/mfp/effpage.html>.

Pardo, L.S. (2004). What Every Teacher Needs to Know About Comprehension in the Reading Teacher. Nov. 2004. pages PP. 272-281.

Phakiti, A. (2006). Modeling cognitive and metacognitive strategies and their relationships to EFL reading test performance. *Melbourne Paper in Language Testing*, 1, 53-95.

Pressley, M. (2002). Metacognitive and Self Regulated comprehension in Farstrup A.E and Samules, S.J. (Eds) What Research has to say about Reading Instruction (3rdEd) Network, DE: International Reading Association. PP. 243-260. Pressley, M. & Afflerbach, P. (1995). Verbal protocols of reading: the nature of constructively responsive reading. Hillsdale, NJ: Erlbaum.

Race, P., Sally, B., & Brtenda, A. (2005). *500 Tips on Assessment*. NewYork: Nouthlegetalmer.

RAND Reading Study Group. (2002). *Reading for understanding: Toward a Research and Development program in Reading Comprehension*. Santa Monica, CA: Office Education Research and Improvement

Ricahrd.J.C. (2006). *Communicative Language Teaching Today*. Cambridge: Cambridge University Press

- Roslan, S. (2014). The Relationship between Self-Efficacy in Reading with Language Proficiency and Reading Comprehension among ESL Learner's. *The EFL Journal*, 5(14), 119-126.
- Rumelhart, D. E.,(1977a). "Toward an Interactive Model of Reading," *Attention and Performance*, Vol. 6, ed. by S. Dornic, Academic Press, New York, 1977a, pp. 573-603.
- Rubin, J. (1975). What the "Good Language Learner" can teach us. *TESOL Quarterly*, 9(2), 41-51.
- Rumelhart, D. E. (1980). *Schemata: The Building Blocks of Cognition*. In R. J. Spiro, B. C. Bruce & W. F.
- Schunk, D.H. (2003). Self-efficacy for reading and writing: Influence of modeling, goal setting, and self-evaluation. *Reading and writing Quarterly*, 19(2), 159- 172. <https://doi.org/10.1080/105735603082/9>.
- Schunk, D.H.L., & Rice. J. M. (1992). Intelligence of reading comprehension strategy information on children's self-efficacy and skills. Retrieved from Eric database (ED 403534).
- Seeger, V.N. (2009). Collaborative pltrospective mlscue analysis: a pathway to self-efficacy in reading. USA: Kansas State university.
- Shanehen, T. (2006). *The National Reading Panel Report practical Advice for Teachers*. Chicago: Learning Press Associates.
- Shang, H. (2010). Reading strategy use, self-efficacy and EFL reading comprehension. *The Asian EFL Journal quartetly*, 12(2), 18-42.
- Shang, H. F. (2011). Reading strategy training for the development of EFL reading comprhasion. Taiwich: National change university.

- Shelton, S. H. (1990). Developing the construct of general self-efficacy, *Psychological Reports*, 66, 987-994.
- Singha, W. J. (2001). A study of English self efficacy, English self efficacy, English reading strategies, and English reading proficiency of Taiwanese junior high school students. master's thesis, mingchuan university.
- Smith, E .v, Jr., Wakely, M .B., Dekruit, R .E .L., & Swartz, C .W . (2012). Optimizing rating scales for self-efficacy and other research. *Educational and Pscyhology measurement*, 6,369-391. <https://doi.org/10.1177/0013164403063003002>.
- Smith, F. (1985). *Reading*. Great Britain: Cambridge: Cambridge University press.
- Stanovich, K. (1980). Towards an Interactive Compensatory Model of Individual Difference in the Development of Reading Fluency. *Reading Research Quarterly*. Vol.16/1pp. 32-71 <http://leo.oise.utoronto.ca/stanovich/pdfs/reading/RRQ86.pdf>.
- Stern, H.H. (1992). *Issues and Options in Language Teaching*. Oxford: Oxford University Press.
- Tarone, E. (1980). Communication Strategies, foreigner talk, and repair in inter language, language learning. *Educational Journal*, 30(2), 417-429.
- Tobing, I.R.A. (2013). The relationship of reading strategies and self-efficacy with the reading comprehension of high school students in Indonesia. un published Docterial Desertation, the university of Kansas.
- Ulper, H. (2011). The motivational factor for reading in terms of students. *Educational sciences: Theory and practice*, 11(2), 954-960.
- Vygotsky, L. (1978). *Mind in society*. Cambridge. Cambridge University press.

- Wallace, C.(1992). *Reading Language Teaching a Scheme for Teacher Education*. Oxford: Oxford University press.
- Wang, J. (2011). A study of English self efficacy, English self efficacy, English reading strategies, and English reading proficiency of Taiwanese junior high school students. Master's thesis, Mingchuan University.
- Weinstein, C. E. & Mayer, R. E. (1986). The teaching of learning strategies. In M. Wittrock (Ed.), *The Handbook of Research on Teaching* (pp. 315-327), New York: Macmillan.
- Wigfield, A., Guthrie, J. T., Tanks, S., & Perencevich, K.C. (2004). Children's motivation for reading: Domain specific and instructional influences. *The Journal of Educational Research*, 97(6), 299-309.
- Yogurtcu, K. (2013). The impact of self-efficacy perception on reading comprehension on academic achievement. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 70 (2013), 375-386.
- Zhang, L. J. (2008). Constructivist pedagogy in strategic reading instruction, exploring pathways to learner development in the English as a second language (ESL) classroom. *Science + Business Media*, B.V. 36: 89-116. doi:10.1007/s/251 — 007 -90256.
- Zhang, L.J. (2012). Effects of explicit instruction in cognitive and meta cognitive reading strategies on Iranian EFL students reading performance and strategy transfer. *Science and Business Media*, 40:1063-1081. <https://doi.org/10.1007/s/1251-011-9202-5>
- Zimmerman, B. (2000). Self efficacy: An essential motive to learn. *Contemporary Educational Psychology*, 25, 82-92.

አባሪዎች

አባሪ 1፣ የአንብቦ መረዳት ችሎታ መለኪያ ፈተና

አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ

የሂደቶች፣ የጽንጻዎች ጥናት፣ የጆርናሊዝምና ኮሚኒኬሽን ኮሌጅ

የአማርኛ ቋንቋ፣ ስነጽሑፍና ፎክሎር ክፍለ-ትምህርት

የድህረ-ምረቃ መርሃግብር

ፈተናው የተሰጠበት ቀን -----

ለፈተናው የተፈቀደው ሰዓት፣ 50 ደቂቃ

የተፈታኝ መለያ ቁጥር-----

አጠቃላይ መመሪያ

ይህ ፈተና ሃያ አምስት ጥያቄዎች አሉት። ምንባብ አንድ አስራ ሶስት ጥያቄዎችን፣ ምንባብ ሁለት አስራ ሁለት ጥያቄዎችን ይዘዋል። ሁሉንም ጥያቄዎች በተራ ቁጥራቸው መሰረት በተፈቀደው ክፍት ቦታ ላይ ብቻ ትክክለኛውን መልስ መርጣችሁ ዓፉ። ጥያቄዎችን መስራት ከመጀመራችሁ በፊት ሃያ አምስት ጥያቄዎች መኖራቸውን አረጋግጡ። ስም መጻፍ አያስፈልግም።

ምንባብ አንድ

ድርሰት ለደራሲው ልጁ ነው። ማንም ደራሲ ለደረሰው ድርሰት ርዕስ ስጠ ማለት አንድ ሰው ለወለደው ልጁ ስም አወጣ ከማለት እምብዛም የተለየ አይደለም። ምናልባትም ልዩነቱ ወላጅ ለልጁ የሚሰይመው ስም በሀሳብ ብዛት” የጭንቅላት ጸጉር እስኪመለጥ ድረስ ለጭንቅት አለመዳረጉ ነው።

ማንም ወላጅ ለልጁ ስም ሲያወጣ፣ ከሌላው የማህበረሰቡ አባል ደስ የሚለውን ስም መርጦ ሊለይም ይችላል። ለምሳሌ “አበበ” በሚል ስም የሚጠሩ በተለያዩ የእድሜ ክልል የሚገኙ ሰዎች

ቢኖሩ ካለማስነቁም በላይ፣ ማንም ወላጅ የልጅ ስም ተነጠቀ ብሎ ዱታ ነኝ አይልም። አያስነሳም እንጂ ጠብ ቢያስነሳ ኖሮ፣ በስም መነጣጠቅ ከሚመጣው ጠብ ይልቅ ንዴትና ቁጣን የተሸከሙ የሚመስሉ ስሞች አተካራና የእሰጣገባ ፋይል ባስከፈተ ነበር። ሸንቁጤ፣ ድፋባቸው፣ እርገጤ፣ ውቃቸው፣ ቅጣውና ደምሳሽ የመሳሰሉት ስሞች ያለበቂ ምክንያት ይሰየማሉ። በሌላ በኩል ደግሞ እንደ ነገስታት፣ አፈንጉስና ሻምበል የመሳሰሉ ስሞች ደንብን መሰረት አድርገው የተሰየሙ ይመስላሉ።

ወደ ድርሰት አለም ስንመጣ ሁኔታው ሁሉ ከዚህ የተለየ ነው። ጥሮ ተጣጥሮ፣ ለፍቶና ማስኖ የራስን አዲስ ታሪክ፣ አዲስ ነገር፣ አዲስ ገፀ ባህሪ፣ አዲስ መቼት ብሎም አዲስ ርእስ መፍጠር የግድ ይሆናል። ወጥ የሆነ አዲስ የድርሰት ርዕስ ደግሞ በዋሃ ፈዛዛ ወይም በአቦ ሰጡኝ የሚሰየም ሳይሆን፣ ረጋ ብሎ በማጤን ጫን ያለውን የሀሳብ ምጥ አምጦ ደህና ነገር መገላገልን ይጠይቃል። የልጅ ስም ሲወጣ ስሙ ደስ ቢል ደስ ባይል ደንታው የወላጅ፣ ግፋም ቢል የቤተሰብ ብቻ ነው። አውጪው በምንም መልኩ በማንም ዘንድ ተጠያቂነት የለበትም።

አንድ ደራሲ ለድርሰቱ ስም ሲያወጣ ግን የራሱ የደራሲውም፣ የአንባቢውም፣ የሃያሊውም፣ በአጠቃላይ የሁሉም ደንታ ነው። ደራሲው አስቦና ተጨንቆ ለሁሉም የሚገባና የሚስማማ ስም እስካልሰጠ ድረስ ጥያቄ ይቀርብበታል፤ ወቀሳም ይሰነዘርበታል። እንዲያም ሲል ተቀባይነትን ያጣል።

ደራሲ “አይጥ ወልዳ ወልዳ ጅራቷ ሲቀር ሲጥ አለች” እንደሚባለው፣ ድርሰቱን ጽፎ ጽፎ የሚስማማ ርእስ ከመስጠት ደረጃ ላይ ሲደርስ አይነ ይፈጣል። አይወርዱ ወርዶ፣ አይወጡ ወጥቶ፣ የርዕስ መንጋ ይደረድራል። በአማራጭነት ከቀረቡት መካከል መለስ ብሎ እያንዳንዱን ርዕስ ሲፈትሽ ግን፣ “ውሃ ቢወቅጡት እምቦጭ” እንደተባለው ይሆንበታል። ከዚህ ችግር ለመዳን አንድ ደራሲ የድርሰትን ርዕስ ለመሰየም ከመነሳቱ በፊት፣ የድርሰት ርዕስ ሲሰየም ምን ምንም ጉዳዮች ትኩረት ሊሰጣቸው እንደሚገባ መረዳት ያስፈልገዋል።

(ከፋንታሁን እንግዳ፣ 1990።ገዢ ተውኔት/ተሻሻሎ የተወሰደ/)

መመሪያ አንድ :- ከላይ በቀረበው ምንባብ መሰረት ለሚከተሉት ጥያቄዎች ከተሰጡት አማራጮች መካከል ትክክለኛ መልስ የያዘውን ፊደል ብቻ መርጠህ/ሽ በመልስ መስጫው ክፍት ቦታ ላይ ጻፍ/ፊ።

-----1. “ አይወርዱ ወርዶ፣ አይወጡ ወጥቶ... የተባለው ከሚከተሉት ውስጥ ለየትኛው ጉዳይ ነው?

- ሀ. ለልጅ ስም ለማውጣት
- ለ. ልጅ ለማሳደግ
- ሐ. ድርሰት ለመጻፍ
- መ. ድርሰትን ለመሰየም

-----2. “...የእሳጥአገባ ፋይል...” ተብሎ የተገለፀው ምንድን ነው?

- ሀ. ክርክር
- ለ. ሙግት
- ሐ. ውይይት
- መ. ጭቅጭቅ

-----3. በሁለተኛው አንቀጽ መሠረት ትክክለኛው የትኛው ነው?

- ሀ. የሰው ማንነቱ በስሙ ብቻ ይታወቃል።
- ለ. የሰዎች ስምና ምግባር ስምና ወርቅ ናቸው።
- ሐ. የሰዎች ስምና ምግባር አራምባና ቆቦ ናቸው።
- መ. በሰዎች ስምና ምግባር መካከል ግንኙነት አለ።

-----4. በሶስተኛው አንቀጽ ላይ በቀረበው ሀሳብ መሰረት ሰው አምጦ መውለድ ያለበት ----- ነው።

- ሀ. የልጅ ስም
- ለ. የድርሰት ርዕስ
- ሐ. የራሱን ልጅ
- መ. መልሱ የለም

-----5. ከሚከተሉት ሃረጎች መካከል አንዱ “የርዕስ መንጋ” የሚለውን አገላለጽ ሊተካ ይችላል?

- ሀ. ብዙ ርዕስ
- ለ. አማላይ ርዕሶች
- ሐ. የርዕስ ድረታ
- መ. የርዕስ ሃብት

-----6. “በአማራጭነት ከቀረቡት ርዕሶች መካከል መለስ ብሎ እያንዳንዱን ርዕስ ሲፈትሽ ግን፣ ‘ውሃ ቢወቅጡት እምቦጭ’ እንደተባለው ይሆንበታል።” ከሚለው አገላለጽ ጋር የማይስማማው የትኛው ነው?

- ሀ. አንዱም ርዕስ አንጀት አያርስ
- ለ. አንዱም ርዕስ የልብ አያደርስ
- ሐ. አንዱም ርዕስ እንከን አይወጣው
- መ. አንዱም ርዕስ ውሃ አያነሣ

-----7. ፅሁፉ ከየትኛው የድርሰት አይነት ሊመደብ ይችላል?

- ሀ. ገላጭ
- ለ. አመዛዛኝ
- ሐ. ተራኪ
- መ. ስዕላዊ

-----8. ከሚከተሉት ሃሳቦች መካከል አንዱ በምንባቡ መሰረት ትክክል ነው።

- ሀ. የድርሰት ርዕስ ለልጅ ስም ከማውጣት የበለጠ አስጨናቂ ነው።
- ለ. ለድርሰት ስያሜ መስጠት ለልጅ ስም የመስጠትን ያህል ያስጨንቃል።
- ሐ. የድርሰት ርዕስ መፈለግ እምብዛም ባያስጨንቅም፣ ራሱ በራ ያደርጋል።
- መ. የልጅ ስም ማውጣት የድርሰት ርዕስ ከመስጠት የበለጠ ያስጨንቃል።

-----9. “በሃሳብ ብዛት የጭንቅላት ጸጉር እስኪመለጥ ድረስ ለጭንቅት አይዳርግም።” ሲል-- -- ማለቱ ነው።

- ሀ. አያሳዘንም
- ለ. አያበሳጭም
- ሐ. አያስረጅም
- መ. አያስጨንቅም

-----10. የድርሰት ርዕስና የሰው ስም የሚመሳሰሉት በምንድነው?

- ሀ. በስያሜነታቸው
- ለ. በተወራራሽነታቸው
- ሐ. በአዲስነታቸው
- መ. በመልእክት አዘልነታቸው

-----11. ከሚከተሉት ውስጥ በምንባቡ መሰረት አንዱ ከሌሎቹ ልዩ ነው?

- ሀ. ደምሳሽ
- ለ. ሻንቦል
- ሐ. ድፋባቸው
- መ. ውቃቸው

-----12. “አይጥ ወልዳ ወልዳ ጅራቷ ሲቀር ሲጥ አለች” ይህ አባባል በምንባቡ የተነገረው ምንን ለማመልከት ነው?

ሀ. የአንድ ስራ መጨረሻ ቀላል መሆኑን ለመግለፅ

ለ. የአንድ ስራ መጀመሪያው ከባድ መሆኑን ለመግለፅ

ሐ. የአንድ ስራ መጨረሻ ከባድ መሆኑን ለመግለፅ

መ. የአንድ ስራ መጀመሪያ ቀላል መሆኑን ለመግለፅ

-----13. ወላጅ የልጅ ስም ተነጠቀ ብሎ ዱታ ነኝ አይልም...” በሚለው ውስጥ የተሰመረበትን አገላለጽ ሊተካ የሚችለው _____ ነው።

ሀ. ያዙኝ ልቀቁኝ

ለ. ጨካኝነትን ቀሙኝ

ሐ. እድለ ቢስ

መ. እዳ ተሜዳ

ምንባብ ሁለት

መመሪያ ሁለት፡-ከዚህ በታች በቀረበው ምንባብ ውስጥ ከተራ ቁጥር 14 እስከ 25 ያሉ ባዶ ቦታዎችን ከምንባቡ በላይ ከተዘረዘሩት ቃላት መካከል ተስማሚውን በመምረጥ በባዶ ቦታው ላይ ጻፉ።

ተዛምቶ	በቦታው	ሳይደርስ	በሽታ	ባክኖ	በር
መፍክር	አሳልፎ	ቀጠሮ	በዘልማድ	አቅዶ	መውጣት
ማንቃቃት	ዘግይቶ	ማነቆ	እንዳይቆይ	ቀጠሮ	መገለጫ

ማናቸውም ተግባራት የሚከናወኑት በተወሰኑላቸው የጊዜ ገደብ ውስጥ ነው። ጊዜ ወርቅ ስለሆነ የተግባራት ማከናወኛ ሳይሆን(14) ----- የሚቀር ጊዜ ሊኖር አይገባም። ይሁን እንጂ የጊዜን ወርቅነት ያልተረዱ ሰዎች ወርቁን ከንቱ ሲያደረጉት ይስተዋላል። በተለይ በእኛ ሀገር በጊዜ ላይ በቂ ግንዛቤ የሌላቸው ሰዎች ቁጥር ቀላል አይደለም። በዚህ ምክንያት "የሀበሻ ቀጠሮ" የሚል አባባል የሀገራችን መገለጫ እየሆነ መጥቷል።

ጊዜን በተለያዩ ተግባራት በመመደብ(15) ----- የመንቀሳቀስ ሂደት አልተለመደም። በርካታ ጉዳዮች(16) ----- ሲከናወኑ ይስተዋላል። ይህ አሰራር ደግሞ በግላዊና በማህበራዊ ጉዳዮች(17) ----- ይሆናል። ጓደኛዎች ለጋራ ጉዳያቸው ለሚውል ጊዜ እኩል ትኩረት አይሰጡም። አንዱ ከተያዘው ቀጠሮ ቀድሞ በቦታው ይገኛል። ሌላው ደግሞ ሰዓት አሳልፎ ይመጣል። አንዳንድ ደግሞ በተመቸው ሰዓት ዘና ብሎ ይመጣል። አንዳንድ ማጭራሽን ይቀራል።

የእድር አባላትን በአንድ ሰዓት ለማግኘት የተያዘ የስብሰባ ቀጠሮ አራት ሰዓት ሲጀመር ማየት፣ በምሳ ሰዓት ይደርሳል የተባለ ሙሽራ እንግዶችን እስከ አስር ሰዓት አንዳንድም ለምሳ የተጠረውን እስከ እራት ሰዓት(18) ----- የተለመደ ሁኗል። በመንግስት መስሪያ ቤቶችም ይኸው(19) ----- ይታያል። ሶስት ሰዓት ሊጀመር የተያዘ የስብሰባ ቀጠሮ አንድ ሰዓት ዘግይቶ ሲጀመር ፣ የስራ ሰዓት አክብረው የሚገቡ ሰራተኞች የመኖራቸውን ያህል

የስራ ሰዓት አሳልፈው የሚገቡና መውጫ ሰዓት(20) ----- የሚወጡ ሰራተኞች መኖራቸው የተለመደ ሁኗል።

በትምህርት ቤቶች አካባቢም "ማርፈድ የስፍና ምልክት ነው።" የሚል(21) ----- በየትምህርት ቤቶች አጥርና ግርግዳ ላይ የተፃፈ ቢሆንም በሽታው(22) ----- ፈታኝ ችግር መሆኑን በትምህርት ቤት መግቢያ ሰዓት በትምህርት ቤቶች(23) ----- ላይ ቆም ያለ ሰው የሚያስተውለው እውነታ ነው።

ይህ በዘርፉ የሚታየው የጊዜ አጠቃቀም ጉድለት ደግሞ በድህነት እና በኋላቀርነት ውስጥ(24) ----- ምክንያት ይሆናል። ስለዚህ እያንዳንዱ ዜጋ ጊዜ ወርቅ መሆኑን ተገንዝቦ የጊዜ አጠቃቀም ላይ የሚታየውን ችግር ለማስወገድ(25) ----- አቋም መያዝ ያስፈልጋል።

ምንጭ- ከአዲስዘመን ጋዜጣ ተሻሽሎ የተወሰደ ቅፅ 19 ቁጥር 21

አባሪ 2፤ የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም መለኪያ መጠይቅ

ትምህርት ቤት-----

ጥያቄው የተሞላበት ቀን-----

ጥያቄውን ለመሙላት የወሰደው ሰዓት-----

የተፈታኙ መለያ ቁጥር-----

ፆታ-----

ከዚህ በታች የቀረቡት ሀሳቦች የተማሪዎችን የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀምን የሚመለከቱ ናቸው። ከተሰጡት አምስት አማራጮች መካከል በየትኛው ደረጃ እንደምትስማሙ የ "X" ምልክት በማድረግ አመልክቱ።

ውድ ተማሪዎች፡- የዚህ ፅሁፍ መጠይቅ ዋና ዓላማ አንተ/አንቺ በአማርኛ ቋንቋ የቀረብን ፅሁፍ/ምንባብ በምታነቢበት/በት ወቅት የምትጠቀሚውን/ውን የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም ምን እንደሚመስል ለማወቅ ታስቦ ብቻ የተዘጋጀ ነው። በመሆኑም የሚሰብሰበው መረጃ ከምርምሩ ዓላማ ውጭ ለሌላ አገልግሎት አይውልም። ጥያቄዎችን በፅኑና አንብቦሽ/ህ ምላሽ እንድትሰጩኝ/ጠኝ ስጠይቅ ከወዲሁ ለመልካም ትብብርሽ/ህ ከልብ አመሰግናለሁ።

መመሪያ፡-ከዚህ በታች በሰንጠረዥ ከተዘረዘሩት በአማርኛ ቋንቋ የቀረቡ ፅሁፎች በማነበብ ወቅት የምትጠቀሙበት/ምበት ከሆነ በምን ያህል ደረጃ እንደምትጠቀሙበት/በት የሚያሳዩ አምስት አማራጮች ተቀምጠዋል።ከተቀመጡት አማራጮች ለአንቺ/አንተ የሚስማማውን አንዱን ብቻ ምረጧ/ጥ። ለአንድ ጥያቄ ከአንድ መልስ በላይ መምረጥ አይቻልም።ከ1-5 ያሉትን አማራጮች በቁጥር የተወከሉ ሲሆን ቁጥሮቹም የሚከተሉትን ትርጉም ይወክላሉ።

- 1 ፈፅሞ አልተገብረውም
- 2 አልፎ አልፎ እተገብረዋለሁ
- 3 አንዳንድ ጊዜ እተገብረዋለሁ
- 4 አብዛኛውን ጊዜ እተገብረዋለሁ
- 5 ሁልጊዜ እተገብረዋለሁ

መልስ ስትመረጧ/ጥ ለአንቺ/አንተ ከሚስማመውን ቁጥር ስር የ "X " ምልክት አድረግ/አድርገ፡
:

ተራ ቁጥር	የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም	አማራጮች				
		1	2	3	4	5
1	በማንበብት ወቅት የማንበብትን ዓላማ ተገንዝቤ አላማዬን ለማሳካት አነባለሁ።					
2	አንድን ፅሁፍ በማንበብት ወቅት ምን እንዳነበብኩ ለመገንዘብ እንዲረዳኝ ማስታወሻ እይዛለሁ።					
3	አንድን ፅሁፍ በማንበብት ወቅት ምን እንዳነበብኩ ለመገንዘብ እንዲረዳኝ ስለማነበው ፅሁፍ ቀድሜ ምን እንደማውቅ አስባለሁ።					
4	አንድን ፅሁፍ ከማንበቤ በፊት የፅሁፉ ይዘት ምን እንደሆነ አጠቃላይ ፅሁፉን ለመቃኘት እሞክራለሁ።					
5	አንድን ፅሁፍ በማንበብት ወቅት ሲከብደኝ ምን እንዳነበብኩ ለመረዳት እንዲያግዝኝ ጮህ ብዬ አነባለሁ።					
6	የማነበው የፅሁፍ ይዘት እኔ ከምፈልገው ዓላማ ጋር የሚሄድ መሆኑን እና አለመሆኑን እመረምራለሁ።					
7	በማንበብት ወቅት ምን እንደተገነዘብኩ እያረጋገጥኩ በጥንቃቄ እና በዝግታ አነባለሁ።					
8.	በአሮምኛ ቋንቋ የተጻፈ ፅሁፍን አንብቤ ለመረዳት የምጠቀምባቸውን የማንበብ ብልሃቶች በአማርኛ ቋንቋ የተጻፈ ፅሁፍንም አንብቤ ለመረዳት እጠቅምባቸዋለሁ።					
9	በማንበብት ወቅት ትኩረቴን የማጣ ከሆነ ወደ ኋላ ተመልሼ በማንበብ እንደገና ወደ ትኩረቴ ለመመለስ እሞክራለሁ።					
10	ለማስታወስ እንዲረዳኝ በምንባቡ ውስጥ ጠቃሚናቸው ብዬ የማስባቸውን መረጃዎች አከባለሁ ወይም አስምራለሁ።					
11.	አንድን ፅሁፍ ከማንበብት ዓላማ አንጻር የንባብ ፍጥነቴን አስተካክላለሁ።					
12	በማንበብት ወቅት የትኛውን ሀሳብ በትኩረት ማንበብ እንዳለብኝ እና የትኛው ደግሞ ትኩረት ሳልሰጥ ማለፍ እንዳለብኝ አለያለሁ።					
13	ምን እንዳነበብኩ ለመገንዘብ እንዲረዳኝ እንደ መዘገብ ቃላት ያሉ አጋዥ የማጣቀሻ መሳሪያዎችን አጠቀማለሁ።					
14	የማነበው ፅሁፍ እየከበደብኝ ሲመጣ አንብቤ ለመረዳት እንድችል የበለጠ ትኩረት ሰጥቼ በማንበብ ለመረዳት እሞክራለሁ።					
15	ስለማነበው ፅሁፍ ግንዛቤዬን ለመጨመር ስዕል፣ ሰንጠረዥ እና ግራፍ አጠቀማለሁ።					
16	በማንበብት ወቅት በየመሃሉ ቆም እያልኩ ከፅሁፉ ምን እንደተገነዘብኩ					

	አስባለሁ።					
17	ምን እንዳይነበብኩ የበለጠ ለመገንዘብ እንዲረዳኝ አውዳዊ ጠቋሚዎችን እጠቀማለሁ።					
18	ምን እንዳይነበብኩ የበለጠ ለመገንዘብ እንዲረዳኝ የተረዳሁትን ሀሳብ በራሴ አባባል እገልጻለሁ።					
19	ምን እንደነበብኩ ለማስታወስ እንዲረዳኝ ሰላነበብኩት ሀሳብ በአዕምሮዬ ምስል ለመፍጠር እሞክራለሁ።					
20	የማነበውን ዕሁፍ ለመረዳት ከጓደኞቼ ጋር እወያያለሁ።					
21	በማነበው ዕሁፍ ውስጥ የቀረበን መረጃ ሂሳብ በሆነ መልኩ የመተንተን እና የመገምገም ስራ አከናውናለሁ።					
22	በማንበበት ወቅት በዕሁፍ ውስጥ የሀሳቦችን ዝምድና ለመፈለግ ወደ ፊት እና ወደጎሳ በመላለስ አነባለሁ።					
23	በምንባቡ ውስጥ አዳዲስ መረጃዎች በሚገኙት ወቅት አዲሶቼን መረጃዎች በትክክል መገንዘቤን ለማረጋገጥ እሞክራለሁ።					
24	የማነበው ምንባብ ይዘቱ ምን እንደሆነ ለመገመት እሞክራለሁ።					
25	የማነበው ዕሁፍ ከባድ እየሆነ ከመጣ ግንዛቤን ለመጨመር ምንባቡን ደጋግሜ አነበዋለሁ።					
26	ስለማነበው ምንባብ እራሴን ጥያቄ በመጠየቅ የማነበው ይዘት መረዳቴን አረጋግጣለሁ።					
27	ቀድሜ ርዕሱን በማየት ስለዕሁፍ የሰጠውት ግምት ትክክልና ስህተት መሆኑን እያረጋገጥኩ አነባለሁ።					
28	በማነበበት ጊዜ የማላውቃቸውን ቃላት እና ሀረጎች ትረጉም ከአውዳቸው እገምታለሁ።					
29	በማነብበት ጊዜ ከአማርኛ ወደ ኦሮምኛ እተረጎማለሁ።					
30	በማነብበት ጊዜ መረጃዎችን በአማርኛ እና በኦሮምኛ ቋንቋዎች አስባለሁ።					

የግንብ ብልሃቶች አጠቃቀም መጠይቅ የኦሮምኛ ቅጽ

Yuunivarsiitii Addis Ababaa
Kolleejjii Namoomaa, Qo'annoo Afaanii, Joomaaliizimiifi Quunnamtiitti
Muummee Afaan Amaaraa, Ogbarruufi Fookloori
Sagantaa eeb-booda
Bargaafii maddaallii itti fayyadama dandeettii dubbisuu

Mana Barumsaa-----

Guyyaa bargaafiin guutame-----

Bargaafii gutuudhaaf yeroo itti fudhatee-----

Lakkoofsa eenyummeessaa qoramaa-----

Saala-----

Kabajamtoota baratoota:- kaayyoon mummeen bargaafii kanaa ati barreeffama Afaan Amaaraatiin barreeffame yeroo dubbiftu tooftaa akkami akka fayyadamtu beekudhaaf qofa kan qophaa'ee dha. Kanaafuu, odeeffannoon walittii qabamu kaayyoo qorrannichaan ala kaayyoo biraatiif hin oolu. Gaafiwaan armaan gaditti eraman sirritti ega dubbiftee booda deebi akka keenitu kabajaan sigaafadha. Odeeffannoo keennudhaan waan nagargaarteef galatoomi jechuun barbaada.

Qajeelfama:- Yaadoota gabatee armaan gadii keessattii barreeffama Afaan Amaaraatiin barreeffame yeroo dubbiftu tooftaawwaan tuqaman itti fayyaadamta taanaan hagam akka itti fayyadamtuu kan ibsan filannoowaan shan eeramaniru. Filannoowwan dhiyaatan keessaa kan siif mijatu filadhu. Gaafi tokkoof deebii tokkoo ol filachuun hindanda'amu. Filannoowaan 1-5 jiran lakkoofsan kan bakka bu'an yeroo ta'u yaada bakka bu'anis akka armaan gaditittii dhiyaataniru.

1. Gonkumaa hinraawwadhu
2. Darbee darbeen raawwadha
3. Yeroo tokko tokkon raawwadha
4. Yeroo baay'ee nan raawwadha
5. Yeroo hunda nan raawwadha

Yeroo deebii deebistan lakkoofsa filannoo siif mijatu jala mallattoo 'x'kaa'i.

T/L	Toftaawwan barreeffama dubbisuu	Sadarkaa itti fayyadama toftaa				
		1	2	3	4	5
1.	Yeroon dubbisuu kayyoo dubbisuuf hubadhee kayyoo koo galmaan gahuuf nan dubbisa.					
2.	Barreeffama tokko yeroon dubbisu maal akkan dubbise akka qayyabadhuu akka nagargaaruf yaadannoo nan qabadha					
3.	Barreeffama tokko yeroon dubbisu maal akkan dubbise akka nagargaaruf waa'ee barreeffama ani dubbisu dursee maal akkan beeku nan yaada					
4.	barreeffama tokko dubbisun dura barreeffamicha waa'ee maalii akka ta'e ilaaluf barreeffamicha hundarra deemeen ilaala					
5.	Barreeffamaa tokko yeroon dubbisuu yoo natti ulfaatee waanaan dubbisee hubaachuudhaaf akka na gargaaruu sagaalee koo olkaaseen dubbisa.					
6.	Qabiyeen barreeffama ani dubbisu kaayyoo ani barbaadu wajin damuufi deemuu dhiisuu isaa nan xinxala					
7.	Yeroon dubbisu maal akkan hubadhee mirkaneessaa ofeeggannoofi suuta jedheen dubbisa					
8.	Mala barreeffamaa afaan oromootiin barreeffamee dubbisee hubaachudhaaf itti fayyaadamu barreeffama afaan Amarraatiin barreeffamees dubbisee hubaachuudhaaf ittiin fayyadama					
9.	Yeroon dubbisu xiyyeeffannoo koo dhabnaan dubatti dabi'ee dubbisudhaan gara xiyyeeffannoo kootitti deebi'uu nan yaala					
10.	Yeroon dubbisuu yaadachuudhaaf akka na gargaaruu dubbisa keessatti ni fayyaadu jedhe kanaan yaadu jalaan saraaraa					
11.	Haala saffisa dubbisa kooti kaayyoo barreeffama tokko dubbisu wajin walan simsiisa					

12.	Yeroon dubbisuu yaada kam xiyyeeffannoon akkan dubbisuu qabuufi yaada kam ammo otoo xiyyeeffannoo itti hinkeennin darbuu danda'u addaan baasee nan beeka					
13.	Maal akkan dubbisu hubachuudhaaf akka na gargaaru kitaaboota gargaartuu kan akka galmees jechootaati nan fayyadama					
14.	Bareeffamni ani dubbisu yoo nattii ulfaachaa dufe, dubbisee hubachudhaaf akkan danda'u caalaatti xiyyeeffadhee dubbisudhaan hubachuu nan yaala					
15.	Wa'ee barreeffamma dubbisuu hubaannoo koo dabaluuudhaaf fakkii, gabaatee fi daanaa/giraafii nan fayyadama.					
16.	Yeroon dubbisu dubbisaa otoon jiruu giddu gidduutti dhaabbachaa barreeffamarra maal akkan hubadhee nan yaada					
17.	Wantan dubbisee siriitti hubaachuudhaaf akka na gargaaruuwabiiwwan adda addaa nan fayyadama					
18.	Maal akkan dubbise caalaatti akkan hubadhu akka nagargaaruf yaadan hubadhe jechoota kiyaan nan ibsa					
19.	Maal akkan dubbise yaadachuudhaaf akka nagargaaruf waanan dubbise sammuu koo keessatti fakkii uumuuf nan yaala					
20.	Wantan dubbisuu siriitti hubaachuudhaaf hiriyyoota koo wajjin nan mari'adha Odeeffannoo barreeffama keessattii dhiyaate nan qeeqa, nan					
21.	qaacceessaa, nan gamaagamas					
22.	Yeroon dubbisu hariiroo yaadoota barreeffama keessatti jiran ilaaluf yeroo tokko gara dubaa yeroo bira ammo gara fulduraatti deemeen dubbisa					
23.	Barreeffama keessatti yeroo odeeffannoo haaraan na mudatan odeeffannoowwaan haaraa sana sirnaan hubachuu koo mirkaneesuuf nan yaala					
24.	Barreeffamicha ani dubbisu qabiyyeen isaa maal akka ta'e mata duree isaa ilaalee tilmamu nan danda'a					
25.	Barreeffamni dubbisaa jiruu cimaa yoo demee hubannoo kiyya dabaluuuf irra deddeebi'een dubbisa					
26.	Gaafiwwan dubbisa wajjiin walqabatani ka'an deebisuu danda'uu koo mirkaneessuuf ofan gaaffadha					
27.	Mata duree dursee ilaaludhaan waa'ee barreeffamichaa					

	tilmaamni kenname sirrii ta'uufi ta'uu dhisuusaa mirkaneessaan Dubbisa					
28	Yeroo barreeffama tokko dubbisu hiika jechootafi jechoota digalaa haaraatiif galtee isaanirraa ka'ee nan tilmaama					
29	Yeroon dubbisuu Amariiffaa gara Afaan Oromootti nan hiika					
30	Yeroon dubbisuu Amariiffaa fi Afaan Oromootiin raga walitiin qabaadha					

የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀም መጥይቅ የእንግሊዝኛው ቅጅ

1. I have a purpose in mind when I read.
2. I take notes while reading to help me understand what I read.
3. I think about what I know to help me understand what I read.
4. I take an overall view of the text to see what it is about before reading it.
5. When text becomes difficult, I read aloud to help me understand what I read.
6. I think about whether the content of the text fits my reading purpose.
7. I read slowly and carefully to make sure I understand what I am reading.
8. I review the text first by noting its characteristics like length and organization.
9. I try to get back on track when I lose concentration.
10. I underline or circle information in the text to help me remember it.
11. I adjust my reading speed according to what I am reading.
12. When reading, I decide what to read closely and what to ignore.
13. I use reference materials (e.g. a dictionary) to help me understand what I read.
14. When text becomes difficult, I pay closer attention to what I am reading.
15. I use tables, figures, and pictures in text to increase my understanding.
16. I stop from time to time and think about what I am reading.
17. I use context clues to help me better understand what I am reading.
18. I paraphrase (restate ideas in my own words) to better understand what I read.
19. I try to picture or visualize information to help remember what I read.
20. To understand the text that I am reading, I try to discuss with my friends. .
21. I critically analyze and evaluate the information presented in the text.

22. I go back and forth in the text to find relationships among ideas in it.
23. I check my understanding when I come across new information.
24. I try to guess what the content of the text is about when I read.
25. When text becomes difficult, I re-read it to increase my understanding.
26. I ask myself questions I like to have answered in the text
27. I check to see if my guesses about the text are right or wrong.
28. When I read, I guess the meaning of unknown words or phrases.
29. When reading, I translate from Amharic into Oromifa.
30. When reading, I think about information in both Amharic and Oromifa.

አባሪ 3: የማንበብ reading, I thin

ትምህርት ቤት-----

ጥያቄው የተሞላበት ቀን-----

ጥያቄውን ለመሙላት የወሰደው ሰዓት-----

የተፈታኙ መለያ ቁጥር-----

ፆታ-----

ከዚህ በታች የቀረቡት ሀሳቦች የተማሪዎችን የማንበብ ግለብቃት እምነት የሚመለከቱ ናቸው። ከተሰጡት አምስት አማራጮች መካከል በየትኛው ደረጃ እንደምትስማሙ የ "X" ምልክት በማድረግ አመልክቱ።

ውድ ተማሪዎች:- የዚህ ፅሁፍ መጠይቅ ዋና ዓላማ አንተ/አንቺ በአማርኛ ቋንቋ የቀረብን ፅሁፍ አንብቦሽ/ህ የመረዳትህን/ሽን ሁኔታ ምን ያህል እንደሆነ የራስሽን/የራስክን ግለብቃት እምነት ለማወቅ ታስቦ ብቻ የተዘጋጀ ነው። በመሆኑ የሚሰብሰበው መረጃ ከምርምሩ ዓላማ ውጭ ለሌላ አገልግሎት አይውልም። ለአንድ ጥያቄ ከአንድ መልስ በላይ መምረጥ አይቻልም። ጥያቄዎችን በፅኑና አንብቦባችሁ ምላሽ እንድትሰጡኝ/ጠኝ ስጠይቅ ከወዲሁ ለመልካም ትብብርሽ/ህ ክልብ አመሰግናለሁ።

መመሪያ:- ከዚህ በታች በሰንጠረዥ ከተዘረዘሩት ሀሳቦች ውስጥ በአማርኛ ቋንቋ የቀረቡ ፅሁፎችን በማነብበት ወቅት ምን ያህል ማከናወን እንደምትችል/ይ የሚያሳዩ አምስት አማራጮች ተቀምጠዋል። ከተቀመጡት አማራጮች ለአንቺ/አንተ የሚስማማውን አንዱን ብቻ ምረጧ/ጥ። ለአንድ ጥያቄ ከአንድ መልስ በላይ መምረጥ አይቻልም። ከ1-5 ያሉት አማራጮች በቁጥር የተወከሉ ሲሆን ቁጥሮቹም የሚከተሉትን ትርጉም ይወክላሉ።

- 1 በጣም አልስማማም
- 2 አልስማማም
- 3 በመጠኑ እስማማለሁ
- 4 እስማማለሁ

5 በጣም እስማማለሁ

መልስ ስትመረጡ/ጥ ለአንቺ/ለአንተ ከሚስማማሽ/ህ ቁጥር ስር የ "X " ምልክት አድረግ/አድርጊ::

ተራ ቁጥር	የማንበብ ግለብቃት እምነት ጥያቄዎች	አማራጮች				
		1	2	3	4	5
1	ማንኛውንም ዕሁፍ አንብቤ መረዳት እችላለሁ::					
2	በአንብቦ መረዳት ክፍተኛ ውጤት አመጣለሁ::					
3	ያለ መምህራ እገዛ ምንባብ ማንበብ እችላለሁ::					
4	በአንድ ምንባብ ውስጥ ዋና ሀሳብ እና ደጋፊ ሀሳቦችን ለይቼ ማውጣት እችላለሁ::					
5	ምንም እንኳን የማነበው ዕሁፍ አሰልጅ ቢሆንም የማነበውን ዕሁፍ አንብቤ መጨረስ እችላለሁ::					
6	አንድን ዕሁፍ ካነበብኩ በኋላ ካነበብኩት ዕሁፍ ላይ ተመስርቶ የሚወጣ ማንኛውንም ጥያቄ መመለስ እችላለሁ::					
7	ስለማነበው ዕሁፍ ትንበያ መስጠት እችላለሁ::					
8	በማንበብ በክፍሉ ውስጥ እጅግ ጠንካራ ከሆኑ ተማሪዎች ውስጥ አንዱ እኔ ነኝ::					
9	ስለ አንድ ርዕስ በቀላሉ መረጃ መጨበጥ እችላለሁ::					
10	ያነበብኩትን የአንድ ዕሁፍ ሀሳብ ጨምቄ ማጠቃለል እችላለሁ::					
11	በማነበው ዕሁፍ ውስጥ የቃላትን ፍቺ ከገቡበት አውድ አንጻር መገመት እችላለሁ::					
12	አንድን ዕሁፍ እያነበብኩ ማሰታወሻ መያዝ እችላለሁ::					
13	በስዕላዊ የሀሳብ ማደራጃዎች (ሰንጠረዥ፣ ግራፍ፣ ስዕል) የቀረበ ሀሳብን አንብቤ መረዳት እችላለሁ::					
14	መረጃ ሰጪ ጽሑፍን በቀላሉ አንብቤ መረዳት እችላለሁ::					
15	በአንድ ዕሁፍ ውስጥ ያለን ዋና ሀሳብ ፈልጌ ማውጣት እችላለሁ::					
16	አንድን ጽሑፍ ያለመምህራ ድጋፍ ማንበብ እችላለሁ::					
17	አንድን ጽሑፍ በማነበበት ወቅት ደራሲው ምን እንደሚያስብ መገመት እችላለሁ::					
18	አንድን ዕሁፍ ካነበብኩ በኋላ የራሴን እይታ መግልፅ እችላለሁ::					
19	በማነበበት ወቅት ጥሩ ስሜት ይሰማኛል::					
20	ያነበብኩትን ማንኛውንም ዕሁፍ መገምገም እችላለሁ::					
21	በማንበበት ወቅት ሳልሰለኝ ማንበብ እችላለሁ::					
22	ተራኪ ጽሑፍን በቀላሉ አንብቤ መረዳት እችላለሁ::					

የማንበብ ግለ-ብቃት እምነት መለኪያ መጠይቅ የኦሮምኛ ቅጂ

Yuunivarsiitii Addis Ababa

Kolleejjii Namoomaa, Qo'annoo Afaanii, Joomaaliizimiifi Quunnantiitti

Muummee Afaan Amaaraa, Ogbarruufi Fookloori

Sagantaa eeb-booda

Bargaafii amantaa of madaallii dandeettii dubbisuu Mana

Mana Barumsaa_____

Guyyaa bargaafiin guutame _____

Bargaafii gutuudhaaf yeroo itti fudhatee_____

Lakkoofsa eenyummeessaa qoramaa_____

Saala_____

Kabajamtoota baratoota:- kaayyoon mummeen bargaafii kanaa ati barreeffama Afaan Amaaraatiin barreeffame ega dubbiftee booda hagam akka siigalu ofuma keetiin dandeettii kee akkamiiti akka of ileatu beekudhaafi. Waan ta'efis, odeeffannoon walittii qabamu kaayyoo qorannichaan ala kayyoo biraatiif hin oolu. Gaafi tokkof filannoo tokko ol deebisuun hin danda'amu. Gaafiwaan armaan gaditti eraman sirritti ega dubbiftee booda deebi akka keennitu kabajaan sigaadha. Odeeffannoo keennudhaan waan nagargaarteef galatoomi jechuun barbaada.

Qajeelfama:- Yaadouta gabatee armaan gadii keessattii barreeffama Afaan Amaaraatiin barreeffame yeroo dufebiftu hagam akka dubbiftuu kan mul'isan filannoowaan shan dhiyaataniru. Filannoowwan dhiyaatan keessaa kan siif mijatu filadhu. Gaafi tokkoof deebii tokkoo ol filachuun hindanda'amu. Filannoowaan 1-5 jiran lakkoofsan kan bakka bu'an yeroo ta'u yaada bakka bu'an yeroo ta' u yadda bakka b'i' anis akka armaan gaditittii dhiyaataniru.

31. Gonkumaa waliingalu
32. Walii hingalu
33. Amma ta'e waliingala
34. Waliingala
35. Baay'eewaliigala

Yeroo deebii deebistan lakkoofsa filannoo siif mijatu jala mallatto `x` kaa `i..

	Gaafiwwan amantaa of madaallii dandeettii dubbisuu	Filannoowwan				
T/L	Gaafii amantaa of madaallii dandeettii dubbisuu	1	2	3	4	5
1	Barreeffama kamiyyuu dubbisee qalbeffachuu nan danda'a					
2	Shaakala barreeffama dubbisanii gaafi deebisuurraatti qabxii olaanaan galmesiisa.					
3	Gargaarsa barsiisaa koo malee dubbisa dubbisuu nan danda'a					
4	Dubbisa tokko keessatti yaada ijoofti yaada gargaartu idaan baasee beekuu nan danda'a					
5	Barreefamii ani dubbisaa jiruu kan nama jibbiisuu ta'us dubbisa jalqabe sana dubbisee nan xumura					
6	Barreeffama tokko egan dubbisee booda gaafiwwan barreeffama dubbise keessaa ba'ankamiyyu nan deebisa					
7	Wa'eebarreeffama dubbisaa jiruuf tilmaama sirrii keennuu nan danda'a					
8	Kutaa keessatti barreeffama dubbisanii hubachuu ilaalate barattoota baay'eeciccimoo keessaa ani isa tokko.					
9	Wa'ee matadureesalphumatti tokkoodeeffannooqabachuu nan danda'a.					
10	Yaada barreeffama dubbise tokko cuunfee gudunfuu nan danda'a					

11	Jechoota barreeffa ani dubbisu keessatti argam hiika isaanii bakka itti galanii ka'ee tilmaamu'a. nan da					
12	Barreeffama tokko dubbisaa yaadannoo qabachuu nan danda'a.					
13	Yaada fakkiwwaniin (kan akka gabatee, giraafii, fakkii) dhiyaatan dubbisee hubachuu nan danda'a.					
14	Barreeffama odeeffaannoo keennan dubbisee salphumatti hubachuu nan danda'a.					
15	Yaada rimee barreeffama tokkoo barbaadee baasu nan danda'a					
16	Barreeffama tokko gargaarsa barsiisa kiyyaan ala dubbisuu nandanda'a.					
17.	Barreeffama tokko yeroon dubbisu barreesichi waan yaadu beekuu nan danda'a.					
18	Barreeffama tokko egan dubbisee booda ilaalcha kiyya ibsuu nan danda'a.					
19	Yeroon dubbisu miira gaariitu natti dhaga'ama					
20	Barreeffama ani dubbise kamiyyuu gamaagamu nan danda'a.					
21	Yeroon dubbisu nuffin ala dubbisuu nandanda'a.					
22	Barreeffama seeneessaa tokko salphaatti dubbisee hubachuu nandanda'a.					

የማንበብ ግለ ብቃት እምነት መለኪያ መጠይቅ እንግሊዝኛ ቅጂ

1. I can understand any text.
2. I get high marks on reading comprehension.
3. I can read without the guidance of my teachers.
4. I can determine main and supporting ideas of texts.
5. I can complete the reading although the text is boring.
6. I can give answer for any question who asks from the text after I read.
7. I can make accurate predictions about the texts I read.
8. I am one of the best in the classroom in terms of reading comprehension.
9. I easily catch the information about one topic.
10. I can summarize the text I read.
11. I can guess the meaning of a word from its context in a reading text
12. I can take notes while I am reading.
13. I can grasp the meaning of text-related images, table or graphics.
14. I can easily understand the expository
15. I can find the main idea of a reading text
16. I can read without the guidance of my teacher.
17. I know what author thinks when I am reading
18. I can define my thoughts clearly after reading.
19. I feel good while I am reading
20. I can evaluate the text I read
21. I don't get bored while I am reading
22. I can easily understand the narrative text

አባሪ can easily understand the na
Scale: Reading comprehension Reliability

አባሪ 5፤ የማንበብ ብልሃት አጠቃቀም መጠይቅ አስተማማኝነት
Scale: Strategy Reliability

አባሪ9831ading, I think about informati
Scale: Self-efficacy Reliability

Reliability Statistics

Cronbach's	N	of
Alpha	Items	
.871	22	

አባሪ4894ተማሪዎች94easily የማንበብ ጥያቄበብ 4easil

ID	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q8	Q9	Q	Q1	Q1	Q	Q14	Q	Q	Q	Q	Q19	Q20	Q21	Q2	Q2	Q	Q2	
	1	2	3	4	5	6	7			10	1	2	13		15	16	17	18				2	3	24	5	
1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	
2	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	1	
3	1	0	1	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	
4	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
5	1	0	1	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	
6	1	0	1	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	
7	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	
8	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	
9	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	
10	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	
11	1	0	0	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	

12	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	
13	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	
14	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	
15	1	1	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
16	1	1	1	0	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	
17	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	0	
18	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
19	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	
20	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	
21	1	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1
22	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
23	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	
24	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	
25	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	1

26	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
27	1	0	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	
28	1	0	1	0	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	
29	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	
30	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	
31	1	0	1	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	0	0	
32	1	0	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	0	1	
34	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	
35	1	1	0	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	
36	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	
37	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	
37	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
38	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	
39	1	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1

40	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	
41	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	0	
42	1	0	1	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	0	1	
43	1	1	1	0	1	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	1	
44	1	0	1	0	0	1	0	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	
45	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	
46	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
47	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1
48	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	
49	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	
50	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	
51	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
52	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	1	
53	1	0	1	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1

54	0	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	1	
55	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	
56	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
57	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
58	1	0	1	0	1	0	0	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	
59	1	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	
60	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
61	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	
62	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	0	
63	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
64	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	1	1	1	
65	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	
66	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
67	0	1	0	1	0	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1

68	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	0
69	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
70	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
71	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1
72	1	0	1	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1
73	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	1
74	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	0
75	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1
76	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
77	1	0	0	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1
78	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
79	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
80	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1
81	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0

82	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1
83	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	1	
84	0	1	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
85	1	0	1	1	0	1	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
86	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1	0
87	0	0	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1
88	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1
89	0	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
90	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0
91	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
92	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	1	0	1	1
93	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0
94	1	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1
95	1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1	0

96	1	0	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	
97	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	
98	1	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	
99	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
100	1	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	
101	1	1	0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	
102	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0
103	1	1	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
104	1	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	
105	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
106	1	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0
107	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0
108	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1	
109	1	0	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	

110	1	0	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1
111	1	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	0	1	1	
112	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	
113	1	0	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	
114	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	0	1	
115	0	1	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	
116	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	
117	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
118	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	1	1	
119	0	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
120	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	
121	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	
122	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1	1	
123	1	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	

124	1	0	1	0	0	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	1	0	0	1	0	1	1	1
125	1	1	0	1	1	0	0	1	1	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
126	1	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	0	0	1	1	1
127	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
128	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
129	0	1	0	1	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	1
130	1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1
131	0	0	1	1	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
132	1	0	1	1	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	1	1	1	1	0	1
133	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	0	0	1
134	0	0	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1
135	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	1
136	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0
137	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1

138	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1
139	0	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	
140	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1
141	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0
142	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1
143	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1
144	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0
145	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
146	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1
147	1	0	1	0	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1
148	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1
149	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1
150	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1
151	1	0	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1

152	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	1	0	
153	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	
154	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	
155	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	
156	1	0	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	
156	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	1	
157	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
159	0	0	0	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
160	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	
161	0	1	0	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	
162	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	
163	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	
164	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	
165	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	

166	0	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1
167	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1
168	1	0	1	1	1	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1
169	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1
170	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1
171	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
172	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1
173	1	0	0	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1
174	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1
175	0	1	0	1	0	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
176	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
177	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0
178	1	0	0	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1
179	1	1	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0

180	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
181	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
182	1	0	0	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1
183	1	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1
184	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1
185	0	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1
186	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1
187	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	1
188	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	1
189	1	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	1	0	1
190	1	0	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1
191	1	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
192	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1
193	1	0	0	0	1	0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	1	1	1

194	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	0	1
195	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1
196	0	0	1	0	0	0	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1
197	0	1	0	1	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
198	1	0	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1
199	0	1	0	1	1	0	0	1	1	0	0	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1
200	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0
201	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
202	1	0	0	1	0	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	1	0	0	0	1	1	1	0
203	1	0	0	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1
204	1	0	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0
205	1	0	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
206	1	0	1	0	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
207	1	1	0	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0

208	1	1	1	0	0	1	0	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0
209	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
210	1	0	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
211	1	1	0	1	1	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	0	1	1
212	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
213	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
214	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1
215	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1
216	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	0	0	0
217	0	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1
218	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	1
219	1	1	0	1	0	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1
220	1	0	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	1	1	1	1	0	1	1
221	1	0	1	0	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	0

222	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1	
223	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	1	
224	1	0	1	1	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1	
225	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	
226	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
227	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	
228	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	
229	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	
230	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	
231	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	
232	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0
233	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	1	
234	1	0	1	1	0	1	1	0	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	
235	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	0	1	

236	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	0
237	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1
238	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0
239	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	1	0
240	1	0	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1
241	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1
242	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
243	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	1	1	1
244	1	0	1	0	1	1	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	0	1	1	0	0
245	1	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1
246	1	0	0	1	0	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1
247	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1
248	1	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1
249	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1

250	1	0	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
251	1	1	0	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1
252	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1
253	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0
254	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	0	1
255	1	0	0	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
256	1	0	0	0	0	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0
257	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1
258	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1
259	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
260	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1
261	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1
262	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1
263	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1

264	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1
265	1	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
266	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	1
267	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
268	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1
269	1	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
270	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1	1
271	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1
272	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1
273	0	0	0	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1
274	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1
275	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1
276	1	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
277	1	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0

278	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0	1	1	1	0	1	1
279	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
280	1	0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1
281	1	0	1	0	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0
282	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
283	1	0	1	1	0	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1
284	1	0	1	1	0	1	0	1	1	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1	1	1
285	1	1	0	1	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	0	0	1	1	1
286	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1
287	0	0	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1
288	1	0	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1
289	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1
290	1	0	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1
291	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1

292	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1
293	1	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1
294	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
295	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1
296	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1
297	1	0	1	0	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0
298	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	1
299	1	0	0	1	0	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1
300	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1
301	1	1	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1	1	1	0
302	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1
303	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1
304	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1
305	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1

306	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0
307	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	1
308	0	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
309	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1
310	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1
311	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1
312	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1
313	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
314	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1
315	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1
316	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1
317	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1
318	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1
319	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1

320	1	0	0	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	1	
321	1	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	1	1	1	
322	1	0	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	
323	1	1	0	0	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	
324	0	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	
325	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	
326	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	
327	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0
328	1	0	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	
329	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1	0	1	
330	1	0	0	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	1	1	
331	0	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	
332	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	
333	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	

334	1	1	0	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	
335	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	
336	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	
337	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	
338	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	0	1	1	
339	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	
340	1	0	0	0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	
341	1	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
342	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	
343	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1
344	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1
345	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	
346	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
347	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	

348	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0
349	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0
350	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
351	1	0	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
352	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1
353	1	0	1	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1
354	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1
355	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1
356	0	0	1	1	0	1	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0
357	1	0	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1
358	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1
359	1	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	0	1	1	0	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1
360	1	0	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
361	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

362	1	0	0	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	
363	1	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	
364	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	
365	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	
366	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	
367	1	0	1	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
368	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	1	1	0	1	0	1	0	
369	1	0	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	1	1	1

አባሪበብ 4እያንዳንዱ4ተማሪ ማሪዳንዱ4easily understand th

ID	Reading Comprehension Result
1	17
2	18
3	18
4	9
5	18
6	18
7	11
8	18
9	19
10	18
11	20
12	19
13	18
14	20
15	22
16	19
17	12

18	25
19	17
20	15
21	18
22	22
23	14
24	22
25	15
26	23
27	18
28	19
29	20
30	23
31	16
32	16
34	17
35	20
36	22
37	20

37	13
38	20
39	18
40	23
41	14
42	16
43	15
44	17
45	18
46	17
47	11
48	14
49	17
50	20
51	4
52	14
53	14
54	14
55	5

56	5
57	8
58	11
59	14
60	6
61	11
62	11
63	8
64	14
65	13
66	6
67	15
68	9
69	4
70	5
71	14
72	13
73	16
74	9

75	18
76	4
77	12
78	5
79	5
80	17
81	10
82	10
83	17
84	6
85	8
86	10
87	14
88	10
89	5
90	5
91	4
92	15
93	9

94	15
95	11
96	17
97	13
98	18
99	11
100	16
101	20
102	10
103	10
104	12
105	5
106	10
107	11
108	15
109	17
110	13
111	16
112	11

113	17
114	18
115	16
116	12
117	12
118	15
119	17
120	21
121	18
122	12
123	17
124	15
125	11
126	15
127	10
128	17
129	12
130	14
131	8

132	15
133	16
134	16
135	12
136	16
137	22
138	15
139	14
140	20
141	15
142	17
143	20
144	20
145	10
146	19
147	14
148	14
149	20
150	19

151	16
152	12
153	13
154	10
155	19
156	17
156	16
157	8
159	8
160	12
161	17
162	13
163	17
164	20
165	14
166	16
167	14
168	14
169	13

170	13
171	9
172	8
173	17
174	13
175	6
176	15
177	12
178	14
179	15
180	20
181	19
182	17
183	13
184	17
185	15
186	20
187	18
188	12

189	12
190	11
191	8
192	13
193	14
194	10
195	20
196	15
197	5
198	14
199	16
200	13
201	13
202	14
203	16
204	12
205	19
206	19
207	17

208	15
209	9
210	12
211	16
212	16
213	11
214	13
215	14
216	16
217	14
218	14
219	19
220	16
221	15
222	17
223	15
224	13
225	16
226	10

227	17
228	12
229	14
230	14
231	13
232	15
233	15
234	14
235	17
236	11
237	16
238	6
239	16
240	16
241	8
242	9
243	14
244	14
245	18

246	13
247	13
248	18
249	20
250	11
251	17
252	18
253	17
254	17
255	20
256	10
257	19
258	16
259	4
260	13
261	18
262	15
263	14
264	15

265	22
266	14
267	12
268	14
269	20
270	14
271	17
272	13
273	14
274	13
275	14
276	12
277	9
278	15
279	8
280	19
281	12
282	8
283	13

284	14
285	15
286	17
287	19
288	18
289	8
290	16
291	15
292	13
293	15
294	11
295	17
296	18
297	16
298	11
299	16
300	19
301	12
302	19

303	14
304	19
305	16
306	13
307	16
308	5
309	20
310	20
311	15
312	14
313	3
314	13
315	18
316	15
317	16
318	20
319	19
320	14
321	15

322	17
323	13
324	19
325	15
326	14
327	16
328	15
329	17
330	16
331	19
332	15
333	14
334	17
335	14
336	12
337	7
338	14
339	14
340	12

341	6
342	9
343	17
344	14
345	12
346	8
347	15
348	14
349	12
350	10
351	21
352	8
353	15
354	21
355	16
356	9
357	15
358	19
359	17

360	10
361	18
362	17
363	18
364	16
365	16
366	18
367	20
368	16
369	15

አባሪዲንግ Comprehension ማንበብ ብልሃት ስርዓት ng Comprehe

ID	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q	Q1	Q	Q2	Q2	Q2	Q2	Q25	Q26	Q2	Q28	Q2	Q3
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	9	20	1	2	3	4			7		9	0
1	4	4	4	3	5	5	5	4	4	5	5	2	5	5	3	5	5	5	5	4	4	2	3	5	4	5	4	5	3	5
2	2	3	5	2	2	3	4	4	4	4	4	3	3	3	5	4	4	4	3	2	3	2	3	3	3	4	2	3	4	4
3	5	5	4	5	5	4	5	4	2	3	3	5	2	3	2	3	2	5	3	5	2	2	5	4	5	3	3	5	5	5
4	1	2	3	4	3	5	5	5	3	4	4	3	4	3	2	3	3	1	2	2	3	4	3	3	5	1	4	3	5	2
5	3	2	3	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	1	3	3	3	4	3	1	3	1	3	3	3	3	2	2	1
6	2	3	3	4	3	2	4	4	3	5	4	3	5	4	5	3	4	4	5	4	3	4	2	2	2	3	1	2	1	1
7	4	4	3	3	2	3	4	3	4	4	4	2	4	2	1	4	2	4	4	3	3	3	4	3	5	2	4	2	5	4
8	3	5	2	4	2	5	5	1	3	5	3	5	3	4	1	4	2	3	4	2	1	4	5	2	4	3	2	3	2	1
9	4	4	3	3	1	2	3	3	3	4	2	2	3	2	2	3	3	2	4	4	2	2	4	3	3	4	3	2	3	2

10	3	5	4	5	3	3	4	3	5	3	4	3	3	4	3	4	2	3	4	4	2	4	3	5	5	3	5	2	2	2
11	1	5	2	3	1	5	4	1	4	2	1	2	4	4	2	4	4	1	2	1	1	4	4	2	1	2	5	4	5	2
12	4	5	5	3	2	2	5	2	5	5	3	3	4	1	2	2	4	3	5	3	3	5	5	4	4	4	3	2	2	2
13	5	4	3	4	3	4	2	2	3	4	5	5	4	5	5	2	3	4	3	4	3	2	5	4	5	4	5	5	3	1
14	5	2	3	4	3	3	3	4	5	4	5	4	5	5	5	4	3	2	3	3	1	2	5	5	5	1	1	5	1	1
15	5	3	3	2	3	3	5	4	5	4	2	3	5	4	2	3	2	5	4	1	3	2	5	3	4	4	4	2	3	3
16	5	5	4	5	3	5	5	4	5	5	5	3	5	4	3	5	5	3	4	3	4	4	4	3	5	5	5	4	3	1
17	4	5	3	5	1	4	5	3	4	5	4	3	1	2	3	2	3	1	3	2	2	2	3	3	3	4	3	3	4	5
18	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3	5	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
19	5	5	5	4	3	2	5	5	3	4	4	3	4	4	5	3	5	3	5	3	3	2	5	5	5	4	5	3	3	2
20	4	4	5	3	1	5	4	4	3	3	3	4	4	2	4	4	4	2	4	3	4	4	3	4	3	4	5	3	4	2
21	5	5	3	5	1	4	5	1	4	4	5	5	4	5	1	4	2	1	5	4	3	3	4	5	5	5	5	5	3	1
22	4	3	5	2	3	5	2	1	5	5	2	3	5	5	1	1	2	4	5	3	2	5	5	3	2	2	2	2	1	1
23	4	5	3	5	4	1	3	5	4	3	3	5	3	3	3	5	4	4	4	3	4	4	5	5	5	4	3	4	4	4

24	5	4	4	5	3	5	4	4	5	3	2	2	5	5	3	4	5	4	2	4	4	3	5	4	5	4	5	4	4	2
25	5	2	3	2	2	5	3	5	5	1	5	4	4	5	2	2	5	4	5	2	5	4	5	4	5	4	5	5	2	2
26	2	2	3	4	3	2	4	4	3	5	4	3	5	4	5	3	4	4	5	3	3	4	3	2	2	3	1	2	1	1
27	4	2	2	3	2	4	5	2	5	3	5	4	3	4	2	5	2	3	4	3	2	3	3	2	4	4	2	4	2	1
28	4	4	4	5	1	5	5	2	5	5	4	1	4	5	1	5	4	5	5	4	4	2	4	4	4	2	4	2	2	2
29	4	4	4	2	2	5	3	4	5	5	4	2	5	4	4	5	4	2	4	5	2	2	4	4	4	5	4	4	5	5
30	5	5	5	4	1	5	4	5	5	1	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	2	5	5	5	5	5	5	5	5
31	5	4	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	4	3	3	3	3	4	4	4	4	4	3	4	4	4
32	5	3	1	3	2	5	5	2	5	4	2	5	3	5	3	4	2	5	5	4	3	5	5	3	3	5	2	3	5	5
34	5	5	4	3	2	2	5	3	3	5	4	3	5	4	5	4	3	5	4	5	5	5	3	5	5	3	5	5	3	1
35	2	5	4	4	5	5	4	2	5	4	4	5	5	4	3	2	3	5	4	5	1	3	5	3	3	3	5	4	5	5
36	4	3	5	4	2	5	5	5	5	5	5	4	5	4	5	4	5	5	5	3	4	3	5	5	5	5	5	4	5	4
37	5	4	5	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	3	5	5	3	5	5	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
37	4	3	5	4	2	5	5	5	5	5	5	4	5	4	5	4	5	5	5	3	4	3	4	5	5	5	5	5	5	4

38	3	3	3	1	2	3	5	3	5	5	5	3	1	3	3	5	2	2	5	3	4	4	4	2	4	3	5	4	2	1
39	5	5	4	1	1	5	5	4	4	5	5	5	4	5	4	5	5	5	4	4	5	4	5	5	5	4	5	5	5	4
40	4	4	5	4	3	3	5	4	4	5	5	5	4	3	3	4	4	4	5	4	3	4	5	3	4	4	2	3	5	4
41	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4
42	5	4	3	3	2	4	4	3	4	1	4	3	5	4	2	4	3	2	4	2	2	4	5	5	5	4	4	3	3	2
43	4	4	5	4	4	3	5	4	4	4	3	3	3	4	3	5	4	3	5	4	3	1	2	5	4	4	3	4	3	5
44	5	4	5	2	3	4	5	1	2	3	5	5	4	5	3	2	3	2	5	4	5	5	2	5	5	3	4	3	3	1
45	4	5	4	4	1	4	4	4	5	5	5	4	3	5	4	4	4	1	4	4	4	4	1	5	5	4	5	4	5	4
46	3	4	5	4	4	1	3	5	3	4	5	5	5	5	5	5	4	3	5	4	3	1	5	3	4	5	4	3	3	4
47	5	5	4	3	1	2	3	3	5	4	3	1	2	3	4	3	4	2	3	3	1	2	5	3	5	2	5	2	3	1
48	5	3	5	5	1	5	5	1	3	2	5	1	1	5	5	1	5	5	5	3	3	1	5	5	4	2	5	2	3	2
49	3	5	5	4	2	5	5	4	5	5	4	2	2	5	2	4	2	5	4	2	4	4	5	5	4	4	5	4	5	2
50	5	4	5	3	4	5	4	4	5	4	4	5	4	5	4	5	5	4	5	5	4	3	4	5	4	5	4	5	4	5
51	3	2	2	3	2	3	3	2	3	2	2	3	1	2	1	2	1	2	3	2	2	3	1	3	2	3	2	2	3	2

52	3	2	5	5	2	3	3	3	4	2	5	5	5	5	5	3	5	3	3	3	3	3	2	3	3	4	2	2	4	3
53	4	4	3	4	3	4	4	4	4	4	4	3	4	3	4	4	3	3	3	2	3	3	4	4	4	3	4	2	2	3
54	4	4	3	4	3	4	4	4	4	4	3	4	3	4	3	4	3	3	4	2	3	3	4	4	4	3	4	2	3	2
55	3	2	3	5	3	5	2	4	1	2	2	3	2	3	3	2	1	2	3	4	4	2	2	3	3	3	2	1	4	1
56	1	1	5	2	5	1	5	1	5	1	4	5	3	2	2	5	2	5	5	2	2	2	1	1	4	1	1	1	1	1
57	3	2	3	4	2	1	5	3	4	5	1	3	4	2	1	2	3	1	2	4	2	5	3	2	5	3	2	4	1	2
58	5	4	3	4	2	4	5	1	3	5	2	1	2	3	1	4	1	5	4	3	1	3	3	2	4	4	3	1	5	4
59	5	3	5	5	1	5	5	2	3	2	5	1	1	5	5	1	5	5	5	3	3	1	5	5	4	2	5	1	3	2
60	3	4	2	5	1	3	2	5	1	4	1	4	5	1	3	2	1	3	2	1	2	4	3	5	1	2	3	4	2	3
61	4	5	4	2	1	3	4	5	1	3	1	5	3	3	3	5	2	1	1	1	1	5	5	5	4	3	5	4	1	2
62	2	3	4	5	2	2	5	2	4	4	4	2	4	3	4	1	4	4	2	5	2	2	2	4	2	4	2	4	2	2
63	5	5	3	2	1	2	2	3	2	4	1	2	2	3	2	3	3	2	2	3	3	3	5	2	4	2	4	3	3	3
64	5	3	5	5	1	5	5	2	3	2	3	2	5	3	3	5	5	1	1	5	5	3	3	1	5	3	4	2	5	3
65	2	3	4	3	1	3	5	4	5	3	1	4	2	5	3	4	3	5	2	3	1	2	5	4	3	5	2	4	5	1

66	5	4	5	1	2	1	1	2	2	5	2	5	5	5	2	1	1	1	5	1	1	1	2	2	1	5	1	2	5	5
67	5	5	3	2	1	4	5	3	4	3	5	3	5	2	4	3	5	3	3	4	1	4	5	4	5	5	4	4	3	1
68	2	4	1	3	5	2	4	3	2	4	4	5	1	4	3	4	2	2	3	4	1	4	4	2	2	1	2	3	2	3
69	2	2	2	2	5	2	2	1	5	2	1	1	5	5	5	1	1	1	1	1	1	1	3	2	5	1	1	1	1	2
70	2	3	2	1	2	1	3	3	4	4	5	4	3	2	1	4	4	3	3	1	4	2	3	1	2	2	1	2	1	3
71	4	5	5	3	3	4	5	4	4	2	4	3	3	5	3	5	4	4	4	2	2	3	4	1	4	3	3	2	4	1
72	5	3	5	5	2	5	5	2	5	5	5	5	2	5	3	2	2	2	2	2	1	2	3	5	5	2	3	2	1	1
73	4	2	5	4	3	5	4	1	4	3	5	5	5	2	2	4	4	3	2	2	5	3	5	5	4	5	4	2	5	5
74	4	3	3	4	1	5	5	1	4	3	2	1	2	4	1	2	2	4	4	2	1	1	5	5	2	3	4	2	1	5
75	3	4	4	5	4	5	4	4	3	5	4	4	5	4	2	4	4	3	4	4	2	3	4	5	5	5	5	5	3	3
76	3	2	1	2	1	3	4	4	3	2	1	1	1	2	3	2	3	2	3	1	1	2	2	2	1	2	1	2	3	3
77	1	2	5	4	3	3	4	4	5	5	3	5	3	2	4	3	5	2	4	3	1	2	2	3	4	3	3	3	3	1
78	3	2	1	2	1	1	1	1	2	5	3	5	2	3	1	2	3	2	1	4	4	4	3	4	4	4	4	2	1	1
79	3	4	3	2	1	4	4	1	4	4	2	2	1	2	1	1	4	1	4	1	5	3	4	1	3	2	1	2	1	5

80	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	3	4	
81	5	3	3	1	2	3	3	2	3	5	2	3	5	5	3	3	1	3	5	2	3	2	2	3	5	3	3	2	2	3
82	2	3	2	4	5	2	4	5	4	4	3	1	2	3	2	3	1	3	2	2	2	3	3	3	4	3	3	4	5	3
83	3	5	3	5	1	1	5	5	5	5	5	5	4	3	4	5	4	3	2	4	5	4	5	4	3	2	5	5	4	3
84	3	2	1	5	3	5	4	3	1	5	2	3	2	5	2	3	1	2	1	2	1	3	1	4	3	2	3	3	5	1
85	1	3	1	4	5	2	3	2	3	1	2	3	5	3	5	4	2	1	5	4	2	4	1	5	3	3	3	1	2	1
86	3	3	3	4	4	5	4	3	3	4	3	1	3	3	3	3	3	4	1	1	1	3	3	3	2	4	4	4	1	4
87	4	5	3	1	3	4	5	1	4	3	3	5	3	5	5	5	1	3	1	2	4	3	2	5	5	4	3	4	4	3
88	4	2	2	2	4	3	2	3	1	4	5	4	2	1	4	5	2	4	1	2	2	4	4	5	5	3	1	3	3	2
89	3	5	2	2	1	3	4	3	4	5	2	2	4	2	1	2	3	3	1	2	1	2	3	2	2	1	2	3	3	2
90	4	3	1	4	1	1	4	1	1	5	1	2	5	5	2	1	1	4	1	4	1	1	2	1	4	4	4	3	1	1
91	1	2	1	4	5	1	2	2	1	2	1	1	2	1	2	3	3	3	3	1	1	1	1	2	2	4	2	3	2	3
92	1	5	5	3	4	3	3	5	5	5	3	5	3	4	4	3	4	4	3	3	4	2	2	3	4	3	3	2	5	5
93	4	3	2	1	1	2	3	3	4	4	1	2	3	3	4	3	1	4	5	3	3	4	2	5	3	4	3	1	2	3

94	3	4	2	4	3	2	3	5	2	4	1	5	5	1	5	2	5	2	4	5	4	3	5	5	5	1	4	5	4	5
95	5	5	4	3	2	5	3	3	2	3	3	2	3	2	3	1	3	2	4	4	2	2	5	5	3	3	4	3	2	1
96	5	5	4	3	1	5	5	4	3	5	3	3	5	3	4	5	5	2	3	3	3	5	5	3	4	5	5	3	2	5
97	3	4	3	2	3	2	3	2	3	4	3	3	4	3	4	3	4	4	3	4	3	4	4	3	4	3	1	4	4	3
98	4	3	4	5	1	5	4	1	4	5	4	5	5	3	3	4	5	5	3	3	5	5	2	5	5	4	3	4	5	4
99	1	3	1	4	1	5	2	3	2	3	5	2	3	5	3	5	4	2	1	5	4	1	5	5	1	5	4	3	3	1
100	1	3	1	4	5	2	3	5	3	5	4	2	1	2	4	3	2	5	4	3	3	3	2	4	5	2	3	5	3	5
101	5	5	4	5	1	3	4	2	3	3	3	2	3	5	2	4	1	5	4	2	2	3	4	4	5	5	1	2	3	2
102	5	5	2	2	2	4	3	1	2	5	2	3	5	4	1	3	3	3	3	2	2	2	3	2	5	5	3	2	1	1
103	4	3	2	1	1	2	3	3	4	4	1	2	4	3	1	3	1	4	5	2	2	3	5	3	4	3	1	2	4	3
104	3	5	5	5	2	5	5	4	5	5	4	2	2	5	2	4	2	5	4	2	2	4	5	5	4	4	5	3	5	2
105	5	4	3	2	4	2	3	3	4	3	1	2	2	5	4	1	4	4	4	3	3	5	3	2	3	2	4	4	5	3
106	5	4	3	2	1	1	3	5	4	4	1	3	2	4	1	2	2	3	2	2	1	2	3	4	4	3	3	5	1	1
107	3	2	4	5	4	4	5	2	3	5	5	2	4	3	4	4	3	2	3	3	5	5	4	5	2	1	3	2	5	5

108	1	3	1	4	5	2	3	2	3	5	2	3	5	3	5	4	2	1	5	4	1	5	5	1	5	4	3	3	3	1
109	2	5	4	1	4	1	5	5	2	5	3	5	2	4	2	2	4	5	4	3	5	3	2	3	2	4	3	5	2	4
110	5	3	3	5	3	5	5	2	4	4	5	5	5	4	3	4	3	4	4	3	4	4	4	5	5	5	4	4	1	2
111	1	5	5	5	5	5	5	5	5	5	2	2	4	4	3	4	5	5	2	4	4	3	5	3	5	4	5	4	4	2
112	5	5	4	5	4	4	5	5	4	5	2	3	2	4	5	4	4	4	4	2	5	5	4	5	5	4	1	4	4	3
113	1	2	3	3	2	1	3	4	2	3	5	4	1	5	1	1	1	4	5	3	3	5	5	5	5	1	1	1	1	5
114	4	4	3	4	4	3	3	4	4	4	5	4	4	4	3	5	3	3	5	5	5	5	3	5	5	4	4	1	5	5
115	3	5	4	3	4	5	4	3	4	5	4	3	5	3	3	2	3	3	2	4	4	2	3	5	5	4	5	4	3	1
116	3	5	4	3	4	5	4	3	4	5	4	3	5	3	3	2	3	3	2	4	4	2	3	5	5	4	5	4	3	1
117	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	3
118	5	5	2	5	3	5	5	2	5	4	5	5	5	4	3	4	5	4	4	3	5	4	5	5	5	5	5	4	1	2
119	3	4	2	3	5	4	5	3	2	5	5	3	5	5	4	1	5	2	3	2	3	1	33	4	5	4	5	3	2	3
120	5	5	5	3	5	5	5	4	5	5	5	4	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
121	3	3	3	5	5	4	4	4	5	4	5	3	4	4	1	2	3	4	5	4	4	4	4	4	4	5	4	4	5	5

122	2	3	4	3	1	3	4	4	5	3	1	4	2	5	3	4	4	3	2	4	1	3	5	4	2	3	2	4	5	1
123	3	5	2	5	3	5	5	2	4	4	5	5	5	4	3	4	2	4	4	3	5	4	5	5	4	5	5	3	1	2
124	4	2	2	3	1	4	4	5	5	4	5	3	1	3	3	5	4	5	5	4	2	3	5	2	4	5	3	4	4	3
125	3	1	2	5	1	3	5	4	1	2	1	3	4	3	4	2	3	4	5	5	5	3	2	1	2	3	5	2	3	4
126	3	4	5	4	4	5	5	4	4	4	3	4	4	3	3	4	4	4	4	3	1	2	3	1	4	3	4	3	4	4
127	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	1	3	3	3	4	4	1	1	2	3	5	2	1	2	1	2	1	2
128	5	1	3	5	1	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	4	4	1	3	5	2	3	4	3	5	5	1	5	4	3
129	4	3	5	3	1	2	5	4	5	4	1	4	2	5	3	4	3	4	2	1	1	2	5	4	3	2	2	4	5	1
130	5	5	4	2	3	4	2	3	1	5	5	4	4	2	5	2	4	3	4	1	3	1	5	4	5	5	3	4	2	2
131	4	1	2	4	5	3	4	1	2	2	1	1	3	4	5	2	4	3	2	1	4	5	1	2	3	3	4	3	1	4
132	5	5	4	2	4	4	5	5	2	5	2	1	1	4	3	4	4	3	4	5	5	4	4	3	2	5	2	4	5	1
133	1	5	5	3	4	3	4	5	5	5	3	3	4	4	4	3	4	4	3	5	4	5	4	3	4	2	2	2	5	4
134	5	3	3	5	3	3	3	4	3	5	3	5	3	3	3	1	2	3	5	4	5	3	3	4	3	5	4	5	5	5
135	4	5	3	2	1	3	4	5	1	5	3	1	5	3	3	5	2	3	1	1	1	1	5	5	5	4	3	5	4	1

136	4	4	4	2	5	5	5	3	5	5	2	5	4	5	4	3	2	5	2	1	2	3	4	5	3	5	3	4	3	4	
137	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	4	2	1
138	4	3	5	2	2	5	5	3	4	2	4	5	2	4	3	4	5	4	4	1	3	5	5	5	3	4	2	5	3	1	
139	3	4	3	4	4	3	3	3	3	5	3	3	4	3	4	3	4	3	3	4	3	5	4	3	5	3	3	3	2	2	
140	4	5	4	5	1	4	5	5	5	4	4	5	5	4	5	4	5	4	4	5	4	4	4	5	5	4	5	4	5	4	
141	4	5	3	3	1	4	5	3	2	3	5	4	5	4	3	5	3	4	3	5	2	5	4	5	5	2	3	4	1	2	
142	5	5	2	5	1	5	5	5	1	4	1	4	5	5	3	5	3	5	4	5	1	5	3	3	2	5	5	5	4	5	
143	5	5	4	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3	5	4	4	5	4	4	4	5	4	2	4	4	4	5	1	
144	5	5	4	5	4	5	5	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	4	5	5	5	5	4	5	
145	5	3	3	1	2	2	3	3	5	5	2	3	5	5	4	2	5	4	3	2	1	2	1	2	3	2	3	2	3	2	
146	4	3	5	4	2	4	4	4	5	5	5	5	5	5	4	4	3	4	4	3	3	4	4	4	4	5	4	5	5	4	
147	5	4	4	3	2	5	3	5	4	5	1	3	4	2	5	5	3	4	2	5	1	1	3	4	2	3	5	4	2	3	
148	5	4	3	4	1	5	5	1	5	5	4	1	5	5	2	4	4	5	1	5	5	4	1	2	1	5	1	2	3	4	
149	4	4	3	5	3	4	5	4	5	4	4	5	4	5	4	4	4	5	5	4	4	5	4	5	4	5	5	5	4	3	

150	3	3	4	5	3	4	5	4	5	3	3	5	4	4	3	5	5	2	4	5	5	5	5	5	4	2	5	4	5	4
151	5	5	4	3	2	2	4	5	3	5	3	4	3	4	2	4	3	2	5	3	2	5	2	5	2	5	5	3	5	5
152	4	4	4	4	1	4	4	4	4	4	4	3	3	3	4	4	3	3	3	2	4	3	4	4	4	3	4	3	4	4
153	3	1	4	2	2	5	3	5	5	3	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	4	4	4	5	4	4	3
154	4	3	4	2	5	5	5	3	5	4	2	4	4	5	4	3	2	5	2	1	2	3	4	5	4	5	3	4	3	1
155	4	4	5	4	2	3	4	1	4	3	3	4	3	4	4	1	3	2	2	3	1	3	4	4	4	3	4	4	4	2
156	4	5	2	3	1	5	5	2	3	5	2	5	1	2	2	3	1	5	2	2	1	4	2	2	3	4	2	2	4	3
156	4	5	4	4	1	3	5	3	4	5	5	5	3	4	3	4	3	2	3	5	4	3	4	4	4	5	5	4	3	4
157	5	5	4	2	4	3	5	5	5	4	4	4	5	5	3	3	3	3	4	3	3	3	4	2	3	3	2	3	4	4
159	2	1	3	5	4	1	2	1	4	3	4	3	1	3	5	3	5	4	5	5	4	1	3	1	2	5	1	3	4	5
160	5	5	5	1	5	5	4	4	4	1	4	5	2	4	2	1	4	2	5	3	2	3	3	4	4	3	4	3	2	1
161	4	4	3	5	2	5	2	4	5	4	5	1	4	4	3	5	2	5	2	5	1	1	4	2	4	3	4	2	3	2
162	2	3	5	5	4	4	4	5	4	4	1	2	1	4	2	4	1	3	3	3	1	3	4	3	3	4	4	3	2	5
163	4	2	2	5	4	2	4	5	3	5	3	2	5	3	2	3	3	4	3	3	5	5	5	3	2	4	4	3	4	4

164	4	3	4	5	2	2	5	1	5	4	3	2	4	5	2	2	4	4	5	3	4	4	3	4	4	5	3	4	3	3	
165	2	1	2	3	3	1	3	2	5	5	2	3	2	5	2	3	4	2	5	2	3	4	5	4	5	5	5	5	4	4	4
166	5	4	3	3	3	3	3	3	4	4	5	4	3	5	5	3	5	5	5	4	4	5	3	2	1	4	5	3	4	5	
167	4	5	2	3	1	5	5	3	2	5	3	5	1	2	2	3	1	3	2	2	4	4	3	3	3	4	2	2	4	3	
168	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	1	1	5	1	1	1	5	5	5	1	5	1	5	5	5	5	5	5	1	1	1
169	4	2	2	5	4	3	5	1	2	5	3	2	1	1	2	1	2	2	3	2	1	2	3	4	5	2	3	3	5	1	
170	5	4	3	3	1	3	5	1	4	1	4	5	5	4	3	4	3	4	5	3	5	3	3	5	3	5	3	5	5	3	
171	4	4	4	5	3	5	5	3	2	4	3	4	3	2	2	4	4	3	2	2	5	3	3	2	5	5	5	4	5	5	
172	2	3	3	4	5	2	5	1	4	4	2	4	3	2	2	5	3	2	1	2	1	1	5	3	3	4	4	1	1	1	
173	3	2	3	5	5	1	2	2	1	3	2	1	5	3	3	2	3	1	4	1	4	1	3	5	4	3	5	2	4	2	
174	5	3	5	5	2	5	4	5	3	4	2	4	3	2	4	2	3	1	1	4	2	2	4	3	4	3	5	2	4	4	
175	5	3	5	4	2	5	5	2	5	5	5	5	2	5	3	2	2	3	2	5	2	3	5	5	2	3	2	1	1	1	
176	5	5	5	5	3	5	5	3	2	5	4	5	5	3	2	4	2	5	5	4	2	5	5	5	4	3	3	3	3	3	
177	5	4	3	4	1	4	5	4	5	5	3	5	4	4	3	5	3	2	2	1	1	1	4	2	3	5	2	2	2	2	

178	5	2	3	5	5	5	2	4	5	2	4	5	2	1	2	1	2	1	2	3	3	4	2	5	5	5	4	3	2	1	
179	2	2	3	5	4	2	3	5	5	5	5	4	5	5	3	4	4	4	5	4	5	5	5	5	4	4	5	3	2	1	
180	4	2	3	4	4	2	2	4	2	2	5	5	5	4	1	2	4	2	1	1	1	2	3	5	4	5	2	3	2	4	
181	5	4	3	4	4	4	5	3	4	4	4	4	4	4	3	3	4	4	3	3	3	4	4	5	4	5	4	3	4	2	
182	5	5	4	2	4	5	5	4	5	5	3	5	5	4	4	5	5	4	2	4	2	4	4	5	4	5	5	4	4	5	
183	5	5	4	5	3	5	5	5	5	4	4	3	2	4	4	4	5	5	3	4	5	4	4	5	5	4	3	1	2	1	
184	1	4	5	3	2	5	3	5	2	4	4	5	3	5	5	5	3	4	3	4	5	4	3	4	5	4	3	3	3	5	
185	3	2	5	5	4	4	3	4	3	4	3	2	5	5	3	5	3	4	4	4	3	2	5	4	5	4	5	4	3	4	
186	4	4	5	5	4	4	5	5	5	4	3	4	4	4	3	3	4	5	4	5	4	5	3	4	4	5	4	4	5	5	
187	4	3	2	2	2	3	4	2	3	4	1	3	4	3	4	3	2	3	2	2	2	4	3	4	3	4	3	3	3	2	
188	4	3	4	4	4	5	4	4	5	5	5	4	4	5	3	4	3	4	4	5	5	4	5	3	5	4	4	3	3	3	
189	4	5	4	1	3	4	5	2	5	5	4	3	3	4	2	4	2	5	2	5	2	5	5	5	5	5	2	5	2	2	5
190	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
191	5	3	2	1	3	4	5	1	4	3	3	4	3	4	2	4	1	2	1	3	4	3	5	5	4	5	3	4	3	1	

192	4	3	5	4	2	5	4	3	3	5	5	5	5	5	4	4	3	4	4	3	3	4	3	3	3	3	5	4	5	5	
193	3	5	5	5	1	5	5	2	3	2	5	3	3	5	5	1	5	5	5	3	3	1	5	3	4	2	5	2	3	2	
194	5	3	4	5	4	3	5	5	1	2	3	5	4	5	1	4	2	5	4	3	4	2	4	3	5	2	1	4	1	1	
195	3	4	2	5	1	5	2	4	5	5	4	4	4	5	2	2	2	5	2	3	1	4	2	5	5	5	4	4	5	1	
196	5	3	5	4	4	5	5	5	4	5	4	2	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	
197	4	2	2	4	5	4	5	2	4	4	1	3	4	4	1	4	3	3	3	3	3	3	3	5	4	3	4	2	2	3	5
198	3	3	3	4	3	5	4	3	3	4	3	1	3	3	3	3	3	5	1	1	1	2	3	3	4	4	4	3	4	4	
199	5	4	5	5	2	5	4	5	3	5	2	4	3	2	4	2	3	2	2	5	2	2	4	3	2	3	3	1	5	2	
200	1	5	2	5	4	3	5	4	5	5	3	2	1	1	2	1	2	2	3	1	1	2	3	4	5	4	3	3	5	1	
201	3	5	5	4	5	5	5	1	5	5	3	5	4	4	3	4	4	5	4	5	5	4	4	5	4	2	5	3	5	2	
202	5	5	3	4	3	5	5	5	4	5	3	5	1	5	3	2	3	5	4	3	2	3	5	4	5	4	3	5	4	3	
203	4	3	5	4	3	5	5	3	3	5	2	2	5	4	1	1	4	5	5	5	2	5	5	4	5	3	5	5	1	2	
204	5	2	4	1	3	2	3	2	3	3	5	4	2	1	2	3	4	2	1	1	1	3	4	3	5	4	4	4	2	1	
205	3	3	3	3	2	3	3	2	3	3	4	3	2	3	3	3	2	3	3	3	2	3	3	3	3	2	3	3	2	2	

206	3	3	3	1	1	5	5	1	5	5	5	5	5	3	1	2	3	3	4	3	3	5	5	5	4	2	1	1	1	1
207	3	3	4	5	4	4	5	5	4	5	5	2	4	3	4	4	3	5	3	3	5	5	4	3	2	4	3	2	5	5
208	4	4	4	3	3	3	4	4	4	4	5	2	4	1	4	2	5	5	3	2	2	2	4	3	3	4	4	1	1	3
209	5	5	4	3	1	5	4	5	3	5	5	5	3	4	2	1	2	3	3	3	5	5	5	4	5	5	3	2	5	5
210	5	5	5	3	5	4	5	4	5	5	5	4	4	3	5	5	3	5	4	3	3	5	4	5	4	5	4	4	4	4
211	4	5	4	5	5	2	5	4	5	3	4	2	4	2	2	3	2	3	22	4	2	2	4	3	5	3	5	2	2	4
212	4	5	3	3	2	3	2	1	2	2	4	3	4	3	2	4	2	2	4	4	3	5	2	3	5	5	2	3	3	3
213	4	3	2	4	4	3	2	5	4	3	3	1	2	3	1	2	4	4	3	4	2	2	1	3	3	2	1	2	3	2
214	4	4	3	3	2	3	4	3	4	4	4	2	4	2	1	4	2	3	4	3	3	3	4	3	5	2	4	2	5	1
215	2	4	5	5	3	5	2	4	3	3	3	4	1	2	1	4	2	5	1	4	2	4	5	5	4	5	4	2	1	4
216	4	2	3	5	3	5	3	2	5	5	3	5	5	5	4	1	5	2	3	2	3	1	3	3	4	5	4	5	3	2
217	4	4	5	5	5	4	5	4	5	5	4	4	4	3	3	2	4	4	4	3	3	4	4	4	4	3	1	3	3	4
218	4	4	5	4	5	4	4	5	4	4	3	4	4	3	3	4	3	4	4	4	5	4	3	4	4	5	4	4	5	5
219	5	5	4	5	4	5	5	3	3	5	3	5	3	5	2	5	5	4	4	4	1	4	3	4	5	4	3	5	3	2

220	5	5	3	2	1	1	3	3	4	4	1	3	2	4	1	2	2	3	4	2	1	2	3	4	4	3	3	5	1	1
221	3	4	4	5	3	5	4	1	4	5	3	3	5	2	5	3	3	4	3	4	4	3	3	5	4	3	2	5	4	3
222	4	3	2	5	5	5	2	5	2	4	5	2	3	1	4	2	4	4	3	2	5	4	5	5	3	5	5	2	1	3
223	3	3	3	1	1	3	5	3	5	5	2	3	2	5	3	5	2	5	2	4	5	4	2	4	3	5	4	1	1	1
224	4	3	5	5	2	3	3	3	3	2	5	5	5	5	5	3	5	3	4	3	3	3	2	3	3	4	2	2	4	3
225	5	3	2	2	2	2	5	3	3	3	4	4	2	3	3	2	3	2	3	1	2	5	1	5	5	4	3	2	1	5
226	4	5	4	5	4	5	5	5	5	5	1	2	3	4	5	5	4	3	2	1	2	3	4	4	3	3	4	5	5	4
227	4	5	5	4	4	5	5	4	4	4	3	4	4	3	3	4	4	4	4	3	5	4	4	3	4	3	4	3	4	4
228	3	4	5	4	4	5	5	4	4	4	3	4	4	4	3	5	4	4	3	4	3	4	3	4	4	4	2	1	3	1
229	5	3	2	3	2	4	2	2	3	4	4	3	2	3	2	4	5	2	2	5	2	3	3	2	4	4	2	4	3	1
230	5	4	5	5	4	4	4	3	3	2	3	2	2	5	5	3	4	3	3	5	3	5	4	5	2	4	2	5	2	3
231	4	5	3	4	4	5	3	5	4	5	3	5	4	5	3	5	4	5	4	1	2	5	2	5	4	5	5	4	4	5
232	2	3	4	3	1	3	4	4	5	3	1	5	2	3	5	3	4	2	3	4	1	2	5	4	3	2	2	4	5	1
233	4	4	5	3	4	5	4	5	5	4	4	4	3	5	3	3	5	4	5	3	4	3	4	4	4	4	4	4	3	5

234	4	3	2	4	5	4	5	2	5	4	4	3	4	4	1	4	3	2	1	3	3	3	4	5	4	3	5	2	2	1
235	4	5	4	3	1	4	5	5	5	5	4	5	5	5	1	3	5	4	4	2	3	3	5	5	5	4	4	3	5	4
236	3	5	3	4	3	3	5	3	4	4	4	5	3	4	3	3	3	2	4	4	5	3	3	3	4	4	4	3	5	3
237	5	5	4	5	1	3	4	2	3	3	2	3	2	5	2	3	1	5	4	2	2	3	4	4	5	5	1	2	3	2
238	2	3	4	1	1	5	5	3	5	5	2	3	1	4	2	5	5	5	5	5	3	5	5	5	5	5	1	2	5	2
239	2	2	2	2	2	2	5	5	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
240	4	5	4	5	5	2	3	4	5	4	3	4	5	4	4	3	3	5	5	4	2	3	5	5	5	5	5	5	5	5
241	4	5	4	5	2	4	5	5	3	5	4	5	2	5	5	5	2	5	4	3	3	5	5	4	5	5	5	4	5	3
242	3	5	4	5	3	3	4	3	5	3	4	3	3	4	3	4	2	3	4	4	2	4	3	5	5	3	5	2	2	2
243	4	2	4	1	4	5	2	2	4	3	4	5	2	2	4	4	3	4	3	3	3	4	4	5	2	5	3	3	2	2
244	1	1	1	2	1	3	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	4	1	1	1	4	5	3	1	1	1	1
245	5	4	5	4	3	2	5	2	3	2	1	2	3	4	5	4	2	3	2	5	4	2	4	3	5	2	2	3	2	2
246	5	4	3	4	5	5	4	4	4	4	4	5	5	5	5	3	4	5	4	3	4	3	2	4	4	3	4	2	3	4
247	4	3	2	3	5	4	5	5	3	5	5	3	5	3	1	3	3	3	2	4	4	5	3	3	4	3	1	4	4	3

248	5	4	3	3	1	4	5	1	4	4	5	5	4	5	1	4	3	1	4	4	3	3	4	5	5	5	5	5	3	1	
249	4	4	4	3	3	3	4	4	4	4	4	5	2	4	1	4	2	4	4	3	2	2	4	3	3	4	4	4	4	1	1
250	5	4	3	5	5	3	5	3	5	5	5	5	5	4	4	5	3	5	5	4	4	4	5	4	3	4	3	3	3	4	
251	4	5	5	5	5	4	4	2	4	5	4	4	3	5	3	4	3	5	4	3	5	4	5	4	5	3	3	4	5	1	
252	3	5	4	5	3	3	4	3	5	3	4	3	3	4	3	4	2	3	4	4	2	4	3	5	5	3	5	2	2	2	
253	5	2	5	5	3	5	5	2	4	5	5	4	1	4	1	5	4	5	4	4	3	4	4	3	5	3	3	4	1	1	
254	3	5	4	5	5	5	4	3	5	5	3	2	2	5	1	4	1	2	5	5	4	3	4	5	5	5	4	3	5	2	
255	4	5	4	4	3	5	4	4	3	3	2	4	3	3	3	2	2	3	3	4	3	3	4	3	3	2	2	3	2	2	
256	4	5	4	4	3	5	3	4	5	5	5	4	4	3	3	4	3	4	4	5	5	4	5	3	5	4	4	3	3	3	
257	4	3	2	3	5	4	5	5	3	5	5	3	5	3	1	3	3	3	2	4	4	5	3	3	4	3	1	4	4	3	
258	5	4	4	3	2	3	4	2	3	5	4	3	5	3	3	3	4	3	4	3	3	2	4	2	4	5	3	2	1	2	
259	3	5	4	5	3	3	4	3	5	3	4	3	3	4	3	4	2	3	4	4	2	4	3	5	5	3	5	2	2	2	
260	5	4	5	3	3	2	5	5	3	4	4	3	4	4	5	3	5	3	5	3	3	2	5	4	4	4	5	3	4	2	
261	4	5	3	2	1	3	5	3	4	5	4	5	4	3	2	4	3	4	5	3	5	3	5	2	5	5	2	3	4	3	

262	4	5	4	5	2	4	5	2	2	5	4	5	2	5	5	5	2	5	4	3	3	4	5	4	5	5	5	3	5	3
263	3	5	4	5	3	3	4	3	5	3	4	3	3	4	3	4	2	3	4	4	2	4	3	5	5	3	5	2	2	2
264	5	3	3	5	3	3	5	1	3	5	3	2	3	3	3	1	2	3	5	4	5	3	3	4	3	5	4	2	2	2
265	4	4	4	5	3	5	5	5	4	5	5	5	3	5	1	2	3	3	4	2	1	2	4	5	3	5	5	1	5	5
266	5	4	3	2	3	5	5	4	4	3	2	2	3	4	2	3	4	4	2	3	3	3	4	5	4	1	3	3	4	1
267	5	3	2	2	2	5	3	3	3	4	4	3	3	3	2	3	2	3	4	2	1	1	5	5	4	3	2	1	5	5
268	5	5	3	5	1	3	3	2	3	3	1	1	1	3	3	5	2	2	4	2	2	1	3	1	4	2	4	1	4	3
269	3	1	4	2	1	3	5	3	3	4	3	4	5	3	2	2	3	3	4	4	4	4	4	3	4	4	3	3	3	4
270	5	4	3	2	3	5	5	4	4	3	2	2	3	3	4	2	3	4	4	2	2	3	3	3	3	4	5	4	1	3
271	5	5	5	3	2	5	3	4	2	4	3	2	3	2	3	1	2	3	2	3	2	3	3	5	4	4	3	4	1	2
272	4	3	1	4	1	1	3	3	3	3	1	2	5	5	2	1	1	4	1	1	1	2	3	5	3	5	4	5	2	1
273	4	4	3	2	4	1	3	2	4	1	1	3	1	2	3	4	1	1	2	3	4	3	4	3	4	4	4	3	4	3
274	3	5	4	5	3	5	4	2	2	5	3	3	5	2	5	5	5	4	3	4	4	3	3	5	4	3	2	5	4	3
275	4	3	5	5	2	5	5	1	3	5	2	5	2	5	2	1	3	2	3	5	2	1	5	5	5	5	3	2	1	1

276	5	4	3	2	2	2	5	3	2	5	2	3	5	4	2	4	2	3	4	1	2	2	5	3	4	4	2	2	3	3	
277	1	2	1	3	5	1	4	1	1	2	5	1	3	1	5	5	1	5	2	1	3	5	4	1	5	1	3	4	5	1	
278	3	5	4	5	3	3	4	3	5	3	4	3	3	4	3	4	2	3	4	4	2	4	3	5	5	3	5	2	2	2	
279	4	5	2	5	4	3	5	3	4	4	2	3	2	3	2	5	2	3	2	4	4	3	4	3	4	5	2	2	2	2	
280	4	4	3	5	2	3	5	3	3	5	4	2	5	4	3	5	2	2	2	1	3	3	3	2	3	4	2	2	2	2	
281	5	3	5	3	3	5	1	4	2	3	4	3	3	2	2	3	3	2	3	1	2	3	3	2	2	4	2	4	3	2	
282	5	5	5	5	3	5	5	4	5	4	4	5	5	5	5	1	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	2	3	5
283	4	2	2	5	4	3	5	1	2	5	1	1	1	2	2	4	4	2	3	3	1	2	4	3	5	4	2	1	2	2	
284	4	3	2	3	5	4	5	5	3	5	5	3	5	3	1	3	3	4	4	3	1	3	4	4	5	3	3	4	3	1	
285	5	5	5	4	1	5	4	5	5	1	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	2	5	5	5	5	5	5	5	5	
286	5	5	3	5	2	3	5	2	5	4	2	2	3	4	3	3	3	5	3	4	3	4	2	2	4	4	5	4	4	5	
287	3	3	2	1	5	5	5	2	4	3	5	4	3	5	1	3	1	1	3	2	1	3	4	4	2	2	3	2	1	1	
288	4	3	2	3	5	4	5	5	3	5	5	3	5	3	1	3	3	4	4	3	1	3	4	4	5	3	3	4	3	1	
289	3	5	3	1	5	5	5	3	3	5	3	4	4	5	3	4	5	4	3	3	4	4	4	5	3	4	5	5	5	5	

290	5	5	3	5	5	4	5	4	3	5	4	4	5	3	2	3	4	5	3	3	2	4	4	3	3	3	4	4	3	3		
291	5	2	2	3	1	3	5	5	4	2	4	5	4	4	3	5	1	4	5	5	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1	1	
292	4	4	5	4	3	5	5	2	4	3	4	4	3	5	4	4	4	4	4	4	3	5	4	5	5	4	4	4	4	2	2	
293	4	2	5	4	3	5	5	5	4	1	5	5	5	2	1	4	4	3	3	2	2	5	2	5	4	5	4	4	4	5	5	
294	4	4	5	4	3	5	5	2	4	3	4	4	3	5	4	4	4	4	4	4	3	5	4	5	5	4	4	4	4	2	2	
295	5	5	3	2	1	4	5	4	5	4	3	5	3	5	3	4	3	4	3	5	3	4	1	3	4	3	5	4	4	4	1	
296	5	5	4	3	2	4	4	3	5	4	1	4	2	4	4	3	4	5	5	3	2	2	5	2	5	4	5	3	2	4		
297	4	5	3	5	1	4	5	3	5	4	5	3	4	5	3	5	4	4	5	4	4	4	3	5	5	4	4	4	3	3	1	
298	5	4	2	5	4	5	5	2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	4	3	5	4	5	5	5	5	5	
299	4	3	5	4	3	3	2	5	4	4	3	3	4	4	5	5	4	4	4	4	5	4	4	2	3	2	3	2	3	2	3	3
300	3	2	3	4	2	2	5	4	4	5	5	5	3	5	4	4	4	4	5	5	4	2	1	1	4	3	5	4	5	5	5	
301	5	5	4	5	5	4	5	3	4	5	3	5	4	5	2	5	5	4	4	4	4	4	5	5	5	4	5	4	5	4	4	
302	4	3	3	2	1	2	4	5	2	4	4	2	3	2	1	2	4	2	4	3	3	2	3	1	4	4	3	3	5	4	4	
303	5	2	2	4	2	2	5	3	4	4	1	1	3	2	2	2	2	3	3	2	3	2	2	5	4	5	4	1	5	4	4	

304	5	4	3	2	5	2	3	3	4	3	1	3	2	4	4	1	1	4	4	4	3	3	4	3	2	3	2	4	4	5	
305	3	3	5	5	5	1	1	1	1	1	1	1	5	5	3	3	4	5	5	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
306	3	2	1	5	3	5	4	3	2	5	2	3	2	5	1	2	1	2	3	1	5	5	3	1	5	3	4	1	3	4	
307	1	5	1	5	5	5	5	1	5	1	1	1	5	1	1	1	5	5	5	1	1	5	3	5	5	5	5	5	1	1	1
308	5	2	2	4	5	3	4	4	5	5	4	4	5	2	3	4	1	1	3	5	5	4	4	5	3	4	2	5	2	3	
309	3	5	4	5	2	2	5	5	2	4	4	4	5	5	5	5	4	4	3	3	4	3	4	2	5	5	4	3	4	3	
310	5	3	3	5	1	2	4	3	4	4	3	4	5	3	5	5	2	3	2	2	1	2	5	5	5	2	2	5	1	1	
311	4	4	4	5	4	4	5	5	4	5	3	3	5	5	4	5	4	4	4	5	4	5	5	5	5	4	5	3	3	4	
312	5	5	5	5	4	5	5	5	3	3	4	5	3	3	5	4	3	5	4	3	4	5	4	4	4	4	4	5	4	2	3
313	5	5	4	5	4	5	2	4	4	5	5	4	5	4	3	3	3	5	4	3	3	4	4	3	4	4	4	3	2	2	
314	5	3	3	4	3	3	3	1	3	5	3	2	3	3	3	1	2	3	5	4	3	5	3	5	3	5	4	2	2	2	
315	5	3	4	5	5	5	5	4	5	5	4	5	4	5	3	3	4	4	4	3	1	3	5	2	4	2	2	4	3	4	
316	4	5	5	3	3	4	5	4	4	2	4	3	3	5	3	5	4	4	4	5	2	3	4	1	4	3	3	2	4	1	
317	5	5	4	4	2	5	4	5	4	4	5	5	5	5	3	4	4	2	4	5	4	4	5	4	5	5	5	4	4	4	

318	4	5	3	4	5	3	5	3	4	5	4	3	3	4	3	5	3	4	5	4	2	5	4	5	3	5	5	2	4	4	
319	5	3	2	4	2	2	5	3	5	4	4	1	3	2	2	2	2	3	3	3	2	2	5	3	5	4	1	5	4	3	
320	5	4	3	5	3	4	5	2	1	4	4	1	3	4	3	4	3	5	2	3	3	1	2	4	5	1	2	2	3	3	
321	2	2	1	4	5	2	4	4	4	2	2	3	4	3	2	4	3	1	4	3	3	4	2	4	3	4	3	2	4	3	
322	5	4	5	2	2	2	2	2	2	3	2	3	3	2	3	3	3	2	3	3	2	2	2	3	2	2	2	2	2	5	5
323	5	4	4	3	3	4	4	2	5	3	5	4	1	1	2	4	2	2	4	4	1	3	3	2	4	4	5	4	3	1	
324	5	2	2	4	5	4	5	4	2	5	3	4	2	4	3	5	4	3	3	2	5	2	5	5	2	4	2	2	2	1	
325	5	3	4	2	1	4	2	3	4	2	1	4	5	4	5	1	2	1	3	1	4	5	1	2	2	3	2	5	2	4	
326	5	5	5	4	4	3	5	5	3	4	5	4	5	4	5	4	5	3	5	5	4	5	1	3	5	4	5	4	5	3	
327	5	5	3	2	4	4	2	4	5	3	4	4	4	2	4	4	3	5	1	3	5	4	4	3	3	5	4	3	2	2	
328	4	5	3	2	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	1	2	3	3	3	5	2	4	2	4	1	1	1	1	1	1	
329	3	3	3	3	2	3	5	3	3	3	4	3	3	4	3	4	5	5	4	2	1	2	3	4	5	5	5	3	2	3	
330	5	4	3	2	2	5	5	1	5	2	3	4	3	5	3	5	3	5	3	5	3	2	5	3	4	5	5	3	3	5	
331	3	2	3	3	2	4	2	3	3	4	3	4	5	3	2	3	5	3	5	4	4	3	3	4	2	4	5	2	2	1	

332	4	4	2	3	3	4	2	5	1	5	2	1	4	5	4	3	3	3	2	2	3	3	4	3	4	4	4	4	5	3	1
333	5	3	3	5	3	3	3	3	3	5	3	2	3	3	3	1	2	3	5	4	5	3	3	4	3	5	4	3	3	3	3
334	3	5	3	4	5	2	5	2	4	5	3	4	2	2	1	5	4	5	5	2	2	3	5	5	5	4	5	5	3	3	
335	4	5	3	2	1	1	5	3	2	4	3	3	4	5	2	4	1	5	3	3	4	2	5	4	3	2	5	3	2	1	
336	3	3	3	1	5	5	5	4	5	5	3	4	5	3	4	5	4	3	4	4	4	4	5	3	4	5	5	5	5	5	
337	3	3	4	5	3	4	5	5	4	5	3	5	4	4	3	5	5	2	3	5	5	5	4	2	5	4	5	4	5	4	
338	5	5	4	5	1	3	5	3	5	4	3	4	5	4	3	2	3	3	5	2	3	3	5	4	5	5	4	5	4	3	
339	4	5	3	3	4	4	4	4	5	4	2	5	4	3	4	4	4	2	2	5	4	5	5	3	3	4	2	2	1	2	
340	4	3	2	5	4	3	5	1	1	4	4	1	4	2	2	3	3	2	4	4	1	2	4	3	5	3	2	1	2	1	
341	3	5	2	4	2	5	5	1	3	5	3	5	3	4	1	4	2	3	4	2	1	4	5	2	4	3	2	3	1	2	
342	4	2	2	4	1	5	4	5	3	4	5	4	2	3	4	5	4	5	5	4	2	3	2	5	4	5	3	4	5	3	
343	4	3	2	5	5	5	5	4	5	2	4	5	2	3	1	4	2	5	5	3	2	5	4	5	5	3	5	5	2	1	
344	4	2	3	3	5	5	5	2	3	5	3	4	3	2	3	2	2	3	3	2	1	4	4	3	4	3	2	2	2	2	
345	4	3	4	5	1	5	4	3	5	2	5	2	3	4	1	2	3	5	2	2	1	5	3	5	4	3	4	3	2	1	

346	4	3	5	4	2	2	5	2	4	4	5	5	2	5	3	1	2	2	2	2	3	2	3	5	4	5	4	5	4	2	
347	4	5	4	1	3	4	5	5	3	4	4	3	3	4	2	4	2	5	2	5	2	5	5	5	5	2	5	2	2	5	
348	2	5	2	3	1	5	3	4	4	3	2	5	3	4	5	3	5	3	4	4	4	2	3	3	3	4	1	4	2	5	
349	1	2	3	2	1	5	5	3	3	5	4	5	4	3	2	4	3	4	5	3	5	3	5	2	4	3	2	3	4	3	
350	5	4	3	5	5	3	5	3	5	5	5	5	5	4	4	5	3	5	5	4	4	4	4	3	3	4	3	3	3	4	
351	4	3	2	3	5	4	5	5	3	5	5	3	5	3	1	3	3	4	4	3	1	3	4	4	5	3	3	4	3	1	
352	3	4	4	3	3	5	5	3	3	3	3	3	5	5	5	5	5	2	3	5	5	5	3	3	3	3	3	3	3	3	
353	5	4	3	5	1	5	4	2	3	1	3	1	2	3	1	4	2	2	3	3	1	2	5	4	3	2	5	5	5	5	
354	5	3	4	2	3	3	3	3	2	2	4	2	4	2	4	3	2	2	3	4	4	3	4	4	4	4	3	5	3	3	
355	4	5	3	4	3	2	4	5	4	5	4	3	3	4	2	3	2	4	4	4	3	4	4	4	5	5	5	3	2	1	
356	5	5	3	5	3	5	5	5	3	5	5	5	5	4	3	4	2	4	4	3	3	3	5	5	4	5	5	3	1	2	
357	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	1	1
358	5	5	4	2	1	3	5	3	4	5	5	4	3	5	3	5	2	3	5	4	3	2	5	3	5	2	2	3	2	1	
359	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3	2	4	5	5	5	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	

360	5	5	4	5	1	5	4	5	3	4	3	4	4	5	4	5	2	3	4	3	1	3	5	5	4	5	4	5	5	5
361	5	4	3	5	2	4	2	1	3	5	4	2	3	3	2	2	3	4	2	2	4	5	2	4	5	4	1	4	1	1
362	3	4	4	5	5	4	3	1	5	5	3	5	5	4	5	5	4	3	5	4	3	4	5	3	4	5	4	3	3	4
363	4	5	3	5	5	5	3	4	3	4	4	3	4	5	5	4	5	3	5	5	4	3	4	3	5	3	5	4	5	5
364	4	5	4	3	1	4	5	5	5	5	5	4	5	5	1	3	5	4	4	2	3	3	4	5	5	4	4	3	5	4
365	2	5	2	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4	5	5	4	4	5	4	5	4	5	5	4	5	5	5	4
366	4	5	3	5	5	5	3	4	4	3	3	4	4	5	5	4	5	3	5	5	4	3	4	3	5	3	5	4	5	5
367	5	4	3	4	5	5	4	4	4	4	4	5	5	5	5	3	4	5	4	3	4	2	4	4	3	4	2	3	4	4
368	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4	5	3	5	4	3	5	5	5	5	4	3	5	2	5	5	4	4
369	5	5	5	4	4	5	5	4	5	5	4	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	4	5	5

አባሪትብ ng Comprehensionnd thየማንብብ ብልሃትብ ng

Participant ID	Reading Strategy Result
1	4.23
2	3.30
3	3.80
4	3.17
5	3.30
6	3.17
7	3.30
8	3.10
9	2.83
10	3.50
11	2.77
12	3.40
13	3.70
14	3.40
15	3.37
16	4.13
17	3.17

18	4.87
19	3.90
20	3.53
21	3.73
22	3.03
23	3.87
24	3.93
25	3.73
26	3.13
27	3.13
28	3.60
29	3.87
30	4.53
31	3.77
32	3.73
34	3.97
35	3.90
36	4.43
37	4.70

37	4.43
38	3.27
39	4.40
40	3.97
41	4.80
42	3.43
43	3.73
44	3.60
45	3.97
46	3.90
47	3.07
48	3.43
49	3.90
50	4.40
51	2.23
52	3.43
53	3.43
54	3.43
55	2.67

56	2.57
57	2.80
58	3.07
59	3.43
60	2.73
61	3.07
62	3.07
63	2.80
64	3.43
65	3.23
66	2.70
67	3.60
68	2.87
69	2.17
70	2.53
71	3.43
72	3.23
73	3.73
74	2.87

75	3.97
76	2.10
77	3.17
78	2.53
79	2.53
80	3.90
81	3.00
82	3.00
83	3.90
84	2.70
85	2.80
86	3.00
87	3.43
88	2.97
89	2.50
90	2.43
91	2.07
92	3.60
93	2.87

94	3.60
95	3.07
96	3.87
97	3.23
98	3.93
99	3.07
100	3.23
101	3.23
102	2.87
103	2.77
104	3.83
105	3.23
106	2.70
107	3.57
108	3.13
109	3.37
110	3.90
111	4.00
112	4.00

113	2.87
114	4.00
115	3.60
116	3.60
117	4.87
118	4.13
119	4.47
120	4.83
121	3.93
122	3.13
123	3.87
124	3.57
125	3.03
126	3.57
127	2.93
128	3.87
129	3.13
130	3.40
131	2.80

132	3.57
133	3.73
134	3.70
135	3.13
136	3.70
137	4.63
138	3.57
139	3.40
140	4.37
141	3.57
142	3.87
143	4.33
144	4.33
145	2.93
146	4.13
147	3.40
148	3.40
149	4.30
150	4.10

151	3.67
152	3.53
153	3.83
154	3.53
155	3.20
156	2.90
156	3.83
157	3.67
159	3.10
160	3.33
161	3.33
162	3.20
163	3.53
164	3.53
165	3.33
166	3.83
167	3.03
168	3.67
169	2.70

170	3.67
171	3.67
172	2.77
173	2.83
174	3.33
175	3.33
176	3.93
177	3.20
178	3.17
179	3.93
180	3.00
181	3.80
182	4.23
183	3.93
184	3.80
185	3.80
186	4.23
187	2.90
188	4.07

189	3.67
190	2.00
191	3.17
192	3.93
193	3.53
194	3.33
195	3.50
196	4.60
197	3.30
198	3.10
199	3.30
200	2.93
201	4.10
202	3.87
203	3.70
204	2.80
205	2.77
206	3.13
207	3.87

208	3.23
209	3.83
210	4.30
211	4.07
212	3.10
213	2.73
214	3.17
215	3.30
216	3.50
217	3.80
218	4.07
219	3.93
220	2.73
221	3.63
222	3.50
223	3.17
224	3.50
225	3.00
226	3.80

227	3.93
228	3.63
229	3.00
230	3.63
231	4.07
232	3.10
233	4.03
234	3.30
235	4.00
236	3.63
237	3.17
238	3.63
239	2.23
240	4.20
241	4.20
242	3.50
243	3.27
244	1.63
245	3.17

246	3.93
247	3.50
248	3.63
249	3.27
250	4.17
251	4.00
252	3.50
253	3.63
254	3.80
255	3.17
256	4.00
257	3.50
258	3.27
259	3.50
260	3.80
261	3.63
262	4.00
263	3.50
264	3.27

265	3.77
266	3.27
267	3.10
268	2.73
269	3.27
270	3.27
271	3.10
272	2.67
273	2.83
274	3.77
275	3.27
276	3.10
277	2.73
278	3.50
279	3.27
280	3.10
281	2.90
282	4.53
283	2.73

284	3.47
285	4.53
286	3.60
287	2.80
288	3.47
289	4.00
290	3.77
291	2.90
292	3.90
293	3.77
294	3.90
295	3.60
296	3.60
297	3.90
298	4.17
299	3.60
300	3.73
301	4.37
302	2.97

303	2.97
304	3.17
305	2.40
306	2.97
307	3.07
308	3.60
309	3.87
310	3.23
311	4.30
312	4.10
313	3.83
314	3.20
315	3.83
316	3.53
317	4.27
318	3.93
319	3.13
320	3.13
321	3.03

322	2.77
323	3.20
324	3.37
325	2.90
326	4.23
327	3.53
328	2.27
329	3.37
330	3.70
331	3.20
332	3.20
333	3.37
334	3.70
335	3.13
336	4.10
337	4.10
338	3.83
339	3.53
340	2.83

341	3.10
342	3.70
343	3.70
344	3.03
345	3.20
346	3.37
347	3.67
348	3.37
349	3.37
350	4.10
351	3.47
352	3.70
353	3.13
354	3.23
355	3.60
356	3.97
357	4.73
358	3.47
359	4.73

360	4.00
361	3.07
362	4.00
363	4.17
364	3.97
365	4.53
366	4.17
367	3.97
368	4.50
369	4.77

አባሪ7ly Snt prehensionየማንበብ ግለ-ብቃት y Snt prehensionn

ID	Q1	Q2	Q3	Q4	Q5	Q6	Q7	Q8	Q9	Q10	Q11	Q12	Q13	Q14	Q15	Q16	Q17	Q18	Q19	Q20	Q21	Q22	
1	4	3	4	5	4	4	5	4	3	4	3	5	4	3	4	5	4	3	4	4	4	4	4
2	4	5	4	5	4	3	5	5	4	5	5	4	5	4	4	5	4	5	4	5	5	5	5
3	3	3	4	3	4	3	4	2	2	2	3	4	3	3	2	3	4	4	4	3	3	3	3
4	3	2	3	3	4	4	2	3	5	2	3	5	4	2	5	4	3	2	4	3	2	1	1
5	1	1	4	4	5	5	5	4	3	2	1	5	4	3	1	2	4	1	2	3	4	5	5
6	3	3	4	5	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3
7	3	3	4	3	3	2	3	3	3	3	3	3	4	4	3	3	4	3	4	3	3	3	3
8	1	3	3	3	2	2	3	4	5	3	2	3	4	1	3	4	4	5	4	5	3	3	3
9	3	2	1	5	4	5	3	1	3	1	4	2	5	3	3	5	2	4	2	3	5	4	4

10	5	5	5	5	4	3	5	4	3	4	4	4	5	4	3	4	5	4	5	3	4	2
11	3	2	4	3	2	3	5	2	2	5	3	4	5	1	3	5	4	4	3	2	2	3
12	4	3	3	3	3	3	3	3	5	5	5	5	5	5	3	5	5	5	4	4	3	3
13	3	3	2	2	1	3	3	2	3	2	4	4	4	4	4	3	4	4	5	3	4	4
14	3	4	5	5	3	2	4	4	5	5	4	3	5	4	3	5	4	5	4	3	5	5
15	3	4	5	5	4	3	4	2	5	4	5	4	4	3	5	4	5	4	4	5	5	5
16	4	3	4	5	4	3	4	4	5	4	3	4	5	4	3	4	4	5	4	4	3	4
17	3	3	4	3	2	1	3	1	3	3	3	5	4	3	4	5	5	5	2	3	3	3
18	5	2	4	3	4	2	3	2	3	2	4	4	2	2	4	4	3	5	3	3	3	4
19	4	4	3	2	3	5	4	5	5	3	5	5	3	5	3	1	3	3	4	4	3	1
20	5	1	4	5	3	2	3	5	5	5	5	5	3	3	4	4	5	5	5	4	4	5
21	5	5	5	5	3	4	4	4	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5
22	5	4	5	4	3	4	4	5	4	4	4	5	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4
23	5	4	4	4	3	1	3	2	3	3	4	4	3	4	3	3	3	3	4	2	3	3

24	4	3	5	4	5	4	4	4	3	4	5	4	3	5	4	3	4	4	5	4	4	4
25	3	3	4	3	3	3	3	3	4	3	3	4	3	3	3	4	4	3	4	3	3	3
26	5	4	4	4	3	1	3	3	3	3	4	4	3	4	3	3	3	3	3	4	2	3
27	4	5	3	3	3	4	1	3	4	5	3	4	5	4	4	3	4	5	4	5	1	5
28	4	5	3	3	3	4	1	3	4	5	3	4	5	4	4	3	4	5	4	5	1	5
29	4	5	3	3	3	4	1	3	4	5	3	4	5	4	4	3	4	5	4	5	1	5
30	4	4	3	5	4	5	4	3	4	5	5	4	4	3	4	4	3	5	5	3	3	4
31	4	4	3	4	5	5	4	3	4	5	5	4	5	4	4	3	4	5	5	5	5	4
32	4	4	3	4	5	5	5	4	5	4	3	4	4	5	4	5	4	5	5	4	3	4
34	5	3	3	3	3	4	3	5	3	3	3	5	3	3	3	2	3	5	5	5	4	2
35	5	5	5	5	1	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
36	3	5	3	3	3	3	5	5	3	3	3	4	4	5	3	4	4	5	5	5	5	5
37	4	4	3	4	1	4	4	4	3	4	3	4	3	4	4	4	3	4	4	5	4	4
37	2	3	4	5	4	4	2	3	4	5	4	1	2	3	4	4	2	5	5	5	5	5

38	3	3	5	3	5	1	3	4	3	3	5	5	3	5	5	3	5	3	4	5	3	2
39	2	2	3	3	5	4	5	3	2	4	5	5	3	2	5	5	4	3	5	4	3	4
40	4	5	3	3	4	4	3	4	4	4	5	4	5	3	3	3	4	4	5	3	2	2
41	4	4	4	3	5	4	5	1	3	4	1	3	3	3	4	5	5	5	3	3	4	5
42	4	4	4	3	5	4	5	1	3	4	1	3	3	3	4	5	5	5	3	3	4	5
43	3	4	4	4	5	3	3	5	1	3	5	5	5	5	1	5	3	3	5	3	5	1
44	5	5	5	5	3	3	4	5	3	3	3	4	5	3	4	3	4	5	4	4	4	4
45	4	5	3	4	5	2	4	4	1	4	2	5	5	5	4	4	3	2	2	5	5	4
46	4	5	3	3	3	4	1	3	4	5	3	4	5	4	4	3	4	5	4	5	1	5
47	5	3	3	5	3	3	5	1	3	5	3	5	5	3	3	3	3	5	3	3	5	5
48	4	5	3	3	3	4	1	3	4	5	3	4	5	4	4	3	4	5	4	5	1	5
49	5	3	4	5	5	3	5	3	4	2	4	4	3	3	1	4	4	4	3	3	5	5
50	3	3	3	5	4	2	4	4	3	5	3	3	3	4	4	4	4	5	4	4	4	4
51	2	1	1	3	2	3	2	4	1	3	2	3	2	5	1	4	1	4	1	3	4	2

52	3	2	1	4	2	1	3	4	2	1	4	5	3	4	1	1	3	4	2	1	1	2
53	3	2	3	3	3	1	1	1	3	3	3	3	2	3	3	3	1	3	3	3	3	3
54	1	1	1	2	2	1	3	2	5	1	3	4	1	3	2	1	1	3	5	5	5	4
55	2	4	2	3	3	2	3	2	2	3	2	3	2	3	3	3	2	3	3	2	3	2
56	2	3	3	4	3	2	2	1	2	1	2	3	5	2	3	2	3	4	5	1	2	3
57	3	3	4	2	3	2	3	4	3	2	1	3	3	3	1	3	1	3	4	1	3	3
58	3	3	2	2	3	3	3	3	2	3	3	3	4	3	2	3	4	3	2	2	1	2
59	1	2	3	4	5	4	5	3	2	1	1	1	2	3	3	2	2	2	3	4	5	2
60	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2	3	2
61	3	3	3	4	3	3	4	3	2	2	3	3	3	2	3	2	2	2	4	2	3	3
62	3	3	4	3	1	4	3	3	2	3	3	5	3	2	1	3	4	3	1	3	3	2
63	3	2	1	1	1	3	3	4	4	2	2	2	3	4	4	5	5	3	4	2	3	1
64	3	3	4	2	5	1	3	1	1	1	3	3	3	2	4	3	4	4	5	3	2	3
65	3	3	2	2	1	1	1	1	1	1	3	3	5	5	3	4	4	3	3	4	5	5

66	3	3	2	4	3	4	3	3	3	3	2	3	4	3	2	3	2	3	3	4	2	1
67	4	5	4	5	1	2	3	2	4	4	2	2	4	4	4	4	2	4	5	4	4	4
68	2	3	3	2	2	3	3	3	2	3	3	4	3	2	3	3	4	3	4	3	2	3
69	5	2	3	3	3	4	3	2	3	3	3	2	3	3	3	5	3	2	2	3	2	1
70	5	5	1	5	1	3	3	2	4	1	5	1	1	3	4	4	4	1	5	4	1	1
71	3	3	4	3	4	5	3	2	2	4	2	2	1	4	5	3	2	1	2	3	4	2
72	3	1	3	2	4	3	3	4	2	2	2	3	3	3	4	4	3	3	2	5	3	2
73	4	4	5	4	3	3	4	4	4	3	3	5	3	4	4	5	3	5	5	4	3	5
74	3	1	3	1	2	5	4	2	1	1	2	3	3	5	3	4	4	4	4	3	4	2
75	5	4	4	5	4	3	4	5	4	5	4	4	3	3	3	5	5	4	4	5	5	5
76	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
77	2	3	1	3	4	5	5	4	1	5	4	4	2	1	2	3	4	2	4	2	1	4
78	1	1	2	3	4	5	2	4	5	2	4	2	3	4	3	1	2	5	3	1	5	4
79	4	3	3	4	1	2	3	2	1	3	1	5	2	5	3	4	4	5	5	1	2	3

80	2	2	5	2	4	5	4	4	5	5	4	4	4	5	4	4	4	5	5	4	5	4
81	1	5	5	4	3	4	1	4	1	3	4	3	4	1	3	5	4	2	3	3	1	2
82	3	2	1	4	4	4	3	4	5	5	4	3	2	3	1	1	4	5	2	3	1	2
83	3	4	5	5	5	3	4	5	5	5	4	5	4	4	4	4	3	4	2	4	4	4
84	3	3	1	1	2	3	3	3	3	3	2	3	4	3	3	3	4	4	4	4	3	3
85	1	2	3	4	2	3	4	4	3	5	2	2	3	4	5	4	3	2	3	4	2	1
86	3	3	3	3	2	4	3	3	3	3	2	3	4	3	3	4	4	3	3	4	3	1
87	2	1	4	1	5	1	5	5	3	5	3	5	3	1	1	3	3	3	1	2	5	5
88	4	4	4	4	4	2	2	3	3	3	2	3	1	4	2	3	3	3	5	2	3	3
89	3	1	1	3	2	4	1	3	3	4	5	5	3	3	3	2	3	2	4	2	5	5
90	5	4	1	1	3	5	4	3	3	4	2	1	5	4	1	5	1	3	4	2	3	4
91	3	2	3	3	2	3	3	2	3	3	2	3	5	3	4	3	4	3	3	4	3	4
92	1	3	3	5	3	4	1	2	3	2	3	3	4	3	3	5	3	3	5	3	3	3
93	4	3	3	3	3	2	2	3	2	3	3	4	3	2	4	3	3	4	2	5	4	3

94	5	3	1	1	2	3	1	4	4	3	3	4	2	5	5	1	2	4	3	4	4	4
95	1	5	5	4	3	4	1	4	1	3	5	3	5	1	1	5	4	2	5	3	1	2
96	4	3	4	3	5	3	4	1	5	4	3	5	5	5	4	5	4	3	5	5	5	5
97	1	4	1	2	5	4	2	3	5	4	1	5	4	1	2	4	3	4	3	1	4	5
98	5	5	4	5	4	3	4	5	4	5	4	3	3	3	4	4	4	4	5	5	5	4
99	3	5	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	5	3	2	3	3	3	3	3	3	3
100	4	4	5	5	4	5	5	5	3	4	4	5	5	3	5	5	3	5	3	3	3	5
101	5	2	5	2	4	5	4	4	5	5	4	4	4	5	4	4	4	5	5	4	5	4
102	1	2	2	1	1	1	2	1	2	1	1	2	3	1	2	2	1	1	2	1	2	1
103	5	4	5	4	4	4	5	2	5	4	3	5	4	4	4	5	4	5	5	4	3	5
104	5	5	5	4	3	4	4	5	4	4	3	4	4	5	4	5	4	5	5	4	4	3
105	2	1	2	2	2	1	1	1	3	2	3	2	1	2	2	2	1	2	1	1	1	2
106	5	3	5	5	4	4	5	3	5	5	3	5	3	3	5	5	5	5	5	3	3	4
107	4	5	5	5	4	5	5	3	4	5	5	5	4	4	4	4	5	5	1	5	5	5

108	5	4	5	4	4	4	5	2	5	4	3	5	4	4	4	5	4	5	5	3	4	5
109	4	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	3	5	1	5	5	5	5
110	5	4	5	4	5	4	3	3	5	5	5	5	5	4	4	4	5	5	4	4	5	4
111	5	4	5	5	4	3	5	4	4	5	4	3	5	4	2	3	4	5	5	5	4	5
112	4	5	5	4	3	4	4	4	5	5	4	5	4	5	4	5	5	5	5	5	5	5
113	5	5	5	5	5	4	4	5	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
114	3	4	5	4	4	5	4	4	5	5	4	4	4	5	4	4	4	5	5	5	4	5
115	2	1	1	2	3	1	1	4	3	1	2	1	1	2	1	2	2	2	2	1	1	2
116	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
117	4	5	3	5	4	3	4	3	5	5	5	5	4	4	5	3	5	4	4	5	2	4
118	1	1	3	3	3	3	2	2	2	1	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2	1	2
119	5	5	3	5	5	3	3	5	5	3	3	4	5	5	5	5	5	5	5	3	3	3
120	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	4	5	5	4
121	3	2	1	1	4	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	1	2	5	1	1	1	1

122	4	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	4	5	5	5	4	5	5	5	5	5
123	1	5	1	1	3	2	1	4	2	1	1	1	2	1	1	5	3	1	1	4	1	3
124	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4
125	3	4	4	4	5	3	3	4	3	3	4	5	4	4	3	3	4	4	5	3	3	4
126	4	5	1	3	3	4	5	5	4	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
127	3	3	4	4	5	3	3	3	2	3	3	3	1	3	4	4	3	4	3	4	4	3
128	5	3	4	4	5	4	3	4	5	5	5	4	4	5	4	3	3	4	3	3	4	5
129	5	3	5	4	3	2	3	5	4	4	1	3	3	4	3	2	1	4	5	3	2	3
130	5	3	3	3	3	4	3	5	3	3	3	5	3	3	3	2	5	3	2	3	3	2
131	3	3	3	3	3	4	3	3	4	3	4	3	3	4	3	4	3	3	3	4	3	3
132	3	3	3	3	3	3	3	3	4	2	3	4	5	3	3	3	4	4	5	3	3	3
133	3	3	3	4	4	3	4	4	4	3	4	4	4	4	4	4	5	4	5	5	5	4
134	2	3	5	5	5	3	4	5	4	3	4	3	4	5	4	3	5	4	5	4	4	3
135	4	1	5	4	3	1	2	4	3	2	4	5	5	4	3	4	4	5	4	3	4	5

136	4	3	5	5	5	5	3	4	3	3	4	5	5	4	5	4	2	3	5	3	3	4
137	5	5	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5
138	3	3	4	3	4	1	3	1	3	3	3	5	4	4	3	3	5	5	5	2	3	3
139	3	4	5	4	1	3	5	3	3	4	3	3	1	3	3	5	5	3	3	3	3	3
140	5	4	5	5	5	2	3	5	5	5	4	5	3	4	5	5	4	5	5	5	5	5
141	3	3	3	4	5	2	3	2	3	4	3	3	3	3	2	4	4	4	3	4	4	4
142	4	3	4	3	2	3	4	5	4	4	3	5	5	5	4	5	4	3	5	5	4	5
143	5	5	5	5	5	4	4	4	5	4	4	4	5	5	4	4	5	4	4	5	4	5
144	4	5	4	5	5	3	5	4	5	4	5	5	5	5	5	5	5	4	4	5	4	3
145	3	5	5	4	3	3	4	4	2	3	3	4	3	5	3	4	5	5	5	4	3	5
146	3	4	3	5	4	5	5	5	5	4	3	4	5	4	4	5	5	4	5	5	4	5
147	5	3	4	5	5	2	3	4	3	4	3	5	4	3	2	3	4	5	5	4	5	4
148	3	3	5	3	5	1	5	3	3	5	3	5	5	3	5	5	3	5	3	4	5	3
149	5	5	4	5	5	5	5	4	1	1	5	5	5	5	5	5	4	5	5	4	5	5

150	3	4	4	4	3	5	2	4	4	5	5	4	4	5	5	5	3	5	5	3	5	4
151	3	4	5	5	5	5	3	3	5	4	3	4	4	4	5	2	4	3	3	4	2	3
152	5	4	4	5	5	1	3	3	4	5	4	3	3	2	4	3	3	4	2	3	4	3
153	4	4	5	4	4	3	4	4	4	5	3	5	3	4	3	5	5	5	5	5	5	5
154	3	3	4	3	3	1	4	5	3	2	5	5	3	3	2	4	4	5	5	3	3	4
155	5	5	5	4	5	3	3	3	5	5	5	5	5	3	4	4	4	4	4	3	5	4
156	5	5	4	5	5	5	4	3	5	3	3	5	4	3	4	2	4	3	4	3	3	3
156	3	2	3	5	4	5	5	3	5	5	3	5	3	1	3	3	3	2	4	4	5	3
157	3	4	5	5	3	5	3	3	3	5	5	5	4	4	3	5	1	1	5	3	5	5
159	3	4	5	5	5	3	4	5	3	3	4	5	3	2	2	2	5	5	2	4	2	3
160	4	4	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	5	4	5	4	4	4	5	4
161	5	4	5	4	5	4	4	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4
162	4	5	3	3	3	4	1	3	4	5	3	4	5	4	4	3	4	5	4	5	1	5
163	4	4	5	2	2	2	4	4	4	2	4	5	5	4	4	5	5	1	2	5	4	5

164	3	4	5	3	3	4	3	4	3	4	3	4	4	5	4	4	3	4	5	3	3	4
165	4	5	3	3	3	4	1	3	4	5	3	4	5	4	4	3	4	5	4	5	1	5
166	5	5	5	4	4	5	4	3	4	4	4	5	5	5	4	4	3	3	4	4	3	4
167	1	2	3	4	4	3	4	4	5	4	5	5	2	2	3	4	5	4	3	3	4	3
168	3	5	3	3	5	5	4	3	2	3	3	5	5	5	4	5	3	4	5	3	3	4
169	5	3	5	4	4	4	4	4	3	5	4	5	4	5	5	5	5	5	4	5	5	4
170	5	3	5	5	4	4	5	3	5	5	3	5	3	3	5	5	5	5	5	3	3	4
171	5	4	3	3	3	3	2	2	2	3	3	4	4	3	5	3	3	5	4	3	5	5
172	4	3	4	3	2	4	3	3	3	4	3	5	3	4	3	3	3	4	5	4	4	4
173	5	3	5	5	2	3	5	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	1	2	2	4	3
174	2	3	5	2	4	4	4	3	4	3	4	4	5	5	3	4	3	3	4	3	3	3
175	5	5	5	5	5	5	3	3	5	3	3	5	5	3	4	5	4	5	5	2	3	5
176	5	4	5	5	3	5	3	4	3	5	4	5	5	5	5	5	3	3	3	4	5	4
177	4	4	5	5	4	4	5	4	5	4	4	4	4	4	4	5	5	4	4	5	4	5

178	4	4	5	4	5	4	4	5	4	4	5	5	4	5	4	5	5	5	5	4	5	5
179	5	5	4	5	5	5	5	5	4	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
180	4	4	3	5	4	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
181	4	4	3	4	5	4	4	5	4	3	4	4	5	4	3	3	3	5	5	4	3	4
182	2	3	2	1	3	2	3	2	2	3	2	1	3	2	1	1	2	2	3	1	2	2
183	3	4	5	4	5	5	3	3	4	4	4	5	5	5	3	4	5	4	4	3	4	4
184	3	2	4	5	5	3	4	2	3	4	5	5	3	2	3	4	5	3	3	3	4	3
185	4	5	5	5	4	4	4	3	4	4	5	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5
186	2	3	3	4	2	3	3	4	3	2	4	5	4	4	3	5	4	4	5	3	3	5
187	5	5	5	5	4	4	5	4	5	4	4	5	4	4	5	5	4	4	5	4	5	4
188	4	5	4	3	5	4	4	4	5	3	4	5	5	4	3	4	5	4	4	5	4	5
189	5	4	5	5	5	5	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
190	3	2	3	2	3	3	3	2	1	2	2	2	2	1	2	2	1	3	2	2	1	2
191	2	5	5	4	3	4	4	5	4	4	3	4	4	5	4	3	4	5	5	3	3	4

192	3	2	2	2	1	2	2	1	2	1	2	3	2	4	3	2	1	3	4	5	1	2
193	4	4	4	3	4	5	4	4	5	4	3	4	4	5	4	4	4	5	5	4	3	4
194	5	4	5	5	3	5	5	4	3	5	3	4	5	3	4	5	3	5	3	4	5	5
195	5	4	5	3	3	1	5	5	4	4	4	5	5	4	3	3	5	5	4	3	5	5
196	3	1	3	2	1	1	3	3	3	3	2	2	3	2	3	2	1	3	2	4	2	3
197	1	2	2	3	1	1	3	4	3	1	1	3	1	2	2	2	2	4	4	3	3	3
198	3	3	5	5	4	2	3	4	3	4	5	4	4	5	4	5	3	5	5	4	5	5
199	5	3	5	4	4	4	3	5	5	4	5	5	5	5	5	5	4	5	5	4	5	4
200	5	5	5	4	2	3	3	3	3	5	5	5	5	5	3	3	4	5	2	3	3	3
201	3	3	4	4	3	3	3	3	4	2	5	4	3	4	5	4	5	3	4	4	5	5
202	5	2	5	4	2	3	5	5	3	5	1	5	4	3	2	5	4	4	5	2	4	5
203	5	2	5	5	3	4	2	4	4	4	2	5	4	3	4	5	2	5	4	5	5	5
204	3	3	4	3	3	4	3	5	4	5	3	5	4	3	3	4	4	5	5	3	3	4
205	4	4	5	5	5	4	5	4	3	4	5	4	3	4	5	5	4	3	4	5	5	5

206	4	4	4	4	1	5	4	3	4	5	4	5	5	4	4	5	5	5	5	5	5	5
207	5	4	3	5	4	5	4	3	4	5	5	4	4	3	4	4	3	5	5	3	3	4
208	3	4	5	4	5	3	4	4	3	5	3	4	4	4	3	5	4	1	5	3	3	4
209	4	3	5	4	4	3	3	3	4	4	5	4	4	4	4	5	3	3	3	3	3	4
210	3	3	3	3	5	3	3	3	3	3	5	3	3	3	3	3	5	5	5	5	5	5
211	5	5	3	5	5	3	3	4	5	3	3	3	4	5	3	4	3	4	5	4	4	4
212	3	4	5	3	5	4	5	5	4	5	5	4	5	3	4	3	4	4	3	2	3	4
213	4	5	3	3	3	4	1	3	4	5	3	4	5	4	4	3	4	5	4	5	1	5
214	4	5	3	3	3	4	1	3	4	5	3	4	5	4	4	3	4	5	4	5	1	5
215	4	5	3	3	3	4	1	3	4	5	3	4	5	4	4	3	4	5	4	5	1	5
216	3	3	5	5	4	2	3	3	3	4	5	4	3	5	4	5	3	5	3	4	5	5
217	4	4	5	4	1	2	3	4	5	4	3	4	5	1	2	4	3	4	5	5	5	5
218	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	5	5	4	4	4	3	3	4	3	3	4
219	5	5	5	4	5	5	3	5	3	4	3	5	4	5	5	5	3	3	5	3	5	4

220	1	3	3	5	1	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	4	4	4	5
221	3	4	5	5	5	3	4	5	3	3	4	5	2	3	2	5	5	3	2	4	2	3
222	5	5	5	5	4	3	5	3	4	5	2	4	4	3	5	5	3	4	4	5	3	3
223	4	5	5	5	2	3	5	5	5	5	5	4	2	4	4	5	5	5	4	5	5	5
224	5	4	3	2	5	4	5	1	4	1	3	4	3	4	4	4	4	3	4	4	5	4
225	4	3	4	5	5	4	3	3	4	4	3	4	2	4	4	5	4	4	4	5	4	4
226	4	3	5	5	4	5	1	4	4	3	3	5	4	4	3	3	3	3	4	3	3	4
227	5	4	5	4	5	4	4	4	4	4	4	4	3	4	2	4	5	4	4	3	4	5
228	4	4	3	4	5	4	3	4	5	4	4	3	2	4	5	4	4	2	2	1	4	5
229	3	3	5	3	5	3	3	4	3	4	2	5	3	3	4	5	3	5	4	3	3	4
230	4	5	5	3	4	2	2	2	1	5	3	5	4	3	3	5	4	3	2	5	5	5
231	3	2	3	4	1	2	3	3	4	4	5	5	5	5	4	4	3	5	4	4	3	4
232	3	3	3	3	2	4	5	2	3	4	3	5	3	4	3	5	4	3	4	5	4	5
233	2	4	3	4	5	4	3	5	1	5	4	3	1	2	4	5	3	4	5	5	3	4

234	3	3	3	5	5	4	3	3	4	3	3	3	5	3	3	5	3	4	5	3	3	3
235	5	4	2	5	4	3	4	5	5	4	3	2	4	4	5	5	5	4	5	4	1	5
236	3	3	4	5	5	4	3	3	4	5	4	5	3	4	3	5	3	3	3	2	3	3
237	4	4	5	4	5	3	4	3	3	5	4	1	4	5	3	5	3	5	4	4	4	4
238	5	4	4	4	5	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	5	5	4	3	2	4
239	4	3	4	5	4	3	4	5	4	4	4	3	4	5	3	4	5	4	2	3	4	5
240	5	4	5	5	5	5	5	3	3	2	2	1	5	3	4	5	4	3	4	5	5	3
241	3	3	1	4	4	2	5	2	4	2	4	5	5	4	3	4	4	4	3	5	4	4
242	4	3	5	5	1	4	4	1	2	4	4	3	5	3	5	1	2	5	4	5	5	4
243	5	3	5	4	2	3	3	3	3	5	5	5	5	3	3	4	2	4	3	3	3	3
244	4	4	4	5	5	1	5	5	4	5	4	3	3	3	2	4	3	3	4	2	3	4
245	5	1	3	5	4	4	4	4	5	4	5	5	4	4	5	5	3	5	3	5	4	5
246	4	4	4	3	5	4	5	1	3	4	1	3	3	3	4	5	5	5	3	3	4	5
247	5	3	5	5	5	3	4	2	4	2	2	2	2	2	4	5	5	5	4	4	4	4

248	4	4	5	5	4	5	5	3	5	4	4	5	5	3	5	5	4	3	3	3	3	5
249	2	5	5	4	2	3	4	3	5	4	2	5	4	2	1	3	4	2	5	3	5	2
250	4	3	4	3	4	2	5	3	4	3	2	3	5	4	3	2	4	1	3	3	4	5
251	3	4	5	5	4	4	5	4	3	4	5	5	3	4	4	3	4	4	4	4	4	3
252	3	3	4	4	5	5	5	3	3	3	5	5	5	4	3	5	5	5	5	4	3	5
253	4	5	2	1	4	3	4	2	3	4	5	4	3	2	4	5	3	2	4	3	4	5
254	5	1	5	5	1	5	2	5	3	3	5	5	4	3	5	5	1	5	5	5	5	5
255	5	5	5	4	4	3	1	5	4	4	3	5	4	5	4	5	2	5	5	1	4	5
256	3	4	4	3	4	4	3	3	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
257	3	2	3	5	4	5	5	3	5	5	3	5	3	1	3	3	3	2	4	4	5	3
258	2	4	3	4	2	4	3	4	1	5	4	2	4	3	4	4	4	3	4	5	5	5
259	5	3	3	3	5	4	3	3	4	4	4	5	4	3	4	5	5	2	4	3	2	1
260	3	3	5	5	3	5	3	3	4	5	5	5	4	5	3	4	1	1	5	3	5	5
261	3	4	5	4	2	5	3	3	4	4	4	5	5	5	3	4	5	4	4	3	5	5

262	1	4	5	4	1	3	3	4	3	4	3	5	5	5	4	4	5	4	5	4	4	4
263	4	4	5	3	3	1	5	5	4	4	4	5	5	4	3	3	5	5	4	3	5	5
264	5	4	5	5	4	5	4	4	5	5	5	5	4	5	4	5	5	5	2	3	5	4
265	3	4	5	4	3	4	5	4	4	4	5	4	4	2	3	4	5	4	3	4	2	4
266	4	4	4	5	5	4	4	4	3	2	4	3	5	4	5	4	3	4	5	3	4	4
267	4	3	2	1	4	5	4	5	5	4	3	3	3	4	4	5	4	3	4	5	5	4
268	5	4	3	4	5	4	4	4	2	2	4	3	4	4	5	4	4	3	3	4	4	5
269	1	2	4	5	4	3	4	5	4	2	3	4	5	5	5	5	3	4	4	5	4	3
270	3	3	5	3	5	1	5	3	3	5	3	5	3	4	5	3	5	5	3	4	5	3
271	4	3	5	3	3	4	4	3	4	4	3	3	5	3	5	3	5	3	4	3	5	5
272	3	3	5	5	4	3	2	3	5	2	5	5	3	5	5	3	2	5	5	3	3	5
273	5	1	3	5	3	3	3	5	5	4	5	5	5	4	4	5	5	3	5	3	5	3
274	3	3	3	3	3	4	5	3	4	5	5	5	4	3	3	4	4	5	5	3	3	4
275	3	4	5	3	5	5	5	4	3	3	3	5	3	4	3	3	5	5	4	4	3	2

276	4	3	4	4	1	3	4	4	2	4	3	4	4	4	4	5	5	5	4	4	4	5
277	4	4	3	5	4	5	4	3	4	3	4	5	5	4	4	3	4	1	3	3	5	4
278	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	4	4	4	4	3	3	4	4	4	5	5	4
279	3	3	5	3	5	1	5	3	3	5	3	5	4	3	5	5	3	5	3	4	5	3
280	4	5	5	5	4	5	4	3	4	4	5	5	5	4	4	4	5	5	4	4	5	5
281	5	5	4	5	5	3	5	3	3	4	5	4	5	3	5	4	5	5	4	4	4	5
282	5	4	4	3	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
283	4	4	4	4	3	4	3	3	4	3	3	3	3	5	3	4	3	4	5	3	4	4
284	3	2	5	5	5	2	3	3	2	3	4	5	2	4	3	4	4	5	5	2	4	5
285	4	3	4	4	4	5	4	5	4	3	4	3	4	5	4	3	4	4	4	5	5	4
286	4	4	5	5	3	1	5	4	3	2	1	4	4	5	3	3	4	3	5	4	3	3
287	4	4	4	3	5	3	3	3	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	4	4	3	3
288	4	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	4	5	5	5	5	5	4	3
289	4	3	5	3	3	4	4	3	4	4	3	3	5	3	5	3	5	3	4	3	5	5

290	5	4	3	4	5	2	4	3	4	5	2	5	5	5	4	4	4	3	2	1	5	5
291	4	4	4	4	2	3	3	5	4	5	5	4	1	2	3	4	4	5	5	5	4	3
292	5	5	4	1	1	2	4	4	5	3	2	5	5	5	3	5	3	3	5	5	3	5
293	4	3	5	3	4	4	4	4	3	3	4	4	5	3	5	3	4	4	4	3	5	2
294	3	3	5	5	1	2	3	3	3	5	5	5	3	5	3	4	5	3	5	4	4	4
295	5	4	5	5	4	3	4	5	4	5	4	4	3	5	5	5	5	5	5	4	4	5
296	5	5	4	1	1	2	4	4	5	3	2	5	5	5	3	5	3	5	4	4	3	5
297	3	4	5	4	2	5	4	2	3	2	2	5	5	5	4	4	4	5	3	4	4	4
298	3	4	5	1	4	4	2	3	4	5	5	5	5	4	3	3	3	4	4	5	4	3
299	4	3	3	3	3	3	3	3	5	5	5	5	5	5	3	5	5	5	4	4	3	3
300	5	5	5	5	5	5	3	3	5	3	3	5	3	3	5	5	5	4	5	4	5	5
301	4	5	4	3	3	4	3	4	5	4	3	4	5	4	3	4	5	4	4	5	4	3
302	3	3	5	3	5	5	5	3	3	3	4	4	4	4	4	3	3	4	5	4	3	5
303	3	3	5	3	5	1	5	3	3	5	3	5	5	3	5	5	3	5	3	4	5	3

304	3	3	5	4	2	2	3	5	4	5	3	4	5	4	5	3	4	5	5	4	3	4	
305	4	4	4	4	1	5	4	5	4	5	5	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	2	5
306	5	4	4	4	5	3	4	4	4	4	4	4	3	4	3	5	4	5	5	3	4	4	
307	4	5	4	5	2	3	5	3	3	4	3	4	3	3	5	4	5	5	4	4	4	5	
308	4	4	5	4	5	3	4	5	3	3	3	5	1	5	3	5	3	5	3	4	4	4	
309	3	3	5	3	5	1	5	3	3	5	3	5	5	3	5	5	3	5	3	4	5	3	
310	3	5	5	5	3	3	4	5	3	5	4	4	3	3	3	2	4	3	3	2	1	1	
311	5	4	3	4	5	5	4	3	4	3	4	4	4	5	4	3	4	4	4	5	5	5	
312	4	3	5	3	3	3	3	2	3	2	3	5	3	3	2	5	5	3	4	4	4	3	
313	4	4	3	4	4	2	3	3	3	3	4	3	4	3	3	4	4	3	4	2	4	5	
314	3	3	2	3	4	2	3	1	3	4	3	3	4	4	3	3	5	4	5	5	3	3	
315	4	3	5	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	
316	2	3	4	1	2	3	4	3	4	5	4	1	2	4	3	4	4	5	5	4	3	4	
317	4	5	3	3	3	4	1	3	4	5	3	4	1	4	4	3	4	5	4	1	3	4	

318	4	5	5	4	2	1	5	4	2	1	3	5	5	4	5	4	1	3	1	3	5	4
319	5	5	5	5	3	3	5	5	4	4	5	5	5	5	4	4	3	5	5	3	4	5
320	4	4	3	5	4	5	4	3	4	5	5	4	4	3	4	4	3	4	4	3	3	4
321	3	4	5	4	4	3	4	4	4	5	4	4	3	5	3	5	5	5	1	4	4	5
322	3	3	4	2	3	3	2	3	3	3	4	3	4	3	2	3	3	5	5	5	3	4
323	3	3	3	4	5	4	2	3	4	5	4	3	4	5	2	1	4	3	4	1	2	5
324	3	3	4	3	3	3	3	2	4	3	3	4	4	4	3	4	4	3	4	3	4	4
325	4	4	3	5	5	4	4	4	3	3	3	4	3	4	4	2	4	3	3	3	2	2
326	3	3	3	5	5	4	2	1	3	4	2	3	3	4	3	3	5	4	4	5	2	3
327	4	3	4	3	2	2	3	4	2	2	3	4	4	5	5	2	3	3	5	4	5	3
328	3	4	5	5	1	5	1	3	2	2	1	2	3	4	5	4	3	4	5	5	4	5
329	5	3	4	3	2	2	1	5	1	2	4	5	5	4	5	3	4	4	4	5	3	2
330	5	3	4	5	3	5	5	4	4	5	3	5	4	4	4	5	5	5	4	3	5	4
331	1	1	2	1	4	3	3	4	3	4	5	5	4	3	3	4	4	5	4	4	3	4

332	4	2	4	1	4	3	4	2	3	4	5	4	3	2	4	5	3	2	4	3	4	5
333	4	4	4	4	2	2	3	5	3	3	5	3	4	3	3	2	4	4	3	5	3	3
334	4	3	5	5	4	3	2	2	4	2	3	3	3	4	3	4	5	3	5	4	3	3
335	3	2	5	4	3	3	3	3	2	2	4	4	3	4	3	4	3	4	4	3	3	5
336	4	4	5	5	4	4	5	4	3	3	5	3	4	4	2	4	4	5	3	4	5	4
337	4	4	5	2	5	5	4	4	5	3	5	4	4	4	4	5	5	5	5	4	3	5
338	4	5	4	4	5	4	4	3	4	5	4	4	3	4	5	4	5	5	4	3	4	4
339	3	3	4	4	2	2	3	5	4	5	3	4	5	5	4	3	4	2	2	2	5	1
340	1	3	3	5	1	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	4	4	5
341	2	3	4	5	3	5	3	1	5	3	4	5	3	5	3	4	3	5	2	2	3	3
342	1	3	2	4	2	3	4	2	2	2	3	3	3	4	4	3	3	4	5	3	2	1
343	3	4	3	3	3	4	2	4	2	2	5	3	1	4	5	3	4	5	4	4	1	5
344	1	4	3	3	5	2	3	2	2	4	4	3	3	3	3	5	5	5	5	3	3	4
345	4	5	4	3	4	4	4	5	4	3	4	5	4	5	4	3	5	4	3	4	4	3

346	5	1	4	5	3	2	3	5	5	5	5	5	4	3	4	4	5	5	5	4	4	5
347	5	3	4	5	5	2	3	4	3	4	3	5	4	3	2	5	4	5	5	4	5	3
348	3	3	4	4	5	3	3	3	2	3	3	4	4	3	4	4	3	4	3	4	4	3
349	3	3	4	4	2	4	5	3	4	5	3	5	5	4	3	5	5	3	5	3	5	3
350	4	5	4	5	5	3	5	3	3	4	5	4	5	3	5	4	5	5	4	4	4	5
351	5	4	5	5	4	5	4	4	5	5	5	4	5	4	5	4	5	5	5	5	5	5
352	4	4	5	5	3	1	5	3	4	3	3	4	4	5	3	3	4	3	5	4	3	3
353	4	2	4	3	3	4	4	3	4	5	4	1	2	4	3	4	5	4	4	4	3	4
354	5	4	5	5	5	4	4	5	5	5	4	4	5	4	4	5	5	5	4	5	5	5
355	3	4	5	3	4	4	3	3	3	3	3	5	4	5	3	3	3	3	5	3	3	3
356	4	3	3	4	5	2	4	5	3	4	3	3	3	3	2	4	4	4	4	3	4	4
357	4	3	5	5	4	3	5	4	5	4	5	3	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5
358	4	5	5	5	4	4	5	5	2	3	5	5	4	4	5	5	1	5	4	5	3	5
359	5	3	5	4	4	5	3	4	5	4	1	5	5	5	3	4	3	4	4	3	5	4

360	4	4	3	2	3	5	4	5	5	3	5	5	3	5	3	1	3	3	4	4	3	1
361	4	4	5	5	4	4	5	4	4	5	4	5	3	4	3	5	4	4	4	3	4	4
362	3	4	5	4	3	4	5	3	4	4	3	4	5	4	3	4	5	4	3	4	5	4
363	5	3	5	4	5	3	3	4	3	3	4	5	3	4	4	5	5	5	5	4	4	5
364	4	5	3	3	3	4	1	3	4	5	3	4	5	4	4	3	4	5	4	5	1	5
365	3	3	4	5	1	2	3	3	4	4	4	4	5	3	4	4	5	3	4	5	5	3
366	3	4	5	4	4	4	3	3	5	5	5	5	5	4	3	4	5	4	3	4	5	4
367	4	4	4	5	4	5	4	4	4	5	4	5	5	4	5	4	4	4	5	4	5	5
368	5	3	5	5	4	5	1	4	4	3	3	5	4	4	3	3	3	3	4	3	3	4
369	4	4	4	3	5	4	5	1	3	4	1	3	3	3	4	5	5	5	3	3	4	5

አባሪቃ12፤2ሪቃት y Snt prehensi የማንበብ ግለብቃት y Sntውጤት

ID	Reading self-efficacy Result
1	3.95
2	4.50
3	3.14
4	3.14
5	3.14
6	3.18
7	3.18
8	3.18
9	3.18
10	4.09
11	3.18
12	3.95
13	3.23
14	4.09
15	4.18
16	3.95

17	3.23
18	3.23
19	3.55
20	4.09
21	4.73
22	4.18
23	3.23
24	4.05
25	3.27
26	3.27
27	3.73
28	3.73
29	3.73
30	4.00
31	4.27
32	4.23
34	3.55
35	4.77
36	4.00

37	3.68
37	3.68
38	3.68
39	3.68
40	3.68
41	3.68
42	3.68
43	3.68
44	4.00
45	3.73
46	3.73
47	3.73
48	3.73
49	3.73
50	3.73
51	2.45
52	2.45
53	2.55
54	2.55

55	2.59
56	2.64
57	2.64
58	2.68
59	2.73
60	2.77
61	2.82
62	2.82
63	2.82
64	2.86
65	2.86
66	2.86
67	3.50
68	2.86
69	2.86
70	2.91
71	2.91
72	2.91
73	3.95

74	2.91
75	4.23
76	3.00
77	3.00
78	3.00
79	3.00
80	4.09
81	3.00
82	3.00
83	4.09
84	2.95
85	3.00
86	3.05
87	3.05
88	3.05
89	3.05
90	3.09
91	3.09
92	3.09

93	3.09
94	3.09
95	3.09
96	4.09
97	3.09
98	4.18
99	3.14
100	4.23
101	4.23
102	1.50
103	4.23
104	4.23
105	1.68
106	4.23
107	4.41
108	4.23
109	4.64
110	4.41
111	4.23

112	4.55
113	4.82
114	4.36
115	1.73
116	5.00
117	4.14
118	1.86
119	4.23
120	4.82
121	1.91
122	4.77
123	2.05
124	4.95
125	3.73
126	3.27
127	3.27
128	4.05
129	3.27
130	3.27

131	3.27
132	3.32
133	3.95
134	3.95
135	3.59
136	3.95
137	4.73
138	3.32
139	3.32
140	4.50
141	3.32
142	4.05
143	4.50
144	4.50
145	3.86
146	4.36
147	3.86
148	3.86
149	4.45

150	4.14
151	3.77
152	3.50
153	4.27
154	3.50
155	4.23
156	3.86
156	3.59
157	3.86
159	3.59
160	4.41
161	4.41
162	3.73
163	3.73
164	3.73
165	3.73
166	4.14
167	3.50
168	3.86

169	4.41
170	4.23
171	3.50
172	3.55
173	4.00
174	3.55
175	4.23
176	4.23
177	4.36
178	4.55
179	4.86
180	3.95
181	3.95
182	2.05
183	4.09
184	3.55
185	4.55
186	3.55
187	4.50

188	4.23
189	4.82
190	2.09
191	3.95
192	2.27
193	4.09
194	4.23
195	4.09
196	2.36
197	2.32
198	4.09
199	4.50
200	3.73
201	3.77
202	3.77
203	3.95
204	3.77
205	4.32
206	4.32

207	4.05
208	3.77
209	3.73
210	3.73
211	3.95
212	3.95
213	3.73
214	3.73
215	3.73
216	3.91
217	3.73
218	3.73
219	4.27
220	3.91
221	3.64
222	4.05
223	4.41
224	3.64
225	3.91

226	3.64
227	4.05
228	3.64
229	3.64
230	3.64
231	3.64
232	3.64
233	3.59
234	3.59
235	4.00
236	3.64
237	3.91
238	3.55
239	3.91
240	3.91
241	3.59
242	3.59
243	3.59
244	3.64

245	4.18
246	3.68
247	3.68
248	4.18
249	3.41
250	3.36
251	4.00
252	4.18
253	3.45
254	4.00
255	4.00
256	4.41
257	3.59
258	3.59
259	3.59
260	3.86
261	4.05
262	3.82
263	4.05

264	4.45
265	3.82
266	3.95
267	3.82
268	3.82
269	3.82
270	3.82
271	3.82
272	3.82
273	4.05
274	3.82
275	3.82
276	3.82
277	3.82
278	3.68
279	3.82
280	4.45
281	4.32
282	4.05

283	3.64
284	3.64
285	4.05
286	3.55
287	4.18
288	4.45
289	3.82
290	3.82
291	3.77
292	3.77
293	3.77
294	3.77
295	4.45
296	3.77
297	3.77
298	3.77
299	3.95
300	4.36
301	3.95

302	3.86
303	3.86
304	3.86
305	4.32
306	4.05
307	3.95
308	3.86
309	3.86
310	3.36
311	4.14
312	3.41
313	3.45
314	3.32
315	4.73
316	3.36
317	3.41
318	3.45
319	4.41
320	3.91

321	4.00
322	3.32
323	3.36
324	3.41
325	3.45
326	3.36
327	3.41
328	3.45
329	3.45
330	4.27
331	3.36
332	3.41
333	3.45
334	3.50
335	3.36
336	4.00
337	4.27
338	4.14
339	3.41

340	3.91
341	3.45
342	2.86
343	3.36
344	3.41
345	4.00
346	4.14
347	3.91
348	3.45
349	3.91
350	4.27
351	4.68
352	3.68
353	3.55
354	4.64
355	3.55
356	3.55
357	4.50
358	4.23

359	4.00
360	3.55
361	4.14
362	3.95
363	4.14
364	3.73
365	3.68
366	4.14
367	4.41
368	3.68
369	3.68

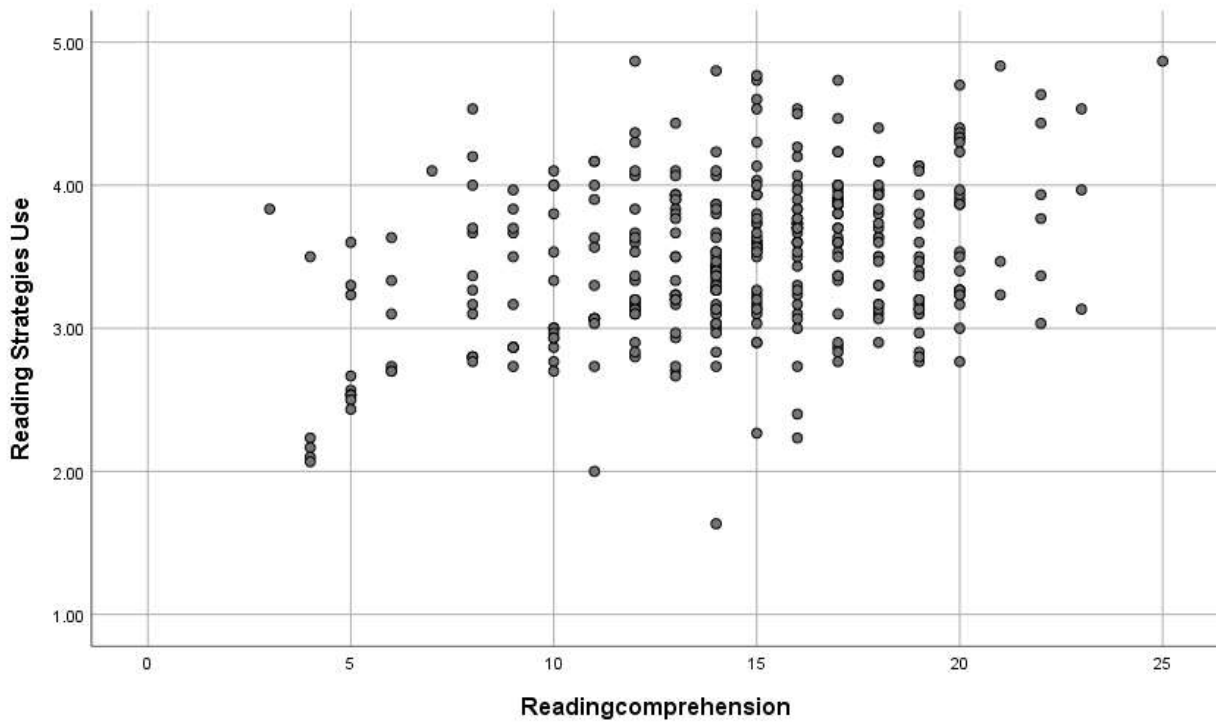
የትንተናው ውጤት

የማንበብ ብልሃቶችና አንብቦ የመረዳት ችሎታ ተዛምዶ

			Reading Strategies Use	Reading comprehension
Spearman's rho	Reading Strategies Use	Correlation Coefficient	1.000	.312**
		Sig. (2-tailed)	.	.000
		N	369	369
	Readingcomprehension	Correlation Coefficient	.312**	1.000
		Sig. (2-tailed)	.000	.
		N	369	369

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀምና አንብቦ የመረዳት ችሎታ ግንኙነት በብትን ግራፍ

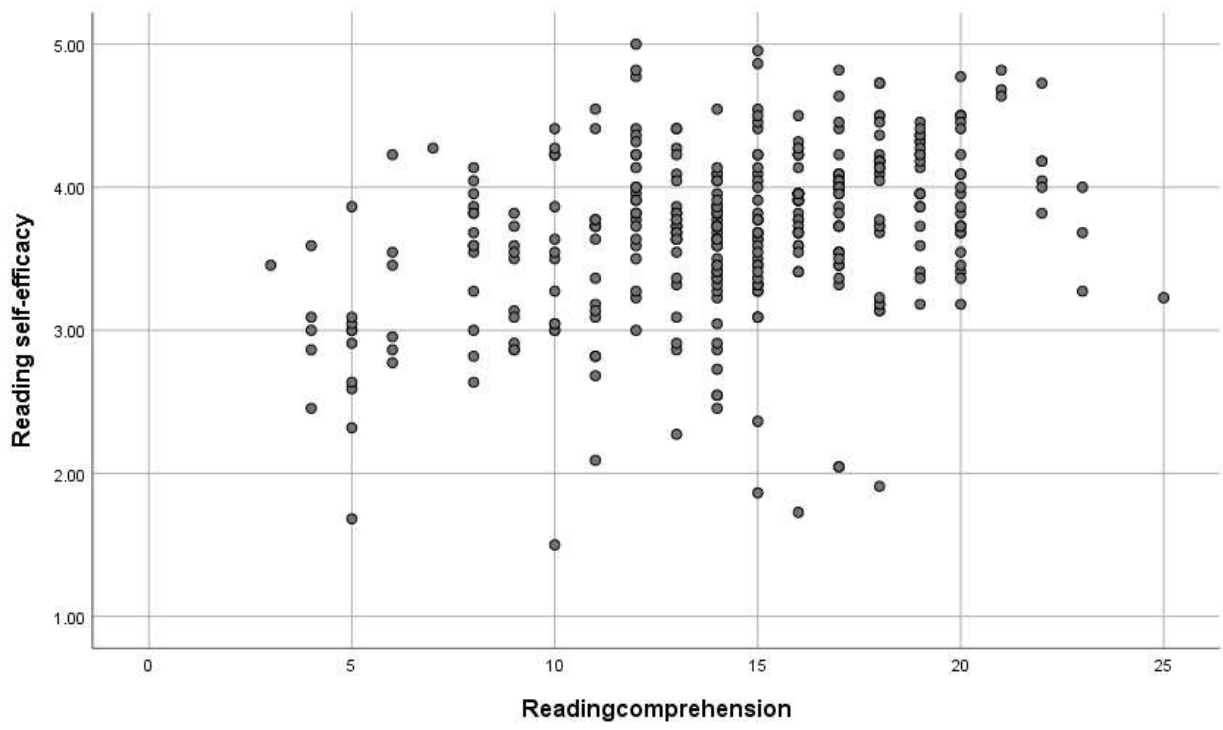
የማንበብ ግለብቃትና የአንብቦ መረዳት ችሎታ ተዛምዶ

Correlations

			Reading self-efficacy	Reading comprehension
Spearman's rho	Reading self-efficacy	Correlation Coefficient	1.000	.365**
		Sig. (2-tailed)	.	.000
		N	369	369
	Reading comprehension	Correlation Coefficient	.365**	1.000
		Sig. (2-tailed)	.000	.
		N	369	369

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

የግንባብ ግለብቃት እምነትና አንብቦ የመረዳት ችሎታ ግንኙነት በብትን ግራፍ

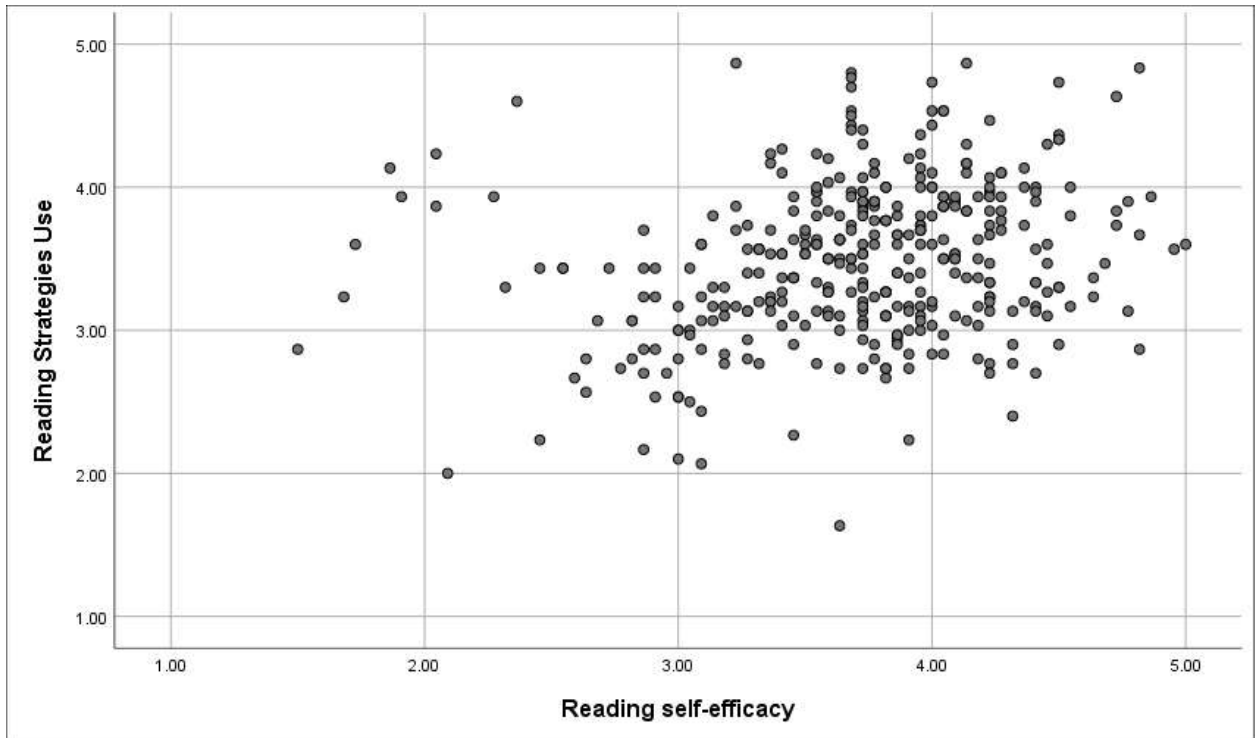
የማንበብ ብልሃቶች አጠቃቀምና የማንበብ ግለ-ብቃት እምነት ተዛምዶ

Correlations

		Reading Strategies Use	Reading self-efficacy	
Spearman's rho	Reading Strategies Use	Correlation Coefficient	1.000	
		Sig. (2-tailed)	.257**	
		N	.000	
	Reading self-efficacy	Correlation Coefficient	.257**	1.000
		Sig. (2-tailed)	.000	.
		N	369	369

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

የማንበብ ብልሃቶችና የማንበብ ግለብቃት እምነት ግንኙነት በብትን ግራፍ

Regression

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
Readingcomprehen sion	14.41	4.118	369
Reading Strategies Use	3.4932	.54137	369
Reading self- efficacy	3.7111	.57387	369

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.464 ^a	.216	.211	3.657

a. Predictors: (Constant), Reading self-efficacy , Reading Strategies Use

b. Dependent Variable: Readingcomprehension

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	1346.219	2	673.109	50.327	.000 ^b
	Residual	4895.169	366	13.375		
	Total	6241.388	368			

a. Dependent Variable: Readingcomprehension

b. Predictors: (Constant), Reading self-efficacy , Reading Strategies Use

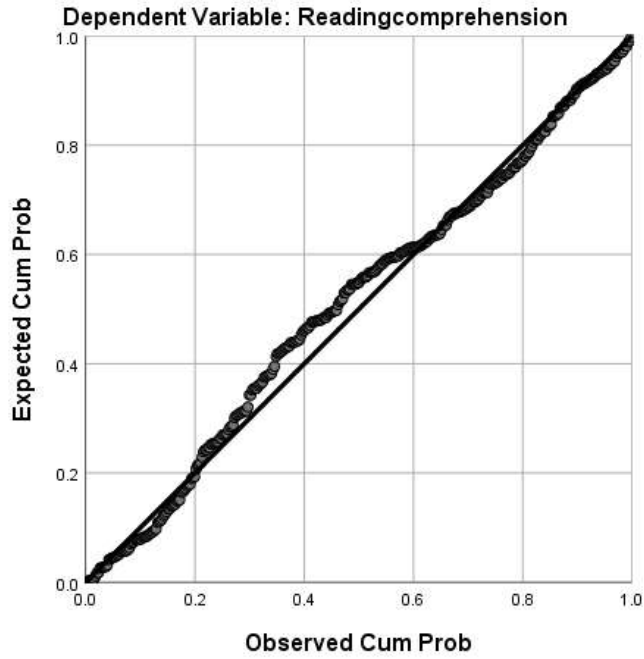
Coefficientsa

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	95.0% Confidence Interval for B		Correlations			Collinearity Statistics		
		B	Std. Error				Beta	Lower Bound	Upper Bound	Zero-order	Partial	Part	Tolerance	VIF
1	(Constant)	-1.189	1.567		-.759	.449	-4.270	1.892						
	Reading Strategies Use	2.192	.364	.288	6.021	.000	1.476	2.908	.364	.300	.279	.935	1.069	
	Reading self-efficacy	2.140	.343	.298	6.230	.000	1.465	2.816	.371	.310	.288	.935	1.069	

a. Dependent Variable: Readingcomprehension

Charts

Normal P-P Plot of Regression Standardized Residual

Scatterplot

